РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на здравеопазването
Регионална здравна инспекция - Пазарджик

ОТЧЕТ

ЗА ДЕЙНОСТТА НА РЗИ-ПАЗАРДЖИК

ПРЕЗ 2020Г.

ДИРЕКТОР
Д-Р ФАНИ ПЕТРОВА

1. Здравно-демографска характеристика на областта

1.1. Численост на населението

Населението на област Пазарджик към 31.12.2019 г. възлиза на 252 776 души, с 2 703 души по-малко в сравнение с предходната 2018 година. Областта включва 12 общини, от които община Пазарджик е с най-многобройно население /42 % от общото население на областта/. В градовете живеят 158 814 души, а в селата 93 962 души. Съотношението градско : селско население е непроменено от дългогодишен период – 62,83 % градско към 37,17 % селско население. Общо половата структура на населението е с превес на женското над мъжкото население на областта – 48,94 % мъже и 51,06 % жени или в абсолютен брой – 123 715 мъже, 129 061 жени. Разгледано по възрастови групи съотношението мъже : жени е с превес на мъжете във възрастта до 55 години и със значителен превес на жените във възрастта над 60 години.

Области Общини	Общо			В градовете			В селата		
	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени
Общо за страната	6951482	3369646	3581836	5125407	2461774	2663633	1826075	907872	918203
Пазарджик-област	252776	123715	129061	158814	76887	81927	93962	46828	47134
Батак	5245	2605	2640	2706	1363	1343	2539	1242	1297
Белово	7460	3621	3839	3315	1610	1705	4145	2011	2134
Брацигово	8341	4089	4252	3658	1798	1860	4683	2291	2392
Велинград	33529	16126	17403	21076	9987	11089	12453	6139	6314
Сърница	4709	2357	2352	3382	1701	1681	1327	656	671
Лесичово	5052	2556	2496	-	-	-	5052	2556	2496
Пазарджик	106526	51965	54561	67650	32481	35169	38876	19484	19392
Панагюрище	22192	10945	11247	15839	7758	8081	6353	3187	3166
Пещера	17519	8560	8959	15644	7650	7994	1875	910	965
Ракитово	14381	7124	7257	11863	5878	5985	2518	1246	1272
Септември	23383	11656	11727	9943	4897	5046	13440	6759	6681
Стрелча	4439	2111	2328	3738	1764	1974	701	347	354

Население на област Пазарджик през годините

Година	Население в областта - общо	мъже	Отн. дял	жени	Отн. дял	В градовете	Отн. дял	В селата	Отн. дял
2019	252776	123 715	49 %	129 061	51 %	158 814	63 %	93962	37 %
2018	255 479	125 103	49 %	130 376	51 %	160 414	63 %	95 065	37 %
2017	257 965	126 454	49 %	131 511	51 %	161 706	63 %	96 259	37 %
2016	260 814	127 882	49 %	132 932	51 %	163 074	62 %	97 740	38 %
2015	263 630	129 319	49 %	134 131	51 %	164 445	62 %	99 185	38 %
2014	266 549	130 829	49 %	135 720	51 %	166 560	62 %	99 989	38 %

(брой)

		Възраст	*Население към 31.12.2019 г.*																	
			Общо	0 - 4	5 - 9	10 - 14	15 - 19	20 - 24	25 - 29	30 - 34	35 - 39	40 - 44	45 - 49	50 - 54	55 - 59	60 - 64	65 - 69	70 - 74	75 - 79	80+
Общо за страната	Общо	Общо	6951482	320507	339533	342218	312977	301636	390614	476452	479936	532837	522513	479580	473775	474816	463819	418088	283876	338305
		Мъже	3369646	164739	174560	175851	161171	155212	200705	244745	248896	274231	267728	241947	233065	222922	205259	172572	109274	116769
		Жени	3581836	155768	164973	166367	151806	146424	189909	231707	231040	258606	254785	237633	240710	251894	258560	245516	174602	221536
	В градовете	Общо	5125407	242795	259419	255071	228508	227594	297794	372983	372915	414606	398322	354504	344586	342956	328695	284179	182596	217884
		Мъже	2461774	124741	133318	130922	117524	116167	150632	188439	190249	210183	200720	175273	165090	156986	142663	115790	69800	73277
		Жени	2663633	118054	126101	124149	110984	111427	147162	184544	182666	204423	197602	179231	179496	185970	186032	168389	112796	144607
	В селата	Общо	1826075	77712	80114	87147	84469	74042	92820	103469	107021	118231	124191	125076	129189	131860	135124	133909	101280	120421
		Мъже	907872	39998	41242	44929	43647	39045	50073	56306	58647	64048	67008	66674	67975	65936	62596	56782	39474	43492
		Жени	918203	37714	38872	42218	40822	34997	42747	47163	48374	54183	57183	58402	61214	65924	72528	77127	61806	76929
Област Пазарджик	Общо	Общо	252776	11925	13071	13263	12532	10259	13202	16183	16742	17691	18402	18620	19211	18967	16177	14583	10154	11794
		Мъже	123715	6176	6699	6853	6532	5354	6825	8483	8907	9358	9504	9418	9549	9081	7205	5998	3804	3969
		Жени	129061	5749	6372	6410	6000	4905	6377	7700	7835	8333	8898	9202	9662	9886	8972	8585	6350	7825
	В градовете	Общо	158814	7710	8636	8426	7830	6157	7959	10207	10776	11390	11762	11753	12069	12137	10226	8982	5848	6946
		Мъже	76887	4024	4421	4356	4097	3211	4027	5180	5618	5990	5959	5818	5839	5699	4520	3649	2178	2301
		Жени	81927	3686	4215	4070	3733	2946	3932	5027	5158	5400	5803	5935	6230	6438	5706	5333	3670	4645
	В селата	Общо	93962	4215	4435	4837	4702	4102	5243	5976	5966	6301	6640	6867	7142	6830	5951	5601	4306	4848
		Мъже	46828	2152	2278	2497	2435	2143	2798	3303	3289	3368	3545	3600	3710	3382	2685	2349	1626	1668
		Жени	47134	2063	2157	2340	2267	1959	2445	2673	2677	2933	3095	3267	3432	3448	3266	3252	2680	3180

Население на област Пазарджик към 31.12.2019 г. по общини и по единична възраст

(брой)

Общини	Пазарджик-област	Батак	Белово	Брацигово	Велинград	Лесичово	Пазарджик	Панагюрище	Пещера	Ракитово	Септември	Стрелча	Сърница
Години	**252776**	5245	7460	8341	33529	5052	106526	22192	17519	14381	23383	4439	4709
0	**2297**	28	41	59	358	41	924	167	171	143	258	55	52
1	**2412**	28	49	64	379	49	987	194	152	179	257	36	38
2	**2344**	40	53	78	359	39	996	200	153	141	218	32	35
3	**2410**	54	34	64	382	34	1054	156	164	147	239	41	41
4	**2462**	33	55	69	348	44	1083	174	195	161	224	33	43
5	**2585**	34	45	71	366	53	1129	191	208	179	232	35	42
6	**2521**	33	48	56	372	44	1119	148	197	177	242	40	45
7	**2576**	43	47	76	382	39	1119	176	183	176	251	32	52
8	**2684**	32	40	73	408	50	1143	193	230	184	255	33	43
9	**2705**	32	48	63	354	55	1229	194	200	175	270	37	48
10	**2800**	37	64	101	380	48	1215	194	212	170	300	32	47
11	**2683**	39	53	76	380	52	1183	178	191	178	262	42	49
12	**2574**	54	70	75	353	51	1085	192	195	170	250	34	45
13	**2623**	44	45	75	373	39	1126	208	208	186	228	41	50
14	**2583**	38	64	90	358	64	1075	201	202	176	239	28	48
15	**2650**	35	63	86	385	61	1118	195	192	170	247	36	62
16	**2495**	33	41	79	410	47	1027	167	178	181	251	30	51
17	**2598**	45	67	75	362	51	1096	186	197	182	253	38	46
18	**2470**	43	60	77	378	61	1052	176	145	169	232	29	48
19	**2319**	55	57	85	326	59	882	204	200	151	219	28	53
20	**2316**	44	53	95	335	42	961	148	174	161	221	34	48
21	**1937**	33	43	55	272	43	812	138	157	129	181	29	45
22	**1836**	28	54	53	254	35	762	130	152	107	184	28	49
23	**2052**	27	47	70	294	47	829	165	140	160	209	18	46

24	**2118**	41	71	66	294	36	844	157	163	148	210	40	48
25	**2361**	49	55	81	331	52	867	180	171	235	237	41	62
26	**2508**	42	50	92	332	52	1013	194	185	208	237	48	55
27	**2549**	47	67	86	324	46	1016	221	183	172	272	31	84
28	**2720**	58	75	98	353	53	1121	210	197	181	287	31	56
29	**3064**	51	69	99	378	65	1291	234	199	227	323	48	80
30	**3141**	61	70	94	394	64	1350	259	200	197	332	57	63
31	**3238**	63	78	99	453	54	1377	263	208	227	293	56	67
32	**3156**	57	88	102	397	49	1384	235	197	206	319	53	69
33	**3323**	53	89	102	468	51	1438	255	236	192	327	59	53
34	**3325**	53	94	113	441	64	1458	262	188	207	313	45	87
35	**3342**	61	88	101	460	51	1439	260	195	208	322	63	94
36	**3339**	70	88	87	459	65	1480	266	214	188	314	47	61
37	**3371**	64	92	90	459	54	1500	270	229	200	296	49	68
38	**3306**	76	67	87	470	54	1478	298	218	204	245	40	69
39	**3384**	72	100	80	459	60	1523	285	218	171	305	50	61
40	**3585**	83	94	105	489	69	1568	297	249	215	300	50	66
41	**3375**	70	93	83	419	56	1571	262	244	193	279	46	59
42	**3602**	54	116	88	478	64	1664	276	238	211	301	46	66
43	**3608**	76	88	96	479	60	1641	264	253	201	323	68	59
44	**3521**	64	97	90	486	59	1547	303	258	205	301	43	68
45	**3660**	89	120	106	462	71	1628	293	266	186	312	71	56
46	**3632**	84	128	113	461	68	1556	320	264	193	328	57	60
47	**3494**	60	87	108	460	65	1572	310	225	178	307	63	59
48	**3784**	98	116	116	495	60	1632	322	283	205	318	58	81
49	**3832**	83	114	125	504	61	1609	358	272	220	338	75	73
50	**3989**	96	98	128	493	76	1704	386	268	226	359	75	80
51	**3983**	88	125	104	525	72	1694	341	263	245	373	76	77
52	**3491**	93	101	100	446	55	1426	348	223	214	347	59	79
53	**3598**	85	97	126	469	62	1529	356	231	196	312	51	84
54	**3559**	92	120	114	437	61	1458	331	227	210	343	73	93

55	**3724**	100	121	125	513	85	1458	370	226	205	379	61	81
56	**3786**	100	115	132	478	78	1490	420	245	191	355	77	105
57	**3842**	67	124	123	501	74	1629	392	241	202	349	70	70
58	**4004**	104	131	134	505	79	1623	409	266	212	391	76	74
59	**3855**	69	119	114	487	84	1639	405	250	191	356	63	78
60	**3955**	98	142	125	499	79	1661	361	272	194	382	62	80
61	**3819**	101	151	116	486	61	1559	381	261	207	358	73	65
62	**3754**	83	127	109	537	79	1564	339	288	171	334	60	63
63	**3754**	96	166	126	446	72	1509	361	285	193	356	78	66
64	**3685**	97	158	124	489	68	1534	372	248	171	309	59	56
65	**3243**	93	120	111	419	70	1327	340	220	159	261	60	63
66	**3280**	91	141	127	412	78	1352	299	235	151	285	65	44
67	**3143**	70	147	120	385	57	1301	301	218	149	277	61	57
68	**2987**	76	119	134	375	47	1201	309	214	123	274	65	50
69	**3524**	66	122	132	429	62	1509	349	267	159	312	64	53
70	**3269**	76	144	119	372	70	1394	305	247	140	285	76	41
71	**2943**	79	96	114	357	64	1192	304	214	137	273	76	37
72	**2825**	63	98	102	367	83	1221	281	197	105	226	61	21
73	**2990**	61	108	110	326	73	1297	291	208	142	253	77	44
74	**2556**	62	92	94	325	65	1002	312	182	105	217	61	39
75	**2121**	65	82	102	237	51	865	235	121	81	195	47	40
76	**2153**	55	64	126	249	50	870	213	149	74	227	57	19
77	**2099**	50	89	99	265	54	852	201	138	86	172	63	30
78	**1927**	47	57	85	234	61	769	204	106	105	196	38	25
79	**1854**	39	69	99	215	56	710	236	118	67	153	63	29
80	**1660**	32	56	69	203	35	664	199	110	65	168	38	21
81	**1431**	22	67	57	181	39	563	168	85	61	132	41	15
82	**1338**	30	59	71	159	37	535	155	89	46	109	36	12
83	**1338**	29	46	77	161	45	524	152	82	50	127	32	13
84	**1128**	20	53	75	142	35	432	142	64	34	96	23	12
85	**1052**	34	35	43	128	37	417	116	67	37	81	42	15

86	**901**	37	34	51	116	34	341	85	52	43	70	31	7
87	**798**	20	34	46	92	33	306	93	51	28	67	23	5
88	**486**	16	23	28	68	10	178	50	35	20	39	16	3
89	**471**	18	27	28	58	20	174	45	36	19	31	11	4
90	**328**	5	13	11	53	13	135	28	19	11	27	11	2
91	**285**	9	18	11	37	12	108	27	16	12	23	9	3
92	**195**	5	7	10	29	6	78	15	15	3	15	10	2
93	**138**	8	6	4	13	9	58	12	8	4	8	7	1
94	**86**	2	2	5	10	7	39	9	3	2	6	1	0
95	**67**	2	1	5	9	1	24	7	5	2	7	4	0
96	**44**	1	0	2	10	1	20	3	2	1	4	0	0
97	**20**	2	1	0	4	0	7	1	2	0	2	1	0
98	**12**	0	0	2	3	0	4	2	0	1	0	0	0
99	**8**	0	0	0	2	1	2	0	1	1	1	0	0
100+	**8**	0	0	0	0	0	5	2	0	0	0	0	1

Средна възраст на населението в областта по пол за периода 2015 – 2019 г.

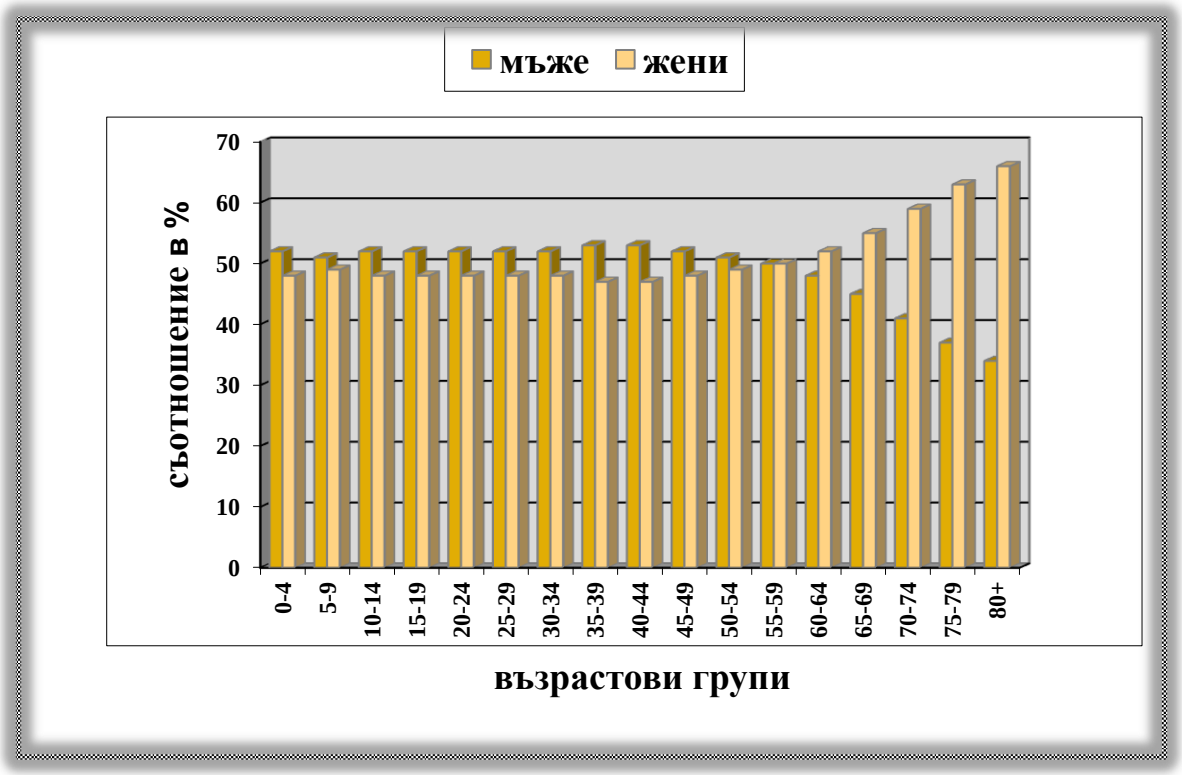
(години)

ОБЛАСТ ПАЗАРДЖИК	***2015***			***2016***			***2017***			***2018***			***2019***		
	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени
	43,0	41,1	44,7	43,2	41,3	45,0	43,4	41,6	45,2	43,6	41,7	45,4	43,8	41,9	45,6

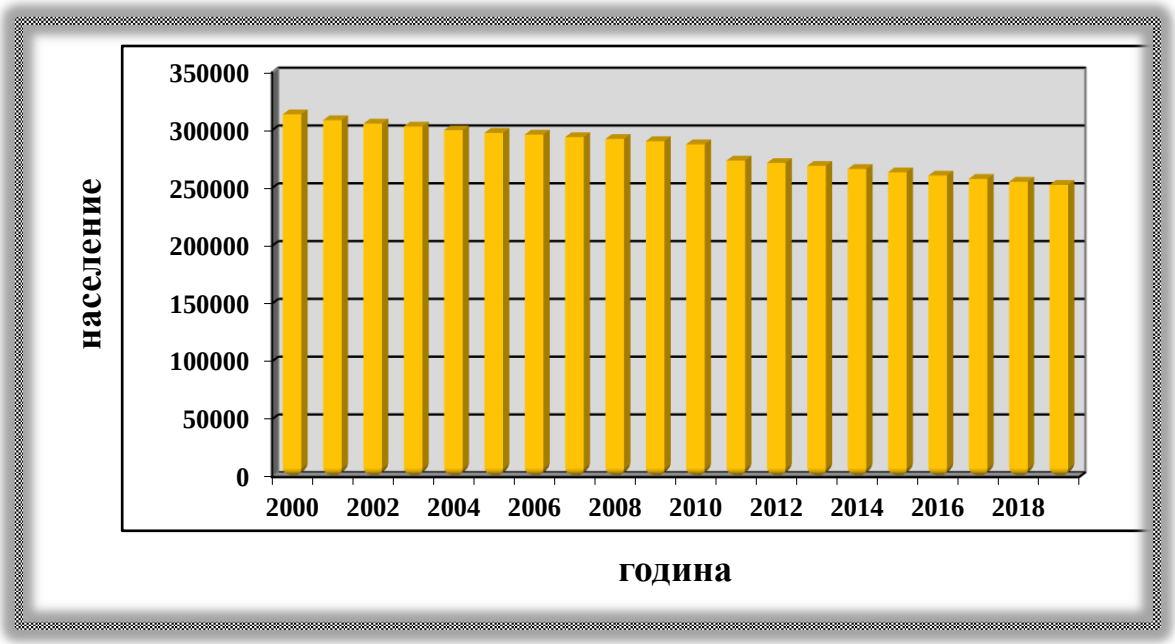
Население в област Пазарджик по възрастови групи и пол през 2019 г.

Възраст	**Общо**	**Мъже**	**Жени**	**Мъже**	**Жени**
години	*брой хора*	*брой хора*	*брой хора*	*%*	*%*
Общо	252776	123715	129061	48.94	51.06
1-4	11925	6176	5749	51.79	48.21
5-9	13071	6699	6372	51.25	48.75
10-14	13263	6853	6410	51.67	48.33
15-19	12532	6532	6000	52.12	47.88
20-24	10259	5354	4905	52.19	47.81
25-29	13202	6825	6377	51.70	48.30
30-34	16183	8483	7700	52.42	47.58
35-39	16742	8907	7835	53.20	46.80
40-44	17691	9358	8333	52.90	47.10
45-49	18402	9504	8898	51.65	48.35
50-54	18620	9418	9202	50.58	49.42
55-59	19211	9549	9662	49.71	50.29
60-64	18967	9081	9886	47.88	52.12
65-69	16177	7205	8972	44.54	55.46
70-74	14583	5998	8585	41.13	58.87
75-79	10154	3804	6350	37.46	62.54
80 +	11794	3969	7825	33.65	66.35

Съотношение в % на мъжете и жените по възрастови групи в област Пазарджик за 2019 г.

Население в област Пазарджик по години към 31.12. на съответната година /в периода от 2000 г. до 2019 г./

Население в област Пазарджик по общини и по години към 31.12. на съответната година /в периода от 2000 г. до 2019 г./

година / община	***Пазарджик***	***Батак***	***Белово***	***Брацигово***	***Велинград***	***Лесичово***	***Пазарджик***	***Панагюрище***	***Пещера***	***Ракитово***	***Септември***	***Стрелча***	***Сърница***
2000	313851	7310	11178	11347	43591	6916	127566	29798	22751	16119	31135	6140	
2001	308719	7124	10925	11374	42665	6533	127287	29613	21935	15811	29528	5924	
2002	305790	7068	10572	11184	42416	6438	126232	29092	21783	15806	29328	5871	
2003	303246	6925	10334	11121	42306	6498	125165	28540	21735	15770	28997	5855	
2004	300092	6801	10096	10908	42029	6335	124564	27921	21558	15625	28516	5739	
2005	297781	6709	9903	10799	41906	6217	123769	27450	21545	15620	28175	5688	
2006	296281	6593	9773	10654	41899	6141	123324	27156	21675	15597	27886	5583	
2007	294086	6489	9645	10535	41753	6081	122421	26781	21702	15535	27671	5473	
2008	292534	6402	9459	10402	41718	5906	122064	26476	21689	15549	27459	5410	
2009	290614	6331	9282	10290	41613	5809	121366	26095	21691	15482	27304	5351	
2010	287910	6221	9070	10079	41366	5688	120422	25716	21575	15418	27061	5294	
2011	273803	6007	8772	9536	40595	5397	114091	25003	18850	15017	25711	4824	
2012	271721	5918	8652	9418	40390	5315	113365	24684	18765	14977	25466	4771	
2013	269287	5830	8522	9246	40148	5382	112373	24333	18597	14961	25207	4688	
2014	266549	5709	8313	9125	39785	5356	111551	23921	18477	14849	24797	4666	
2015	263630	5616	8187	9037	34511	5456	110302	23455	18338	14706	24511	4691	4820
2016	260814	5550	7994	8827	34281	5311	109413	23110	18136	14626	24206	4593	4767
2017	257965	5457	7806	8683	34045	5224	108376	22813	17899	14543	23860	4525	4734
2018	255479	5368	7623	8530	33787	5119	107505	22547	17716	14479	23620	4473	4712
2019	252776	5245	7460	8341	33529	5052	106526	22192	17519	14381	23383	4439	4709

Население в област Пазарджик по възрастови групи и по общини в периода 2015 г.–2019 г. /към 31.12. на съответната година/

население	възрастови групи	2015	2016	2017	2018	2019
Област ПАЗАРДЖИК	**0-17 (деца)**	47214	47005	46555	46247	46002
	18+ (възрастни)	216416	213809	211410	209232	206774
	общо	263630	260814	257965	255479	252776
Община Батак	**0-17**	773	772	740	706	682
	18+	4843	4778	4717	4662	4563
	общо	5616	5550	5457	5368	5245
Община Белово	**0-17**	1046	998	983	960	927
	18+	7141	6996	6823	6663	6533
	общо	8187	7994	7806	7623	7460
Община Брацигово	**0-17**	1440	1419	1393	1375	1330
	18+	7597	7408	7290	7155	7011
	общо	9037	8827	8683	8530	8341
Община Велинград	**0-17**	6819	6792	6755	6722	6709
	18+	27692	27489	27290	27065	26820
	общо	34511	34281	34045	33787	33529
Община Лесичово	**0-17**	932	910	924	899	861
	18+	4524	4401	4300	4220	4191
	общо	5456	5311	5224	5119	5052
Община Пазарджик	**0-17**	19899	19945	19796	19778	19708
	18+	90403	89468	88580	87727	86818
	общо	110302	109413	108376	107505	106526
Община Панагюрище	**0-17**	3438	3412	3423	3362	3314
	18+	20017	19698	19390	19185	18878
	общо	23455	23110	22813	22547	22192
Община Пещера	**0-17**	3634	3573	3498	3421	3428
	18+	14704	14563	14401	14295	14091
	общо	18338	18136	17899	17716	17519
Община Ракитово	**0-17**	3177	3179	3122	3122	3075
	18+	11529	11447	11421	11357	11306
	общо	14706	14626	14543	14479	14381
Община Септември	**0-17**	4517	4500	4454	4453	4476
	18+	19994	19706	19406	19167	18907
	общо	24511	24206	23860	23620	23383
Община Стрелча	**0-17**	640	630	625	630	655
	18+	4051	3963	3900	3843	3784
	общо	4691	4593	4525	4473	4439
Община Сърница	**0-17**	899	875	842	819	837
	18+	3921	3892	3892	3893	3872
	общо	4820	4767	4734	4712	4709

***** Община Сърница се обособява като самостоятелна община с Указ на Президента на РБ от 01.01.2015 г. (Указ № 177, публикуван в ДВ от 29.07.2014 г.).

НАСЕЛЕНИЕ ПОД, В И НАДТРУДОСПОБНА ВЪЗРАСТ* КЪМ 31.12.2019 Г.

В ОБЛАСТ ПАЗАРДЖИК ПО ОБЩИНИ

(брой)

Общини в област Пазарджик	* Трудоспособна възраст през 2019: жени от 16 до 61 години и 4 месеца и мъже от 16 до 64 години и 2 месеца	2019					
		Общо			В т.ч. в градовете		
		Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени
Общо за страната	Общо	6951482	3369646	3581836	5125407	2461774	2663633
	Под трудоспособна възраст	1066554	548178	518376	803929	412904	391025
	В трудоспособна възраст	**4156198**	**2179809**	**1976389**	**3144552**	**1621061**	**1523491**
	Над трудоспособна възраст	1728730	641659	1087071	1176926	427809	749117
Пазарджик	Общо	252776	123715	129061	158814	76887	81927
	Под трудоспособна възраст	40909	21110	19799	26426	13670	12756
	В трудоспособна възраст	**150507**	**80190**	**70317**	**94831**	**49681**	**45150**
	Над трудоспособна възраст	61360	22415	38945	37557	13536	24021
Батак	Общо	5245	2605	2640	2706	1363	1343
	Под трудоспособна възраст	604	308	296	261	132	129
	В трудоспособна възраст	**3148**	**1750**	**1398**	**1556**	**888**	**668**
	Над трудоспособна възраст	1493	547	946	889	343	546
Белово	Общо	7460	3621	3839	3315	1610	1705
	Под трудоспособна възраст	819	419	400	384	200	184
	В трудоспособна възраст	**4262**	**2329**	**1933**	**1944**	**1053**	**891**
	Над трудоспособна възраст	2379	873	1506	987	357	630
Брацигово	Общо	8341	4089	4252	3658	1798	1860
	Под трудоспособна възраст	1176	598	578	490	255	235
	В трудоспособна възраст	**4626**	**2535**	**2091**	**2109**	**1136**	**973**
	Над трудоспособна възраст	2539	956	1583	1059	407	652
Велинград	Общо	33529	16126	17403	21076	9987	11089
	Под трудоспособна възраст	5937	3043	2894	3666	1873	1793
	В трудоспособна възраст	**19960**	**10409**	**9551**	**11998**	**6206**	**5792**
	Над трудоспособна възраст	7632	2674	4958	5412	1908	3504
Лесичово	Общо	5052	2556	2496	-	-	-
	Под трудоспособна възраст	763	395	368	-	-	-
	В трудоспособна възраст	**2820**	**1601**	**1219**	-	-	-
	Над трудоспособна възраст	1469	560	909	-	-	-

Пазарджик	Общо	106526	51965	54561	67650	32481	35169
	Под трудоспособна възраст	17585	9085	8500	11428	5894	5534
	В трудоспособна възраст	**63908**	**33679**	**30229**	**40856**	**21058**	**19798**
	Над трудоспособна възраст	25033	9201	15832	15366	5529	9837
Панагюрище	Общо	22192	10945	11247	15839	7758	8081
	Под трудоспособна възраст	2961	1546	1415	2223	1175	1048
	В трудоспособна възраст	**12907**	**7031**	**5876**	**9397**	**5023**	**4374**
	Над трудоспособна възраст	6324	2368	3956	4219	1560	2659
Пещера	Общо	17519	8560	8959	15644	7650	7994
	Под трудоспособна възраст	3053	1622	1431	2891	1550	1341
	В трудоспособна възраст	**10277**	**5437**	**4840**	**9214**	**4847**	**4367**
	Над трудоспособна възраст	4189	1501	2688	3539	1253	2286
Ракитово	Общо	14381	7124	7257	11863	5878	5985
	Под трудоспособна възраст	2712	1388	1324	2315	1188	1127
	В трудоспособна възраст	**9026**	**4801**	**4225**	**7463**	**3951**	**3512**
	Над трудоспособна възраст	2643	935	1708	2085	739	1346
Септември	Общо	23383	11656	11727	9943	4897	5046
	Под трудоспособна възраст	3972	2047	1925	1708	873	835
	В трудоспособна възраст	**14029**	**7623**	**6406**	**5935**	**3190**	**2745**
	Над трудоспособна възраст	5382	1986	3396	2300	834	1466
Стрелча	Общо	4439	2111	2328	3738	1764	1974
	Под трудоспособна възраст	587	285	302	551	264	287
	В трудоспособна възраст	**2425**	**1322**	**1103**	**2112**	**1124**	**988**
	Над трудоспособна възраст	1427	504	923	1075	376	699
Сърница	Общо	4709	2357	2352	3382	1701	1681
	Под трудоспособна възраст	740	374	366	509	266	243
	В трудоспособна възраст	**3119**	**1673**	**1446**	**2247**	**1205**	**1042**
	Над трудоспособна възраст	850	310	540	626	230	396

НАСЕЛЕНИЕ ПОД, ВЪВ И НАД ТРУДОСПОБНА ВЪЗРАСТ ПО ПОЛ
В ОБЛАСТ ПАЗАРДЖИК

Година	Пол	Под трудоспособна възраст	В трудоспособна възраст	Над трудоспособна възраст
2010	Общо	45435	**180772**	61703
	Мъже	23478	**94640**	22570
	Жени	21957	**86132**	39133
2011	Общо	42427	**168813**	62563
	Мъже	21986	**89904**	22913
	Жени	20441	**78909**	39650
2012	Общо	42315	**167905**	61501
	Мъже	21905	**89309**	22498
	Жени	20410	**78596**	39003
2013	Общо	42390	**165798**	61099
	Мъже	21943	**88077**	22355
	Жени	20447	**77721**	38744
2014	Общо	42398	**162658**	61493
	Мъже	21940	**86327**	22562
	Жени	20458	**76331**	38931
2015	Общо	41894	**160180**	61556
	Мъже	21624	**85140**	22555
	Жени	20270	**75040**	39001
2016	Общо	41472	**157885**	61457
	Мъже	21415	**84066**	22401
	Жени	20057	**73819**	39056
2017	Общо	41350	**155246**	61369
	Мъже	21358	**82744**	22352
	Жени	19992	**72502**	39017
2018	Общо	41127	**152968**	61384
	Мъже	21200	**81563**	22340
	Жени	19927	**71405**	39044
2019	Общо	40909	**150507**	61360
	Мъже	21110	**80190**	22415
	Жени	19799	**70317**	38945

Бележки

Трудоспособна възраст през 2010: жени от 16 до 60 години и мъже от 16 до 63 години.

Трудоспособна възраст през 2011: жени от 16 до 60 години и мъже от 16 до 63 години.

Трудоспособна възраст през 2012: жени от 16 до 60 години и 4 месеца и мъже от 16 до 63 години и 4 месеца.

Трудоспособна възраст през 2013: жени от 16 до 60 години и 8 месеца и мъже от 16 до 63 години и 8 месеца.

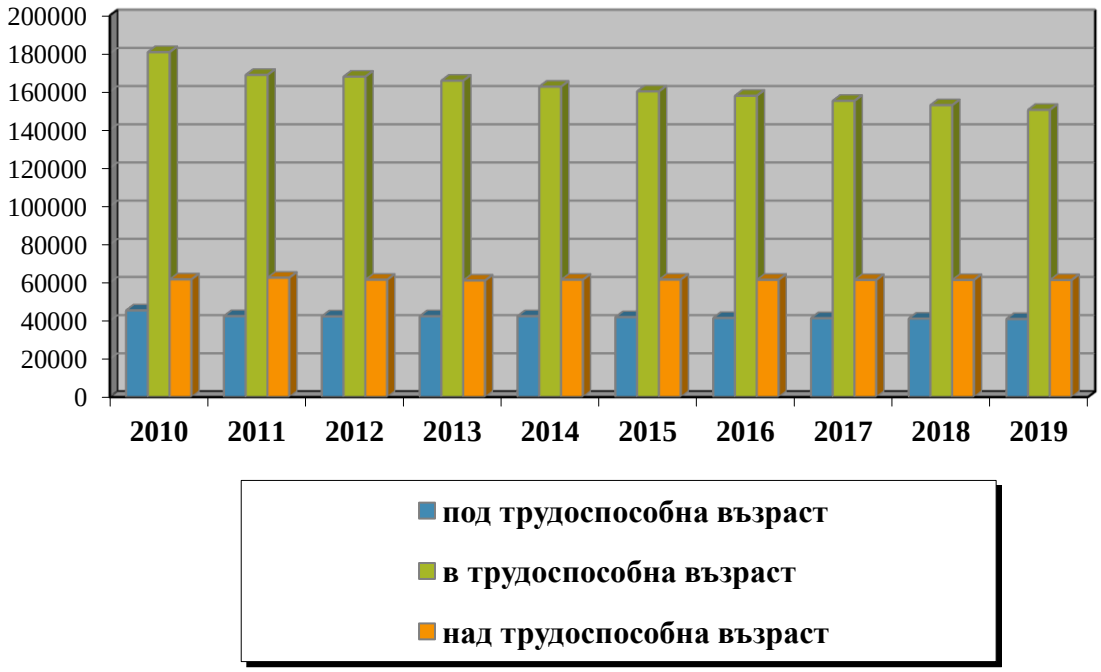
Трудоспособна възраст през 2014: жени от 16 до 60 години и 8 месеца и мъже от 16 до 63 години и 8 месеца.

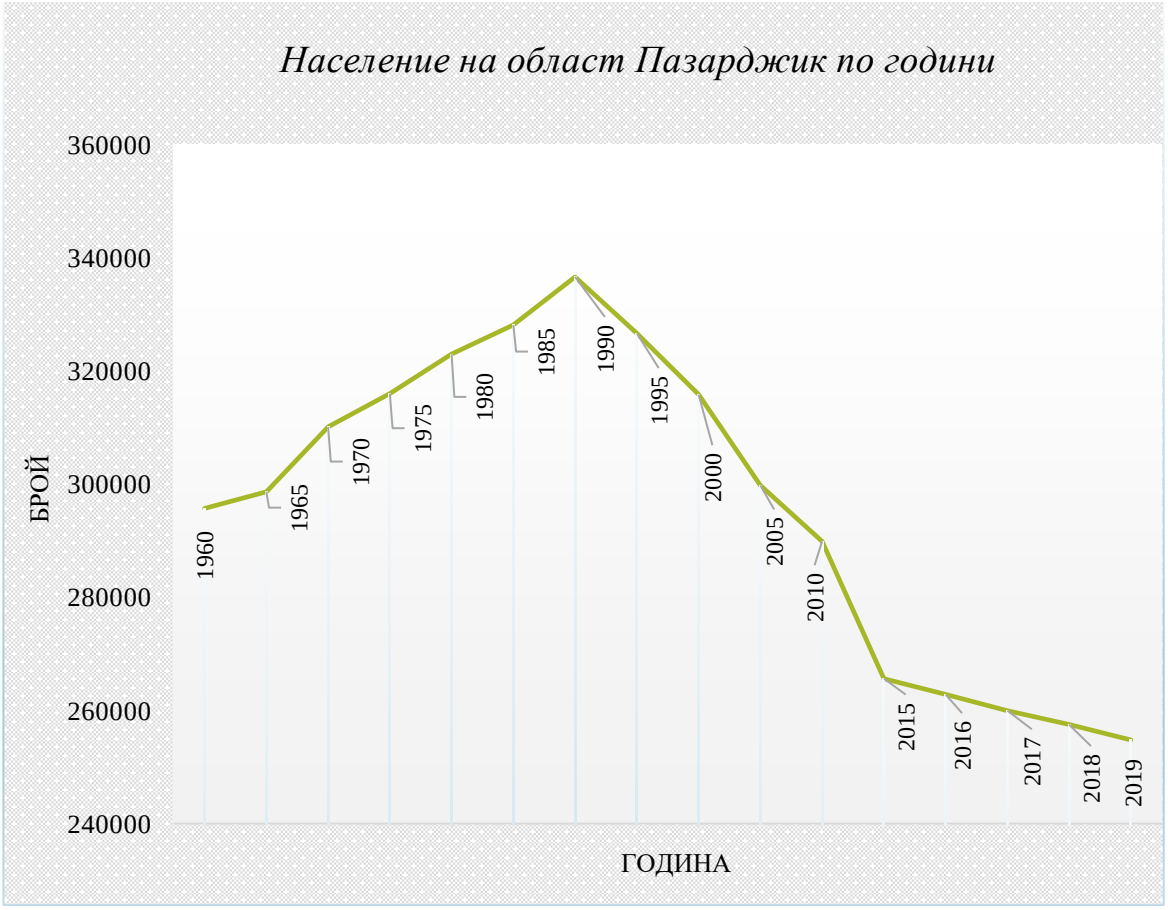
Трудоспособна възраст през 2015: жени от 16 до 60 години и 8 месеца и мъже от 16 до 63 години и 8 месеца.

Трудоспособна възраст през 2016: жени от 16 до 60 години и 10 месеца и мъже от 16 до 63 години и 10 месеца.

Трудоспособна възраст през 2017: жени от 16 до 61 години и мъже от 16 до 64 години.
Трудоспособна възраст през 2018: жени от 16 до 61 години и 2 месеца и мъже от 16 до 64 години и 1 месец.
Трудоспособна възраст през 2019: жени от 16 до 61 години и 4 месеца и мъже от 16 до 64 години и 2 месеца

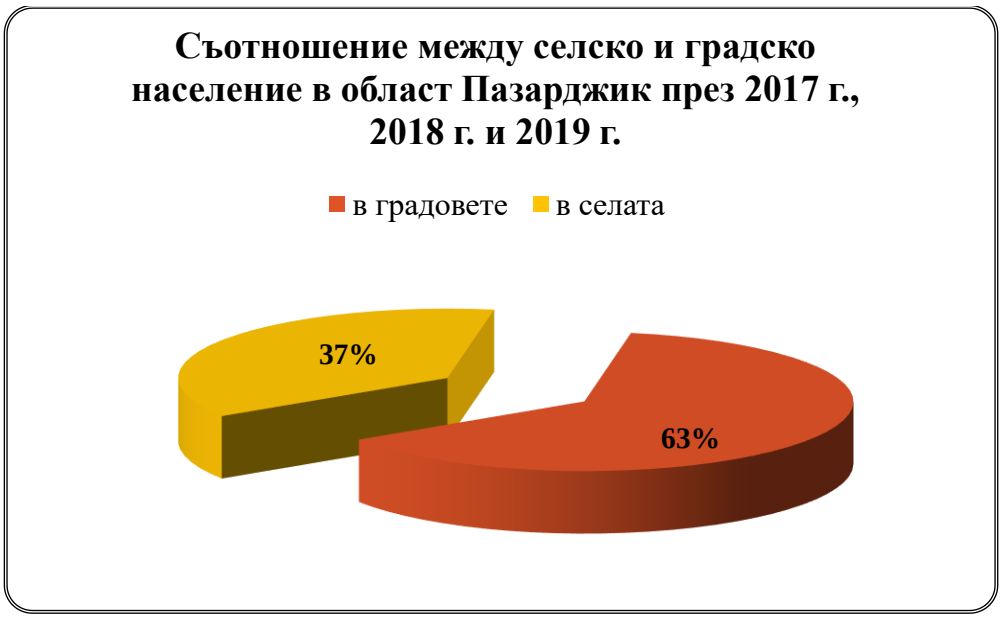
НАСЕЛЕНИЕ ПОД, ВЪВ И НАД ТРУДОСПОБНА ВЪЗРАСТ
В ОБЛАСТ ПАЗАРДЖИК ЗА ПЕРИОДА 2010–2018 ГОДИНА

Население на област Пазарджик по години
360000
340000
320000
300000
280000
260000
240000
БРОЙ
1960
1965
1970
1975
1980
1985
1990
1995
2000
2005
2010
2015
2016
2017
2018
2019
ГОДИНА

Съотношение между селско и градско население в област Пазарджик през 2004 г.
в градовете
в селата
39%
61%

1.2. Раждаемост

През 2019 г. в област Пазарджик са се родили 2 323 деца. От тях 2 310 живородени и 13 мъртвородени. В сравнение с предходната година живородените деца са 104 по-малко, а мъртвородените са отново 13. С най-висока раждаемост са общините Стрелча /12.6 ‰/, Септември /11,2 ‰/ и Велинград /10.7 ‰/, а с най-ниска – Белово /5,8 ‰/ и Батак /5.9‰/. Раждаемостта в градовете на Пазарджишка област е обичайно по-висока от тази в селата.

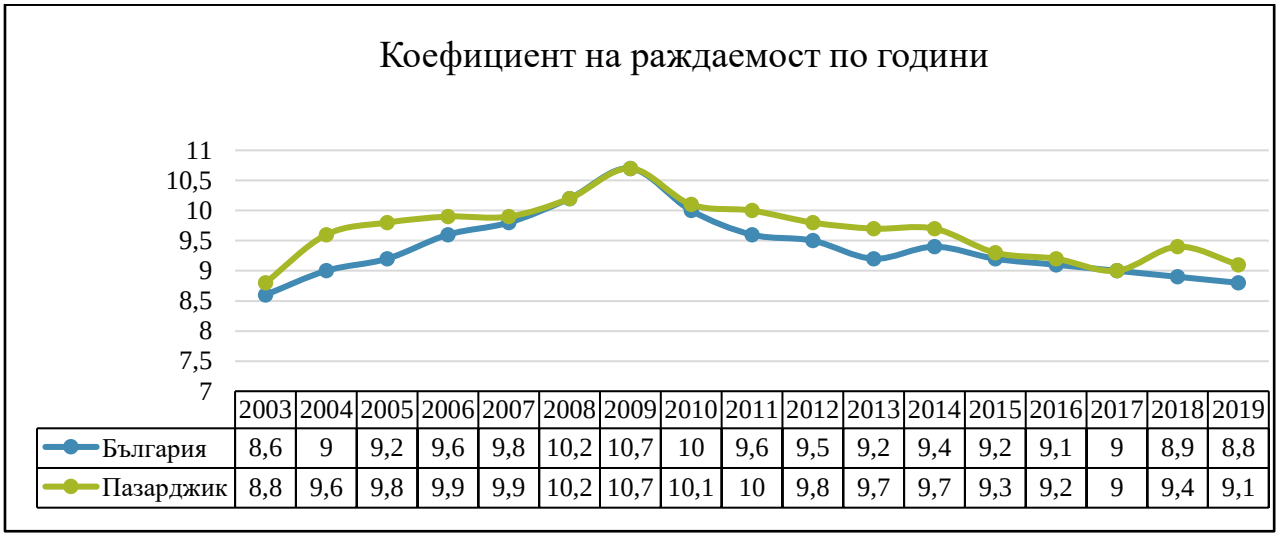
Коефициент на раждаемост в област Пазарджик по общини за 2019 г.

Общини	Живородени			Мъртвородени			Раждае-мост в ‰ на 1000 души население
	Общо	Момчета	Момичета	Общо	Момчета	Момичета	
Общо за страната	61538	31515	30023	344	158	186	8.8
Пазарджик	2310	1193	1117	13	2	11	9.1
Батак	31	17	14	0	0	0	5.9
Белово	43	20	23	0	0	0	5.8
Брацигово	59	34	25	0	0	0	7.1
Велинград	360	184	176	4	0	4	10.7
Лесичово	41	15	26	0	0	0	8.1
Пазарджик	919	488	431	5	2	3	8.6
Панагюрище	169	87	82	1	0	1	7.6
Пещера	179	92	87	1	0	1	10.2
Ракитово	141	78	63	1	0	1	9.8
Септември	262	126	136	0	0	0	11.2
Стрелча	56	30	26	0	0	0	12.6
Сърница	50	22	28	1	0	1	10.6

Брой раждания по години в област Пазарджик

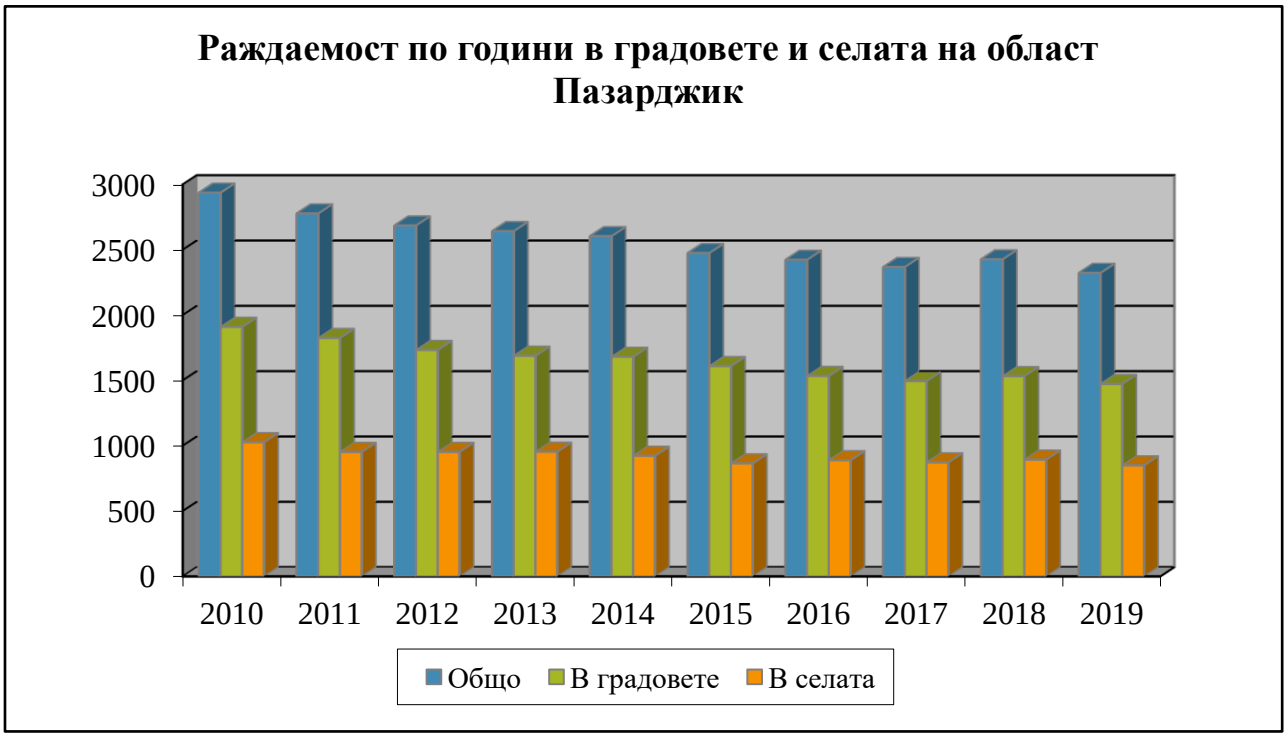
Област П А ЗА Р Д Ж И К	2005	Общо	2945
		Живородено	2916
		Мъртвородено	29
	2006	Общо	2959
		Живородено	2937
		Мъртвородено	22
	2007	Общо	2934
		Живородено	2915
		Мъртвородено	19
	2008	Общо	3025
		Живородено	3006
		Мъртвородено	19

	2009	Общо	3154
		Живородено	3129
		Мъртвородено	25
	2010	Общо	2937
		Живородено	2913
		Мъртвородено	24
	2011	Общо	2778
		Живородено	2749
		Мъртвородено	29
	2012	Общо	2686
		Живородено	2663
		Мъртвородено	23
	2013	Общо	2643
		Живородено	2617
		Мъртвородено	26
	2014	Общо	2604
		Живородено	2592
		Мъртвородено	12
	2015	Общо	2475
		Живородено	2467
		Мъртвородено	8
	2016	Общо	2423
		Живородено	2403
		Мъртвородено	20
	2017	Общо	2368
		Живородено	2347
		Мъртвородено	21
	2018	Общо	2427
		Живородено	2414
		Мъртвородено	13
	2019	Общо	2323
		Живородено	2310
		Мъртвородено	13

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
България	8,6	9	9,2	9,6	9,8	10,2	10,7	10	9,6	9,5	9,2	9,4	9,2	9,1	9	8,9	8,8
Пазарджик	8,8	9,6	9,8	9,9	9,9	10,2	10,7	10,1	10	9,8	9,7	9,7	9,3	9,2	9	9,4	9,1

Забележка: Коефициентът на раждаемост (КР) се измерва в промили (‰) и показва броя живородени деца (ЖД) на всеки 1000 души от средногодишното население (СН).

ЖИВОРОДЕНИ ПРЕЗ 2019 Г. В ОБЛАСТ ПАЗАРДЖИК ПО ОБЩИНИ И ВЪЗРАСТ НА МАЙКАТА

Общини	Общо	Възраст на майката							
		под 20	20 - 24	25 - 29	30 - 34	35 - 39	40 - 44	45 +	непоказана
Общо за страната	**61538**	**6245**	**10247**	**17964**	**16889**	**7928**	**2024**	**239**	**2**
Пазарджик	**2310**	**382**	**498**	**639**	**501**	**232**	**49**	**9**	**-**
Батак	31	4	10	10	3	3	1	-	-
Белово	43	-	9	13	9	11	1	-	-
Брацигово	59	11	11	21	11	5	-	-	-
Велинград	360	71	75	101	68	36	8	1	-
Сърница	50	2	13	22	8	3	2	-	-
Лесичово	41	13	5	8	9	6	-	-	
Пазарджик	919	150	178	233	231	97	25	5	-
Панагюрище	169	9	39	54	40	22	5	-	-
Пещера	179	36	36	53	38	13	2	1	-
Ракитово	141	27	44	34	23	10	1	2	-
Септември	262	50	63	74	54	18	3	-	-
Стрелча	56	9	15	16	7	8	1	-	-

СРЕДНА ВЪЗРАСТ НА МАЙКАТА ПРИ РАЖДАНЕ НА ПЪРВО ДЕТЕ В ПЕРИОДА 2010 г. – 2019 г.

	Година	Общо за страната	Пазарджик
Средна възраст на майката при раждане на първо дете	2010	26,2	23,8
	2011	26,3	24,1
	2012	26,3	24,2
	2013	26,5	24,1
	2014	26,7	24,4
	2015	26,9	24,8
	2016	27,0	24,8
	2017	27,1	24,9
	2018	27,2	24,9
	2019	27,3	25,3

Статистическите данни ясно показват трайно и постепенно увеличаване на възрастта, в която жените както в цялата страна, така и в област Пазарджик раждат първото си дете.

През последните няколко години намалява броят на извършените аборти в лечебните заведения от областта и като цяло в страната. През 2019 г. обаче са регистрирани 1393 случая – с 60 броя повече от предходната година. До 2018 г. обаче се запазва тенденцията от последните години за плавно и постоянно намаляване на абортите.

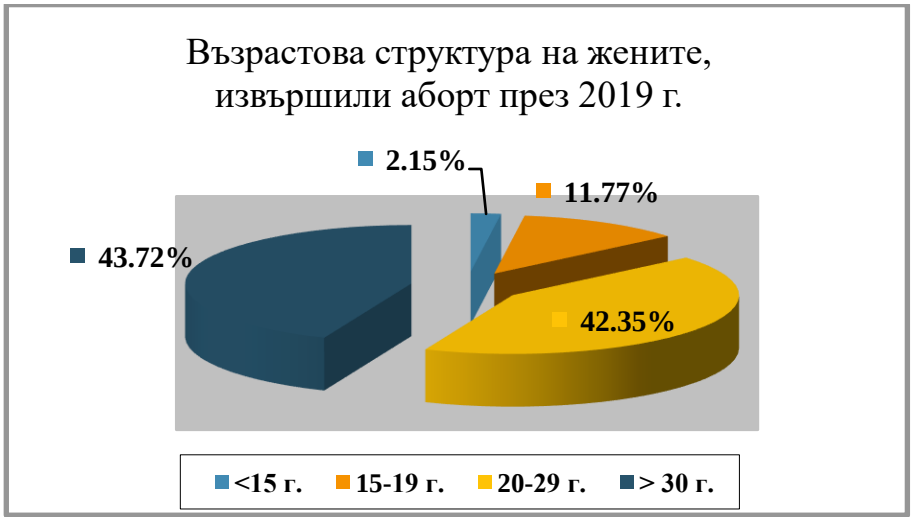
Раждания /брой живородени/ и аборти в област Пазарджик по години

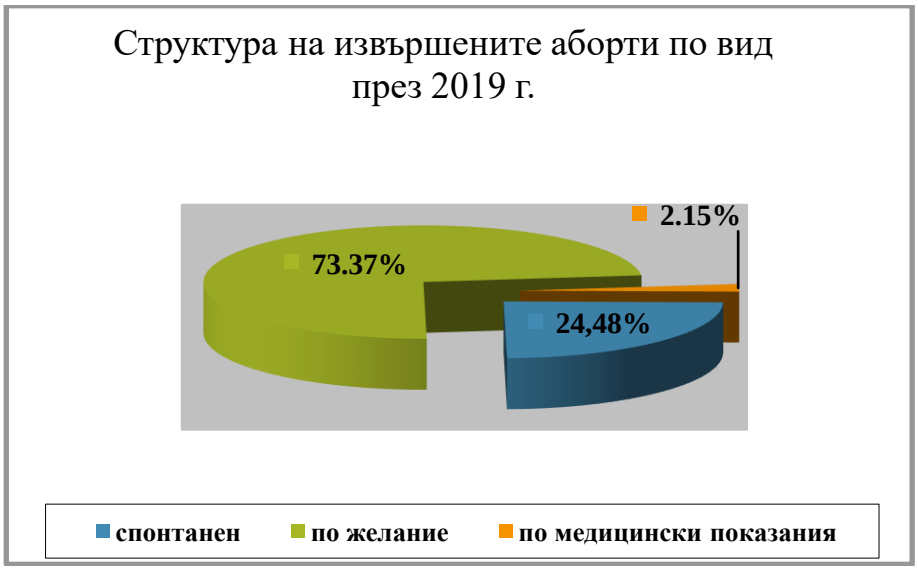
Година	Брой	
	Раждания	Аборти
2019 г.	2310	1393
2018 г.	2414	1333
2017 г.	2347	1645
2016 г.	2403	1714
2015 г.	2467	1810
2014 г.	2592	1973
2013 г.	2617	1996
2012 г.	2663	2028
2011 г.	2749	2167

Извършени аборти по възраст на жената и по вид през 2019 г.

	Аборти – общо					**Спонтанен аборт**					**Терапевтичен аборт**				
	Общо	в т.ч.на жени на възраст /в навършени години/				Общо	в т.ч.на жени на възраст /в навършени години/				Общо	в т.ч.на жени на възраст /в навършени години/			
		<15	15-19	20-29	30+		< 15	15-19	20-29	30+		<15	15-19	20-29	30+
РБългария	21380	146	1891	8689	10654	6534	76	661	2367	3430	14844	70	1230	6321	7223
Пазарджик	1393	30	164	590	609	341	20	56	103	162	1052	10	108	487	447

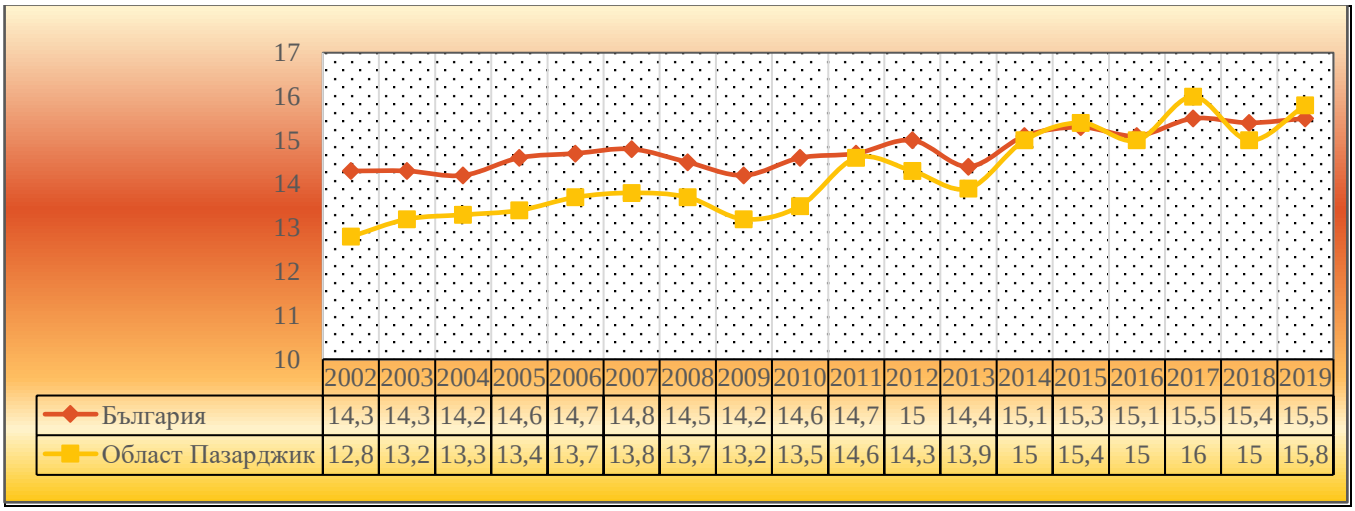
	от тях:										**Други видове и аборт, неуточнен**				
	По желание /законно/					**По медицински показания**									
	Общо	в т.ч.на жени на възраст /в навършени години/				Общо	в т.ч.на жени на възраст /в навършени години/				Общо	в т.ч.на жени на възраст /в навършени години/			
		<15	15-19	20-29	30+		< 15	15-19	20-29	30+		<15	15-19	20-29	30+
РБългария	13189	41	1107	5832	6209	1655	29	123	489	1014	2	0	0	1	1
Пазарджик	1022	8	100	479	435	30	2	8	8	12	0	0	0	0	0

Както се вижда от графиките и данните от приложените таблици най-често се прекъсва бременност по желание на жената на възраст между 20 и 29 години – общо 479 броя за 2019 г., но като цяло в тази възрастова група на жените се наблюдава и най-голямото намаляване на направените аборти. Увеличение се отчита при направените аборти във възрастовата група на жените до 15 г., както и при извършените спонтанни аборти в посочената група.

1.3. Обща смъртност

Коефициент на обща смъртност по години в област Пазарджик и страната (на 1000 души от населението) в ‰

През 2019 г. в област Пазарджик са починали 4016 човека, като сравнение с предходната година броят на починалите е със 162 повече /3854 бр. през 2018 г./. Коефициентът на обща смъртност за областта е 15,8‰ и е по-висок в сравнение с предходната 2018 г. /15.0‰/. За 2018 г. се регистрира прекъсване в като цяло плавната и устойчива тенденция на нарастване на смъртността на населението от областта, но това се променя през следващата календарна година, когато отново се регистрира нарастване на смъртността.

Умирания в област Пазарджик през 2017 г., 2018 г. и 2019 г. по общини и пол

(брой)

Общини	2017			2018			2019		
	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени
Общо за страната	109791	56781	53010	108526	56367	52159	108083	56118	51965
Пазарджик	4151	2095	2056	3854	2024	1830	4016	2096	1920
Батак	102	46	56	82	44	38	105	52	53
Белово	179	96	83	157	92	65	185	94	91
Брацигово	170	84	86	169	99	70	187	100	87
Велинград	489	268	221	480	255	225	469	239	230
Сърница	52	24	28	38	22	16	47	29	18
Лесичово	127	59	68	133	56	77	116	57	59
Пазарджик	1672	854	818	1500	770	730	1604	833	771
Панагюрище	405	201	204	361	206	155	371	198	173
Пещера	262	125	137	252	130	122	256	147	109
Ракитово	187	81	106	189	89	100	194	97	97
Септември	408	204	204	387	204	183	390	192	198
Стрелча	98	53	45	106	57	49	92	58	34

Тенденцията в последните години за цялата страна е значително по-ниска смъртност в градовете отколкото в селата. Показателни са данните от таблицата за последните три години – 2017 г., 2018 г. и 2019 г. както за страната, така и за областта. За област Пазарджик смъртността в градовете е също по-ниска /14.4‰/ от тази в селата /18.2‰/. Коефициентът на обща смъртност за областта /15.8‰/ е малко по-висок от този за страната през 2019 г. /15.5‰/.

Коефициент на обща смъртност за 2017 г., 2018 г. и 2019 г. в градовете и селата на област Пазарджик

(‰)

Коефициент на смъртност	2017			2018			2019		
	Общо	В градовете	В селата	Общо	В градовете	В селата	Общо	В градовете	В селата
Общо за страната	15.5	13.2	22.0	15.4	13.2	21.8	15.5	13.3	21.6
Пазарджик	16.0	14.6	18.3	15.0	13.6	17.4	15.8	14.4	18.2

Коефициент на обща смъртност за 2017 г., 2018 г. и 2019 г. по пол в област Пазарджик

Коефициент на смъртност	2017			2018			2019		
				Общо			Общо		
	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени
Общо за страната	15.5	16.5	14.6	15.4	16.5	14.4	15.5	16.6	14.5
Пазарджик	16.0	16.5	15.5	15.0	16.1	14.0	15.8	16.8	14.8

За страната през последните години коефициентът на обща смъртност при мъжете е по-висок от този при жените. Смъртността при мъжете в област Пазарджик също е по-висока от тази при жените видно от посочените стойности в таблицата.

Смъртност и средна продължителност на предстоящия живот на населението по пол в област Пазарджик

(години)

Област	2014 - 2016			2015 - 2017			2016 - 2018			2017 - 2019		
	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени
Пазарджик	73.98	70.50	77.66	73.96	70.55	77.54	74.38	70.97	77.96	74.27	70.94	77.75

През последните няколко години се запазва структурата на причините за смърт. Основна причина за смърт през 2019 г. са болестите на органите на кръвообращението. Те съставляват 66,86 % от всички умирания. В по-голямата си част този процент се формира от умиранията следствие на мозъчно-съдови болести и исхемична болест на сърцето. Втората по относителен дял причина за смърт и през 2019 г. са злокачествените новообразувания. Те са причина за 16,88 % от всички умирания. Следват болести на ендокринната система, разтройства на храненето и на обмяната на веществата – 3,51% и болестите на храносмилателната система – 2,99 %.

Смъртност по причини в област Пазарджик през 2015 г., 2016 г. и 2017 г.

	Година	2015			2016			2017		
клас	Наименование на болестите по МКБ-10	брой	на 1000 души	отн. дял	брой	на 1000 души	отн. дял	брой	на 1000 души	отн. дял
№	Общо	4082	15.48	100	3932	15.08	100	4151	16.09	100
I	Някои инфекциозни и паразитни болести (A00-B99)	33	0.13	0.81	29	0.11	0.74	37	0.14	0.89
II	Новообразувания (C00-D48)	658	2.50	16.12	679	2.60	17.26	726	2.81	17.49
III	Болести на кръвта, кръвотворните органи и отделни нарушения, включващи имунния механизъм (D50-D89)	10	0.04	0.25	10	0.04	0.25	15	0.06	0.36
IV	Болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата (E00-E90)	53	0.20	1.30	24	0.09	0.61	64	0.25	1.54
V	Психични и поведенчески разстройства (F00-F99)	4	0.02	0.10	3	0.01	0.08	2	0.01	0.05
VI	Болести на нервната сиситема (G00-G99)	37	0.14	0.91	22	0.08	0.56	23	0.09	0.55
VII	Болести на окото и придатъците му (H00-H59)	-			-			-		
VIII	Болести на ухото и мастоидния израстък (H60-H95)	-			-			-		

IX	Болести на органите на кръвообращението (I00-I99)	2794	10.60	68.46	2581	9.90	65.62	2564	9.94	61.77
X	Болести на дихателната система (J00-J99)	118	0.45	2.89	125	0.48	3.18	162	0.63	3.90
XI	Болести на храносмилателната система (K00-K93)	148	0.56	3.63	165	0.63	4.20	156	0.60	3.76
XII	Болести на кожата и подкожната тъкан (L00-L99)	1	0.00	0.02	2	0.01	0.05	1	0.00	0.02
XIII	Болести на костно-мускулната система и на съединителната тъкан (M00-M99)	2	0.01	0.05	3	0.01	0.08	1	0.00	0.02
XIV	Болести на пикочо-половата система (N00-N99)	52	0.20	1.27	56	0.21	1.42	70	0.27	1.69
XV	Бременност, раждане и послеродов период (O00-O99)	-			-			1	0.00	0.02
XVI	Някои състояния, възникващи през перинаталния период (P00-P96)	14	0.05	0.34	14	0.05	0.36	14	0.05	0.34
XVII	Вродени аномалии (пороци на развитието), деформации и хромозомни аберации (Q00-Q99)	10	0.04	0.25	3	0.01	0.08	2	0.01	0.05
XVIII	Симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, некласифицирани другаде(R00-R99)	62	0.24	1.52	127	0.49	3.23	229	0.89	5.52
XX	Външни причини за заболеваемост и смъртност (V01-Y98)	86	0.33	2.11	89	0.34	2.26	84	0.33	2.02

Население към 31.12.2015 г. – 263 630
Население към 31.12.2016 г. – 260 814
Население към 31.12.2017 г. – 257 965

Смъртност по причини в област Пазарджик през 2018 г.

	Година	2018		
клас	Наименование на болестите по МКБ-10	брой умирания	на 1000 души	относителен дял
№	Общо	3854	15.09	100
I	Някои инфекциозни и паразитни болести (A00-B99)	24	0.09	0.62
II	Новообразувания (C00-D48)	686	2.69	17.79
III	Болести на кръвта, кръвотворните органи и отделни нарушения, включващи имунния механизъм (D50-D89)	9	0.04	0.23
IV	Болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата (E00-E90)	213	0.83	5.53
V	Психични и поведенчески разстройства (F00-F99)	1	0.00	0.03
VI	Болести на нервната сиситема (G00-G99)	18	0.07	0.47
VII	Болести на окото и придатъците му (H00-H59)	-		
VIII	Болести на ухото и мастоидния израстък (H60-H95)	-		
IX	Болести на органите на кръвообращението (I00-I99)	2376	9.30	61.63
X	Болести на дихателната система (J00-J99)	132	0.52	3.42
XI	Болести на храносмилателната система (K00-K93)	145	0.57	3.76
XII	Болести на кожата и подкожната тъкан (L00-L99)	3	0.01	0.08
XIII	Болести на костно-мускулната система и на съединителната тъкан (M00-M99)	1	0.00	0.03
XIV	Болести на пикочо-половата система (N00-N99)	39	0.15	1.01
XV	Бременност, раждане и послеродов период (O00-O99)	-		
XVI	Някои състояния, възникващи през перинаталния период (P00-P96)	10	0.04	0.26
XVII	Вродени аномалии (пороци на развитието), деформации и хромозомни аберации (Q00-Q99)	6	0.02	0.16
XVIII	Симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, некласифицирани другаде(R00-R99)	123	0.48	3.19
XX	Външни причини за заболеваемост и смъртност (V01-Y98)	68	0.27	1.76

Население към 31.12.2018 г. – 255 479

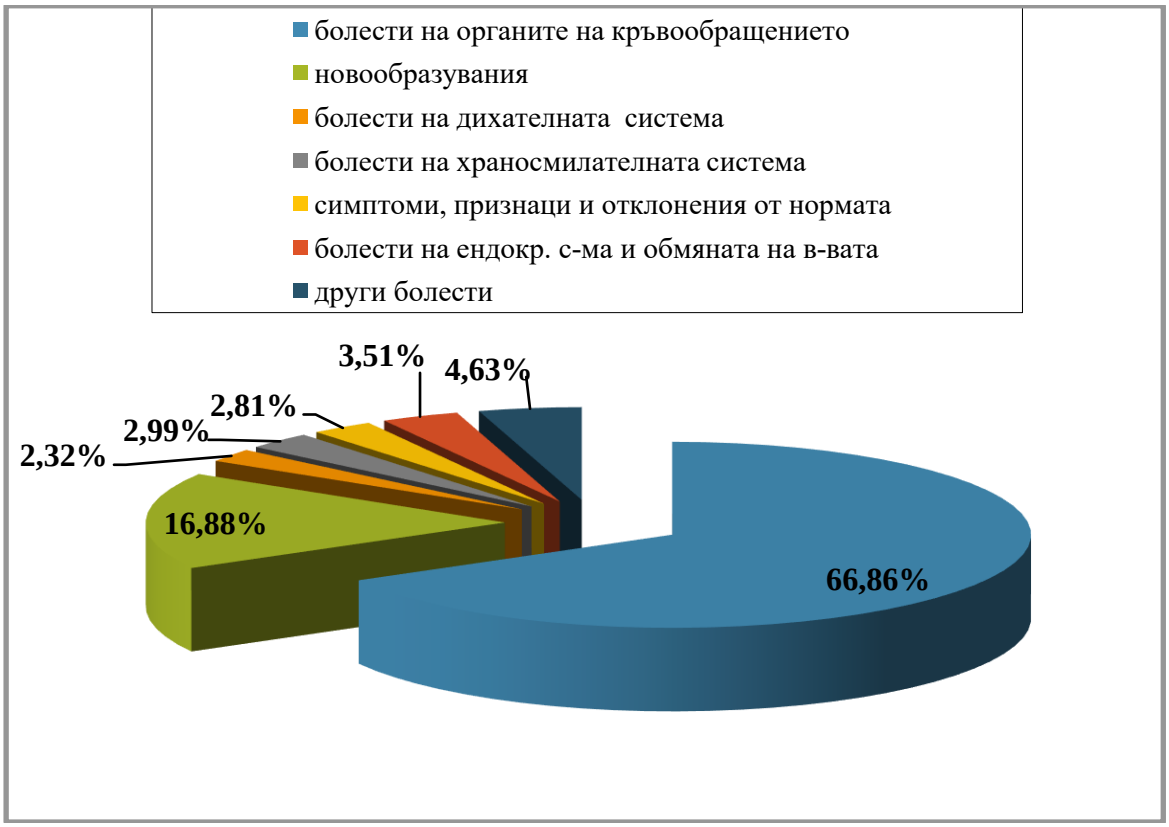
Смъртност по причини в област Пазарджик през 2019 г.

	Година	2019		
клас	Наименование на болестите по МКБ-10	брой умирания	на 1000 души	относителен дял
№	Общо	4016	15,89	100
I	Някои инфекциозни и паразитни болести (A00-B99)	8	0,03	0,20
II	Новообразувания (C00-D48)	678	2,68	16,88
III	Болести на кръвта, кръвотворните органи и отделни нарушения, включващи имунния механизъм (D50-D89)	4	0,02	0,10
IV	Болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата (E00-E90)	141	0,56	3,51
V	Психични и поведенчески разстройства (F00-F99)	1	0,0	0,02
VI	Болести на нервната сиситема (G00-G99)	5	0,02	0,12
VII	Болести на окото и придатъците му (H00-H59)	-		
VIII	Болести на ухото и мастоидния израстък (H60-H95)	-		
IX	Болести на органите на кръвообращението (I00-I99)	2685	10,63	66,86
X	Болести на дихателната система (J00-J99)	93	0,37	2,32
XI	Болести на храносмилателната система (K00-K93)	120	0,47	2,99
XII	Болести на кожата и подкожната тъкан (L00-L99)	-		
XIII	Болести на костно-мускулната система и на съединителната тъкан (M00-M99)	2	0,01	0,05
XIV	Болести на пикочо-половата система (N00-N99)	65	0,26	1,62
XV	Бременност, раждане и послеродов период (O00-O99)	-		
XVI	Някои състояния, възникващи през перинаталния период (P00-P96)	14	0,06	0,35
XVII	Вродени аномалии (пороци на развитието), деформации и хромозомни аберации (Q00-Q99)	2	0,01	0,05
XVIII	Симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, некласифицирани другаде(R00-R99)	113	0,45	2,81
XIX	Травми, отравяния и някои други последици от въздействието на външни причини (S00-T98)	85	0,34	2,12

XX	Външни причини за заболеваемост и смъртност (V01-Y98)	56	0,22	1,39

Население към 31.12.2019 г. – 252 776

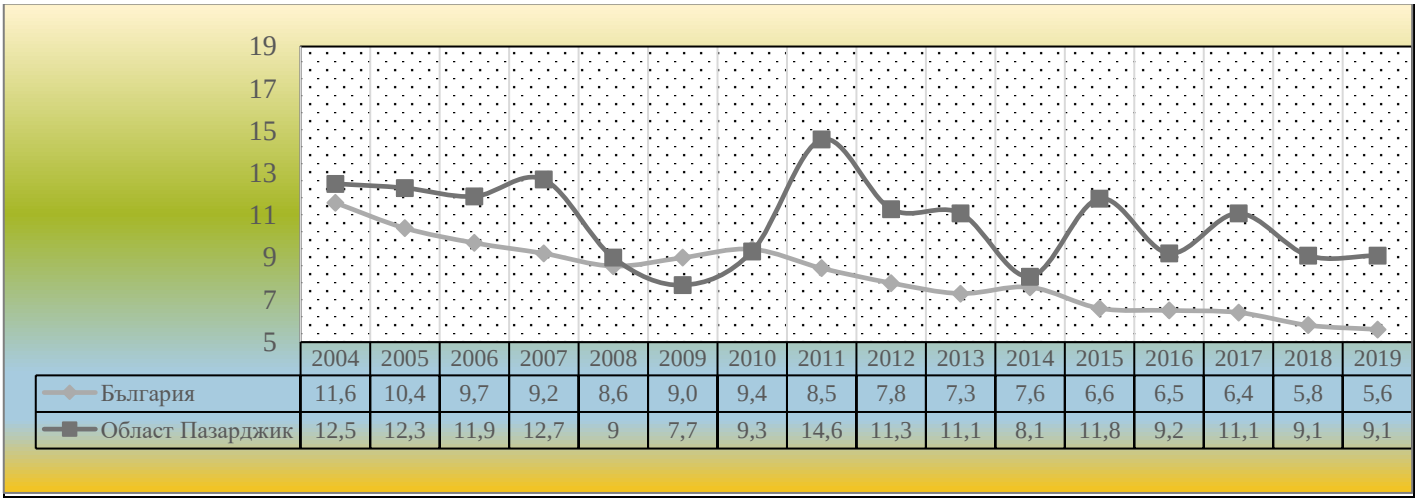
Смъртност по причини в област Пазарджик за 2019 г.

1.4. *Детска смъртност*

През 2019 г. в област Пазарджик са починали 21 деца до едногодишна възраст. Това формира детска смъртност – 9.1 на хиляда живородени /толкова е била и през 2018 г./. През 2017 г. детската смъртност в областта е била 11.1 на хиляда живородени /починали са 26 деца до 1 година/. Средната детска смъртност за страната за 2019 г. е по-ниска в сравнение с 2018 г. Тя е 5.6 на хиляда живородени /починали са общо 342 бр. деца до 1 г./. Както се вижда от графиката детската смъртност в област Пазарджик традиционно е по-висока от средната за страната.

Коефициент на детска смъртност в област Пазарджик и страната (на 1000 живородени деца)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
България	11,6	10,4	9,7	9,2	8,6	9,0	9,4	8,5	7,8	7,3	7,6	6,6	6,5	6,4	5,8	5,6
Област Пазарджик	12,5	12,3	11,9	12,7	9	7,7	9,3	14,6	11,3	11,1	8,1	11,8	9,2	11,1	9,1	9,1

Сравнителна таблица за 2017 г., 2018 г. и 2019 г. за умрели деца по 5-годишни възрастови групи и пол в област Пазарджик

(брой)

Детска възраст	2017			2018			2019		
	Общо			Общо			Общо		
	Общо	Момчета	Момичета	Общо	Момчета	Момичета	Общо	Момчета	Момичета
0 г.	26	14	12	22	12	10	21	10	11
1 – 4 г.	3	2	1	1	1	-	3	-	3
5 – 9 г.	2	-	2	4	2	2	1	-	1
10 – 14 г.	7	3	4	5	4	1	1	-	1
15 – 19 г.	4	3	1	4	3	1	8	5	3

Сравнителна таблица за 2017 г., 2018 г. и 2019 г. за умрели деца по 5-годишни възрастови групи по градовете и селата на област Пазарджик

(брой)

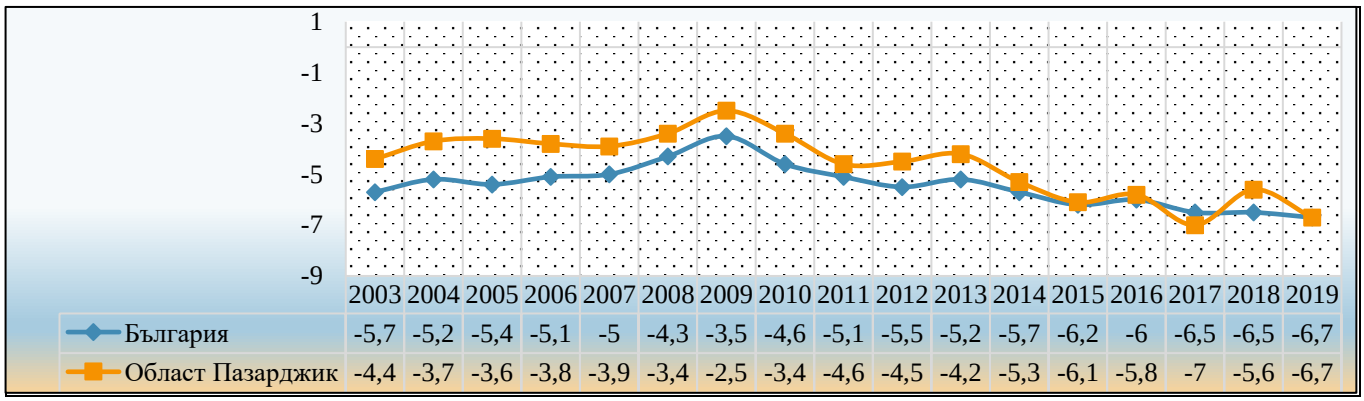
Детска възраст	2017			2018			2019		
	Общо	В градовете	В селата	Общо	В градовете	В селата	Общо	В градовете	В селата
0 г.	26	17	9	22	12	10	21	9	12
1 – 4 г.	3	2	1	1	-	1	3	2	1
5 – 9 г.	2	1	1	4	3	1	1	-	1
10 – 14 г.	7	5	2	5	3	2	1	-	1

15 – 19 г.	4	4	-	4	2	2	8	6	2

1.5. Естествен прираст

Естественият прираст на населението на област Пазарджик е отрицателна величина с плавна и устойчива тенденция на задълбочаване. Започвайки от -1 ‰ през 1994 г. тази тенденция през 2019 г. достига -6,7 ‰, което в абсолютен брой представлява намаляване на населението на областта с 1 706 души за една година, само като разлика между раждаемостта и смъртността на населението. За сравнение през 2018 г. разликата е 1440 души.

Естествен прираст в област Пазарджик и страната (на 1000 души население)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
България	-5,7	-5,2	-5,4	-5,1	-5	-4,3	-3,5	-4,6	-5,1	-5,5	-5,2	-5,7	-6,2	-6	-6,5	-6,5	-6,7
Област Пазарджик	-4,4	-3,7	-3,6	-3,8	-3,9	-3,4	-2,5	-3,4	-4,6	-4,5	-4,2	-5,3	-6,1	-5,8	-7	-5,6	-6,7

Коефициент на естествен прираст
по населени места област Пазарджик за периода 2015 г.–2019 г.

2015 г.		**2016 г.**		**2017 г.**		**2018 г.**		**2019 г.**	
Естествен прираст (‰)		Естествен прираст (‰)		Естествен прираст (‰)		Естествен прираст (‰)		Естествен прираст (‰)	
В градовете	В селата	В градовете	В селата	В градовете	В селата	В градовете	В селата	В градовете	В селата
-4.1	-9.4	-4.3	-8.4	-5.5	-9.4	-4.1	-8.1	-5,2	-9,2

1.6. Заболеваемост и болестност

През 2019 г. в лечебните заведения за извънболнична помощ в област Пазарджик са регистрирани 848 766 случая на заболявания, 129 379 от които новооткрити. От общо регистрираните заболявания 170 705 са на деца до 17 г., 54 833 от които новооткрити. Болестността на населението в област Пазарджик през 2019 г. е 3 358 на хиляда души, а заболеваемостта 512 на хиляда. Основен дял в показателя болестност на населението заемат болестите на органите на кръвообръщението, които формират 23 % от общо регистрираните заболявания, следват болестите на дихателната система, които формират 19 % от общо регистрираните заболявания, болестите на пикочо-половата система, които формират 9 % от общо регистрираните заболявания и на костно-мускулната система и на съединителната тъкан – също 9 %. Болестите на дихателната система формират 44 % относителен дял от заболеваемостта на населението, болестите на органите на кръвообращението формират 7 % относителен дял от заболеваемостта на населението, но смъртността от тези заболявания е много висока, а болестите на костно-мускулната система и на съединителната тъкан и на пикочо-половата система формират 6 % относителен дял от заболеваемостта на населението.

При децата до 17-годишна възраст най-често поставяната диагноза през 2019 г. отново е от класа на болестите на дихателната система – 55 %. Следват някои инфекциозни и паразитни болести – 9 %, симптоми, признаци и отклонения от нормата – 7 %, болести на кожата и подкожната тъкан – 5%.

Болестност и заболеваемост на населението в област Пазарджик 2016 г.

№ на класа	НАИМЕНОВАНИЕ НА БОЛЕСТИТЕ ПО МКБ-10	Болестност			Заболеваемост		
		Регистрирани заболявания	На 1000 души от населението	Относителен дял %	Регистрирани заболявания	На 1000 души от населението	Относителен дял %
	ОБЩО I – XIX клас	**813 122**	**3117**	**100,0**	**113 249**	**434**	**100,0**
I	Някои инфекциозни и паразитни болести	17815	68.30	2,2	3304	12,67	2,92
II	Новообразувания	15241	58.44	1,87	1731	6.63	1.53
III	Болести на кръвта, кръвотворните органи и отделни нарушения, включващи имунния механизъм	6250	23.96	0,77	945	3.62	0,83
IV	Болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата	43760	167.78	5.38	1908	7.31	1.68
V	Психични и поведенчески разстройства	16561	63.50	2,04	1127	4.32	1.00
VI	Болести на нервната система	36359	139,40	4,47	3817	14.63	3.37
VII	Болести на окото и придатъците му	44455	170,45	5,47	4846	18,58	4.28
VIII	Болести на ухото и мастоидния израстък	17720	67,94	2,18	3409	13,07	3.01
IX	Болести на органите на кръвообращението	204636	784,6	25,17	8453	32,41	7.46
X	Болести на дихателната система	146158	560,39	18,00	41581	159,4	36.72
XI	Болести на храносмилателната система	32323	123,93	3,97	4849	18,59	4.28

XII	Болести на кожата и подкожната тъкан	24460	93,78	3,0	4871	18,67	4.3
XIII	Болести на костно-мускулната система и на съединителната тъкан	67675	259.46	8,3	7400	28,37	6.54
XIV	Болести на пикочо-половата система	79378	304,24	9.76	8745	33,52	7.72
XV	Бременност, раждане и послеродов период [1]	3009	22,6	0,37	271	2,03	0.24
XVI	Някои състояния, възникващи през перинаталния период [2]	255	105,24	0,03	123	50,76	0.11
XVII	Вродени аномалии [пороци на развитието], деформации и хромозомни аберации	2917	11,18	0,36	248	0,95	0.22
XVIII	Симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, некласифицирани другаде	24894	95,44	3,06	7599	29,13	6.71
XIX	Травми, отравяния и някои други последици от въздействието на външни причини	29256	112,17	3,6	8022	30,75	7.08

[1] Данните за болестност и заболеваемост за клас «Бременност и раждане» са изчислени на 1000 жени – брой жени към 31.12.2016 г. – 132 932 души

[2] Данните за болестност и заболеваемост за клас «Някои състояния, възникващи през перинаталния период» са изчислени на 1000 новородени – 2423 новородени за 2016 г.

Болестност и заболеваемост на населението в област Пазарджик 2016 г. при децата до 17 години

№ на класа	НАИМЕНОВАНИЕ НА БОЛЕСТИТЕ ПО МКБ-10	Болестност			Заболеваемост		
		Регистрирани заболявания	На 1000 души от населението от 0-17год	Относителен дял %	Регистрирани заболявания	На 1000 души от населението от 0-17год	Относителен дял %
	ОБЩО I – XIX клас	**150 060**	**3192.42**	**100,0**	**36 354**	**773.41**	**100,0**
I	Някои инфекциозни и паразитни болести	10821	230.21	7,2	1581	33,63	4,35
II	Новообразувания	596	12.68	0,40	98	2.08	0.27
III	Болести на кръвта, кръвотворните органи и отделни нарушения, включващи имунния механизъм	738	15.70	0,49	211	4.49	0,58
IV	Болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата	1307	27.80	0.87	180	3.83	0.50
V	Психични и поведенчески разстройства	1593	33.89	1,06	156	3.32	0.43
VI	Болести на нервната система	1529	32,53	1,02	124	2.63	0.34
VII	Болести на окото и придатъците му	6502	138,33	4,33	1009	21,47	3.03
VIII	Болести на ухото и мастоидния израстък	4244	90,29	2,83	1129	24,02	3.11
IX	Болести на органите на кръвообращението	1463	31,12	0,97	109	2,32	0.30
X	Болести на дихателната система	80929	1721.71	53,93	23059	490,56	63.42
XI	Болести на храносмилателната система	5661	120,43	3,77	896	19,06	2.46
XII	Болести на кожата и подкожната тъкан	8520	181,25	5,68	1666	35,44	4.58
XIII	Болести на костно-мускулната система и на съединителната тъкан	2068	43.99	1,38	306	6,51	0.84

XIV	Болести на пикочо-половата система	6061	128.94	4.04	1264	26.89	3.48
XV	Бременност, раждане и послеродов период [1]	223	4,74	0,15	7	0,15	0.02
XVI	Някои състояния, възникващи през перинаталния период [2]	255	5.42	0,17	123	2.62	0.33
XVII	Вродени аномалии [пороци на развитието], деформации и хромозомни аберации	2433	51,76	1,62	225	4,79	0.62
XVIII	Симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, некласифицирани другаде	9084	193,26	6,05	2601	55,33	7.15
XIX	Травми, отравяния и някои други последици от въздействието на външни причини	6033	128,35	4,02	1610	34,25	4.43

[1] Данните за болестност и заболеваемост са изчислени на 1000 души на възраст 0-17 г. към 31.12.2016 г. – 47 005 души

Болестност и заболеваемост на населението в област Пазарджик 2017 г.

№ на класа	НАИМЕНОВАНИЕ НА БОЛЕСТИТЕ ПО МКБ-10	Болестност			Заболеваемост		
		Регистрирани заболявания	На 1000 души от населението	Относителен дял %	Регистрирани заболявания	На 1000 души от населението	Относителен дял %
	ОБЩО I – XIX клас	**769233**	**2981.93**	**100**	**117611**	**455.92**	**100**
I	Някои инфекциозни и паразитни болести	20589	79.81	2.68	4391	17.02	3.73
II	Новообразувания	13723	53.20	1.78	1504	5.83	1.28
III	Болести на кръвта, кръвотворните органи и отделни нарушения, включващи имунния механизъм	6332	24.55	0.82	1187	4.60	1.01
IV	Болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата	39106	151.59	5.08	2164	8.39	1.84
V	Психични и поведенчески разстройства	17480	67.76	2.27	1101	4.27	0.94
VI	Болести на нервната система	34114	132.24	4.43	3801	14.73	3.23
VII	Болести на окото и придатъците му	48223	186.94	6.27	4475	17.35	3.80
VIII	Болести на ухото и мастоидния израстък	18277	70.85	2.38	3768	14.61	3.20
IX	Болести на органите на кръвообращението	195633	758.37	25.43	10131	39.27	8.61
X	Болести на дихателната система	139661	541.40	18.16	45703	177.17	38.86
XI	Болести на храносмилателната система	30840	119.55	4.01	4675	18.12	3.97
XII	Болести на кожата и подкожната тъкан	23576	91.39	3.06	4265	16.53	3.63
XIII	Болести на костно-мускулната система и на съединителната тъкан	58608	227.19	7.62	7381	28.61	6.28
XIV	Болести на пикочо-половата система	65758	254.91	8.55	7944	30.79	6.75
XV	Бременност, раждане и послеродов период [1]	2030	15.44	0.52	119	0.90	0.20
XVI	Някои състояния, възникващи през перинаталния период [2]	300	126.69	4.25	13	5.49	1.20
XVII	Вродени аномалии [пороци на развитието], деформации и хромозомни аберации	2593	10.05	0.34	208	0.81	0.18

XVIII	Симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, некласифицирани другаде	23176	89.84	3.01	7240	28.07	6.16
XIX	Травми, отравяния и някои други последици от въздействието на външни причини	29213	113.24	3.80	7541	29.23	6.41

¹ Данните за болестност и заболеваемост за клас «Бременност и раждане» са изчислени на 1000 жени – брой жени към 31.12.2017 г. – 131 511 при население в област Пазарджик – 257 965 души;
² Данните за болестност и заболеваемост за клас «Някои състояния, възникващи през перинаталния период» са изчислени на 1000 новородени – 2368 новородени за 2017 г.

Болестност и заболеваемост на населението в област Пазарджик 2017 г. при децата до 17 години

№ на класа	НАИМЕНОВАНИЕ НА БОЛЕСТИТЕ ПО МКБ-10	Болестност			Заболеваемост		
		Регистрирани заболявания	На 1000 души от населението от 0-17год.	Относителен дял %	Регистрирани заболявания	На 1000 души от населението от 0-17год.	Относителен дял %
	ОБЩО I – XIX клас	**135349**	**2907.29**	**100**	**36724**	**788.83**	**100**
I	Някои инфекциозни и паразитни болести	12737	273.59	9.41	2267	48.70	6.17
II	Новообразувания	394	8.46	0.29	57	1.22	0.16
III	Болести на кръвта, кръвотворните органи и отделни нарушения, включващи имунния механизъм	749	16.09	0.55	266	5.71	0.72
IV	Болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата	1002	21.52	0.74	148	3.18	0.40
V	Психични и поведенчески разстройства	1460	31.36	1.08	122	2.62	0.33
VI	Болести на нервната система	1201	25.80	0.89	149	3.20	0.41
VII	Болести на окото и придатъците му	6007	129.03	4.44	906	19.46	2.47
VIII	Болести на ухото и мастоидния израстък	3910	83.99	2.89	1033	22.19	2.81
IX	Болести на органите на кръвообращението	715	15.36	0.53	117	2.51	0.32
X	Болести на дихателната система	69405	1490.82	51.28	22471	482.68	61.19
XI	Болести на храносмилателната система	5283	113.48	3.90	937	20.13	2.55
XII	Болести на кожата и подкожната тъкан	7755	166.58	5.73	1356	29.13	3.69
XIII	Болести на костно-мускулната система и на съединителната тъкан	1708	36.69	1.26	356	7.65	0.97
XIV	Болести на пикочо-половата система	5660	121.58	4.18	1042	22.38	2.84
XV	Бременност, раждане и послеродов период ¹	117	2.51	0.09	7	0.15	0.02
XVI	Някои състояния, възникващи през перинаталния период ²	300	6.44	0.22	13	0.28	0.04
XVII	Вродени аномалии [пороци на развитието], деформации и хромозомни аберации	2151	46.20	1.59	195	4.19	0.53
XVIII	Симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, некласифицирани другаде	10017	215.16	7.40	3949	84.82	10.75

XIX	Травми, отравяния и някои други последици от въздействието на външни причини	4778	102.63	3.53	1333	28.63	3.63

[1] Данните за болестност и заболеваемост са изчислени на 1000 души на възраст 0-17 г. към 31.12.2017 г. – 46 555 души

Болестност и заболеваемост на населението в област Пазарджик 2018 г.

№ на класа	НАИМЕНОВАНИЕ НА БОЛЕСТИТЕ ПО МКБ-10	Болестност			Заболеваемост		
		Регистрирани заболявания	На 1000 души от населението	Относителен дял %	Регистрирани заболявания	На 1000 души от населението	Относителен дял %
	ОБЩО I – XIX клас	**936488**	**3665.62**	**100**	**145004**	**567.58**	**100**
I	Някои инфекциозни и паразитни болести	25160	98.48	2.69	5505	21.55	3.80
II	Новообразувания	16896	66.13	1.80	1710	6.69	1.18
III	Болести на кръвта, кръвотворните органи и отделни нарушения, включващи имунния механизъм	6093	23.85	0.65	980	3.84	0.68
IV	Болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата	52401	205.11	5.60	2624	10.27	1.81
V	Психични и поведенчески разстройства	19389	75.89	2.07	1264	4.95	0.87
VI	Болести на нервната система	38407	150.33	4.10	3471	13.59	2.39
VII	Болести на окото и придатъците му	53283	208.56	5.69	4871	19.07	3.36
VIII	Болести на ухото и мастоидния израстък	21515	84.21	2.30	3902	15.27	2.69
IX	Болести на органите на кръвообращението	230315	901.50	24.59	8760	34.29	6.04
X	Болести на дихателната система	173921	680.76	18.57	64917	254.10	44.77
XI	Болести на храносмилателната система	35734	139.87	3.82	4964	19.43	3.42
XII	Болести на кожата и подкожната тъкан	30127	117.92	3.22	5599	21.92	3.86
XIII	Болести на костно-мускулната система и на съединителната тъкан	76775	300.51	8.20	8357	32.71	5.76
XIV	Болести на пикочо-половата система	86730	339.48	9.26	9021	35.31	6.22
XV	Бременност, раждане и послеродов период [1]	2502	19.19	0.27	675	5.18	0.47
XVI	Някои състояния, възникващи през перинаталния период [2]	308	127.59	0.03	36	14.91	0.02
XVII	Вродени аномалии [пороци на развитието], деформации и хромозомни аберации	2544	9.96	0.27	287	1.12	0.20
XVIII	Симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, некласифицирани другаде	30104	117.83	3.21	9067	35.49	6.25
XIX	Травми, отравяния и някои други последици от въздействието на външни причини	34284	134.19	3.66	8994	35.20	6.20

[1] Данните за болестност и заболеваемост за клас «Бременност и раждане» са изчислени на 1000 жени – брой жени към 31.12.2018 г. – 130 376 при население в област Пазарджик – 255 479 души;

[2] Данните за болестност и заболеваемост за клас «Някои състояния, възникващи през перинаталния период» са изчислени на 1000 новородени – 2414 живородени за 2018 г.

Болестност и заболеваемост на населението в област Пазарджик 2018 г. при децата до 17 години

№ на класа	НАИМЕНОВАНИЕ НА БОЛЕСТИТЕ ПО МКБ-10	Болестност			Заболеваемост		
		Регистрирани заболявания	На 1000 души от населението от 0-17год.	Относителен дял %	Регистрирани заболявания	На 1000 души от населението от 0-17год.	Относителен дял %
	ОБЩО I – XIX клас	**177741**	**3843.30**	**100**	**58476**	**1264.43**	**100**
I	Някои инфекциозни и паразитни болести	16229	350.92	9.15	3424	74.04	5.86
II	Новообразувания	562	12.15	0.32	104	2.25	0.18
III	Болести на кръвта, кръвотворните органи и отделни нарушения, включващи имунния механизъм	685	14.81	0.39	182	3.94	0.31
IV	Болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата	1202	25.99	0.68	216	4.67	0.37
V	Психични и поведенчески разстройства	1852	40.05	1.04	183	3.96	0.31
VI	Болести на нервната система	1545	33.41	0.87	133	2.88	0.23
VII	Болести на окото и придатъците му	7187	155.40	4.05	1070	23.14	1.83
VIII	Болести на ухото и мастоидния израстък	4997	108.05	2.82	1485	32.11	2.54
IX	Болести на органите на кръвообращението	973	21.04	0.55	116	2.51	0.20
X	Болести на дихателната система	96868	2094.58	54.63	41149	889.77	70.37
XI	Болести на храносмилателната система	6020	130.17	3.39	1057	22.86	1.81
XII	Болести на кожата и подкожната тъкан	10073	217.81	5.68	2197	47.51	3.76
XIII	Болести на костно-мускулната система и на съединителната тъкан	2084	45.06	1.18	271	5.86	0.46
XIV	Болести на пикочо-половата система	6973	150.78	3.93	1370	29.62	2.34
XV	Бременност, раждане и послеродов период [1]	200	4.32	0.11	39	0.84	0.07
XVI	Някои състояния, възникващи през перинаталния период [2]	308	6.66	0.17	36	0.78	0.06
XVII	Вродени аномалии [пороци на развитието], деформации и хромозомни аберации	1953	42.23	1.10	237	5.12	0.41
XVIII	Симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, некласифицирани другаде	11615	251.15	6.55	3525	76.22	6.03

XIX	Травми, отравяния и някои други последици от въздействието на външни причини	6415	138.71	3.62	1682	36.37	2.88

¹ Данните за болестност и заболеваемост са изчислени на 1000 души на възраст 0-17 г. към 31.12.2018 г. – 46 247 души

Болестност и заболеваемост на населението в област Пазарджик 2019 г.

№ на класа	НАИМЕНОВАНИЕ НА БОЛЕСТИТЕ ПО МКБ-10	Болестност			Заболеваемост		
		Регистрирани заболявания	На 1000 души от населението	Относителен дял %	Регистрирани заболявания	На 1000 души от населението	Относителен дял %
	ОБЩО I – XIX клас	**848766**	**3357.78**	**100.00**	**129379**	**511.83**	**100.00**
I	Някои инфекциозни и паразитни болести	23569	93.24	2.78	6276	24.83	4.85
II	Новообразувания	15436	61.07	1.82	1256	4.97	0.97
III	Болести на кръвта, кръвотворните органи и отделни нарушения, включващи имунния механизъм	4846	19.17	0.57	707	2.80	0.55
IV	Болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата	49919	197.48	5.88	2369	9.37	1.83
V	Психични и поведенчески разстройства	18280	72.32	2.15	1065	4.21	0.82
VI	Болести на нервната система	39871	157.73	4.70	3764	14.89	2.91
VII	Болести на окото и придатъците му	52349	207.10	6.17	4489	17.76	3.47
VIII	Болести на ухото и мастоидния израстък	19054	75.38	2.24	2542	10.06	1.96
IX	Болести на органите на кръвообращението	196226	776.28	23.12	9404	37.20	7.27
X	Болести на дихателната система	160717	635.81	18.94	56351	222.93	43.55
XI	Болести на храносмилателната система	33157	131.17	3.91	4482	17.73	3.46
XII	Болести на кожата и подкожната тъкан	27200	107.61	3.20	5187	20.52	4.01
XIII	Болести на костно-мускулната система и на съединителната тъкан	74933	296.44	8.83	8209	32.48	6.34
XIV	Болести на пикочо-половата система	72217	285.70	8.51	7038	27.84	5.44
XV	Бременност, раждане и послеродов период **¹**	2536	19.65	0.30	251	1.94	0.19
XVI	Някои състояния, възникващи през перинаталния период **²**	237	102.60	0.03	13	5.63	0.01
XVII	Вродени аномалии [пороци на развитието], деформации и хромозомни аберации	2280	9.02	0.27	170	0.67	0.13
XVIII	Симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, некласифицирани другаде	27008	106.85	3.18	7426	29.38	5.74

XIX	Травми, отравяния и някои други последици от въздействието на външни причини	28931	114.45	3.41	8380	33.15	6.48

¹ Данните за болестност и заболеваемост за клас «Бременност и раждане» са изчислени на 1000 жени – брой жени към 31.12.2019 г. – 129 061 при население в област Пазарджик – 252 776 души;

² Данните за болестност и заболеваемост за клас «Някои състояния, възникващи през перинаталния период» са изчислени на 1000 новородени – 2310 живородени за 2019 г.

Болестност и заболеваемост на населението в област Пазарджик 2019 г. при децата до 17 години

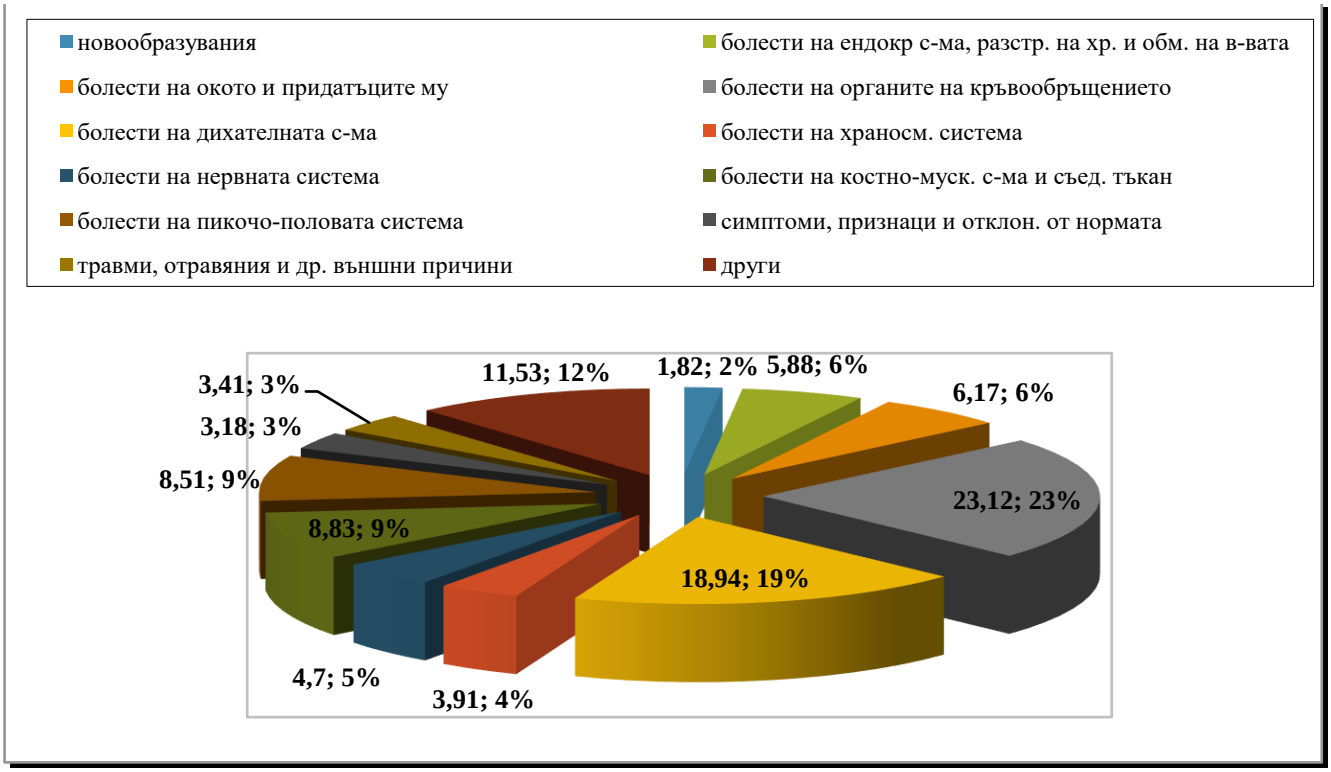
№ на класа	НАИМЕНОВАНИЕ НА БОЛЕСТИТЕ ПО МКБ-10	Болестност			Заболеваемост		
		Регистрирани заболявания	На 1000 души от населението от 0-17год.	Относителен дял %	Регистрирани заболявания	На 1000 души от населението от 0-17год.	Относителен дял %
	ОБЩО I – XIX клас	**170705**	**3710.82**	**100.00**	**54833**	**1185.66**	**100.00**
I	Някои инфекциозни и паразитни болести	16061	349.14	9.41	4168	90.60	7.60
II	Новообразувания	481	10.46	0.28	70	1.52	0.13
III	Болести на кръвта, кръвотворните органи и отделни нарушения, включващи имунния механизъм	626	13.61	0.37	158	3.43	0.29
IV	Болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата	1246	27.09	0.73	109	2.37	0.20
V	Психични и поведенчески разстройства	1287	27.98	0.75	148	3.22	0.27
VI	Болести на нервната система	1391	30.24	0.81	155	3.37	0.28
VII	Болести на окото и придатъците му	7333	159.41	4.30	1257	27.32	2.29
VIII	Болести на ухото и мастоидния израстък	4550	98.91	2.67	604	13.13	1.10
IX	Болести на органите на кръвообращението	945	20.54	0.55	135	2.93	0.25
X	Болести на дихателната система	94670	2057.95	55.46	38545	837.90	70.30
XI	Болести на храносмилателната система	5198	113.00	3.05	894	19.43	1.63
XII	Болести на кожата и подкожната тъкан	9111	198.06	5.34	2106	45.78	3.84
XIII	Болести на костно-мускулната система и на съединителната тъкан	2004	43.56	1.17	324	7.04	0.59
XIV	Болести на пикочо-половата система	6242	135.69	3.66	997	21.67	1.82
XV	Бременност, раждане и послеродов период ¹	186	8.36	0.11	34	1.53	0.06
XVI	Някои състояния, възникващи през перинаталния период ²	237	102.60	0.14	13	5.63	0.02
XVII	Вродени аномалии [пороци на развитието], деформации и хромозомни аберации	1804	39.22	1.06	156	3.39	0.28

XVIII	Симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, некласифицирани другаде	11280	245.21	6.61	3243	70.50	5.91
XIX	Травми, отравяния и някои други последици от въздействието на външни причини	6053	131.58	3.55	1717	37.32	3.13

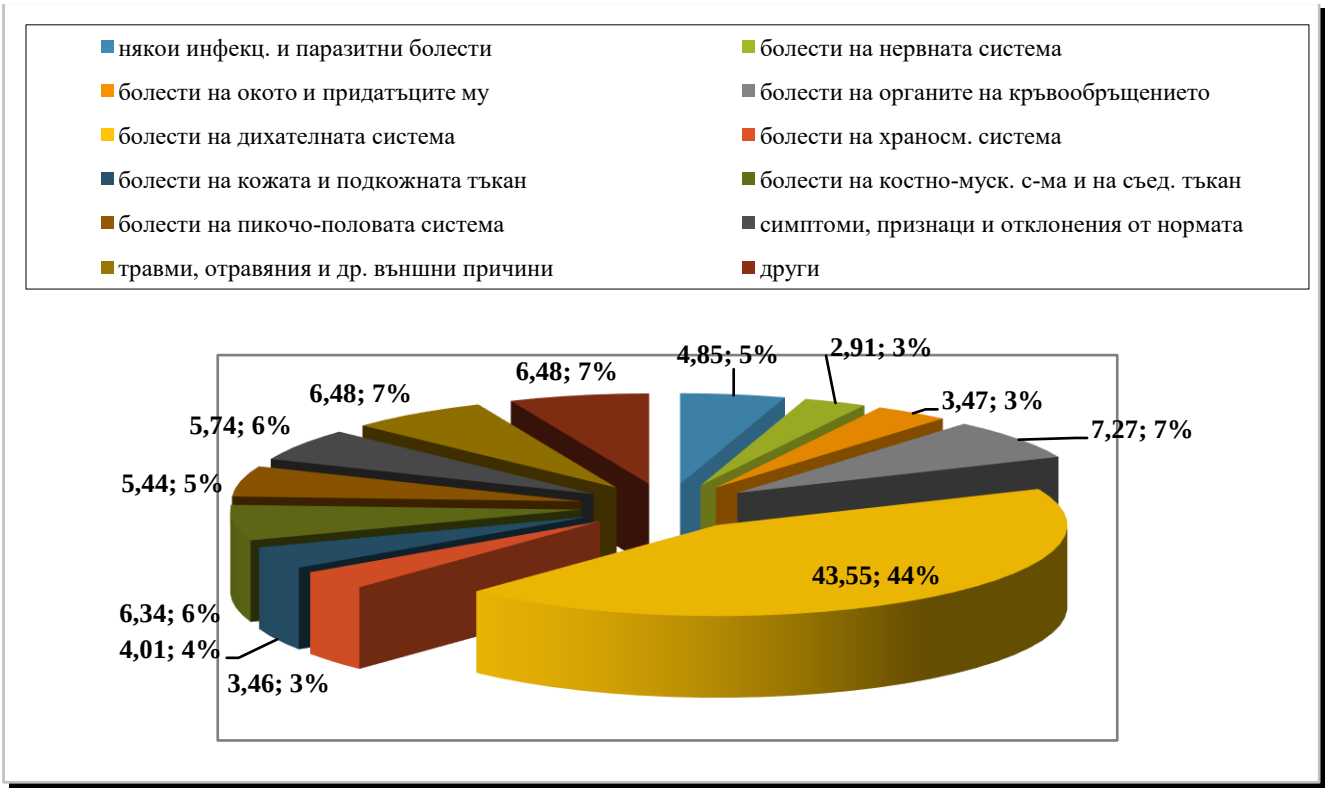
[1] Данните за болестност и заболеваемост са изчислени на 1000 души на възраст 0-17 г. към 31.12.2019 г. – 46 002 души, от които 22 242 жени;

[2] Данните за болестност и заболеваемост за клас «Някои състояния, възникващи през перинаталния период» са изчислени на 1000 новородени – 2310 живородени за 2019 г.

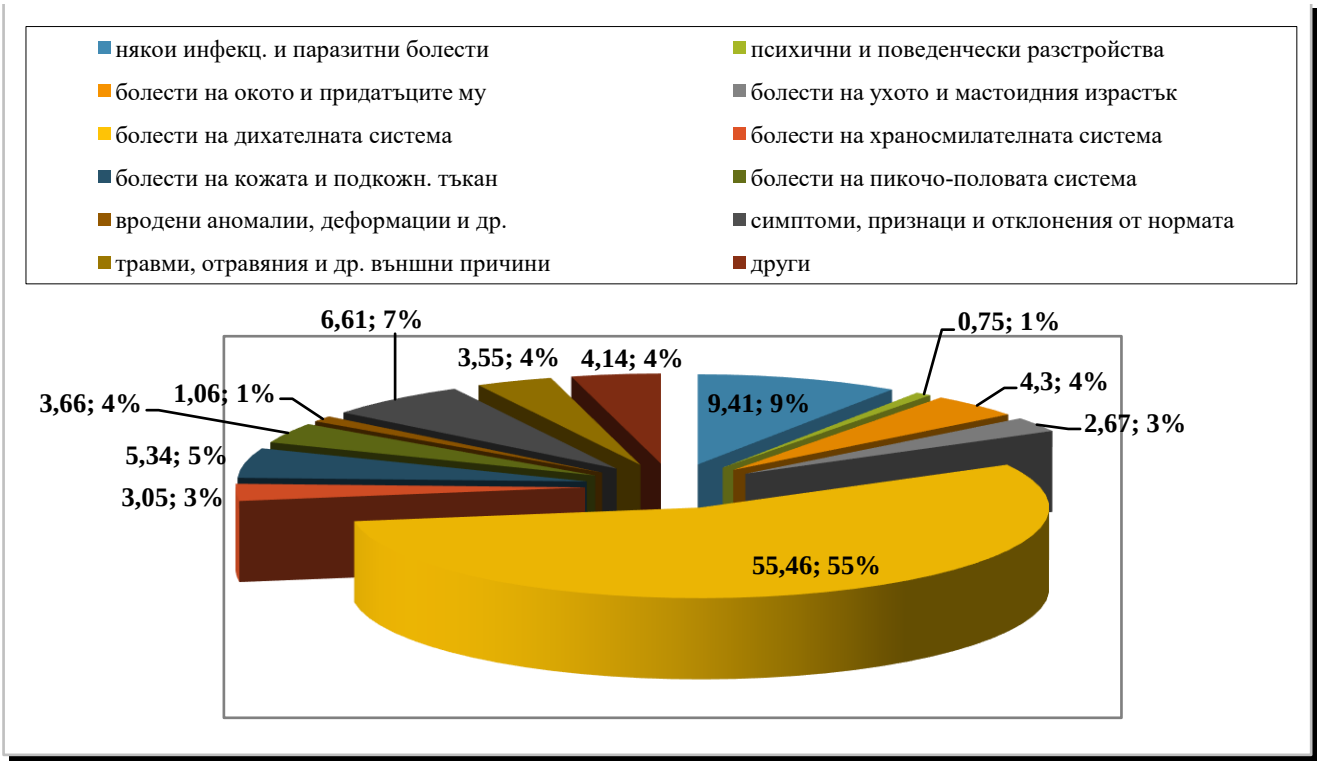
Обща болестност на населението на област Пазарджик през 2019 г.

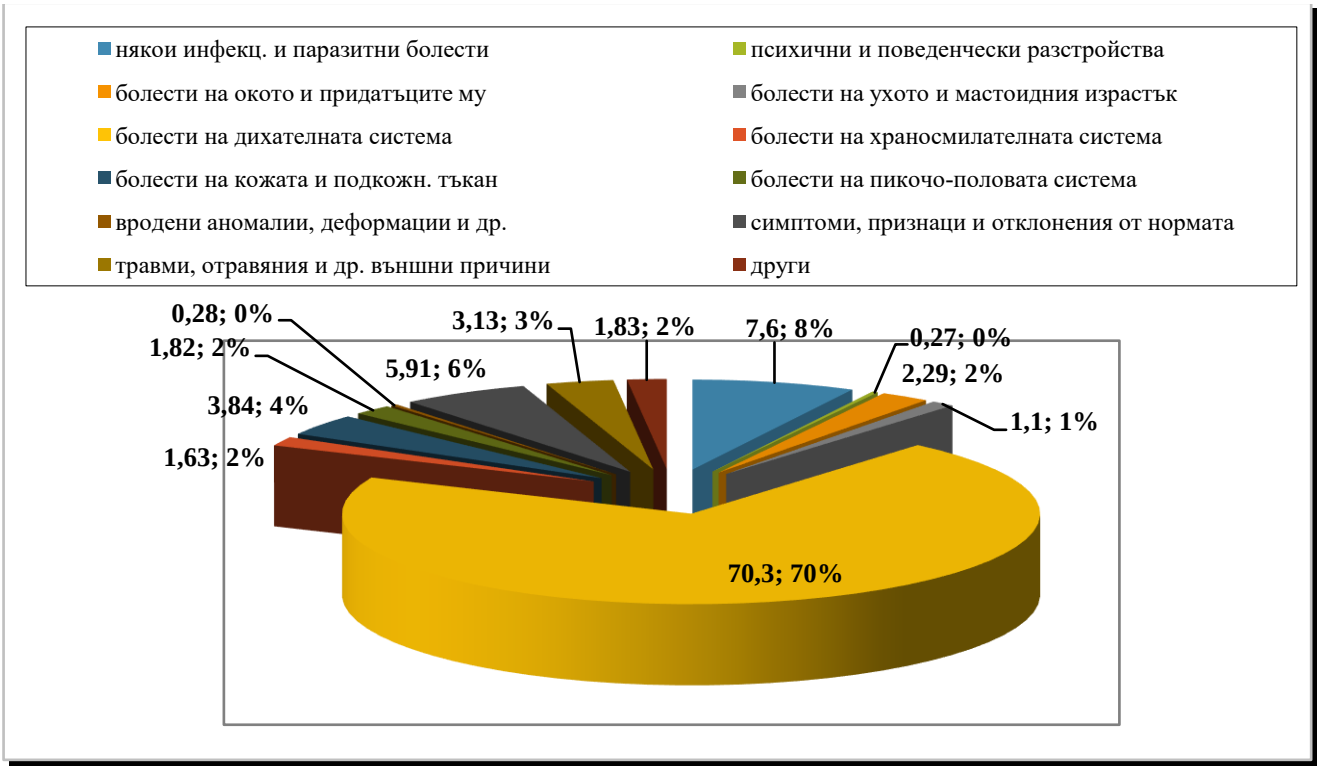
Обща заболеваемост на населението на област Пазарджик през 2019 г.

Болестност при децата до 17 години в област Пазарджик през 2019 г.

Заболеваемост при децата до 17 години в област Пазарджик през 2019 г.

1.7. *Хоспитализирана заболеваемост*

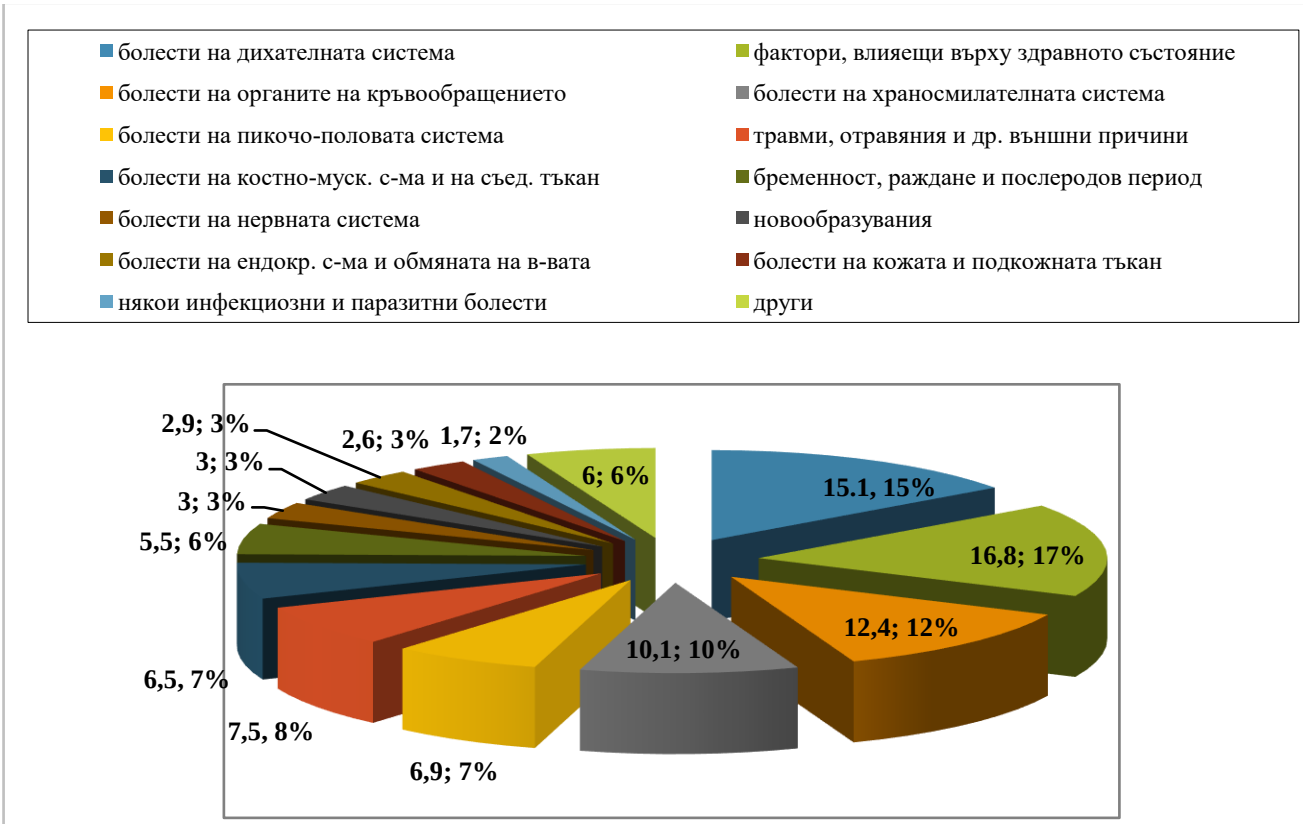
Хоспитализациите в стационарите на лечебните заведения непрекъснато нарастват. За последните 15 години броя на хоспитализациите се е увеличил повече от два пъти. През 2018 г. се наблюдава слабо покачване на хоспитализациите в сравнение с 2017 г., а през 2019 г. слабо намаляване в сравнение с 2018 г. Стационарите на лечебните заведения за болнична помощ са напуснали /изписани и умрели/ 95 683 души за 2014 г., за 2015 г. – 87 498 души – с 8 185 души по-малко, за 2016 г. – 89 031 души – с 1533 души повече, за 2017 г. – 99 775 души, за 2018 г. – 100 132 души, само с 357 души повече, а през 2019 г. – 98541 души – 1591 броя по-малко в сравнение с предходната година.

В структурата на хоспитализираните болни по класове болести най-голям дял /с 16,2 %/ заемат хоспитализациите по повод болести на дихателната система и "фактори, влияещи върху здравното състояние на населението" /15,9%/. Следват хоспитализираните болни с болести на кръвообращението – 13,2 %, болести на храносмилателната система – 10,3 %, травми, отравяния и други последици от въздействието на външни причини – 6,8 %, болести на пикочо-половата система – 6,4 %, болести на костно-мускулната система и на съединителната тъкан – 6,4 %, бременност, раждане и послеродов период – 5,0 %.

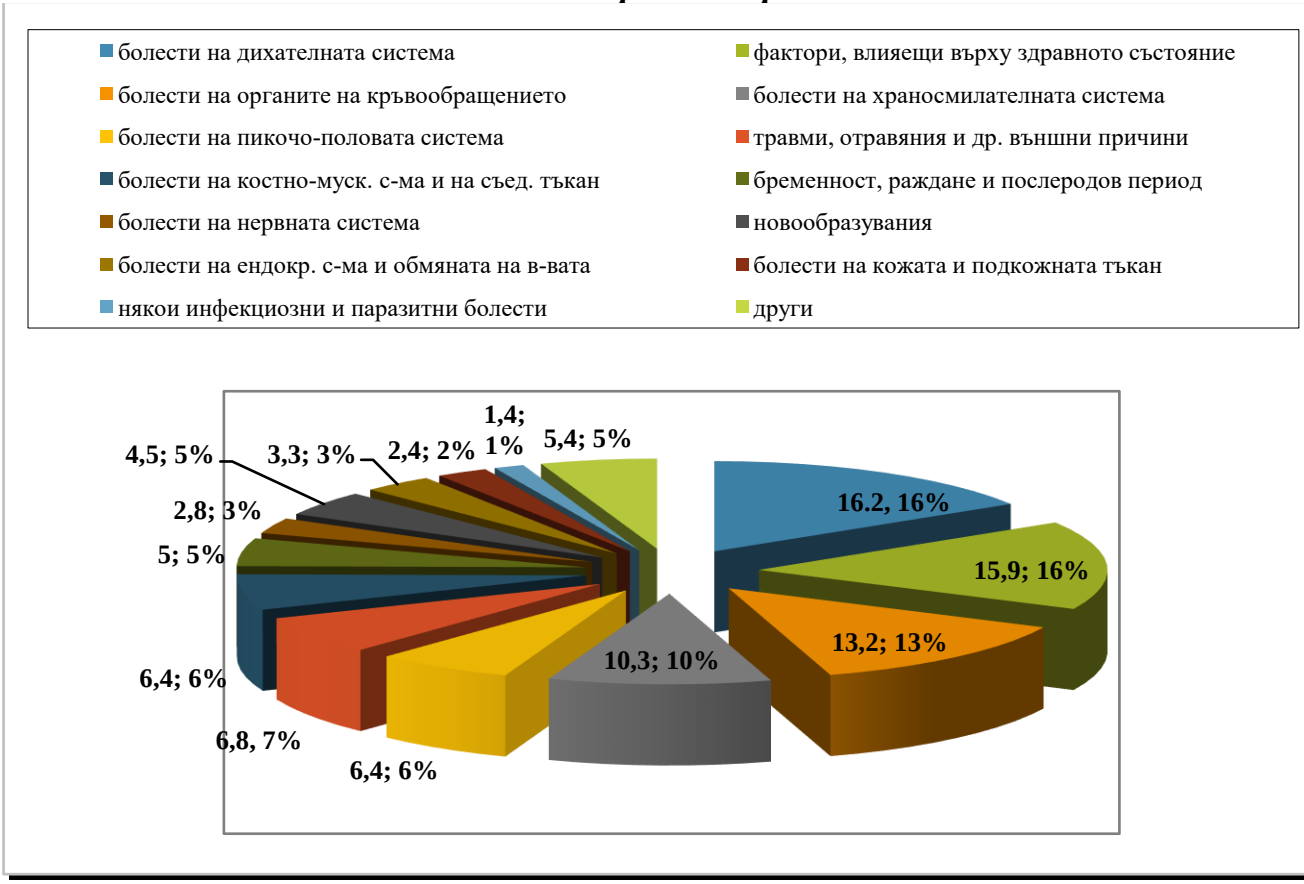
Хоспитализирана заболеваемост в област Пазарджик по години

Хоспитализации по класове болести /относителен дял/
в област Пазарджик през 2018 г.

Хоспитализации по класове болести /относителен дял/ в област Пазарджик през 2019 г.

Хоспитализирана заболеваемост в област Пазарджик за 2015 г.

	НАИМЕНОВАНИЕ НА БОЛЕСТИТЕ ПО МКБ-10	Изписани болни + умрели	На 10 000 души от населението	Относителен дял
	ОБЩО I - XXI клас	**87 498**	**3 319**	**100,0**
I	Някои инфекциозни и паразитни болести	2 054	77,9	2,35
II	Новообразувания	1 314	49,8	1,50
III	Болести на кръвта, кръвотворните органи и отделни нарушения, включващи имунния механизъм	1 101	41,8	1,26
IV	Болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата	1 953	74,08	2,23
V	Психични и поведенчески разстройства	961	36,45	1,09
VI	Болести на нервната система	3 204	121,5	3,66
VII	Болести на окото и придатъците му	1 312	49,77	1,5
VIII	Болести на ухото и мастоидния израстък	1 088	41,27	1,24
IX	Болести на органите на кръвообращението	12 353	468,6	14,12
X	Болести на дихателната система	17 233	653,7	19,7
XI	Болести на храносмилателната система	8 138	308,4	9,3
XII	Болести на кожата и подкожната тъкан	1 830	69,4	2,09
XIII	Болести на костно-мускулната система и на съединителната тъкан	4 589	174,1	5,24
XIV	Болести на пикочо-половата система	6 320	239,7	7,22
XV	Бременност, раждане и послеродов период [1]	5 542	412,6	6,33
XVI	Някои състояния, възникващи през перинаталния период [2]	1 060	4296,7	1,21
XVII	Вродени аномалии [пороци на развитието], деформации и хромозомни аберации	49	1,9	0,06
XVIII	Симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, некласифицирани другаде	494	18,7	0,56
XIX	Травми, отравяния и някои други последици от въздействието на външни причини	5 872	222,7	6,71
XXI	Фактори, влияещи върху здравното състояние на населението	11 031	418,8	12,61

Хоспитализирана заболеваемост в област Пазарджик за 2016 г.

	НАИМЕНОВАНИЕ НА БОЛЕСТИТЕ ПО МКБ-10	Изписани болни + умрели	На 10 000 души от населението	Относителен дял %
	ОБЩО I - XXI клас	**89 031**	**3413,5**	**100 %**
I	Някои инфекциозни и паразитни болести	1 854	71,1	2,1
II	Новообразувания	1 871	71.7	2.1
III	Болести на кръвта, кръвотворните органи и отделни нарушения, включващи имунния механизъм	1 105	42.4	1,2
IV	Болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата	2 305	88.4	2,6
V	Психични и поведенчески разстройства	863	33.1	1,0

VI	Болести на нервната система	2 958	113.4	3.3
VII	Болести на окото и придатъците му	1 139	43.67	1,3
VIII	Болести на ухото и мастоидния израстък	1 296	49.7	1,5
IX	Болести на органите на кръвообращението	12 808	491.1	13,4
X	Болести на дихателната система	15 299	586.6	17.2
XI	Болести на храносмилателната система	8 773	336.4	9,8
XII	Болести на кожата и подкожната тъкан	1 833	70.3	2,0
XIII	Болести на костно-мускулната система и на съединителната тъкан	5 331	204.4	6,0
XIV	Болести на пикочо-половата система	6 600	253.1	7,4
XV	Бременност, раждане и послеродов период [1]	5 480	412.2	6,2
XVI	Някои състояния, възникващи през перинаталния период[2]	1 038	4283.9	1,2
XVII	Вродени аномалии [пороци на развитието], деформации и хромозомни аберации	23	0,9	0,0
XVIII	Симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, некласифицирани другаде	823	31.5	0,9
XIX	Травми, отравяния и някои други последици от въздействието на външни причини	6 174	236.7	6,9
XXI	Фактори, влияещи върху здравното състояние на населението	11 458	439.3	12.9

Хоспитализирана заболеваемост в област Пазарджик за 2017 г.

	НАИМЕНОВАНИЕ НА БОЛЕСТИТЕ ПО МКБ-10	Изписани болни + умрели	На 10 000 души от населението	Относителен дял %
	ОБЩО I - XXI клас	**99 775**	**3867.8**	**100.0**
I	Някои инфекциозни и паразитни болести	1 997	77.4	2.0
II	Новообразувания	3 321	128.7	3.3
III	Болести на кръвта, кръвотворните органи и отделни нарушения, включващи имунния механизъм	1 068	41.4	1.1
IV	Болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата	2 532	98.2	2.5
V	Психични и поведенчески разстройства	363	14.1	0.4
VI	Болести на нервната система	3 930	152.3	3.9
VII	Болести на окото и придатъците му	1 021	39.6	1.0
VIII	Болести на ухото и мастоидния израстък	1 199	46.5	1.2
IX	Болести на органите на кръвообращението	12 839	497.7	12.9
X	Болести на дихателната система	15 763	611.1	15.8
XI	Болести на храносмилателната система	10 366	401.8	10.4
XII	Болести на кожата и подкожната тъкан	2 484	96.3	2.5
XIII	Болести на костно-мускулната система и на съединителната тъкан	5 944	230.4	6.0
XIV	Болести на пикочо-половата система	7 258	281.4	7.3
XV	Бременност, раждане и послеродов период [1]	5 348	406.7	5.4
XVI	Някои състояния, възникващи през перинаталния период[2]	1 033	4362.3	1.0
XVII	Вродени аномалии [пороци на развитието], деформации и хромозомни аберации	26	1.0	0.0

XVIII	Симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, некласифицирани другаде	6 56	25.4	0.7
XIX	Травми, отравяния и някои други последици от въздействието на външни причини	7 077	274.3	7.1
XXI	Фактори, влияещи върху здравното състояние на населението	15 813	613.0	15.8

[1] Данните в колона 2 за клас «Бременност и раждане и послеродов период» са изчислени на 10 000 жени

[2] Данните в колона 2 за клас «Някои състояния, възникващи през перинаталния период» са изчислени на 10 000 новородени

Хоспитализирана заболеваемост в област Пазарджик за 2018 г.

	НАИМЕНОВАНИЕ НА БОЛЕСТИТЕ ПО МКБ-10	Изписани болни + умрели	На 10 000 души от населението	Относителен дял %
	ОБЩО I - XXI клас	**100132**	**3919.4**	**100.0**
I	Някои инфекциозни и паразитни болести	1698	66.5	1.7
II	Новообразувания	2987	116.9	3.0
III	Болести на кръвта, кръвотворните органи и отделни нарушения, включващи имунния механизъм	1038	40.6	1.0
IV	Болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата	2950	115.5	2.9
V	Психични и поведенчески разстройства	722	28.3	0.7
VI	Болести на нервната система	2969	116.2	3.0
VII	Болести на окото и придатъците му	1193	46.7	1.2
VIII	Болести на ухото и мастоидния израстък	1207	47.2	1.2
IX	Болести на органите на кръвообращението	12451	487.4	12.4
X	Болести на дихателната система	15108	591.4	15.1
XI	Болести на храносмилателната система	10076	394.4	10.1
XII	Болести на кожата и подкожната тъкан	2599	101.7	2.6
XIII	Болести на костно-мускулната система и на съединителната тъкан	6487	253.9	6.5
XIV	Болести на пикочо-половата система	6877	269.2	6.9
XV	Бременност, раждане и послеродов период [1]	5509	422.5	5.5
XVI	Някои състояния, възникващи през перинаталния период[2]	1174	4863.3	1.2
XVII	Вродени аномалии [пороци на развитието], деформации и хромозомни аберации	17	0.7	0.0
XVIII	Симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, некласифицирани другаде	832	32.6	0.8
XIX	Травми, отравяния и някои други последици от въздействието на външни причини	7465	292.2	7.5
XXI	Фактори, влияещи върху здравното състояние на населението	16773	656.5	16.8

[1] Данните в колона 2 за клас «Бременност и раждане и послеродов период» са изчислени на 10 000 жени

[2] Данните в колона 2 за клас «Някои състояния, възникващи през перинаталния период» са изчислени на 10 000 новородени

Хоспитализирана заболеваемост в област Пазарджик за 2019 г.

	НАИМЕНОВАНИЕ НА БОЛЕСТИТЕ ПО МКБ-10	Изписани болни + умрели	На 10 000 души от населението	Относителен дял %
	ОБЩО I - XXI клас	**98541**	**3898.4**	**100.0**
I	Някои инфекциозни и паразитни болести	1419	56,1	1,4
II	Новообразувания	4471	176,9	4,5
III	Болести на кръвта, кръвотворните органи и отделни нарушения, включващи имунния механизъм	234	9,3	0,2
IV	Болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата	3237	128,1	3,3
V	Психични и поведенчески разстройства	785	31,1	0,8
VI	Болести на нервната система	2801	110,8	2,8
VII	Болести на окото и придатъците му	1034	40,9	1,0
VIII	Болести на ухото и мастоидния израстък	1078	42,6	1,1
IX	Болести на органите на кръвообращението	12968	513,0	13,2
X	Болести на дихателната система	15932	630,3	16,2
XI	Болести на храносмилателната система	10103	399,7	10,3
XII	Болести на кожата и подкожната тъкан	2380	94,2	2,4
XIII	Болести на костно-мускулната система и на съединителната тъкан	6278	248,4	6,4
XIV	Болести на пикочо-половата система	6300	249,2	6,4
XV	Бременност, раждане и послеродов период [1]	4958	384,2	5,0
XVI	Някои състояния, възникващи през перинаталния период[2]	1198	5186,1	1,2
XVII	Вродени аномалии [пороци на развитието], деформации и хромозомни аберации	31	1,2	0,0
XVIII	Симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, некласифицирани другаде	923	36,5	0,9
XIX	Травми, отравяния и някои други последици от въздействието на външни причини	6709	265,4	6,8
XXI	Фактори, влияещи върху здравното състояние на населението	15702	621,2	15,9

[1] Данните в колона 2 за клас «Бременност и раждане и послеродов период» са изчислени на 10 000 жени

[2] Данните в колона 2 за клас «Някои състояния, възникващи през перинаталния период» са изчислени на 10 000 новородени

1.8. Регистрирани заболявания от злокачествени новообразувания

Заболеваемостта от злокачествени новообразувания се увеличава с доста бързи темпове. От 2000 г. до 2010 г. тя е нарастнала с 40 процента. Като се има предвид високата смъртност и кратката преживяемост на болните от тези заболявания, това е особено тревожна тенденция. Всяка година се регистрират около 1000 нови болни, като най-често поставяната диагноза е рак на женска гърда, простата, дебело черво, бял дроб.

Регистрирани заболявания от злокачествени новообразувания в област Пазарджик за 2015 г. и 2016 г.

	2015 г.				2016 г.			
	всичко	в т.ч. новоткрити	всичко	в т.ч. новоткрити	всичко	в т.ч. новоткрити	всичко	в т.ч. новоткрити
	Брой		На 100 000 от населението		Брой		На 100 000 от населението	
Общо	**11066**	**1154**	**4041,6**	**421,5**	**10287**	**1147**	**3944.2**	**439.8**
Устни, устна кухина и фаринкс	**431**	38	157,4	13,9	**355**	29	136.1	11.1
в т.ч. : устни	**217**	8	79,3	2,9	**192**	7	73.6	2.7
Храносмилателни органи и перитонеум	**1732**	254	632,6	92,8	**1309**	224	501.9	85.9
в т.ч. : стомах	**322**	52	117,6	19,0	**195**	47	74.8	18.0
дебело черво,ректум ректосигмоидна област и анус	**1149**	49	419,6	17,9	**1015**	130	389.1	49.8
Дихателна система	**880**	166	321,4	60,6	**580**	123	223.4	47.2
в.т.ч.: трахея, бронхи, бял дроб	**575**	136	210,0	49,7	**361**	105	138.4	40.3
Кости,съединителна тъкан, кожа и млечни жлези	**4352**	302	1589,5	110,3	**4559**	349	1748.1	133.8
в.т.ч.: меланом и други злокачествени новообразувания на кожата	**2528**	149	923,3	54,4	**2635**	223	1010.3	85.5
женска гърда	**1626**	137	1169,8[1]	99,3[1]	**1654**	103	634.2[1]	39.5[1]
Пикочо-полови органи	**2813**	281	1027,4	102,6	**3000**	345	1998.8	217.1
в.т.ч. маточна шийка	**406**	17	292,1[1]	12,2[1]	**434**	39	326.5[1]	29.3[1]
тяло на матката	**771**	52	554,7[1]	37,4[1]	**801**	59	602.6[1]	44.4[1]
яйчник	**331**	28	238,1[1]	20,1[1]	**294**	27	221.2[1]	20.3[1]
простата	**384**	76	284,9[2]	56,4[2]	**482**	79	376.9[2]	61.8[2]
пикочен мехур	**486**	58	177,5	21,2	**515**	90	197.5	34.5
Око, главен мозък и др.части на центр.нервна с-ма	**153**	21	55,9	7,7	**107**	17	41.0	6.5
Щитовидна и др.ендокринни жлези	**150**	11	54,8	4,0	**172**	18		

							65.9	6.9
Неточно определени, вторични и неуточнени локализации	**170**	40	62,1	14,6	**84**	29	32.2	11.1
Лимфна, кръвотворна и сродните им тъкани	**385**	41	140,6	15,0	**280**	26	107.4	10.0
Новообразувания ин ситу					**120**	13	46.0	5.0

[1)] На 100 000 жени
[2)] На 100 000 мъже
Население в област Пазарджик за 2015 г. – 263 630; Мъже – 130 829; Жени – 135 720
Население в област Пазарджик за 2016 г. – 260 814; Мъже – 127 882; Жени – 132 932

Регистрирани заболявания от злокачествени новообразувания в област Пазарджик през 2017 г.

Наименование и локализацияна на новообразуването по МКБ – 10	**ШИФЪР**	**Регистрирани заболявания**			**В т.ч. с диагноза, установена за 1 път**			**На 100 000 души от населението**	
		всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени	всичко	новот крити
а	б	1	2	3	4	5	6	7	8
Злокачествени новообразувания (С00–С97) – всичко	1	**10259**	**3740**	**6519**	**1063**	**572**	**491**	**3976.90**	**412.07**
Устни, устна кухина и фаринкс (С00–С14)	2	**356**	289	67	**31**	24	7	138.00	12.02
в т.ч.: устна (С00)	3	**191**	153	38	**9**	9	0	74.04	3.49
Храносмилателни органи (С15–С26)	4	**1285**	572	713	**211**	125	86	498.13	81.79
в т. ч.: хранопровод (С15)	5	**5**	3	2	**1**	1	0	1.94	0.39
стомах (С16)	6	**182**	111	71	**36**	25	11	70.55	13.96
дебело черво (С18)	7	**629**	238	391	**85**	46	39	243.83	32.95
ректосигмоидална област, право черво (ректум), анус и анален канал (С19–С21)	8	**378**	169	209	**47**	29	18	146.53	18.22
черен дроб и интрахепатални жлъчни пътища (С22)	9	**27**	17	10	**12**	9	3	10.47	4.65
панкреас (С25)	10	**51**	25	26	**24**	12	12	19.77	9.30
Дихателни органи и гръден кош (С30–С39)	11	**502**	324	178	**98**	82	16	194.60	37.99
в т. ч.: ларинкс (С32)	12	**189**	150	39	**21**	21	0	73.27	8.14
трахея, бронхи и бял дроб (С33, С34)	13	**291**	172	119	**74**	59	15	112.81	28.69
Кости и ставни хрущяли (С40–С41)	14	**28**	13	15	**0**	0	0	10.85	0.00
Меланом и други злокачествени новообразувания на кожата (С43–С44)	15	**2647**	1112	1535	**183**	89	94	1026.11	70.94

в т. ч.: злокачествен меланом на кожата (C43)	16	**160**	69	91	**21**	7	14	62.02	8.14
Мезотелиална и меки тъкани (C45–C49)	17	**68**	33	35	**7**	5	2	26.36	2.71
Млечна жлеза (C50)	18	**1650**	3	1647	**115**	1	114	639.62	44.58
Женски полови органи (C51–C58)	19	**1616**		1616	**114**		114	1228.79[1]	86.68[1]
в т. ч.: шийка на матката (C53)	20	**435**		435	**21**		21	330.77[1]	15.97[1]
тяло на матката (C54)	21	**807**		807	**53**		53	613.64[1]	40.30[1]
с неуточнена локализация на матката (C55)	22	**10**		10	**1**		1	7.60[1]	0.76[1]
яйчник (C56)	23	**305**		305	**30**		30	231.92[1]	22.81[1]
Мъжки полови органи (C60–C63)	24	**696**	696		**112**	112		550.40[2]	88.57[2]
в т. ч.: простата (C61)	25	**528**	528		**107**	107		417.54[2]	84.62[2]
Пикочна система (C64–C68)	26	**793**	419	374	**116**	94	22	307.41	44.97
в т. ч.: пикочен мехур (C67)	27	**545**	337	208	**87**	73	14	211.27	33.73
Око, главен мозък и други части на централната нервна система (C69–C72)	28	**109**	51	58	**17**	8	9	42.25	6.59
в т. ч.: око и неговите придатъци (C69)	29	**32**	13	19	**2**	1	1	12.40	0.78
главен мозък (C71)	30	**67**	33	34	**15**	7	8	25.97	5.81
Щитовидна и други ендокринни жлези (C73–C75)	31	**175**	44	131	**7**	1	6	67.84	2.71
в т. ч.: щитовидна жлеза (C73)	32	**165**	38	127	**7**	1	6	63.96	2.71
Неточно определени, вторични и неуточнени локализации (C76–C80)	33	**80**	40	40	**23**	13	10	31.01	8.92
Лимфна, кръвотворна и сродните им тъкани (C81–C96)	34	**254**	144	110	**29**	18	11	98.46	11.24
в т. ч.: болест на Hodgkin (C81)	35	**95**	46	49	**3**	0	3	36.83	1.16
нехочкинов лимфом (C82–C85)	36	**81**	39	42	**16**	10	6	31.40	6.20
левкемия (C91– C95)	37	**49**	30	19	**8**	6	2	18.99	3.10
лимфоидна левкемия (C91)	38	**43**	26	17	**4**	3	1	16.67	1.55
миелоидна левкемия (C92)	39	**6**	4	2	**4**	3	1	2.33	1.55
Самостоятелни (първични) множествени локализации (C97)	40	**0**	0	0	**0**	0	0	0.00	0.00
Новообразувания ин ситу (D00–D09)	41	**112**	0	112	**10**	0	10	43.42	3.88

[1]На 100 000 жени /131 511 броя жени в област Пазарджик 2017 г./
[2]На 100 000 мъже /126 454 броя мъже в област Пазарджик 2017 г./
Общо население на област Пазарджик за 2017 г. – 257 965

Регистрирани заболявания от злокачествени новообразувания в област Пазарджик през 2018 г.

Наименование и локализация на новообразуването по МКБ – 10	Регистрирани заболявания			В т.ч. с диагноза, установена за първи път			На 100 000 души от населението	
	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени	всичко	новоот-крити
а	1	2	3	4	5	6	7	8
Злокачествени новообразувания (C00–C97) – всичко	**10043**	**3651**	**6392**	**917**	**504**	**413**	**3931.05**	**358.93**
Устни, устна кухина и фаринкс (C00–C14)	**351**	289	62	**35**	29	6	137.39	13.70
в т.ч.: устна (C00)	**185**	147	38	**7**	6	1	72.41	2.74
Храносмилателни органи (C15–C26)	**1204**	528	676	**190**	111	79	471.27	74.37
в т. ч.: хранопровод (C15)	**5**	4	1	**2**	2	0	1.96	0.78
стомах (C16)	**166**	102	64	**37**	25	12	64.98	14.48
дебело черво (C18)	**606**	225	381	**79**	41	38	237.20	30.92
ректосигмоидална област, право черво (ректум), анус и анален канал (C19–C21)	**348**	152	196	**39**	21	18	136.21	15.27
черен дроб и интрахепатални жлъчни пътища (C22)	**25**	15	10	**12**	8	4	9.79	4.70
панкреас (C25)	**36**	22	14	**16**	12	4	14.09	6.26
Дихателни органи и гръден кош (C30–C39)	**475**	311	164	**93**	80	13	185.93	36.40
в т. ч.: ларинкс (C32)	**172**	138	34	**14**	14	0	67.32	5.48
трахея, бронхи и бял дроб (C33, C34)	**283**	172	111	**79**	66	13	110.77	30.92
Кости и ставни хрущяли (C40–C41)	**23**	11	12	**0**	0	0	9.00	0.00
Меланом и други злокачествени новообразувания на кожата (C43–C44)	**2633**	1108	1525	**168**	84	84	1030.61	65.76
в т. ч.: злокачествен меланом на кожата (C43)	**160**	73	87	**12**	6	6	62.63	4.70
Мезотелиална и меки тъкани (C45–C49)	**69**	32	37	**13**	6	7	27.01	5.09
Млечна жлеза (C50)	**1642**	7	1635	**102**	4	98	642.71	39.93
Женски полови органи (C51–C58)	**1573**		1573	**77**		77	1206.51[1]	59.06[1]
в т. ч.: шийка на матката (C53)	**428**		428	**21**		21	328.28[1]	16.11[1]
тяло на матката (C54)	**787**		787	**32**		32	603.64[1]	24.54[1]
с неуточнена локализация на матката (C55)	**8**		8	**0**		0	6.14[1]	0.00[1]
яйчник (C56)	**296**		296	**22**		22	227.04[1]	16.87[1]

Мъжки полови органи (C60–C63)	**696**	696		**88**	88		556.34[2]	70.34[2]
в т. ч.: простата (C61)	**528**	528		**81**	81		422.05[2]	64.75[2]
Пикочна система (C64–C68)	**786**	403	383	**92**	71	21	307.66	36.01
в т. ч.: пикочен мехур (C67)	**541**	323	218	**68**	52	16	211.76	26.62
Око, главен мозък и други части на централната нервна система (C69–C72)	**91**	43	48	**6**	3	3	35.62	2.35
в т. ч.: око и неговите придатъци (C69)	**31**	12	19	**1**	0	1	12.13	0.39
главен мозък (C71)	**52**	26	26	**4**	3	1	20.35	1.57
Щитовидна и други ендокринни жлези (C73–C75)	**182**	49	133	**11**	4	7	71.24	4.31
в т. ч.: щитовидна жлеза (C73)	**171**	42	129	**10**	3	7	66.93	3.91
Неточно определени, вторични и неуточнени локализации (C76–C80)	**74**	37	37	**21**	12	9	28.97	8.22
Лимфна, кръвотворна и сродните им тъкани (C81–C96)	**244**	137	107	**21**	12	9	95.51	8.22
в т. ч.: болест на Hodgkin (C81)	**95**	48	47	**4**	2	2	37.19	1.57
нехочкинов лимфом (C82–C85)	**76**	36	40	**10**	6	4	29.75	3.91
левкемия (C91– C95)	**44**	26	18	**3**	2	1	17.22	1.17
лимфоидна левкемия (C91)	**41**	24	17	**3**	2	1	16.05	1.17
миелоидна левкемия (C92)	**3**	2	1	**0**	0	0	1.17	0.00
Самостоятелни (първични) множествени локализации (C97)	**0**	0	0	**0**	0	0	0.00	0.00
Новообразувания ин ситу (D00–D09)	**120**	0	120	**17**	0	17	46.97	6.65

[1]На 100 000 жени /130 376 броя жени в област Пазарджик 2018 г./
[2]На 100 000 мъже /125 103 броя мъже в област Пазарджик 2018 г./
Общо население на област Пазарджик за 2018 г. – 255 479

Към 2018 г. всички регистрирани заболявания от злокачествени новообразувания възлизат на 10 043, като 917 от тях са новооткрити.

Най-голям дял от злокачествените образования през 2018 г. заемат меланом и други злокачествени новообразования на кожата – 26.22 %, злокачествени новообразования на млечната жлеза – 16.35 %, на женските полови органи – 15.66%, злокачествените заболявания на храносмилателните органи – 11.99 %.

Регистрирани заболявания от злокачествени новообразувания в област Пазарджик през 2019 г.

Наименование и локализация на новообразуването по МКБ – 10	Регистрирани заболявания			В т.ч. с диагноза, установена за първи път			На 100 000 души от населението	
	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени	всичко	новоот-крити
а	1	2	3	4	5	6	7	8
Злокачествени новообразувания (C00–C97) – всичко	**10127**	**3700**	**6427**	**874**	**477**	**397**	**4006,31**	**345,76**

Устни, устна кухина и фаринкс (C00–C14)	**353**	290	63	**33**	29	4	139,65	13,06
в т.ч.: устна (C00)	**176**	138	38	**3**	1	2	69,63	1,19
Храносмилателни органи (C15–C26)	**1220**	531	689	**214**	118	96	482,64	84,66
в т. ч.: хранопровод (C15)	**11**	9	2	**7**	6	1	4,35	2,77
стомах (C16)	**165**	97	68	**40**	22	18	65,28	15,82
дебело черво (C18)	**608**	223	385	**77**	37	40	240,53	30,46
ректосигмоидална област, право черво (ректум), анус и анален канал (C19–C21)	**343**	151	192	**36**	20	16	135,69	14,24
черен дроб и интрахепатални жлъчни пътища (C22)	**32**	15	17	**20**	9	11	12,66	7,91
панкреас (C25)	**41**	26	15	**24**	17	7	16,22	9,49
Дихателни органи и гръден кош (C30–C39)	**486**	321	165	**106**	91	15	192,27	41,93
в т. ч.: ларинкс (C32)	**176**	141	35	**17**	16	1	69,63	6,73
трахея, бронхи и бял дроб (C33, C34)	**290**	179	111	**87**	74	13	114,73	34,42
Кости и ставни хрущяли (C40–C41)	**22**	11	11	**0**	0	0	8,70	0,00
Меланом и други злокачествени новообразувания на кожата (C43–C44)	**2629**	1111	1518	**125**	67	58	1040,05	49,45
в т. ч.: злокачествен меланом на кожата (C43)	**165**	74	91	**12**	5	7	65,28	4,75
Мезотелиална и меки тъкани (C45–C49)	**67**	31	36	**9**	4	5	26,51	3,56
Млечна жлеза (C50)	**1652**	11	1641	**94**	4	90	653,54	37,19
Женски полови органи (C51–C58)	**1581**		1581	**83**		83	1225,00[1]	64,31
в т. ч.: шийка на матката (C53)	**436**		436	**24**		24	337,82[1]	18,60
тяло на матката (C54)	**791**		791	**33**		33	612,89[1]	25,57
с неуточнена локализация на матката (C55)	**7**		7	**0**		0	5,42[1]	0,00
яйчник (C56)	**290**		290	**20**		20	224,70[1]	15,50
Мъжки полови органи (C60–C63)	**730**	730		**83**	83		590,07[2]	67,09
в т. ч.: простата (C61)	**553**	553		**73**	73		447,00[2]	59,01
Пикочна система (C64–C68)	**814**	409	405	**84**	59	25	322,02	33,23
в т. ч.: пикочен мехур (C67)	**554**	326	228	**54**	42	12	219,17	21,36
Око, главен мозък и други части на централната нервна система (C69–C72)	**91**	44	47	**9**	5	4	36,00	3,56
в т. ч.: око и неговите придатъци (C69)	**30**	12	18	**0**	0	0	11,87	0,00
главен мозък (C71)	**52**	25	27	**8**	4	4	20,57	3,16
Щитовидна и други ендокринни жлези (C73–C75)	**187**	52	135	**7**	4	3	73,98	2,77
в т. ч.: щитовидна жлеза (C73)	**176**	46	130	**7**	4	3	69,63	2,77
Неточно определени, вторични и неуточнени локализации (C76–C80)	**62**	31	31	**13**	8	5	24,53	5,14
Лимфна, кръвотворна и сродните им тъкани (C81–C96)	**233**	128	105	**14**	5	9	92,18	5,54
в т. ч.: болест на Hodgkin (C81)	**95**	47	48	**3**	1	2	37,58	1,19
нехочкинов лимфом (C82–C85)	**68**	32	36	**3**	1	2	26,90	1,19
левкемия (C91– C95)	**43**	26	17	**4**	3	1	17,01	1,58
лимфоидна левкемия (C91)	**39**	24	15	**2**	2	0	15,43	0,79
миелоидна левкемия (C92)	**4**	2	2	**2**	1	1	1,58	0,79

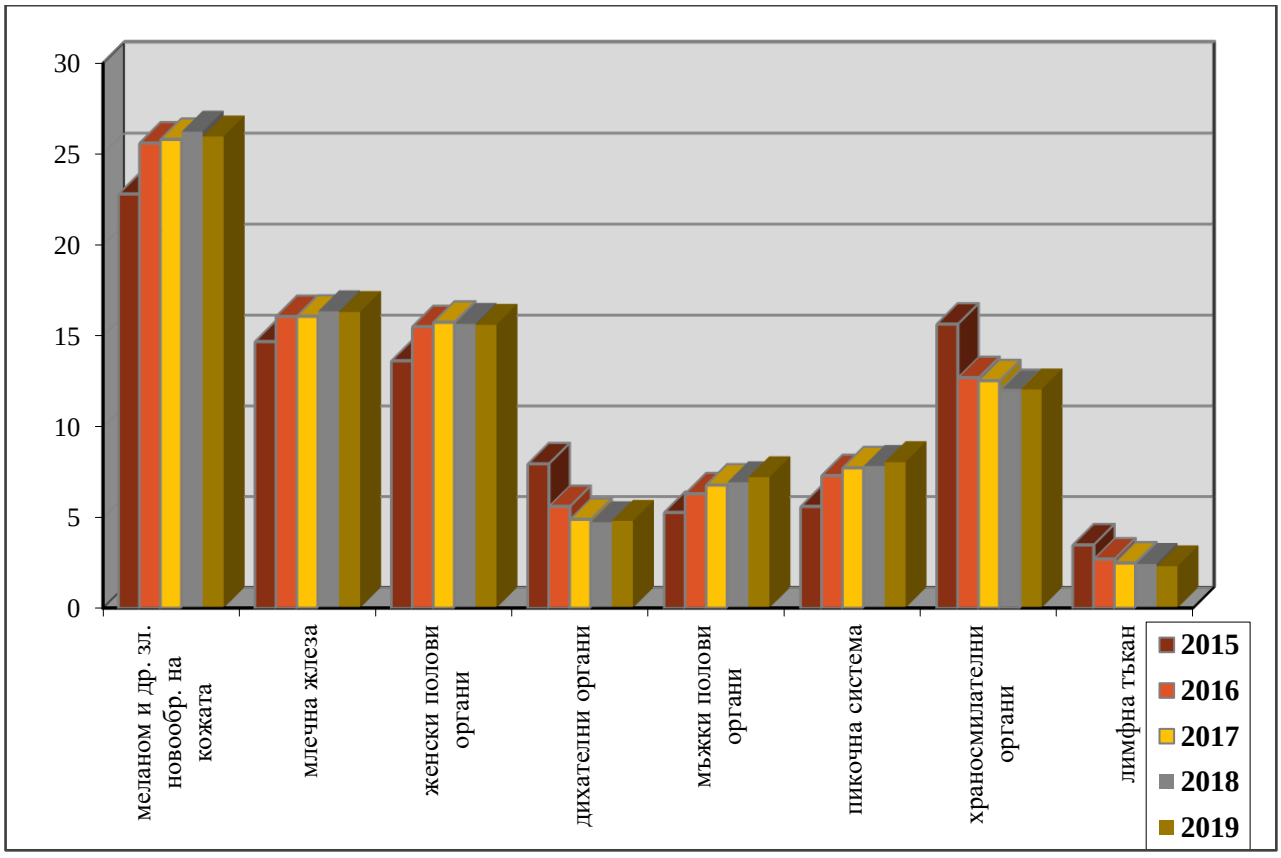
Самостоятелни (първични) множествени локализации (C97)	**0**	0	0	**0**	0	0	0,00	0,00
Новообразувания ин ситу (D00–D09)	**108**	0	108	**8**	0	8	42,73	3,16

[1]На 100 000 жени /129 061 броя жени в област Пазарджик 2019 г./
[2]На 100 000 мъже /123 715 броя мъже в област Пазарджик 2019 г./
Общо население на област Пазарджик за 2019 г. – 252 776

Към 2019 г. всички регистрирани заболявания от злокачествени новообразувания възлизат на 10 127, като 874 от тях са новооткрити. Общо заболеваемостта се задържа на близко ниво – новите болни през 2019 г. са 874, през 2018 г. са 917, през 2017 г. са 1063, а през 2016 г. и 2015 г. съответно са 1147 и 1154.

Най-голям дял от злокачествените образования през 2019 г. заемат меланом и други злокачествени новообразования на кожата – 25.96 %, злокачествени новообразования на млечната жлеза – 16.31%, на женските полови органи – 15.61%, злокачествените заболявания на храносмилателните органи – 12.05 %.

Регистрирани заболявания от злокачествени новообразувания в Пазарджишка област по локализации

За област Пазарджик регистрираните заболявания при децата от 0 до 17 навършени години през 2019 г. са 97, като с диагноза, установена за първи път са общо 5 броя деца, от които 4 са със злокачествени новообразувания на лимфна, кръвотворна и сродните им тъкани и едно – на пикочната система.

1.9. Регистрирани заболявания от активна туберкулоза по форма на заболяването

В периода 2013–2015 година заболеваемостта от активна туберкулоза расте. През 2016 г. тази тенденция е овладяна и регистрираните заболявания от активна туберколоза се задържат на нивото от предходната година. През 2019 г. се запазва започналата през предходната календарна година тенденция за намаляване на общия брой на регистрираните заболявания от активна туберкулоза. През 2015 г. в област Пазарджик те са били 194, през 2016 г. – 192, през 2017 г. – 181, през 2018 г. – 169, а през 2019 г. – 164. Новооткритите случаи за предходните години също са в посока на намаляване: за 2015 г. са 58 броя, за 2016 г. – 48 броя, за 2017 г. – 31, през 2018 г. те са 28, но през 2019 г. има нарастване с 15 броя – новооткритите са общо 44. Най-често регистрираната форма на активна туберкулоза за 2019 г. е тази на белите дробове – 86,6 % от всички форми.

Регистрирани заболявания от активна туберкулоза по форма на заболяването в област Пазарджик
за периода 2013 г. – 2017 г.

Форма на заболяването	2017 г.		2016 г.		2015 г.		2014 г		2013 г.	
	Брой	На 100 000	Брой	На 100 000	Брой	На 100 000	Брой	На 100 000	Брой	На 100 000
Общо	**181**	**70,17**	**192**	**73.6**	**194**	**73,59**	**181**	**67,9**	**141**	**52,4**
в т.ч. новооткрити	31	12.02	48	18.4	58	22,0	75	28,1	55	20,4
Туберкулоза на дихателните органи	141	54.66	153	58.7	152	57,66	132	49,5	102	37,9
в т.ч. новооткрити	28	10.85	42	16.1	43	16,31	57	21,4	45	16,7
Туберкулоза на костите и ставите	2	0.76	2	0.8	3	1,14	1	0,4	1	0,4
в т.ч. новооткрити	0	0	0	0	2	0,75	0	0	0	0
Туберкулоза на пикочо-половите органи	5	1.94	5	1.92	4	1,52	1	0,4	1	0,4
в т.ч. новооткрити	0	0	2	0.8	3	1,14	0	0	1	0,4
Други форми на активна туберкулоза	33	12.79	32	12.3	35	13,28	47	17,6	37	13,7
в т.ч. новооткрити	3	1.16	4	1.53	10	3,8	18	6,8	9	3,3

Регистрирани заболявания от активна туберкулоза в област Пазарджик 2018 г.

Форма на заболяването	Регистрирани заболявания			С диагноза установена за първи път (новооткрити+рецидиви)			В т.ч. новооткрити						Други случаи на повторно лечение		
	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени	от тях новооткрити бацилоотделители					
										всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени
Туберкулоза - всичко	**169**	**130**	**39**	**35**	**25**	**10**	**28**	**19**	**9**	**9**	**7**	**2**	**3**	**2**	**1**
Белодробна туберкулоза - всичко	139	113	26	29	24	5	22	18	4	9	7	2	2	1	1
Първична туберкулоза на дихателните органи (A15.7,A16.7)															
Туберкулоза на белите дробове (A15.0-A15.3, A16.0-A16.2)	139	113	26	29	24	5	22	18	4	9	7	2	2	1	1
Туберкулоза на ларинкса, трахеята и бронхите (A15.5, A16.4)															
Туберкулоза на други дихателни органи и с неуточнена локализация (A15.8, A15.9, A16.8, A16.9)															
Милиарна туберкулоза (A19)															
Извънбелодробна туберкулоза - всичко	30	17	13	6	1	5	6	1	5				1	1	0
Туберкулоза на интратор. лимфни възли (A15.4, A16.3)	9	3	6	2	0	2	2	0	2						
Туберкулозен плеврит (A15.6, A16.5)	7	5	2	1	0	1	1	0	1						
Туберкулоза на нервната система (A17)															
Туберкулозен менингит (A17.0)															
Туберкулоза на костите и ставите (A18.0)															
Туберкулоза на пикочо-половите органи (A18.1)	5	3	2										1	1	0
Туберкулозна периферна лимфоаденопатия (A18.2)	5	4	1												
Туберкулоза на кожата и подкожната тъкан (A18.4)															
Туберкулоза на други органи (A18.3, A18.5-A18.8)	4	2	2	3	1	2	3	1	2						

Регистрирани заболявания от активна туберкулоза в област Пазарджик на деца от 0 до 17 години 2018 г.

Форма на заболяването	Регистрирани заболявания			С диагноза установена за първи път (новооткрити+рецидиви)			В т.ч. новооткрити						Други случаи на повторно лечение		
	Всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени	от тях новооткрити бацилоотделители					
										всичко	мъже	жени	Всичко	мъже	жени
Туберкулоза - всичко	**9**	**4**	**5**	**3**	**1**	**2**	**3**	**1**	**2**						
Белодробна туберкулоза - всичко	1	1	0												
Първична туберкулоза на дихателните органи (A15.7,A16.7)															
Туберкулоза на белите дробове (A15.0-A15.3, A16.0-A16.2)	1	1	0												
Туберкулоза на ларинкса, трахеята и бронхите (A15.5, A16.4)															
Туберкулоза на други дихателни органи и с неуточнена локализация (A15.8, A15.9, A16.8, A16.9)															
Милиарна туберкулоза (A19)															
Извънбелодробна туберкулоза - всичко	8	3	5	3	1	2	3	1	2						
Туберкулоза на интратор. лимфни възли (A15.4, A16.3)	7	2	5	2	0	2	2	0	2						
Туберкулозен плеврит (A15.6, A16.5)															
Туберкулоза на нервната система (A17)															
Туберкулозен менингит (A17.0)															
Туберкулоза на костите и ставите (A18.0)															
Туберкулоза на пикочо-половите органи (A18.1)															
Туберкулозна периферна лимфоаденопатия (A18.2)															
Туберкулоза на кожата и подкожната тъкан (A18.4)															
Туберкулоза на други органи (A18.3, A18.5-A18.8)	1	1	0	1	1	0	1	1	0						

Регистрирани заболявания от активна туберкулоза в област Пазарджик 2019 г.

Форма на заболяването	Регистрирани заболявания			С диагноза установена за първи път (новооткрити+рецидиви)			В т.ч. новооткрити						Други случаи на повторно лечение		
	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени	от тях новооткрити бацилоотделители					
										всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени
Туберкулоза - всичко	**164**	**127**	**37**	**47**	**35**	**12**	**44**	**33**	**11**	**28**	**22**	**6**	**2**	**2**	**0**
Белодробна туберкулоза - всичко	142	116	26	44	34	10	41	32	9	28	22	6	1	1	0
Първична туберкулоза на дихателните органи (A15.7,A16.7)															
Туберкулоза на белите дробове (A15.0-A15.3, A16.0-A16.2)	142	116	26	44	34	10	41	32	9	28	22	6	1	1	0
Туберкулоза на ларинкса, трахеята и бронхите (A15.5, A16.4)															
Туберкулоза на други дихателни органи и с неуточнена локализация (A15.8, A15.9, A16.8, A16.9)															
Милиарна туберкулоза (A19)															
Извънбелодробна туберкулоза - всичко	22	11	11	3	1	2	3	1	2				1	1	0
Туберкулоза на интратор. лимфни възли (A15.4, A16.3)	7	1	6	1	0	1	1	0	1						
Туберкулозен плеврит (A15.6, A16.5)	5	3	2	1	0	1	1	0	1						
Туберкулоза на нервната система (A17)															
Туберкулозен менингит (A17.0)															
Туберкулоза на костите и ставите (A18.0)															
Туберкулоза на пикочо-половите органи (A18.1)	3	2	1												
Туберкулозна периферна лимфоаденопатия (A18.2)	2	2	0												
Туберкулоза на кожата и подкожната тъкан (A18.4)															
Туберкулоза на други органи (A18.3, A18.5-A18.8)	5	3	2	1	1	0	1	1	0	0	0	0	1	1	0

Регистрирани заболявания от активна туберкулоза в област Пазарджик
на деца от 0 до 17 години
2019 г.

Форма на заболяването	Регистрирани заболявания			С диагноза установена за първи път (новооткрити+рецидиви)			В т.ч. новооткрити						Други случаи на повторно лечение		
	Всичко	мъже	жени				всичко	мъже	жени	от тях новооткрити бацилоотделители					
				всичко	мъже	жени				всичко	мъже	жени	Всичко	мъже	жени
Туберкулоза - всичко	**8**	**2**	**6**	**2**	**0**	**2**	**2**	**0**	**2**	**0**	**0**	**0**	**1**	**1**	**0**
Белодробна туберкулоза - всичко	1	0	1	1	0	1	1	0	1						
Първична туберкулоза на дихателните органи (A15.7,A16.7)															
Туберкулоза на белите дробове (A15.0-A15.3, A16.0-A16.2)	1	0	1	1	0	1	1	0	1						
Туберкулоза на ларинкса, трахеята и бронхите (A15.5, A16.4)															
Туберкулоза на други дихателни органи и с неуточнена локализация (A15.8, A15.9, A16.8, A16.9)															
Милиарна туберкулоза (A19)															
Извънбелодробна туберкулоза - всичко	7	2	5	1	0	1	1	0	1				1	1	0
Туберкулоза на интратор. лимфни възли (A15.4, A16.3)	6	1	5	1	0	1	1	0	1						
Туберкулозен плеврит (A15.6, A16.5)															
Туберкулоза на нервната система (A17)															
Туберкулозен менингит (A17.0)															
Туберкулоза на костите и ставите (A18.0)															
Туберкулоза на пикочо-половите органи (A18.1)															
Туберкулозна периферна лимфоаденопатия (A18.2)															
Туберкулоза на кожата и подкожната тъкан (A18.4)															
Туберкулоза на други органи (A18.3, A18.5-A18.8)	1	1	0										1	1	0

2. Състояние на системата за медицинска помощ

2.1. Първична извънболнична медицинска помощ

Населението от областта през 2019 г. се обслужва от 113 индивидуални и 14 групови практики /с 48 лекари/ за първична извънболнична медицинска помощ и 212 индивидуални и 17 групови практики /с 43 дентални лекари/ за първична помощ по дентална медицина.

Средно един лекар за първична медицинска помощ през 2019 г. обслужва 1570 души от населението. Като цяло в областта не се регистрира недостиг на лекари. В по-голямата си част населението от областта не изпитва затруднения в достъпа си до първична медицинска помощ. Проблемни са единствено някои райони на общините Велинград и Сърница. Причината за това се корени в географските особености на терена /планински/, голяма отдалеченост на населени места с малко население /до 400 души/, което прави трудно поддържането на лекарска практика във всяко населено място или обслужването на няколко села от една практика.

Средната осигуреност на населението с първична дентална помощ е по-висока от тази с първична медицинска помощ. Средно 1 дентален лекар обслужва 991 души население. Характерна е концентрацията на денталните практики в големите градове от областта.

към 31.12.2017 г.

НАСЕЛЕНИ МЕСТА	ЛЕКАРИ ОПЛ - ФИЗИЧЕСКИ ЛИЦА	СРЕДЕН БРОЙ НАСЕЛЕНИЕ НА 1 ЛЕКАР	ДЕНТАЛНИ ЛЕКАРИ-ФИЗИЧЕСКИ ЛИЦА	СРЕДЕН БРОЙ НАСЕЛЕНИЕ НА 1 ДЕНТ. ЛЕКАР
ОБЛАСТ ПАЗАРДЖИК	**159**	**1622**	**259**	**996**
Община Батак	**4**	**1364**	**4**	**1364**
Община Белово	**5**	**1561**	**7**	**1115**
Община Брацигово	**7**	**1240**	**8**	**1085**
Община Велинград	**21**	**1621**	**44**	**774**
Община Лесичово	**2**	**2612**	**2**	**2612**
Община Пазарджик	**71**	**1526**	**131**	**827**
Община Панагюрище	**12**	**1901**	**18**	**1267**
Община Пещера	**12**	**1492**	**22**	**814**
Община Ракитово	**8**	**1818**	**5**	**2909**
Община Септември	**13**	**1835**	**10**	**2386**
Община Стрелча	**2**	**2263**	**4**	**1131**
Община Сърница	**2**	**2367**	**4**	**1184**

* Население на обл. Пазарджик към 31.12.2017 г. – 257 965 души

към 31.12.2018 г.

НАСЕЛЕНИ МЕСТА	ЛЕКАРИ ОПЛ - ФИЗИЧЕСКИ ЛИЦА	СРЕДЕН БРОЙ НАСЕЛЕНИЕ НА 1 ЛЕКАР	ДЕНТАЛНИ ЛЕКАРИ-ФИЗИЧЕСКИ ЛИЦА	СРЕДЕН БРОЙ НАСЕЛЕНИЕ НА 1 ДЕНТ. ЛЕКАР
ОБЛАСТ ПАЗАРДЖИК	**159**	**1607**	**256**	**998**
Община Батак	**4**	**1342**	**4**	**1342**
Община Белово	**5**	**1525**	**7**	**1089**
Община Брацигово	**7**	**1219**	**9**	**948**
Община Велинград	**22**	**1536**	**42**	**804**
Община Лесичово	**2**	**2560**	**2**	**2560**
Община Пазарджик	**70**	**1536**	**131**	**821**
Община Панагюрище	**12**	**1879**	**16**	**1409**
Община Пещера	**12**	**1476**	**21**	**844**
Община Ракитово	**8**	**1810**	**5**	**2896**
Община Септември	**13**	**1817**	**11**	**2147**
Община Стрелча	**2**	**2237**	**4**	**1118**
Община Сърница	**2**	**2356**	**4**	**1178**

* Население на обл. Пазарджик към 31.12.2018 г. – 255 479 души

към 31.12.2019 г.

НАСЕЛЕНИ МЕСТА	ЛЕКАРИ ОПЛ - ФИЗИЧЕСКИ ЛИЦА	СРЕДЕН БРОЙ НАСЕЛЕНИЕ НА 1 ЛЕКАР	ДЕНТАЛНИ ЛЕКАРИ-ФИЗИЧЕСКИ ЛИЦА	СРЕДЕН БРОЙ НАСЕЛЕНИЕ НА 1 ДЕНТ. ЛЕКАР
ОБЛАСТ ПАЗАРДЖИК	**161**	**1570**	**255**	**991**
Община Батак	**5**	**1049**	**4**	**1311**
Община Белово	**5**	**1492**	**6**	**1243**
Община Брацигово	**7**	**1192**	**9**	**927**
Община Велинград	**22**	**1524**	**43**	**780**
Община Лесичово	**2**	**2526**	**2**	**2526**
Община Пазарджик	**70**	**1522**	**129**	**826**
Община Панагюрище	**12**	**1849**	**16**	**1387**
Община Пещера	**12**	**1460**	**22**	**796**
Община Ракитово	**8**	**1798**	**5**	**2876**
Община Септември	**14**	**1670**	**12**	**1949**
Община Стрелча	**2**	**2220**	**3**	**1480**
Община Сърница	**2**	**2355**	**4**	**1177**

* Население на обл. Пазарджик към 31.12.2019 г. – 252 776 души

2.2. Специализирана извънболнична медицинска помощ

В РЗИ Пазарджик са регистрирани 73 индивидуални и 2 групови практики за специализирана извънболнична медицинска помощ, 18 медицински и 6 диагностично-консултативни центъра и 5 индивидуални практики за специализирана извънболнична дентална помощ.

Разпределение на практиките за специализирана медицинска и дентална помощ, МЦ, ДКЦ, МДЦ, СМТЛ и СМДЛ по населени места

2016 г.

община	ИПСМП	ИПСДП	ГПСМП	ГПСДП	МЦ	МДЦ	ДКЦ	СМДЛ	СМТЛ
Пазарджик	43	4	2		5		3	1	25
Батак									
Белово									
Брацигово									1
Велинград	7	1			6		1	1	1
Лесичево									
Панагюрище	9				1		1		1
Пещера	1						1		1
Ракитово									
Септември					1				1
Стрелча	3				1				
Сърница									
ОБЩО	**63**	**5**	**2**		**14**		**6**	**2**	**30**

2017 г.

община	ИПСМП	ИПСДП	ГПСМП	ГПСДП	МЦ	МДЦ	ДКЦ	СМДЛ	СМТЛ
Пазарджик	47	4	2		5		3	1	25
Батак									
Белово									
Брацигово									1
Велинград	6	1			7		1		1
Лесичево									
Панагюрище	9				1		1		1
Пещера	1						1		1
Ракитово									
Септември					1				1
Стрелча	3				1				
Сърница									
ОБЩО	**66**	**5**	**2**		**15**		**6**	**1**	**30**

2018 г.

община	ИПСМП	ИПСДП	ГПСМП	ГПСДП	МЦ	МДЦ	ДКЦ	СМДЛ	СМТЛ
Пазарджик	49	4	2		5		3	1	26
Батак									
Белово									
Брацигово									1
Велинград	8	1			8		1		1
Лесичево									
Панагюрище	9				1		1		1
Пещера	1						1		1
Ракитово									

Септември					1				1
Стрелча	3				1				
Сърница									
ОБЩО	**70**	**5**	**2**		**16**		**6**	**1**	**31**

2019 г.

община	**ИПСМП**	**ИПСДП**	**ГПСМП**	**ГПСДП**	**МЦ**	**МДЦ**	**ДКЦ**	**СМДЛ**	**СМТЛ**
Пазарджик	52	4	2		5		3	1	26
Батак									
Белово									
Брацигово									1
Велинград	8	1			10		1		1
Лесичево									
Панагюрище	9				1		1		1
Пещера	1						1		1
Ракитово									
Септември					1				1
Стрелча	3				1				
Сърница									
ОБЩО	**73**	**5**	**2**		**18**		**6**	**1**	**31**

Забележка:
ИПСМП - индивидуална практика за специализирана медицинска помощ
ИПСДП - индивидуална практика за специализирана дентална помощ
ГПСМП - групова практика за специализирана медицинска помощ
ГПСДП - групова практика за специализирана дентална помощ
МЦ - медицински център
МДЦ - медико-дентален център
СМДЛ - самостоятелна медико-диагностична лаборатория
СМТЛ - самостоятелна медико-техническа лаборатория

През 2019 г. в диагностично-консултативните и медицинските центрове от областта са извършени 428 646 прегледа, от които 89 186 на деца до 17 г., т.е. средно по 1,7 прегледа на всеки жител от областта. За сравнение с данните от 2016 г. и 2017 г. посещенията и прегледите при лекарите за специализирана помощ от ДКЦ-тата и МЦ-тата са увеличени от 1,3 до 1,8, като са достигнали съответно 1,8 – за 2018 г. и 1,7 – за 2019 г., а спрямо 2018 г. през 2019 г. има леко намаление – от средно 1,8 прегледа на всеки жител от областта на 1,7 прегледа на всеки жител от областта.

Най-чести са посещенията при педиатри, кардиолози, акушер-гинеколози, лекари по нервни болести и офталмолози.

Области	Общо МЦ и ДКЦ				
	Посещения в амбулаторията при специалисти през 2019 г.				Посещения по домовете
	Всичко	в това число			
		деца до 17 год.	профилактични	от тях деца до 17 год.	
Лекари за специализирана помощ	428646	89186	13981	2076	299
В т.ч. Вътрешни болести	21982	414	177		
Гастроентерология	9519	214	145		
Ендокринология и болести на обмяната	19503	244	204		
Кардиология	61651	226	269		
Ревматология	2684	7			
Пневмология и фтизиатрия	10		7		
Нефрология	2973	25	29		
Клинична хематология	1284	32			
Клинична алергология					
Педиатрия	64132	64122	1214	1214	222
Хирургия	13492	1591	201	10	
Ортопедия и травматология	27763	4602	366	39	2
Урология	12153	510	3		
Неврохирургия	179	11			
Акушерство и гинекология	40786	2490	9556	789	40
Инфекциозни болести	740	238	5		
Ушно-носно-гърлени болести	18857	5685	80		
Очни болести	33354	2924	5	4	2
Психиатрия	10632	250			
Нервни болести	37731	420	300		32
Кожни и венерически болести	18730	3984			1
Физикална и рехабилитационна медицина	28680	1169	1408	8	
Други	1811	28	12	12	

През 2018 г. в АСМП – индивидуални и групови практики от областта са извършени 90 127 прегледа, от които 24 915 на деца до 17 години. През 2019 г. посещенията на пациенти при специалистите са общо 106 304, от които 27 478 са на деца до 17 г. В сравнение с предходната 2018 г. през 2019 г. се наблюдава увеличение в броя посещения на пациенти в амбулаториите за специализирана медицинска помощ /с 16 177 броя/.

Най-чести са посещенията при педиатри, пневмолози, кардиолози, лекари по физикална и рехабилитационна медицина и ендокринолози.

Области	Общо АСМП – ИП и ГП				
	Посещения в амбулаторията при специалисти през 2019 г.				Посещения по домовете
	Всичко	в това число			
		деца до 17 год.	профилактични	от тях деца до 17 год.	
Лекари за специализирана помощ	106304	27478	7499	191	775
В т.ч. Вътрешни болести	4575	13	570		
Гастроентерология					
Ендокринология и болести на обмяната	6867	12			5
Кардиология	10978	37			38
Ревматология	1750	4			
Пневмология и фтизиатрия	15036	133	20		47
Нефрология	6372	1167			
Клинична хематология					
Клинична алергология	1771	694			
Педиатрия	24283	21596			567
Хирургия	1509	206			
Ортопедия и травматология	2217	499			
Урология					
Неврохирургия					
Акушерство и гинекология	4736	545	1025	154	20
Инфекциозни болести					
Ушно-носно-гърлени болести	2050	527			
Очни болести	4774	789	57	37	20
Психиатрия	2387	11	719		10
Нервни болести	3154	8			63
Кожни и венерически болести	4992	916			4
Физикална и рехабилитационна медицина	8477		5108		
Други	376	321			1

2.3. Болнична медицинска помощ

На територията на Пазарджишка област функционират общо 13 лечебни заведения за болнична помощ – осем многопрофилни болници за активно лечение, една специализирана болница за активно лечение, три болници за рехабилитация, от които една специализирана за продължително лечение и рехабилитация, една многопрофилна за продължително лечение и рехабилитация и една специализирана за рехабилитация, както и една психиатрична болница. Шест от болниците са в гр. Пазарджик, една е в гр. Пещера, пет са в гр. Велинград и една е в гр. Панагюрище. Шест от осемте многопрофилни болници за активно лечение са 100% частна собственост или с преобладаваща частна собственост. Наличните болнични заведения осигуряват добър достъп и избор на пациентите на здравна услуга.

Общият брой на болничните легла към края на 2019 г. в област Пазарджик е 2145, като 1635 от тях са за активно лечение, 270 за продължително лечение и рехабилитация, 140 за рехабилитация и 100 за психиатрично лечение. Общата осигуреност с болнични легла на 1 000 души от населението е 8,5 ‰ .

По вид на леглата осигуреността на населението е както следва:

- с легла за активно лечение – 6,5 ‰;

- с легла за продължително лечение и рехабилитация – 1,6 ‰.

Лечебни заведения и брой легла към 31.12. на 2016 г., 2017 г., 2018 г. и 2019 г.

Видове заведения	2016 г.		2017 г.		2018 г.		2019 г.	
	Брой	Легла /брой/	Брой	Легла /брой/	Брой	Легла /брой/	Брой	Легла /брой/
Лечебни заведения за болнична помощ – всичко	**14**	**2314**	**14**	**2292**	**14**	**2265**	**13**	**2145**
Публични лечебни заведения	**7**	**1191**	**7**	**1144**	**7**	**1127**	**7**	**1061**
Многопрофилни болници	**3**	**725**	**3**	**725**	**3**	**715**	**3**	**649**
Многопрофилна болница за активно лечение	2	591	2	591	2	581	2	515
Специализирани болници	**3**	**366**	**3**	**319**	**3**	**312**	**3**	**312**
Специализирана болница за активно лечение	1	36	1	36	1	36	1	36
Специализирана болница за продължително лечение								
Специализирана болница за продължително лечение и рехабилитация	1	190	1	143	1	136	1	136
Специализирана болница за рехабилитация	1	140	1	140	1	140	1	140
Диспансери / центрове								
За пневмофтизиатрични заболявания								
За кожно-венерически заболявания								
За онкологични заболявания								
За психични заболявания								
Психиатрични болници	**1**	**100**	**1**	**100**	**1**	**100**	**1**	**100**
Частни лечебни заведения	**7**	**1123**	**7**	**1148**	**7**	**1138**	**6**	**1084**
Многопрофилни болници	**7**	**1123**	**7**	**1148**	**7**	**1138**	**6**	**1084**
Многопрофилна болница за активно лечение	7	1123	7	1148	7	1138	6	1084
Специализирани болници								
Специализирана болница за активно лечение								
Специализирана болница за долекуване и продължително лечение								
Специализирана болница за долекуване, продължително лечение и рехабилитация								
Специализирана болница за рехабилитация								

Дейност на стационарите на болничните лечебни заведения в област Пазарджик

Видове заведения	2015 г.									
	Легла (средногодишен брой)	Постъпили болни	Изписани болни	Умрели	Преминали болни	Проведени леглодни	Използваемост на леглата (дни)	Оборот на леглата	Среден престой на 1 лекуван болен	Леталитет (%)
ОБЩО	**1943**	**88319**	**87336**	**941**	**89067**	**484747**	**249.5**	**45.8**	**5.44**	**1.05**
Многопрофилни болници	**758**	**35 859**	**35 060**	**758**	**36 181**	**194 109**	**256,08**	**47,73**	**5,36**	**2,1**
„МБАЛ-Пазарджик” АД	414	20960	20349	595	21184	111948	270,40	51,17	5,28	2,8
„МБАЛ-Велинград” ЕООД	149	6824	6649	134	6865	32039	215,27	46,07	4,66	1,95
МБАЛ „С. Николов” ЕООД гр. Панагюрище	61	1999	1986	29	2056	11046	181,08	33,70	5,37	1,4
МБПЛР „Вита” ЕООД гр. Велинград	134	6076	6076		6076	39076	291,61	45,34	6,43	-
Специализирани болници	**439**	**11 773**	**11 805**	**12**	**12 025**	**125 384**	**285,61**	**27,39**	**10,43**	**0,10**
Държавна психиатрична болница гр. Пазарджик	100	929	955	4	1005	20665	206,65	10,05	20,56	0,4
СБПЛРПФЗ „Св. Петка Българска” ЕООД гр. Велинград	160	3310	3316	1	3443	47403	296,3	21,51	13,77	0,03
„СБР-НК”АД гр. Велинград	143	6224	6224		6224	44374	310,3	43,52	7,13	-
„СБАЛПФЗ – Пазарджик” ЕООД	36	1338	1310	7	1353	12942	359,5	37,58	9,56	0,52
Публични заведения-общо	**1197**	**47 632**	**46 865**	**770**	**48 206**	**319 493**	**266,91**	**40,27**	**6,63**	**1,6**
Частни лечебни заведения	**746**	**40 687**	**40 471**	**171**	**40 861**	**165 254**	**221,5**	**54,77**	**4,04**	**0,42**

МБАЛ „Хигия”ООД гр. Пазарджик	140	9064	9016	30	9112	39818	284,41	65,08	4,37	0,33
МБАЛ „Св. Екатерина” ООД гр. Пазарджик	60	2320	2313	5	2320	8458	140,97	38,67	3,64	0,22
МБАЛ „Здраве“ ООД гр. Пазарджик	175	12940	12918	18	12956	43441	248,23	74,03	3,35	0,14
МБАЛ „Ескулап” ООД гр. Пазарджик	73	3696	3683	12	3696	13555	185,68	50,63	3,66	0,32
МБАЛ „Здраве“ ООД гр. Велинград	154	6786	6729	24	6835	30758	200	44,38	4,5	0,35
МБАЛ „Д. Ранев” ЕООД гр. Пещера	144	5881	5812	82	5942	29224	203	41,26	4,9	1,38

Видове заведения	2016 г.									
	Легла (в края на 2016 / средногод. брой)	Постъпили болни	Изписани болни	Умрели	Преминали болни	Проведени леглодни	Използваемост на леглата (дни)	Оборот на леглата	Среден престой на 1 лекуван болен	Леталитет (%)
ОБЩО	**2314/ 2170**	**89006**	**87964**	**1067**	**89850**	**484600**	**223**	**41**	**5.39**	**1.18**
Многопрофилни болници	**725/ 724**	**32081**	**31426**	**679**	**32403**	**170913**	**236**	**45**	**5.27**	**2.10**
„МБАЛ-Пазарджик” АД	442/ 441	19185	18626	567	19425	98586	223	44	5.08	2.95
„МБАЛ-Велинград” ЕООД	149/ 149	6601	6505	112	6683	32280	217	45	4.83	1.69
МБПЛР „Вита” ЕООД гр. Велинград	134/ 134	6295	6295	-	6295	40047	299	47	6.36	-
Специализирани болници	**466/ 466**	**10743**	**10777**	**9**	**10951**	**116738**	**250**	**24**	**10.66**	**0.08**
Държавна психиатрична болница гр. Пазарджик	100/ 100	848	852	2	894	23622	236	9	26.42	0..23
СБПЛРПФЗ „Св. Петка Българска” ЕООД гр. Велинград	190/ 190	2861	2898	-	2987	39195	206	16	13.12	-

„СБР-НК” ЕАД гр. Велинград	140/ 140	5780	5780	-	5780	40896	292	41	7.08	-
„СБАЛПФЗ – Пазарджик” ЕООД	36/ 36	1254	1247	7	1290	13025	362	36	10.10	0.56
Публични заведения-общо	**1191/ 1190**	**42824**	**42203**	**688**	**43354**	**287651**	**242**	**36**	**6.63**	**1.59**
Частни лечебни заведения	**1123/ 980**	**46182**	**45761**	**379**	**46496**	**196949**	**201**	**47**	**4.23**	**0.81**
МБАЛ „Хигия” ООД гр. Пазарджик	150/ 147	8160	8137	38	8226	35659	243	56	4.33	0.46
МБАЛ „Св. Екатерина” ООД гр. Пазарджик	60/ 60	1971	1963	3	1973	7631	127	33	3.87	0.15
УМБАЛ „Пълмед” ООД Пловдив - МС „Здраве“ гр. Пазарджик	221/ 221	13004	12956	26	13024	46426	210	59	3.56	0.20
МБАЛ „Ескулап” ООД гр. Пазарджик	73/ 73	3412	3401	10	3413	13414	184	47	3.93	0.29
МБАЛ „Здраве-Велинград „ЕООД гр. Велинград	154/ 154	6355	6361	18	6437	28400	184	42	4.41	0.28
МБАЛ „Проф. Д. Ранев” ООД гр. Пещера	150/ 148	5704	5583	71	5752	27381	185	39	4.76	1.26
„МБАЛ –Уни Хоспитал” ООД гр. Панагюрище	315/ 177	7630	7360	213	7671	38038	215	43	4.96	2.81

Видове заведения	**2017 г.**									
	Легла (в края на 2017 / средногод. брой)	Постъпили болни	Изписани болни	Умрели	Преминали болни	Проведени леглодни	Използваемост на леглата (дни)	Оборот на леглата	Среден престой на 1 лекуван болен	Леталитет (%)
ОБЩО	**2292/ 2302**	**98669**	**98736**	**1039**	**100485**	**538243**	**234**	**44**	**5.4**	**1.03**
Многопрофилни болници	**725/ 725**	**32595**	**32016**	**625**	**32893**	**178468**	**246**	**45**	**5.4**	**1.9**
„МБАЛ-Пазарджик” АД	442/ 442	19645	19169	528	19877	105358	238	45	5..3	2.7

„МБАЛ-Велинград” ЕООД	149/ 149	6764	6661	97	6830	32511	218	46	4.8	1.4
МБПЛР „Вита” ЕООД гр. Велинград	134/ 134	6186	6186	-	6186	40599	303	46	6.6	-
Специализирани болници	**419/ 429**	**9942**	**10917**	**5**	**11107**	**114851**	**271**	**24**	**10.3**	**0.05**
Държавна психиатрична болница гр.Пазарджик	100/ 100	731	720	-	771	22303	223	8	28.9	-
СБПЛРПФЗ „Св. Петка Българска” ЕООД гр. Велинград	143/ 143	2159	3135	3	3248	41819	292	23	12.9	0.1
„СБР-НК” ЕАД гр. Велинград	140/ 150	5887	5887	-	5887	42638	284	39	7.2	-
„СБАЛПФЗ – Пазарджик” ЕООД	36/ 36	1165	1175	2	1201	8091	225	33	6.7	0.2
Публични заведения-общо	**1144/ 1154**	**42537**	**42933**	**630**	**44000**	**293319**	**255**	**38**	**6.7**	**1.4**
Частни лечебни заведения	**1148/ 1148**	**56132**	**55803**	**409**	**56485**	**244924**	**213**	**49**	**4.3**	**0.7**
МБАЛ „Хигия” ООД гр. Пазарджик	150/ 150	8535	8498	37	8586	38625	258	57	4.5	0.4
МБАЛ „Хигия-север” ООД гр. Пазарджик	60/ 60	1990	1994	3	1997	8200	137	33	4.1	0.2
УМБАЛ „Пълмед” ООД Пловдив - МС „Здраве“ гр. Пазарджик	221/ 221	12858	12852	24	12900	47516	215	58	3.7	0.2
МБАЛ „Ескулап” ООД гр. Пазарджик	73/ 73	2661	2657	6	2663	11129	152	36	4.2	0.2
МБАЛ „Здраве-Велинград “ ЕООД гр. Велинград	154/ 154	6055	6052	19	6110	26280	171	40	4.3	0.3
МБАЛ „Проф. Д. Ранев” ООД гр. Пещера	150/ 150	5519	5476	89	5617	27086	181	37	4.8	1.6
„МБАЛ –Уни Хоспитал” ООД гр. Панагюрище	340/ 340	18514	18274	231	18612	86088	253	55	4. 6	1.2

Видове заведения	2018 г.									
	Легла (в края на 2018 / средногод. брой)	Постъпили болни	Изписани болни	Умрели	Преминали болни	Проведени леглодни	Използваемост на леглата (дни)	Оборот на леглата	Среден престой на 1 лекуван болен	Леталитет (%)
ОБЩО	**2265/ 2255**	**100070**	**99129**	**1002**	**100780**	**542006**	**232**	**41**	**7**	**0.7**
Многопрофилни болници	**715/ 705**	**33997**	**33366**	**619**	**34249**	**181354**	**263**	**48**	**5.4**	**1.4**
„МБАЛ-Пазарджик” АД	432/ 422	20473	19942	504	20653	105929	251	49	5.1	2.5
„МБАЛ-Велинград” ЕООД	149/ 149	7054	6954	115	7126	34541	232	48	4.8	1.6
МБПЛР „Вита” ЕООД гр. Велинград	134/ 134	6470	6470	0	6470	40884	305	48	6.3	0
Специализирани болници	**412/ 412**	**11674**	**11709**	**9**	**11859**	**121264**	**285**	**28**	**14.03**	**0.2**
Държавна психиатрична болница гр.Пазарджик	100/ 100	727	722	3	778	20889	209	8	26.8	0.4
СБПЛРПФЗ „Св. Петка Българска” ЕООД гр. Велинград	136/ 136	3064	3108	1	3174	41087	303	23	13	0
„СБР-НК” ЕАД гр. Велинград	140/ 140	6701	6701	0	6701	48278	322	45	7.2	0
„СБАЛПФЗ – Пазарджик” ЕООД	36/ 36	1182	1178	5	1206	11010	306	34	9.1	0.4
Публични заведения-общо	**1127/ 1117**	**45671**	**45075**	**628**	**46108**	**302618**	**274**	**38**	**9.7**	**0.8**
Частни лечебни заведения	**1138/ 1138**	**54399**	**54054**	**374**	**54672**	**239388**	**190**	**44.6**	**4.3**	**0.5**

МБАЛ „Хигия” ООД гр. Пазарджик	136/ 136	8045	8001	40	8096	37081	273	60	4.6	0.5
МБАЛ „Хигия-север” ООД гр. Пазарджик	60/ 60	2161	2160	1	2161	8670	145	36	4	0
УМБАЛ „Пълмед” ООД Пловдив - МС „Здраве“ гр. Пазарджик	225/ 225	13701	13685	25	13725	48418	215	61	3.5	0.2
МБАЛ „Ескулап” ООД гр. Пазарджик	73/ 73	2111	2108	3	2111	7988	109	29	3.8	0.1
МБАЛ „Здраве-Велинград “ ЕООД гр. Велинград	154/ 154	5852	5826	15	5891	24835	161	38	4.2	0.3
МБАЛ „Проф. Д. Ранев” ООД гр. Пещера	150/ 150	5451	5401	66	5503	26705	178	37	4.9	1.2
„МБАЛ –Уни Хоспитал” ООД гр. Панагюрище	340/ 340	17078	16873	224	17185	85691	252	51	5	1.3

Видове заведения	**2019 г.**									
	Легла (в края на 2018 / среднгод. брой)	Постъпили болни	Изписани болни	Умрели	Преминали болни	Проведени леглодни	Използваемост на леглата (дни)	Оборот на леглата	Среден престой на 1 лекуван болен	Леталитет (%)
ОБЩО	**2145/ 2208**	**99517**	**98475**	**1037**	**100163**	**529826**	**236**	**43**	**6,9**	**0.7**
Многопрофилни болници	**649/ 702**	**34141**	**33536**	**617**	**34405**	**173546**	**249**	**48**	**5,2**	**1,3**
„МБАЛ-Пазарджик” АД	420/ 419	20792	20315	527	20999	103164	246	50	4,9	2,5
„МБАЛ-Велинград” ЕООД	95/ 149	6902	6774	90	6959	30008	201	47	4,3	1,3

МБПЛР „Вита” ЕООД гр. Велинград	134/ 134	6447	6447	0	6447	40374	301	48	6,3	0
Специализирани болници	**412 422**	**12266**	**12225**	**8**	**12407**	**126525**	**294**	**29**	**13,9**	**0,2**
Държавна психиатрична болница гр.Пазарджик	100/ 100	795	788	3	848	23067	231	8	27,2	0,4
СБПЛРПФЗ „Св. Петка Българска” ЕООД гр. Велинград	136/ 136	3244	3224	0	3309	43024	316	24	13	0
„СБР-НК” ЕАД гр. Велинград	140/ 150	6969	6969	0	6969	49736	332	46	7,1	0
„СБАЛПФЗ – Пазарджик” ЕООД	36/ 36	1258	1244	5	1281	10698	297	36	8,4	0,4
Публични заведения-общо	**1061/ 1124**	**46407**	**45761**	**625**	**46812**	**300071**	**272**	**39**	**9,6**	**0,75**
Частни лечебни заведения	**1084/ 1084**	**53110**	**52714**	**412**	**53351**	**229755**	**200**	**46,5**	**4,3**	**0,7**
МБАЛ „Хигия” ООД гр. Пазарджик	150/ 150	8062	8031	41	8117	38767	258	54	4,8	0,5
МБАЛ „Хигия-север” ООД гр. Пазарджик	60/ 60	2239	2239	0	2239	8056	134	37	3,6	0
УМБАЛ „Пълмед” ООД Пловдив - МС „Здраве“ гр. Пазарджик	230/ 230	14572	14536	23	14587	58788	256	63	4	0,2
МБАЛ „Здраве-Велинград “ ЕООД гр. Велинград	154/ 154	5700	5684	26	5747	25833	168	38	4,5	0,5
МБАЛ „Проф. Д. Ранев” ООД гр. Пещера	150/ 150	5391	5304	82	5427	25625	171	36	4,7	1,5
„МБАЛ –Уни Хоспитал” ООД гр. Панагюрище	340/ 340	17146	16920	240	17234	72686	214	51	4,2	1,4

2.4. Спешна медицинска помощ

Центърът за спешна медицинска помощ в област Пазарджик контролира и ръководи работата на девет филиала с екипи за оказване на спешна помощ. Общо в центъра и филиалите работят 44 лекари, 38 фелдшери и 72 медицински сестри, 14 санитари, 90 шофьори /други специалисти с немедицинско образование/. Екипите разполагат с 30 линейки и 4 леки коли. Санитарните автомобили разполагат с 15 дефибрилатори, 17 ЕКГ апарати, 28 кислородни постове, 40 аспиратори и 12 аспиратори, а в стационарните кабинети има 12 дефибрилатори, 9 ЕКГ-та, 1 кислороден пост, 8 аспиратори, 2 кардиомонитори и 2 аспиратори.

През 2019 г. изпълнените повиквания са по-малко – 22 181, в сравнение с 2018 г. когато са изпълнени 23 494 повиквания. Обслужените лица също са по-малко – 40 376 – със 764 по-малко от миналата година, когато са обслужени 41 140 лица.

В 85,6 % от изпълнените повиквания, е оказана медицинска помощ по повод спешно състояние, а за 14,4 % оказаната помощ е била по повод на неспешни случаи и извършване на санитарен транспорт. 53,95 % от лицата са обслужени при изпълнени повиквания и 46,05 % са обслужени – амбулаторни прегледи.

Дейност на ЦСМП и филиалите през 2019 г.

Показател	брой
Амбулаторни прегледи	**18 590**
Изпълнени повиквания - общо,	**22 181**
от тях - за спешна медицинска помощ	18 979
- за неспешна медицинска помощ	2 807
- за санитарен транспорт	395
Общ брой обслужени лица	**40 376**
- при изпълнените повиквания	21 786
от тях – брой деца 0-17 г.	1 041
- при амбулаторните прегледи	18 590
от тях – брой деца 0-17 г.	3 408
Персонал – общ брой	**260**
от тях - лекари	44
- фелдшери	38
- медицински сестри	72
- друг персонал, в това число:	105
санитари	14
шофьори	90
Транспортни средства	**34**

В област Пазарджик има разкрити три спешни отделения – към „МБАЛ – Пазарджик" АД – град Пазарджик, „МБАЛ – Уни Хоспитал" ООД – град Панагюрище и УМБАЛ „Пълмед" ООД, град Пловдив, МС „Здраве" ООД – град Пазарджик. В 86,81 % от изпълнените повиквания оказаната медицинска помощ е по повод на заболяване, 8,20 % по повод травми, 0,53 % по повод отравяне и 0,29 % по повод раждане и 4,16 % при други поводи. 11,02 % от обслужените лица са деца от 0 до 17 годишна възраст.

Обслужени лица по повод, получили медицинска помощ при изпълнените повиквания в област Пазарджик

повод	*пазарджик*	*велинград*	*ракитово*	*панагюрище*	*пещера*	*брацигово*	*белово*	*батак*	*септември*	*общо*
ВСИЧКО	7885	2724	1388	2695	1947	1218	1267	560	2102	21786
заболяване	7099	2379	1018	2296	1762	1047	1106	495	1711	18913
травма	648	241	94	210	140	86	115	57	196	1787
отравяне	31	8	12	15	9	11	17	1	12	116
раждане	16	4	1	0	10	10	0	2	21	64
други	91	92	263	174	26	64	29	5	162	906

Обслужени лица по повод, получили медицинска помощ при амбулаторните прегледи в област Пазарджик

повод	*пазарджик*	*велинград*	*ракитово*	*панагюрище*	*пещера*	*брацигово*	*белово*	*батак*	*септември*	*общо*
ВСИЧКО	0	5841	2324	463	2731	1056	2129	775	3271	18590
заболяване	0	4461	1522	378	2392	899	1539	585	2684	14460
травма	0	1293	320	59	296	142	384	190	504	3188
отравяне	0	16	8	0	16	7	9	0	17	73
раждане	0	21	0	0	21	6	0	0	0	48
други	0	50	474	26	6	2	197	0	66	821

Обслужени лица по диагнози, получили медицинска помощ при изпълнените повиквания и амбулаторните прегледи в област Пазарджик

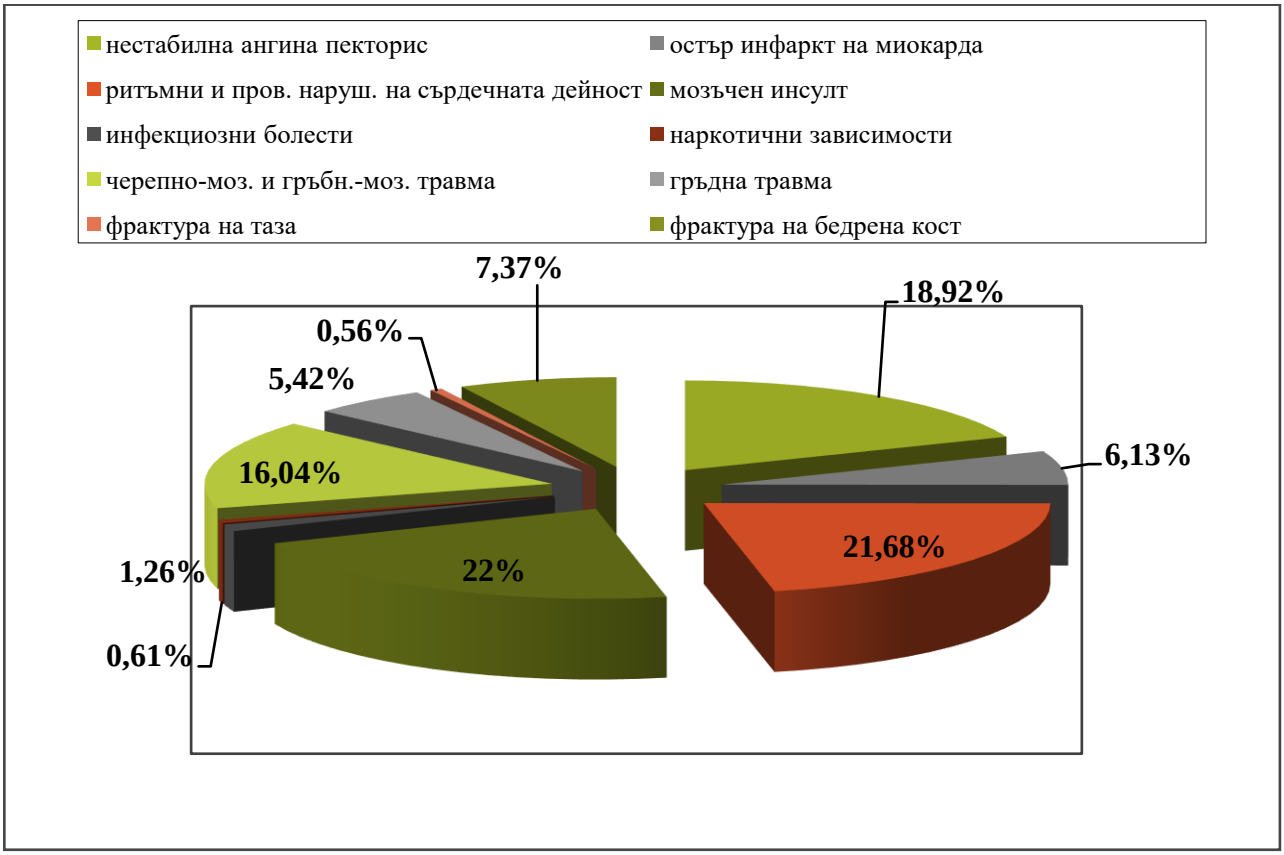
по диагнози	*при изпълнените повиквания*	*при амбулаторните прегледи*	*общо*
нестабилна ангина пекторис	592	458	1050
остър инфаркт на миокарда	258	82	340
ритъмни и пров наруш. на сърдечната дейност	731	472	1203
мозъчен инсулт	1024	197	1221
инфекциозни болести	44	26	70

наркотични зависимости	19	15	34
черепно-моз. и гръбн.-моз. травма	449	441	890
гръдна травма	167	134	301
фрактура на таза	22	9	31
фрактура на бедрена кост	294	115	409

Обслужени лица по травми по вид, получили медицинска помощ при изпълнените повиквания и амбулаторните прегледи в област Пазарджик

травми по вид	*при изпълнените повиквания*	*при амбулаторните прегледи*	*общо*
производствени	22	30	52
транспортни	371	42	413
спортни	7	8	15
битови	1335	3084	4419
криминални	35	14	49
самоубийства и опити	17	3	20
други	0	7	7
всичко	1787	3188	4975
от всички – на деца до 17 г.	129	691	820

Обслужени лица по диагнози, получили медицинска помощ при изпълнените повиквания и амбулаторните прегледи в област Пазарджик през 2019 г.

3. *Осигуреност на регионалната здравна мрежа с човешки ресурси*

Съгласно Областната здравна карта, изготвена през 2018 г. област Пазарджик разполага с достатъчно специалисти – лекари, магистър-фармацевти и лекари по дентална медицина. Здравната мрежа в областта е достатъчно наситена както с лечебни заведения, така и с медицински специалисти, които покриват нуждите на населението от първична медицинска помощ.

През 2019 г. лекарите, практикуващи в област Пазарджик са 1239, от тях 932 души работят на основен трудов договор. В болничния сектор са 677 лекари, от които 625 на основен трудов договор, 502 лекари са в извънболничния сектор, от които 258 на основен трудов договор, 60 лекари работят в здруги здравни заведения, от които 49 на основен трудов договор.

В лечебните заведения за болнична помощ на териорията на област Пазарджик работят и 12 броя фармацевти, от които 11 са на основен трудов договор.

В системата на здравеопазването работят и 1654 специалисти по здравни грижи, от които 1012 са заети в лечебни заведения за болнична помощ.

Персонал в лечебните заведения за болнична помощ към 31.12.2019 г. за област Пазарджик

	лекари		медицински специалисти по здравни грижи		други	
	физи-чески лица	в т.ч. на основен договор	физи-чески лица	в т.ч. на основен договор	физи-чески лица	в т.ч. на основен договор

ЗАВЕДЕНИЯ ЗА БОЛНИЧНА ПОМОЩ - общо	677	625	1012	973	1072	1014
„МБАЛ-Пазарджик” АД	168	156	288	284	294	283
„МБАЛ-Велинград” ЕООД	41	40	69	69	75	75
МБПЛР „Вита” ЕООД гр. Велинград	5	5	24	24	67	67
Държавна психиатрична болница гр. Пазарджик	11	11	27	27	32	32
СБПЛРПФЗ „Св.Петка Българска” ЕООД гр. Велинград	9	7	17	16	20	18
„СБР-НК” ЕАД гр. Велинград	7	7	26	26	63	63
„СБАЛПФЗ – Пазарджик” ЕООД	11	11	18	16	14	14
МБАЛ „Хигия” ООД гр. Пазарджик	71	64	87	77	84	52
МБАЛ „Хигия-север” ООД гр. Пазарджик	25	16	24	13	29	19
УМБАЛ „Пълмед” ООД Пловдив - МС „Здраве“ гр. Пазарджик	72	67	57	53	79	79
МБАЛ „Здраве-Велинград “ ЕООД гр. Велинград	37	34	38	36	32	31
МБАЛ „Проф. Д. Ранев” ООД гр. Пещера	42	29	48	43	48	46
„МБАЛ –Уни Хоспитал” ООД гр. Панагюрище	178	178	289	289	235	235

Персонал в лечебните заведения за извънболнична помощ към 31.12.2019 г. за област Пазарджик

	лекари		лекари по дентална медицина		медицински специалисти по здравни грижи		други	
	физи-чески лица	в т.ч. на основен договор	физи-чески лица	в т.ч. на основен договор	физи-чески лица	в т.ч. на основен договор	физи-чески лица	в т.ч. на основен договор

ЗАВЕДЕНИЯ ЗА ИЗВЪНБОЛНИЧНА ПОМОЩ - общо	**502**	**258**	**215**	**215**	**307**	**247**	**222**	**180**
ДИАГНОСТИЧНО-КОНСУЛТАТИВНИ ЦЕНТРОВЕ	161	38	0	0	93	76	159	129
МЕДИЦИНСКИ ЦЕНТРОВЕ	132	13	0	0	60	30	22	14
САМОСТОЯТЕЛНИ МЕДИКО-ДИАГНОСТИЧНИ ЛАБОРАТОРИИ	2	0	0	0	11	9	2	2
САМОСТОЯТЕЛНИ МЕДИКО-ТЕХНИЧЕСКИ ЛАБОРАТОРИИ	0	0	0	0	33	32	1	1
АМБУЛАТОРИИ ЗА ПЪРВИЧНА МЕДИЦИНСКА ПОМОЩ – ИНДИВИДУАЛНИ И ГРУПОВИ ПРАКТИКИ	155	155	0	0	81	74	31	29
АМБУЛАТОРИИ ЗА СПЕЦИАЛИЗИРАНА МЕДИЦИНСКА ПОМОЩ – ИНДИВИДУАЛНИ И ГРУПОВИ ПРАКТИКИ	52	52	0	0	29	26	7	5
ПРАКТИКИ ПО ДЕНТАЛНА ПОМОЩ	0	0	215	215	0	0	0	0

Персонал в други лечебни и здравни заведения към 31.12.2019 г. за област Пазарджик

	лекари		медицински специалисти по здравни грижи		други	
	физи-чески лица	в т.ч. на основен договор	физи-чески лица	в т.ч. на основен договор	физи-чески лица	в т.ч. на основен договор
ДРУГИ ЗДРАВНИ ЗАВЕДЕНИЯ - общо	**60**	**49**	**335**	**323**	**211**	**207**
Център за спешна медицинска помощ	44	35	111	102	105	105
Дъчмед Диализа България – Диализен център ЕООД	5	3	5	2	12	8
Регионална здравна инспекция	11	11	18	18	40	40
Дейности към общините	0	0	201	201	54	54

От 2018 г. данните с информацията на медицинските специалисти на Националния статистически институт, се засичат с данните за специалистите, които работят в практики по договор с НЗОК, което позволява разпределението на лекарите по специалности, тъй като някои от тях работят в няколко практики и по повече от една специалности. В тази връзка следващите данни не включват медицинските специалисти, които работят в практики, обслужващи повече от една община или област. Лекарите, работещи в практики за специализирана медицинска помощ по договор с НЗОК са разпределени по специалността, по която практикуват. В случай, че работят по повече от една специалност, са включени в общия брой на лекарите, но не са разпределени по специалности.

Лекари (физически лица) на основен трудов договор по пол и възрастови групи към 31.12.2019 година по видове заведения

Област Пазарджик	Общо			В заведения за болнична помощ			В заведения за извънболнична помощ			Други здравни заведения		
	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени	общо	мъже	жени
ЛЕКАРИ - ОБЩО	927	444	483	620	325	295	258	101	157	49	18	31
до 35 години	111	56	55	109	55	54	2	1	1	0	0	0
35 - 44 години	84	49	35	72	43	29	8	5	3	4	1	3
45 - 54 години	252	130	122	149	82	67	94	44	50	9	4	5
55 - 64 години	306	140	166	166	90	76	114	42	72	26	8	18
65 - 74 години	148	54	94	104	45	59	38	7	31	6	2	4
75 + години	26	15	11	20	10	10	2	2	0	4	3	1

- Данните в таблицата не включват лекарите от МБПЛР „Вита” ЕООД, гр. Велинград, тъй като лечебното заведение е към Министерството на отбраната и се води в друга област.

ОБЛАСТ ПАЗАРДЖИК	*Лечебни и здравни заведения - всичко*		*Лечебни и здравни заведения за болнична помощ*		*Заведения за извънболнична помощ- общо*		*Медицински центрове*		*Дентални центрове*		*Медико-дентални центрове*		*Диагностично-консултативни центрове*		*Самостоятелни медико-диагностични лаборатории*		*Самостоятелни медико-технически лаборатории*		*Практики по договор с НЗОК*			*Други лечебни и здравни заведения*	
	общо	в т.ч. с призна-та спец.	общо	в т.ч. с призна-та спец.	общо	в т.ч. с призна-та спец.	общо	в т.ч. с призна-та спец.	общо	в т.ч. с призна-та спец.	общо	в т.ч. с призна-та спец.	общо	в т.ч. с призна-та спец.	общо	в т.ч. с призна-та спец.	общо	в т.ч. с призна-та спец.	АПМП	АСМП	Дентал-ни практики	общо	в т.ч. с призна-та спец.
ЛЕКАРИ - ОБЩО	**927**	**510**	**620**	**446**	**258**	**50**	**13**	**12**	**0**	**0**	**0**	**0**	**38**	**38**	**0**	**0**	**0**	**0**	**155**	**52**	**0**	**49**	**14**
Акушерство и гинекология	48	35	42	33	6	2	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0
Ангиология	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Анестезиология и интензивно лечение	60	37	60	37	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Вътрешни болести	30	22	27	19	2	2	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Гастроентерология	24	17	23	17	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
Гериатрична медицина	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Гръдна хирургия	6	3	6	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Детска гастроентерология	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Детска ендокрин. и болести на обмяната	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Детска кардиология	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Детска кл. хематология и онкология	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Детска неврология	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Детска нефрология и хемодиализа	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Детска пневмология и фтизиатрия	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Детска психиатрия	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Детска ревматология	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Детска хирургия	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ендокринология и болести на обмяната	19	11	14	9	5	2	0	0	0	0	0	0	2	2	0	0	0	0	0	3	0	0	0
Инфекциозни болести	8	5	8	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Кардиология	56	25	47	23	9	2	0	0	0	0	0	0	2	2	0	0	0	0	0	7	0	0	0
Кардиохирургия	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Клинична алергология	2	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
Клинична вирусология	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Клинична имунология	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Клинична лаборатория	16	15	14	13	2	2	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Клинична микробиология	7	7	6	6	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Клинична токсикология	2	2	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Клинична фармакология и терапия	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Клинична хематология	3	3	3	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Кожни и венерически болести	10	7	3	3	7	4	0	0	0	0	0	0	4	4	0	0	0	0	0	3	0	0	0
Лицево-челюстна хирургия	2	2	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Лъчелечение	6	4	6	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Медицинска генетика	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Медицинска онкология	7	2	7	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Медицинска паразитология	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Неврохирургия	4	4	4	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Неонатология	9	7	9	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Нервни болести	39	30	30	24	9	6	1	1	0	0	0	0	5	5	0	0	0	0	0	3	0	0	0
Нефрология	13	9	10	8	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	1	1
Нуклеарна медицина	4	2	4	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Образна диагностика	26	24	21	19	5	5	0	0	0	0	0	0	5	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Обща и клинична патология	7	5	7	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Обща медицина	2	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Ортопедия и травматология	40	30	37	28	3	2	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0
Очни болести	13	10	6	5	7	5	0	0	0	0	0	0	5	5	0	0	0	0	0	2	0	0	0
Педиатрия	58	44	48	39	10	5	1	1	0	0	0	0	4	4	0	0	0	0	0	5	0	0	0
Пластично-възс. и естетична хирургия	4	3	4	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Пневмология и фтизиатрия	27	13	20	13	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	0	0	0
Професионални болести	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Психиатрия	15	7	11	6	4	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	3	0	0	0
Ревматология	5	4	4	4	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
Спешна медицина	61	15	26	13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	35	2
Спортна медицина	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Съдебна медицина и деонтология	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Съдебна психиатрия	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Съдова хирургия	7	4	7	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Трансфузионна хематология	2	2	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Урология	18	15	18	15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ушно-носно-гърлени болести	13	11	8	8	5	3	0	0	0	0	0	0	3	3	0	0	0	0	0	2	0	0	0
Физикална и рехабилитационна медицина	22	16	16	11	6	5	4	3	0	0	0	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Хирургия	47	32	43	31	4	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0
Епидемиология на инфекц. болести	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2
Икономика на здравеопазването	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Патофизиология	1	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Радиобиология	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Социална медицина и здр. мениджмънт	3	3	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2
Токсикология	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Трудова медицина	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Хранене и диетика	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
Други специалности	13	12	6	6	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	6	5
Индивидуални и групови практики за първична медицинска помощ	155	0	0	0	155	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	155	0	0	0	0
Неразпределени по специалности	4	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0
ЛЕКАРИ ПО ДЕНТАЛНА МЕДИЦИНА - ОБЩО	**215**	**0**	**0**	**0**	**215**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**215**	**0**	**0**
в лечебни и здравни заведения	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
в АППДМ и АСПДМ - ИП и ГП	215	0	0	0	215	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	215	0	0
ФАРМАЦЕВТИ	11	0	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ДРУГ ПЕРСОНАЛ	1 300	0	947	0	146	0	14	0	0	0	0	0	129	0	2	0	1	0	0	0	0	207	0
санитари	555	0	499	0	34	0	5	0	0	0	0	0	29	0	0	0	0	0	0	0	0	22	0
здравни асистенти	106	0	106	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
социални работници	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0
кинезитерапевти	9	0	6	0	3	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
парамедици	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
други специалисти с висше немед. образ.	184	0	139	0	13	0	4	0	0	0	0	0	9	0	0	0	0	0	0	0	0	32	0
други с немедицинско образование	440	0	197	0	96	0	5	0	0	0	0	0	88	0	2	0	1	0	0	0	0	147	0

ЩАТНА И КАДРОВА ОСИГУРЕНОСТ ПРИ РЗИ – ПАЗАРДЖИК

На основание чл.9, т. 4 и съгласно Приложение №13 към чл.26 от Устройствения правилник на Регионалните здравни инспекции (Обнародван ДВ бр.47 от 26.06.2015 год.) числеността на персонала в РЗИ-Пазарджик е 73 щатни бройки.

Към 01.01.2020 година заетите щатни бройки са 16 по трудови правоотношения и 53 щатни бройки по служебни правоотношения -незаети 4 щатни бройки по служебни правоотношения. През изминалата 2020 г. РЗИ Пазарджик предприе прекратяване на правоотношенията на 1 бр. служител придобил право на пенсия по служебни правоотношения .

Щатните длъжности в РЗИ - Пазарджик в края на 2020 година са 73 щатни бройки.

Всичко заети длъжности – 69, представляващо 95 %.

по служебни правоотношения – 57, от които 53 заети,(представляващо 92%)

по трудови правоотношения – 16, от които 16 заети (представляващо 100 %)

От заетите длъжности по служебно правоотношение 53 бр. – 28 бр са с висше медицинско образование представляващо 53 %, а с висше немедицинско образование – 25 бр, представляващо 47%.

Броят на висшите медицински кадри с придобита специалност е 8, представляващо 80,00 % от броя на лекарите(10 бр.) работещи в РЗИ-Пазарджик, която бройка не включва директора и заместник директора..

По отношение на кадровата окомплектованост на дирекциите в инспекцията се прилага политика на привличане на кадри в съответствие с разработените вътрешни правила и процедури в областта на управление на човешките ресурси. Водещо е конкурсното начало при назначаването на нови служители.

През 2020 г., в която обявяването на извънредното положение за Covid-19 доведе до промяна в процедурите за провеждане на конкурси успяхме да реализираме един конкурс. Същият стартира в началото на месец октомври 2020 г. Проведеният конкурс бе за длъжност „Гл. експерт" (счетоводител) в Д АПФСО. Назначаването на спечелилия конкурса се реализира на 16.11. 2020 г.

С цел задържане на кадри в системата на РЗИ-Пазарджик, ръководството положи усилия за мотивиране на служителите, като създаде възможности за повишаване в длъжност чрез конкурентен подбор и преназначаване.

Този конкурс в Д АПФСО, бе предшестван от два конкурентни подбора, също в Д АПФСО, поради производствена необходимост. Длъжността Директор Д АПФСО се оваканти поради придобиване право на пенсиониране за осигурителен стаж и възраст на дългогодишния Директор на Д АПФСО. По предложение на Гл. секретар на РЗИ- Пазарджик конкурентният подбор се извърши на ниво Дирекция. Заради дългогодишен професионален опит, оценка от последно оценяване „Изпълнението надвишава изискванията", бивш Нач. отдел "ФС" „Гл. счетоводител" се назначи от 10.09.2020 г. за Директор Д АПФСО. Последва конкурентен

подбор за длъжността „Гл. счетоводител" отново на ниво дирекция АПФСО. По предложение на Директор на Д АПФСО и оценка от последно оценяване „Изключително изпълнение" Гл.експерт (счетоводител) отговори на условията, определени в чл.30 от Наредбата за условията и реда за оценяване изпълнението на служителите в ДА. Същият бе назначен за Гл.счетоводител от 24.09.2020 г.

Благодарение на кадровата политика на Инспекцията и възможност за кариерно развитие отговорихме на динамичните задачи през 2020 г. и натоварване в условия на Covid-19.

Наложиха се в процеса на работа още две назначения.

В Д НЗБ се назначи „инспектор" от 02.11.2020 г. по заместване т.к. инспектор излезе в отпуск по майчинство, отново поради натовареността в Д НЗБ.

На 15.07.2020 г. се назначи Гл. специалист в Д АПФСО по трудови правоотношения, с цел подпомагане деловодната дейност, която през 2020 г. се извършваше и в почивни дни.

В РЗИ Пазарджик в края на 2020 г. съществуват 4 вакантни длъжности.

Важна част от контролната среда са политиките за човешките ресурси и свързаните с тях практики, обхващащи подбора, назначаването,обучението, оценяването и заплащането.

Управлението на човешките ресурси в инспекцията е в съответствие с утвърдените правила и работни инструкции. Създаден е предварителен контрол при изготвяне на длъжностни и поименни разписания и предварителен контрол при назначаване, преназначаване и повишаване в длъжност на служители в РЗИ-Пазарджик. Служителите в инспекцията се назначават съгласно Вътрешни правила за подбор и назначаване на служители в РЗИ - Пазарджик по служебни и по трудови правоотношения, като водещо е конкурсното начало.

В съответствие с изискванията на Наредбата за условията и реда за оценяване изпълнението на служителите в държавната администрация (обн.в ДВ бр.49 от 29.06.2012 год.) и утвърдените Вътрешни правила за оценяване на изпълнението на служителите, към оценяването на служителите в РЗИ Пазарджик се подхожда с необходимата отговорност, в изискуемите срокове по Наредбата.При оценяване изпълнението на ръководните служители, както и на всички останали в инспекцията се вземат напредвид критерии като – изпълнение на ИРП, индивидуалните компетентности на служителите и цялостното представяне на звеното ръководено от съответния служител през оценявания период.

През изминалата година 16 служители от инспекцията бяха повишени в ранг, като се изготвиха в срок необходимите документи и повишаването се отрази в служебните книжки на служителите. През отчетната 2020 година в дирекция АПФСО са изготвени проекти на заповеди за всички промени в трудовите и служебни правоотношения на служителите в инспекцията, касаещи назначаване, прекратяване, допълнително споразумение, отпуски, ранг, повишаване в длъжност, пенсиониране и други, произтичащи от приложение и изменение на КТ, ЗДС и КСО. Поддържат се служебните и трудовите досиета, служебните и трудовите книжки на служителите.

Документацията, свързана с конкурси, назначаване, преназначаване и прекратяване на правоотношенията на служителите, систематично се въвежда в нововъведените интегрирани системи за управление на човешките ресурси – ЕИСУЧРДА и ИИСДА.

Осигуряването и задържането на достатъчно квалифицирани кадри е ключова задача за изпълнение на управленската отговорност.

СЛЕДДИПЛОМНА КВАЛИФИКАЦИЯ

Следдипломната квалификация на служителите се планира ежегодно. През м. март 2020 година беше изготвен годишен план за задължително и специализирано обучение в ИПА за първо полугодие на 2020 г., както и планове по дирекции за други обучения. През м. юли 2020 г. беше изготвен годишен план за задължително и специализирано обучение в ИПА за второ полугодие на 2020 г., За 2020 година, служителите в РЗИ Пазарджик преминаха обучения, съгласно **Приложение №1.**

През 2020 година ръководството на инспекцията положи всички усилия да осигури участие на персонала в обучения с цел повишаване на компетентността и развитие на необходимите знания и умения.

И за напред ще продължават усилията да се задържат квалифицираните кадри чрез адекватни и полезни обучения, подобряване условията на труд, прилагането на достатъчно възможности за издигане в длъжност.Ще продължаваме да акцентираме върху етичния климат в инспекцията, с цел насърчаването на усойчива организационна култура, базирана на ценности като професионализъм, съпричастност към проблемите на инспекцията и ефективно изпълнение на задълженията.

ФИНАНСОВО ОБСЛУЖВАНЕ НА РЗИ

РЕГИОНАЛНА ЗДРАВНА ИНСПЕКЦИЯ – ПАЗАРДЖИК е второстепенен разпоредител с бюджет финансиран от Министерство на здравеопазването.

Приходите по бюджета на РЗИ Пазарджик се събират на основание - Тарифата за таксите, които се събират по Закона за лечебните заведения приета с ПМС №37/14.02.2011 год., Тарифа за таксите, които се събират от органите на държавен здравен контрол и националните центрове по проблемите на общественото здраве по Закона за здравето приета с ПМС № 242 от 08.10.2007 год. и Тарифа за таксите, които се събират по Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина приета с ПМС № 296 от 2007 год.

I. ПРИХОДИ:

1. По §25-01 „Такси от административни и други услуги и дейности" са отчетени приходи в размер на 71143 лв. при утвърдени 110000 лв., т.е. отчетеното изпълнение за годината е 64.68%.

За 2020 год. събраните приходи са в резултат на постъпилите заявления за получаване на административни услуги на гише № 1.

Най – голямо влияние върху размера на събраните приходи са прилаганите нормативни актове. Голяма част от услугите, които извършва инспекцията са безплатни съгласно тарифите.

2. По § 28-02 „Глоби, санкции, неустойки, наказателни лихви, обезщетения и начети" са отчетени 27062 лв. Това са приходи от издадените наказателни постановления от РЗИ Пазарджик. Платените НП в РЗИ са в размер на 12300 лв., а разликата от 14762 лв. са събраните суми от НАП отчетени по § 36-18. По план са утвърдени 30000 лв. събраните суми по НП са 90.21% от утвърдения бюджет.

3. По § 36-18 „Коректив за касови постъпления" – инспекцията отчита събраните приходи от НАП по издадени НП от РЗИ в размер на 14762 лв.

4. По § 36-19 „Други неданъчни приходи" – отчетени са събраните суми по продажбата на РБ –184 лв. и 41 лв. приход от вторични суровини.

II. РАЗХОДИ:

1. Размерът на уточнения план за разходите по бюджета на РЗИ – Пазарджик за 2020 година са в размер на 1683778 лв. , който се разпределя по следния начин:

- Разходи за персонал в размер на 1146712 лв.
- Разходите за издръжка 492411 лв., в това число други разходи за лихви
- Платени данъци, такси и административни санкции – 4071 лв.
- Капиталови разходи 40584 лв.

Със заповед № РД 03-79/16.06.2020Г. на Министъра на здравеопазването е увеличен бюджета на РЗИ-Пазарджик с 12000 лв. по Бюджетна програма „Осигуряване на медицинска помощ на специфична група население", Капиталови разходи разпределени по &52-01 за 7200лв. и &53-01 за 4800лв. Ведомствени разходи.

- Предоставени средства в размер на 39108 лв., за закупуване на хладилна камера и принадлежащи към нея съоръжения, отчетени в &52-00 -28584 лв. и §10-00 - 10524лв.

2. По видове дейности разходите са разпределят по следния начин:

- за дейност 401 Управление, контрол и регулиране на дейност. по здравеопазване 1663514 лв.
- за дейност 467 - национални програми са разпределени 18852 лв., в т. ч. както следва:

Със заповед № РД 03-33/04.06.2020Г. на Министъра на здравеопазването е увеличен бюджета на РЗИ-Пазарджик с 1000лв. по Бюджетна програма „Промоция и превенция на незаразните болести", Дейност 467 „Национални програми", Национална програма за превенция на хроничните незаразни болести 2014-2020г. ,Администрирани разходи.

Със заповед № РД 03-44/09.06.2020Г. на Министъра на здравеопазването е увеличен бюджета на РЗИ-Пазарджик с 12 500 лв. по Бюджетна програма „Промоция и превенция на незаразните болести", Дейност 467 „Национални програми", План за действие за периода 2015-2020г. към Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите 2012-2020г., приоритет „Здравеопазване" Администрирани разходи.

Със заповед № РД 03-49/10.06.2020Г. на Министъра на здравеопазването е увеличен бюджета на РЗИ-Пазарджик с 700 лв. по Бюджетна програма „Промоция и превенция на незаразните болести", Дейност 467 „Национални програми", План за действие за периода 2015-2020г. към Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите 2012-2020г., приоритет „Здравеопазване" Администрирани разходи.

Със заповед № РД 03-79/16.06.2020Г. на Министъра на здравеопазването е увеличен бюджета на РЗИ-Пазарджик с 12000 лв. по Бюджетна програма „Осигуряване на медицинска помощ на специфична група население", Капиталови разходи разпределени по &52-01 за 7200лв. и &53-01 за 4800лв. Ведомствени разходи.

Със заповед № РД 03-94/22.07.2020Г. на Министъра на здравеопазването е увеличен бюджета на РЗИ-Пазарджик с 642 лв. по Бюджетна програма „Промоция и превенция на заразните болести", Дейност 467 „Национални програми", Национална програма за подобряване на ваксинопрофилактиката на сезонния грип 2019-2022г. , Администрирани разходи.

Със заповед № РД 03-92/22.07.2020Г. на Министъра на здравеопазването е увеличен бюджета на РЗИ-Пазарджик с 1100 лв. по Бюджетна програма „Държавен здравен контрол", Дейност 467 „Национални програми", Национален план за действие на намаляване на риска от облъчване от радон 2018-2022г., Администрирани разходи.

Със заповед № РД 03-95/22.07.2020Г. на Министъра на здравеопазването е увеличен бюджета на РЗИ-Пазарджик с 1071 лв. по Бюджетна програма „Промоция и превенция на заразните болести", Дейност 467 „Национални програми", Национална програма за 2020г., за елиминиране на морбили и рубеола. ,Администрирани разходи.

Със заповед № РД 03-90/22.07.2020Г. на Министъра на здравеопазването е увеличен бюджета на РЗИ-Пазарджик с 142 лв. по Бюджетна програма „Промоция и превенция на заразните болести", Дейност 467 „Национални програми", Национална програма за първична профилактика на рака на маточната шийка 2017-2020г. , Администрирани разходи.

Със заповед № РД 03-233/01.10.2020Г. на Министъра на здравеопазването е увеличен бюджета на РЗИ-Пазарджик с 297 лв. по Бюджетна програма „Промоция и превенция на незаразните болести", Дейност 467 „Национални програми", Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите 2012-2020г., приоритет „Здравеопазване" Администрирани разходи.

- за дейност 282" ОМП" са разпределени 1412 лв.

Със заповед № РД 03-211/30.09.2020Г. на Министъра на здравеопазването е увеличен бюджета на РЗИ-Пазарджик с 1412 лв. по Бюджетна програма „Администрация", Дейност 282

„Отбранително мобилизационна подготовка, поддържане запаси и мощности , Ведомствени разходи.

Изпълнението на видовете разходи спрямо уточнения план на 2020 г. е както следва:

	План лв.	Отчет лв.	Разлика+/-
- Общо	1683778	1683659	+118

Най-голям относителен дял от общия размер отчетени разходи имат:

1. Разходите за персонал в размер на 1146576лв., включващи разходите за заплати, други възнаграждения и задължителни осигурителни вноски от работодател, съставляващи 68.10 % от общия обем на отчетените разходи. От тази сума 20860 лв. са изплатени заплати и възнаграждения на персонала по проект 294- COVID-19.

2. Отчетените разходи за издръжка на РЗИ Пазарджик към 31.12.2020 год. са в размер на 491560 лв. В това число 260157.24 лв. са изразходени по Проект 294- COVID-19.

Разходите за издръжка са отчетените разходи по §§ 10-20 Разходи за външни услуги – 127455 лв., което е 25.93% от общия размер на отчетените разходи за издръжка. В това число 26674 лв. са изразходени по Проект 294- COVID-19

Разходите за външни услуги представляват разходи за:

- Разходи за телекомуникационни и пощенски услуги;
- Разходи за абонаментна поддръжка на техника и софтуери;
- Разходи за охрана;
- Разходи за повишаване на квалификацията;
- Договор със Служба по трудова медицина;
- Договор за профилаактичен преглед на служителите;
- Калиброване на апартура;
- Обяви за конкурси и др;
- Ползване на външни услуги по Covid 19.

По §§ 10-16 Вода, горива и енергия разходите са в размер на 26464 лв., представляват 5.38 % от общия размер на изразходените средства за издръжка. Това са разходите за изразходвана електрическа енергия и вода в гр. Велинград и в гр. Пазарджик; за гориво на МПС на инспекцията, природен газ за отопление.

По §§ 10-15 Материали разходите са в размер на 74235 лв., представляващи 15.10% от общия размер на отчетените разходи за издръжка. В това число 5811лв. са изразходени по Проект 294- COVID-19. Това са разходите за:

- Канцеларски материали;
- Хардуерни материали и консумативи;
- Лабораторни консумативи;
- Стопански материали – санитарно –хигиенни;
- Резервни части за МПС и др.
- Хигиени материали по COVID 19;

С най голям относителен дял от разходите за издръжка са отчетените към 31.12.2020 год. разходи по §§ 10-12 Медикамети в размер на 174511 лв., представляват 35.50% от общия размер на изразходваните за издръжка средства. Отчетени са закупените медицински консумативи, биопродукти, реактиви, и диагностикуми необходими за дейността на инспекцията, како и тестове за COVID -19 лв. В това число 164273 лв. изразходени по Проект 294- COVID-19.

Отчетените към 31.12.2020 год. разходи по §§ 10-13 Постелен инвентар и работно облекло в размер на 60283 лв., представляват 12.26% от общия размер на изразходваните средства за издръжка. В това число са отчетени закупените лични предпазни средства, отчетени по Проект- COVID - 19 на стойност 55879 лв., както и работното облекло на служителите по трудови правоотношения .

Отчетените по §§ 1051 Разходи за командировки в размер на 3913лв. съгласно Наредбата за командировки в страната.

Отчетените по §§ 1062 Разходи за застраховки в размер на 5730 лв.

§ 1092 Разходи за неустойки –3077.00 лв., съгласно сключен договор с Овергаз в размер на 177 лв. и 2900 лв. по съдебно решение и изпълнителен лист.

§ 1900 Разходи за платени данъци, такси и административни санкции – 4118 лв. От тях за държавни данъци и такси – 629 лв. и платени общински данъци и такси в размер на 3489 лв.

§ 2991 Други разходи за лихви към местни лица – 841 лв. Това са присъдените и изплатените лихви по изпълнително дело на ВАС.

III ТРАНСФЕРИ

1. Отчетените по §§ 61-09 Вътрешни трансфери в системата на първостепенния разпоредител в размер на 83632 лв. от събраните административни такси, НП, и възстановени разходи са трансферирани към МЗ.

2. Получените по §§ 66-02 Разчети с първостепенния разпоредител за плащания в СЕБРА са в размер на 1330882 лв. В това число 366893 лв. са отчетени по Проект- COVID 19.

3. По § 69-00 Трансфер за поети осигурителни вноски и данъци са отчетени 352741 лв. В това число 6708 лв. са отчетени по Проект- COVID 19.

С така извършените разходи в РЗИ Пазарджик са постигнати следните резултати от дейността:

Налични пари в каса и в банкови сметки към 31.12.2020 год. няма. Инспекцията няма просрочени задължения.

Разходването на бюджетни средства през 2020 год. се осъществява при спазване на финансовата и бюджетна дисциплина. С извършените разходи са предприети необходимите мерки и действия за постигане на нормалното функциониране на администрацията, обезпечаване и повишаване ефективността на осъществяваните работни процеси, оптимално

използване на ресурсите. Осигурено е добро финансово управление на публичните средства посредством засилване на управленската отговорност, изградена е адекватна и ефективна система за финансово управление и контрол. Всички отчети към МЗ и други институции са изпратени в необходимите срокове.

АДМИНИСТРАТИВНО – СТОПАНСКО ОБСЛУЖВАНЕ НА РЗИ

В РЗИ Пазарджик се прилагат Вътрешните правила за предоставяне на достъп до обществена информация в РЗИ-Пазарджик. Създаден е нарочен регистър, в който се входират заявленията за достъп до обществена информация.

Вътрешните правила за предоставяне на достъп до обществена информация са поместени на интернет страницата на РЗИ Пазарджик, както и бланка на Заявление за достъп до обществена информация. Заявленията за достъп до обществена информация се приемат на едно гише и/или в деловодството на инспекцията. Могат да бъдат подадени лично от лицето, по пощата или по електронен път.

За 2020 г. в РЗИ Пазарджик са постъпили 31 бр. заявления за предоставяне на достъп до обществена информация /ДОИ/, както следва:

1. От физически лица – 18 бр.
2. От юридически лица /търговски дружества/ – 4 бр.
3. От юридически лица с нестопанска цел /сдружения, фондации, асоциации/ - 9 бр.

От постъпилите общо 31 бр. – 10 бр. подадени писмени заявления и 21 бр. подадени заявления по електронен път (e-mail). Няма устни запитвания.

Всички заявления са разгледани в 14-дневен срок. Няма причини за удължаване на срока за предоставяне на ДОИ през 2020 г.

Издадени са общо 22 бр. Решения за предоставяне на достъп до обществена информация от Директора на РЗИ-Пазарджик, които предоставят пълен ДОИ.

Издадено е 1 бр. Решение за отказ за предоставяне на достъп до обществена информация от Директора на РЗИ-Пазарджик.

Няма подадени жалби срещу издадени Решения за предоставяне на достъп до обществена информация.

Изпратени са 8 бр. уведомления до съответните заявители, че не са налични.

По Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество /ЗПКОНПИ/:

На основание чл. 35, ал. 3, във връзка с чл. 36, ал. 1 от ЗПКОНПИ и във връзка с § 2, ал. 1, т. 1 от Допълнителните разпоредби на ЗПКОНПИ със Заповед № 315/17.04.2018 г. на Директора на РЗИ-Пазарджик са утвърдени образците на декларациите за несъвместимост по

чл. 35, ал. 1, т. 1 и т. 3. Образците са в сила и през 2020 г. Подават се от лицата по § 2, ал.1, т. 1 от ДР на ЗПКОНПИ, назначавани от директора на инспекцията. Декларациите се вписват в съответния Регистър с вх. № и дата, по реда на тяхното подаване, при спазване на изискванията на Закона за защита на личните данни /ЗЗЛД/.

На основание чл. 35, ал. 4 от ЗПКОНПИ образците на декларациите за имущество и интереси по чл. 35, ал. 1, т. 2 и т.4 са утвърдени на 08.05.2018 г. от Комисията за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество. Подават се от лицата по § 2, ал.1, т. 1 от ДР на ЗПКОНПИ, назначавани от директора на РЗИ-Пазарджик, както и от служителите на инспекцията имащи задължение за попълване на ежегодни декларации за 2019 г., във връзка със ЗДСл и КТ. През 2020 г. служителите са попълвали актуализираните от КПКОНПИ бланки.

В РЗИ-Пазарджик всички служители са попълнили декларацията за имущество и интереси по чл. 35, ал. 1, т. 2 в законоустановения краен срок. Декларациите са вписани в съответния Регистър с вх. № и дата, по реда на тяхното подаване, при спазване на изискванията на Закона за защита на личните данни /ЗЗЛД/.

На основание Наредба за организацията и реда за извършване на проверка на декларациите и за установяване конфликт на интереси (НОРИПДУКИ) (обн. ДВ бр.81 от 02.10.2018 г.), приета на основание § 2, ал. 6 от допълнителните разпоредби на Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество (ЗПКОНПИ) със Заповед № 552 / 30.10.2018 г. на Директора на РЗИ-Пазарджик са утвърдени Вътрешни правила на РЗИ-Пазарджик за организацията и реда за извършване на проверка на декларациите и за установяване конфликт на интереси и е определена Комисия, която да отговаря за организацията и реда за извършване на проверка на декларациите подадени по реда на чл.35, ал.1 от ЗПКОНПИ. Тези правила са в сила, актуални и са действащи и през 2020 г.

В РЗИ-Пазарджик се води и поддържа Публичен регистър на декларациите подадени по реда на чл.35, ал.1 от ЗПКОНПИ, в съответствие с разпоредбата на чл.4, ал.2 от Наредба за организацията и реда за извършване на проверка на декларациите и за установяване конфликт на интереси (НОРИПДУКИ), утвърдените в т. II Вътрешни правила и при спазване на Закона за защита на личните данни.

Всички служители на РЗИ-Пазарджик, за които през 2020 г. възниква задължение, са подали в законоустановения срок декларации по чл. 35, ал. 1 от ЗПКОНПИ. Декларациите са вписани/публикувани в Публичен регистър на декларациите подадени по реда на чл.35, ал. 1 от ЗПКОНПИ, при спазване на изискванията на Закона за защита на личните данни

За отчетния период предвид пандемичната обстановка само двама служители от дирекция АПФСО, преминаха он-лайн обучение. Предстоят единствено он-лайн обучения на служителите.

Във връзка със създалата се пандемична обстановка, дирекция АПФСО се включи активно в дейностите по предприетите мерки от страна на инспекцията:

1.Комплексна методична помощ на специализираната администрация оказа юрисконсулта на инспекцията. Изготвяне на заповеди, свързани с прилагане на различни мерки предприети по COVID-19, вкл. поради регистрирани потвърдени случаи:

- Заповед за сформиране на екипи за извършване на проверки от служители на РЗИ-Пазарджик в ЛЗБП, извършващи прием и лечение на пациенти с COVID-19, на територията на обл. Пазарджик;
- Заповеди за въведена дезинфекция в ЦСМП гр. Пазарджик и въведени 24-часови карантини и Отделения на ЛЗБП в обл. Пазарджик, поради регистрирани потвърдени случаи на лекари/пациенти с COVID-19;
- Заповеди за въведено 48-часово преустановяване работата в две фирми в гр. Пещера и една в гр. Панагюрище, поради регистрирани потвърдени случаи на работещи с COVID-19;
- Заповеди за въведени 14-дневни карантини в две училища в гр. Пазарджик, Детска градина в гр. Велинград и Детска градина в гр. Панагюрище, поради регистрирани потвърдени случаи на учители/персонал с COVID-19;

2.Разглеждане на преписки изпратени в РЗИ-Пазарджик от съответната Районна прокуратура, след издадени Постановления за прекратяване на наказателни/досъдебни производства, за евентуално ангажиране на административнонаказателна отговорност.

3.Оказване на комплексна методична помощ на специализираната администрация при извършване на проверки по спазване на въведени противоепидемични мерки със Заповеди, издадени от Министъра на здравеопазването, при евентуално констатиране на нарушения и съставяне на съответния АУАН.

4.Оказване на комплексна методична помощ на специализираната администрация, във връзка с постъпили писма, жалби, запитвания, искания и др.

5.Подаване на ежедневна справка от РЗИ-Пазарджик до Окръжна прокуратура-Пазарджик – Обобщена информация за предприетите мерки, за поставените лица под задължителна изолация в лечебно заведение/изолация в домашни условия/ карантина /брой издадени предписания.

6.В изпълнение на писмо на Министерство на здравеопазването, съгласно дадените указания, периодично уведомяване на всички лечебни заведения на територията на област Пазарджик, чрез изпращане за сведение или сведение и изпълнение на всички издадени заповеди на Министъра на здравеопазването, във връзка с пандемията от COVID-19.

7. Служители от дирекция АПФСО се включиха на ротационен принцип с подпомагане дейността по COVID-19 на дирекция НЗБ при изготвянето на Предписания на лицата, поставени под домашна изолация и под карантина.

По отношение осигуряването на лични предпазни средства и тестове за COVID 19 Дирекция АПФСО извърши следните дейности:

- Осигури получаването на ЛПС и тестове от БЧК-НУЛЦ Лозен и от МЗ;

- Закупи ЛПС за раздаване и за поддържане на изискуемия задължителен резерв, в количества определени от МЗ;
- Осигури ЛПС – маски за еднократна и многократна употреба, предпазни очила, ръкавици, щитове/шлемове, еднократни гащеризони за служителите на РЗИ-Пазарджик;
- Закупи тестове за COVID 19 за дейността на дирекция НЗБ при извършване на тестуване на социални домове, служители на РЗИ, ЦСМП и др.
- Закупи дезинфектанти за третиране на повърхности и за ръце за нуждите на РЗИ-Пазарджик;
- Във връзка с писмо № 16-01-104/10.12.2020 год. на министъра на Министерство на здравеопазването се закупи специфична хладилна камера за съхранение на ваксини и свързаните с тях разходи за инсталирането и въвеждането им в експлоатация.
- Раздаде ЛПС на девет лечебни заведения /хирургични маски, маски МР 70, N 95, еднократни гащеризони, антибактериални гащеризони, ръкавици, калцуни, щитове и очила/;
- Подаване на информация на Логистично-координационен център за разходваното и за необходимото количество от ЛПС на лечебните заведения;

Експерти от дирекция АПФСО осчетоводяват всички първични счетоводни документи.

Транспортът на служителите на РЗИ-Пазарджик и дейностите по транспортирането на пробите за изследване на COVID-19, се осигуряваше от служителите на дирекция АПФСО, които бяха на непрекъснато разположение.

Експерти от дирекция АПФСО събраха и обобщиха информацията за положения извънреден труд за работа в почивните дни през 2020г.

Служител от дирекция АПФСО основно извършва деловодна дейност по регистриране на входяща и изходяща поща в РЗИ-Пазарджик, като активно подпомага административната дейност на специализираната администрация, включително и в почивните дни.

През 2020 година, административно – стопанската дейност в РЗИ беше насочена към оптимизиране на работната среда, подобряване условията на труд, спазването на Кодекса на труда и изискванията на контролните органи – Главна инспекция по труда, РС „Пожарна безопасност и спасяване".

Автомобилният парк при РЗИ гр. Пазарджик се състои от 6 автомобила, в това число 1 пътнически микробус и 5 леки автомобила. Всички те са в добро техническо състояние и са годни за експлоатация с изключение на микробуса.

Охраната на РЗИ е поверена и се осигурява от „Радио СОТ" ООД – Пазарджик. С цел осигуряване на нормална обстановка, опазване на имуществото в инспекцията както и осигуряване на максимална сигурност на служителите и гражданите посещаващи сградата на инспекцията е изградена система за видеонаблюдение и система за контрол на достъпа до сградата на инспекцията

Както досега, така и за в бъдеще, административно – стопанската дейност на инспекцията ще бъде подчинена на идеята за създаване на по-добри условия на труд на

служителите и за създаване на комфорт, удобство и оптимално обслужване на клиентите и посетителите на РЗИ.

ИНФОРМАЦИОННО ОБСЛУЖВАНЕ НА РЗИ

Като цяло в РЗИ Пазарджик е изградена добра система за информация и комуникация, която гарантира документиране на всички операции и действия и проследимост на процесите в организацията. Чрез нея е осигурена до всички служители навременна и точна информация, за да изпълняват коректно задълженията си. Компютърната техника се поддържа в работещо състояние, като е осигурено високо ниво на сигурност на информацията /закупиха се лицензи за антивирусна програма /, редовно архивиране на хартиени и електронни документи. Акцент на работата през отчетния период бе мрежовата и информационна сигурност в инспекцията. Утвърдени се различни вътрешни административни документи за мрежова и информационна сигурност, с които се запознаха служителите от инспекцията. Осигуриха се средства от МЗ за капиталови разходи за закупуването на 1 бр. компютърна конфигурация от висок .

В РЗИ Пазарджик работи Единна автоматизирана информационна система за управление на документооборота и работния поток "Eventis R7".РЗИ - Пазарджик е включена в Системата за електронен обмен на съобщения/документи /СЕОС/. Утвърдени са от Директора на РЗИ Вътрешни правила за оборот на електронни документи и документи на хартиен носител в РЗИ Пазарджик. Въведена е система за електронен подпис, която се използва основно от Директора и служителите с ключови права и задължения.

Гражданите имат достъп до интернет страницата на инспекцията, от която черпят информация за предоставените услуги (чрез публикуваната Харта на клиента и Вътрешни правила за административното обслужване).

На широката общественост се предоставя информация, която не само осведомява и надгражда здравната култура на хората, но и улеснява гражданите в ползването на предлаганите услуги.

ДИРЕКЦИЯ „МЕДИЦИНСКИ ДЕЙНОСТИ“

Съгласно Устройствения правилник на РЗИ (обн.ДВ бр.47 от 26.06.2015г.) дирекция МД е част от структурата на Специализираната администрация в РЗИ.

Числеността на персонала в административните звена на РЗИ-Пазарджик е посочена в приложение № 13 към чл.26 от Устройствения правилник на РЗИ, според което за Дирекция МД тя е 12 бр..

Структурно дирекцията включва 12 щатни бройки – Директор дирекция, 3 главни инспектори, 1 инспектор, 3 главни експерти, 1 младши експерт, 2 главни специалисти, 1 специалист.

През 2020 г. регистрация, пререгистрация и заличаване на лечебни заведения за извънболнична помощ и хосписи на територията на обл. Пазарджик по Закона за лечебните заведения се извършва от Изпълнителна агенция «Медицински надзор» гр. София чрез РЗИ Пазарджик. Извършвани бяха проверки за спазване на здравните изисквания и медицинските стандарти при регистрация и пререгистрация на лечебни заведения.

Съобразно приетата Национална здравна карта/ОЗК/, чрез която са определени потребностите от лечебни заведения /ЛЗ/ и медицински специалисти от извънболничната помощ, както и потребността от брой болнични легла – общ брой и по видове, през 2020г. са регистрирани 8 нови ЛЗ в извънболнична помощ, от тях :АППДМ-ИП - 3 бр,;АСМП-ИП-1 бр.;АСМП –ГП- 1 бр.,;АСМП-МЦ- 1бр.; СМТЛ- 2 бр. През 2020г. настъпиха 36 промени в обстоятелства по регистрация, като те касаеха: промяна на адресна регистрация /АСМП-ИП-3бр.;АПМП-ИП-2бр.; АППДМ-ИП-2бр.; АСМП-МЦ- 1бр./; промяна на дейност/; МЦ-2бр.; промяна на вписано обстоятелство – МЦ - **5** бр.; ДКЦ -**7** бр.промяна на управител/ МЦ-**1**бр.;СМТЛ-**1**бр., АППДМ-ГП-**1**бр./; включване на нов кабинет/АПМП-ИП-**1**бр.;АСМП-ИП-**1**бр.; АППДМ-ИП-**4**бр. АППДМ-ГП-**2**бр./; промяна в търговския регистър-/АППДМ-ИП-**2**бр.,;СМТЛ-**1**бр./. През годината се извършиха **7**бр. заличавания от регистъра на ЛЗ **за ИБПХ** /АППДМ-ИП-**1**бр.,АПМП-ИП-**4**бр. ДКЦ – **1**бр.;МЦ-**1**бр.,заличени по чл.45 ал.1 т.8 - 2бр.; по чл.45 ал.1 т.5 и ал.3 -**1** бр.;чл.45.ал.1 ,т.7 - **4**бр. / Изготвени са справки - информации до държавни институции и друга кореспонденция във връзка с регистрацията – 174 бр.

През 2020г.от дирекция МД съгласно чл. 81, ал.1 и ал.2 от Закона за лечебните заведения са издадени **168** броя Удостоверения за недостатъчност на специалисти за сключване на договор с РЗОК за осъществяване на специализирана извънболнична помощ. Удостоверение се издава на тези специалисти, които работят на основен договор към ЛЗБП. Удостоверение за трети договор се издава по изключение за специалисти с редки специалности след съгласуване с РЗОК.

На територията на Област Пазарджик са разкрити и функционират лечебни заведения за извънболнична помощ, както следва:

БРОЙ РЕГИСТРИРАНИ ЛЕЧЕБНИ ЗАВЕДЕНИЯ ЗА ИЗВЪНБОЛНИЧНА ПОМОЩ И ХОСПИСИ ПО ОБЩИНИ И ВИДОВЕ ЛЕЧЕБНИ ЗАВЕДЕНИЯ

към 31.12.2020 г.

№	Община	Брой регистр. амбулатории за първична медицинска помощ				Брой регистр.амбулатории за специализирана медицинска помощ							Д Ц	Лаборатории СМТЛ и СМДЛ	Брой хосписи	Общ брой
		Индивидуални практики		Групови практики		Индивидуални практики		Групови практики		МЦ	МДЦ	ДКЦ				
		Лекари	Дент.	Лекари	Дент.	Лекари	Дент.	Лекари	Дент.							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
1	Пазарджик	48	106	8 /с 21/	9 /с 21/	53	4	2/с 4/		4		2		29 /в т.ч.1 смдл/		266
2	Батак	5	4													9
3	Белово	3	6	1 /с 2 /												10
4	Брацигово	5	6	1 /с 2 /	1/ с 4/									1 - смтл		14
5	Велинград	6	32	2 /с 15/	4 /с 11/	8	1			11		1		1 - смтл		66
6	Лесичово	1	2													3
7	Панагюрище	10	15	1 /с 2 /	1 /с 2 /	9		1/с 2/		1		1		1 - смтл		40
8	Пещера	6	19	1 /с 5 /	1 /с 4 /	1						1		1 - смтл		30
9	Ракитово	8	5													13
10	Септември	13	11		1/с 2 /					1				1 - смтл		26
11	Стрелча	2	3			3				1						9
12	Сърница	2	4													6
	Всичко :	109	213	14	17	74	5	3		18		5		34 /в т.ч.1 смдл/		492

Забележка:

в кол.5 **- ПМП-ГП** са **14 с 47 лекари**
в кол.6- **ППДМ-ГП** са **17 с 44 дент.лекари**
в кол.9 - **СМП-ГП** са **3 с 6 лекари**

Легенда:

СМДЛ - самостоятелна медико-диагностична лаборатория
СМТЛ - самостоятелна медико-техническа лаборатория
МЦ – мед. център, **ДЦ** – дентален център, **ДКЦ**- диагн.-консулт. цент

Здравната мрежа в областта е достатъчно наситена с лечебни заведения, които покриват изцяло нуждите на населението от първична медицинска помощ. В почти всички населени места, населението има достъп до първична медицинска помощ. Населените места, в които има незаети практики се обслужват от практики от други населени места като втори или трети кабинет.

Регистрация, пререгистрация и заличаване на лицата, упражняващи неконвенционални методи за благоприятно въздействие върху индивидуалното здраве и контрол върху дейността им, съгласно Закона за здравето

На територията на област Пазарджик са регистрирани 11 практики на лица упражняващи неконвенционални методи за въздействие върху индивидуалното здраве.

През 2020г. не са извършвани нови/заличени регистрации на лица, упражняващи неконвенционални методи за благоприятно въздействие върху индивидуалното здраве.

На територията на Пазарджишка област са разкрити и функционират следните лечебни заведения за болнична помощ и други ЛЗ / Диализен център/

№ по ред	Вид на лечебното заведение	Населено място, в което се намира	Община
		Име	Име
1	„Многопрофилна болница за активно лечение – Пазарджик” АД	гр. Пазарджик	Пазарджик
2	Многопрофилна болница за активно лечение „Хигия” АД	гр. Пазарджик	Пазарджик
3	Многопрофилна болница за активно лечение „Ескулап” ООД	гр. Пазарджик	Пазарджик
4	Многопрофилна болница за активно лечение „Хигия - Север” ООД	гр. Пазарджик	Пазарджик
5	Университетска многопрофилна болница за активно лечение „Пълмед” ООД гр. Пловдив МС „Здраве“ с адрес гр.Пазарджик, ул.”Константин Величков” № 50	гр. Пазарджик	Пазарджик
6	„Многопрофилна болница за активно лечение Здраве - Велинград” ЕООД	гр. Велинград	Велинград
7	„Многопрофилна болница за активно лечение-Велинград” ЕООД	гр. Велинград	Велинград

8	„Многопрофилна болница за активно лечение Проф.Д.Ранев” ООД	гр. Пещера	Пещера
9	Многопрофилна болница за активно лечение „Уни Хоспитал” ООД	гр. Панагюрище	Панагюрище
10	Държавна психиатрична болница - Пазарджик	гр. Пазарджик	Пазарджик
11	„Специализирана болница за активно лечение на пневмо-фтизиатрични заболявания–Пазарджик” ЕООД	гр. Пазарджик	Пазарджик
12	„Специализирана болница за рехабилтация – Национален комплекс” ЕАД Филиал Велинград	гр. Велинград	Велинград
13	„ Специализирана болница за рехабилтация-ВИТА" ЕООД	гр. Велинград	Велинград
14	Специализирана болница за продължително лечение и рехабилитация на пневмо-фтизиатрични заболявания „Света Петка Българска” ЕООД	гр. Велинград	Велинград
15	Диализен център „Дъчмед диализа България-Диализен център” ЕООД	гр. Пазарджик	Пазарджик
16	Диализен център"Фърст диализис сървисиз ългария" ЕАД	Гр.Пазарджик	Пазарджик

МБАЛ „Ескулап"ООД – Пазарджик не осъществява лечебна дейност през 2020г.

	Център за спешна медицинска помощ / ЦСМП/	ФСМП гр. Пазарджик	Пазарджик
		ФСМП гр. Септември	Септември
		ФСМП гр. Батак	Батак
		ФСМП гр. Белово	Белово
		ФСМП гр. Брацигово	Брацигово
		ФСМП гр. Панагюрище	Панагюрище
		ФСМП гр. Пещера	Пещера

		ФСМП гр. Велинград ИЕ -1	Велинград Сърница
		ФСМП гр. Ракитово	Ракитово

Брой заведения от посочения вид:

Многопрофилна болница за активно лечение	9
Специализирана болница за активно лечение	2
Специализирана болница за продължително лечение и рехабилитация	3
Диализен център	2
Център за спешна медицинска помощ / ЦСМП /	1

През 2020 година бяха проверени 7 броя лечебни заведения относно установяване съответствието на нивата на компетентност на структурите в лечебните заведения за болнична помощ съгласно изискванията на Наредба № 49 за основните изисквания, на които трябва да отговарят устройството, дейността и вътрешния ред на ЛЗ за болнична помощ и домовете за медико-социални грижи (обн. ДВ бр.83/ 22. 10. 2010 година) относно издаване разрешение за осъществяване на лечебна дейност, както и дали отговарят на показателя „минимален обем дейност" съгласно чл.19, ал.5 от същата наредба и на утвърдените медицинските стандарти, на следните лечебните заведения за болнична помощ / ЛЗБП/ :

- „МБАЛ Здраве-Велинград" ООД гр.Велинград - 2 проверка
- „МБАЛ Велинград" ЕООД гр.Велинград – 2 проверки
- МБАЛ „Уни Хоспитал" ООД гр.Панагюрище - 2 проверки
- „МБАЛ Хигия " АД гр.Пазарджик – 1 проверка
- МБАЛ „Пазарджик" АД гр.Пазарджик – 2 проверка
- СБПЛРПФЗ „Света Петка Българска" ЕООД гр.Велинград – 1 проверка
- „СБР-НК ВИТА" Велинград ЕООД гр. Велинград – 1 проверка

При извършените проверки се установи, че нивата на компетентност на структурите на лечебните заведения за болнична помощ (ЛЗБП) отговарят на актуалните МС съгласно издадените разрешения за дейност.

Национална програма за подобряване на майчиното и детското здраве

На територията на област Пазарджик ЛЗБП, изпълняващи дейност по НППМДЗ са: „МБАЛ-Пазарджик" АД гр. Пазарджик, „МБАЛ Хигия" АД гр. Пазарджик, УМБАЛ „Пълмед" ООД гр. Пловдив – МС „Здраве", гр. Пазарджик, „МБАЛ Велинград" ЕООД гр. Велинград, „МБАЛ Здраве Велинград" ЕООД гр. Велинград и МБАЛ „Уни Хоспитал" ООД гр. Панагюрище.

•Организиране и контрол на дейността на медицинската експертиза и на регионалната картотека на медицинската експертиза

В регионална картотека на медицинската експертиза /РКМЕ/ са приети и обработени **5328** броя медицински документи за освидетелстване /преосвидетелстване, по които има издадени експертни решения /ЕР/ от ТЕЛК. Екперт от РЗИ проверява и заверява всяко от издадените решения.

През 2020 година са издадени **7** броя заповеди за определяне на лекарски консултататативни комисии (ЛКК) към ЛЗ и **45** броя заповеди за промяна в състава им. Копия от издадените заповеди са изпратени до НОИ, РДСП, РЗОК и ТЕЛК.

Във връзка с експертиза на временна нетрудоспособност са постъпили и обработени **1799** жалби от заинтересовани страни по чл. 112 от Закона за здравето. Най-често издадени болнични листи се обжалват от работодателя и от НОИ. Работодателите оспорват основанието за временната неработоспособност, докато НОИ обжалва поради допуснати нарушения на Наредбата за медицинската експертиза или неточности в данните.

Проведени бяха **26** заседания на Регионалния съвет относно проверки на издадени решения за временна неработоспособност и Експертни решения по чл.103, ал.3 на Закона за здравето.

Във връзка с Наредбата за медицинската експертиза и Правилника за устройството и организацията на работата органите на медицинската експертиза и на регионалните картотеки на медицинските екпертизи от 27.07.2018г./изм.и доп. с Постановление №267 от 22.10.2019г./ бяха проведени 4 работни срещи с ръководството на «МБАЛ ПАЗАРДЖИК»АД и председателите на двата състава на ТЕЛК, които са създадени към лечебното заведение.

• Извършване на проверки по чл. 93 от Закона за здравето по жалби и сигнали при нарушаване правата на пациентите или при спорове, свързани с медицинското обслужване. Участие в съвместни проверки с Изпълнителна агенция „Медицински одит"

През 2020 година са извършени **58** проверки по жалби от пациенти. Основна част от тях касае въпроси и проблеми по експертизата за трайната неработоспособност – неудовлетвореност на пациентите от процента неработоспособност и/ или забавяне на освидетелстването, както и по жалби и сигнали, свързани с медицинското обслужване и нарушени пациентски права.

Наредба №3/05.04.2019 г. на МЗ за субсидиране на лечебни заведения за болнична помощ

Във връзка с Наредба №3 / 05.04.2019 г. за субсидиране на лечебни заведения със средства от бюджета на МЗ през 2020 г. Министерството на здравеопазването сключи договор с **6** лечебни заведения за болнична помощ от област Пазарджик за финансиране извършването на следните дейности:

„МБАЛ-Пазарджик" АД, гр. Пазарджик:

- Осигуряване на спешна медицинска помощ на пациенти със спешни състояния, преминали през спешните отделения, които не са хоспитализирани в същата болница;

- Осигуряване на медицинска експертиза, осъществявана от ТЕЛК;

- Финансиране на ЛЗ, в които ветерани от войните осъществяват правото си на отдих и лечение – за медицински изделия и за медико-диагностични дейности извън обхвата на основния пакет от здравни дейности, гарантиран от бюджета на НЗОК;

- Осигуряване на диагностика, лечение и специализирани грижи за деца с висок медицински риск – деца суврeждания и потребност от постоянни медицински грижи, настанени в Център за настаняване от семеен тип, извън обхвата на задължителното здравно осигуряване.

„МБАЛ – Велинград" ЕООД, гр. Велинград:

- Оказване на консултативна медицинска помощ на спешни пациенти по искане на дежурните екипи в центровете за спешна медицинска помощ;

– Осъществяване на дейности извън обхвата на задължителното здравно осигуряване на общинските ЛЗБП, които се намират в труднодостъпни и/или отдалечени райони по искане на дежурните екипи в центровете за спешна медицинска помощ.

„СБАЛПФЗ – Пазарджик" ЕООД, гр. Пазарджик:

- Осигуряване на лечение на пациенти с активна туберкулоза;

- Амбулаторно проследяване на контактни на пациенти с тубекулоза лица, лица с латентна туберкулозна инфекция и суспектните за туберкулоза лица;

- Амбулаторно проследяване /диспансеризация/ на болни с туберкулоза.

СБПЛРПФЗ „Света Петка Българска" ЕООД, гр. Велинград:

- Осигуряване на продължително лечение и рехабилитация на пациенти с неспецифични белодробни заболявания извън обхвата на задължителното здравно осигуряване на българските граждани.

МБАЛ „Уни Хоспитал" ООД, гр. Панагюрище:

- Оказване на спешна медицинска помощ за пациенти със спешни състояния, преминали през спешните отделения, които пациенти не са хоспитализирани в същото лечебно заведение.

УМБАЛ „ПЪЛМЕД" ООД, гр. Пловдив - МС „ЗДРАВЕ", гр. Пазарджик:

- Осигуряване на спешна медицинска помощ на пациенти със спешни състояния, преминали през спешни отделения, които пациенти не са хоспитализирани в същото лечебно заведение.

За отчитане на договорираната дейност в РЗИ са постъпили, проверени, заверени и изпратени в НЦОЗА 72 броя месечни и 24 броя тримесечни отчети. Всички отчети са постъпвали в РЗИ в указаните срокове. При установяване на неточности в отчетите проверяващите

експерти са ги отстранявали своевременно, аргументирали са необходимостта от корекция, поради което няма постъпили възражения от управители на лечебни заведения срещу корекции в отчетите по методиката. Всички месечни и тримесечни отчети са изпратени в установения срок, а често и преди него в НЦОЗА. Извършени са 24 проверки в лечебните заведения по спазване изискванията на Наредба №3 за субсидиране и съответствие на отчетената дейност с първичната документация в болницата, като заложеното изискване е за проверка на минимум 5% от отчетената дейност. Обхватът на извършените проверки през 2020 година е **15,58 %** и е разпределен както следва:

ЛЗБП	I тримесечие %	II тримесечие %	III тримесечие %	IV тримесечие %
„МБАЛ-Пазарджик" АД, гр. Пазарджик	**6.04**	**6.56**	**6.05**	**6.47**
„МБАЛ – Велинград" ЕООД, гр. Велинград	**22.93**	**6.89**	**6.04**	**12.76**
„СБАЛПФЗ – Пазарджик" ЕООД, гр. Пазарджик	**25.75**	**27.16**	**47.10**	**13.41**
СБПЛРПФЗ „Св. П. Българска" ЕООД, гр. Велинград	**6.57**	**9.16**	**7.44**	**6.9**
МБАЛ „Уни Хоспитал" ООД, гр. Панагюрище	**9.75**	**5.72**	**5.66**	**5.5**
УМБАЛ „ПЪЛМЕД" ООД, гр. Пловдив - МС „ЗДРАВЕ", гр. Пазарджик	**22.65**	**35.83**	**40**	**31.58**

СРЕДНО ОБЩО за тримесечие	**15.62**	**15.22**	**18.72**	**12.77**

Всички проверки през годината са протичали с пълното съдействие от страна на ръководстовото и отговорните лица в съответните болници. Несъответствие на отчетената дейност с медицинската документация в болницата не е констатирано.

Ежемесечно е оказвана методична помощ относно попълването на формите на отчетите, необходимата документация на пациентите, прилагането на разпоредбите на Наредбата.

За установяване потребностите от медицински специалисти в област Пазарджик през 2020 г. няколкократно е изискана и събрана информация от лечебните заведения, обработена и изпратена в МЗ в законоустановения срок съгласно Наредба №1/2015 г. за придобиване на специалност в системата на здравеопазването. Изготвен е Анализ на състоянието на специалистите в областта на здравеопазването по специалности и възрастови групи и потребностите от тях в лечебните заведения за болнична помощ.

За извършване на анализ на икономическите показатели по структурни звена в лечебните заведения за болнична помощ с преобладаваща общинска или държавна собственост на капитала и ЦСМП, се събират и обработват и т. нар. «отчети по разделно отчитане на разходите». През 2020 година са постъпили и проверени 5 броя.

На основание чл. 26 ал. 3 от Закона за здравето и във връзка със Закона за държавния бюджет на Република България за 2020 година, РЗИ контролира подаваните от общините в област Пазарджик данни за броя на децата в детски ясли и детски кухни, здравни медиатори, медицински персонал в училищата и подава справка в МЗ 4 пъти годишно. През 2020 година са събрани и обработени от 12 - те общини в областта 52 броя справки за натуралните показатели в делегираните от държавата дейности във функция «Здравеопазване».

През 2020 г. съгласно изискванията ня Наредба 14 от 15.04.2004 г. за медицинските критерии и реда за установяване на смърт и съгласно указания на МЗ от ЛЗБП и ЦСМП в областта се събира ежемесечно отчетна форма за смърт по образец и се предоставя на Изпълнителна агенция «Медицински надзор».

Медико-статистическата информация от лечебните и здравни заведения се събира с утвърдени формуляри на отчети, сведения, съобщения (известия), справки. Такива се събират от всички ЛЗ на територията на областта, обединени детски заведения с разкрити яслени групи, общински администрации, други здравни заведения.

През 2020 година са събрани, проверени и обработени следните отчети:

- ✓ *на лечебно заведение за болнична помощ – 13 бр.*
- ✓ *на лечебно заведение за извънболнична помощ – 445 бр.*
- ✓ *на медико-технически лаборатории – 28 бр.*
- ✓ *на медико-диагностични лаборатории – 1 бр.*

- ✓ *на кожно-венерологично заведение , кабинет, отделение – 9 бр.*
- ✓ *на психиатрично заведение, кабинет, отделение – 5 бр.*
- ✓ *на пневмо-фтизиатрично заведение, кабинет, отделение – 10 бр.*
- ✓ *на ОДЗ с яслени групи – 22 бр.*
- ✓ *на център, отделение по хемодиализа – 4 бр. статистически отчети*
- ✓ *на център по трансфузионна хематология – 1 бр.*
- ✓ *на спешната помощ – 15 бр.*
- ✓ *на регистрираните заболявания от активна туберкулоза и ХНБЗ – 10 бр.*

- ✓ *за легловия фонд и медицинския персонал – 82 бр.*

Изследване на причините за смърт:

В изпълнение на Регламент /ЕС/ № 328/2011 на Комисията за прилагане на Регламент /ЕО/ № 1338/2008 по отношение на статистическите данни за причините за смъртни случаи РБългария предоставя на Европейската комисия данни за умиранията, както и за мъртвораждания по единични причини, възраст, пол и други социално-демографски характеристики. За тази цел екземпляр от всяко попълнено от медицински специалист «Съобщение за смърт» или «Съобщение за раждане» за случай на мъртвораждане постъпва в РЗИ за избор и кодиране на причината за смъртта. Кодираните съобщения се предават на Териториалното статистическо бюро. През 2020 год. своевременно са кодирани всички съобщения за смърт подадени от НСИ- Пазарджик.

• Информация, събирана по силата на друг нормативен акт

Във връзка с Закона за достъп до обществена информация по искане на физически или юридически лица през годината са изготвени две справки с информация, касаеща извършени медицински дейности или здравно-демографски статус на населението.

• Дейности, предвидени в Закона за контрол върху наркотичните вещества и прекурсори:

През 2020 година РЗИ контролира дейността на 59 аптеки за търговия с лекарствени продукти, регистрирани по Закон за контрол на наркотичните вещества и прекурсорите (ЗКНВП). От тях през отчетния период новорегистрирани са 7 аптеки по ЗКНВП.При проверките не са установявани нарушения при водене на документацията и отчетността, съгласно изискванията на Наредба 21/12.10.2000г. /изм. и доп. бр. 84/2013г./ на МЗ.

Програмата за лечение с агонисти и агонисти – антагонисти на лица, зависими към опиоиди към Държавна психиатрична болница – Пазарджик осъществява дейността си от 2011 година с Разрешение № РД – 26 – 13/ 10. 06. 2011 година и последно подновено Разрешение за осъществяване на дейността № РД-23-11/ 23.12.2020 г. от Министъра на здравеопазването, за 50 пациенти за лечение с лекарствения продукт Метадон (метадон хидрохлорид).

За 2020 година са извършени 4 проверки, което е на 100 % изпълнение на планираните за отчетния период проверки.

При проверките няма установени разминавания и нарушения на Наредба № 2 от 20. 06. 2012 година на МЗ и Наредба № 24 от 07.07.2004 година /изм. и доп. ДВ бр. 37 от 2016г./ за утвърждаване на медицински стандарт „Психиатрия".

Контрол на аптеки, дрогерии и складове за търговия с лекарствени продукти

На територията на област Пазарджик има разкрити 120 аптеки, 12 дрогерии /няма закрити/. От тях през отчетната 2020 година са открити 5 нови аптеки и закрити – 3 аптеки .

През 2020година контролът във функциониращите аптеки, дрогерии и складове за търговия на едро с лекарствени продукти на територията на област Пазарджик се осъществяваше от инспектори към Дирекция МД.

През 2020 година в тези обекти бяха извършени минимум една текуща проверка по спазване изискванията на Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина, обнародван в ДВ бр.31/ 13. 04. 2007 година, изм. бр.103/ 04.12.2020 година) и подзаконовите разпоредби към него.

За отчетната година са издадени общо 5 броя хигиенни заключения на аптеки във връзка с издаване на Разрешения за откриване на аптеки от ИАЛ по реда на Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина.

Издаване становища за унищожаване на негодни за употреба лекарствени продукти и медицински изделия

Във връзка с постъпили в РЗИ - Пазарджик заявления за издаване на становища за унищожаване на лекарствени продукти, съгласно изискванията на Наредба № 24/ 16. 05. 2018 година за условията и реда за унищожаването, преработването или използването за други цели на лекарствените продукти, са издадени 4 становища за унищожаване на негодни за употреба лекарствени продукти и медицински изделия в съответствие с Раздел II на Наредба № 4/ 16. 05. 2018 година на МЗ ДВ бр.43/ 25.05. 2018 година.

•Провеждане на антикорупционни мерки.

- С цел разкриване на корупционни практики в лечебните заведения за болнична помощ през 2020г. всяко тримесечие се провежда анкета сред пациентите на една болница. Анкетата е анонимна. След разясняване на пациентите за целта и начина на провеждане на анкетата, в отделението се поставя кутия, в която попълнените анкети, запечатани в плик да бъдат пуснати.

В края на тримесечието тричленна комисия отваря кутията и с протокол установява наличието на брой анкети. След статистическа обработка на анкетите се изготвя доклад до директора. През 2020 година нито един пациент не е попълнил данни за нерегламентирано плащане за медицински услуги.

- **Изработване, анализ и оценка на здравно-демографските процеси на територията на област Пазарджик**

Изготвянето на анализи за здравно-демографското състояние на населението в областта е важна дейност на РЗИ, подпомагаща разработването и осъществяването на регионални и национални здравни политики. Ежемесечно чрез информационна карта е подавана в МЗ

информация за починалите деца на възраст до 1 година. Всяко тримесечие са изготвяни 3 броя сведения за раждаемостта, общата смъртност, детската смъртност и естествения прираст в областта по общини, градско, селско население, възраст и причини за смъртност при децата до 1 година.

През второто полугодие на 2020г. е изготвен ежегодния Анализ на здравно-демографското състояние на населението от област Пазарджик и състоянието на здравната мрежа за 2019г.

•Участие в комисии съвместно с други институции:

-участие в заседания на МКБППМН към община Пазарджик.

-участие в заседания на РЕПЛРДУСОП – Пазарджик.

- ежеседмично участие в заседания на РС по осиновяване

• Дейност по отбранително-мобилизационна подготовка и сигурност на информацията

Изготвен беше годишен план за дейността по ОМП на РЗИ Пазарджик за 2020 г.
Оказа се методическа помощ на лечебните заведения за изготвяне на техни годишни планове.

Актуализираха се сведения за окомплектоваността на структурите от здравната мрежа в областта с личен състав, леглови фонд и автотранспорт и беше изпратено в министерство на здравеопазването. Поддържа се регистър с телефоните за връзка с лечебните заведения. Изготвиха се и изпратиха в министерство на здравеопазването комплектоването на специализираните медицински екипи в лечебните заведения на областта.

Плана за действие при усложнена зимна обстановка на РЗИ се актуализира, съгласно указанията на Областния управител и Министъра на здравеопазването. На това основание бяха изпратени указания за актуализиране на плановете и на лечебните заведения. Извърши се проверка на място за подготовката на лечебните заведения за работа в усложнена зимна обстановка. Особено внимание се обърна на подготовката на линейките и реанимобилите, както редовната профилактика на агрегатите за алтернативно ел. захранване по места и актуализирането на специализираните медицински екипи. През годината се извършваха проверки за актуализация на плановете на лечебните заведения за работа при бедствия, аварии и катастрофи.

И тази година РЗИ изпълняваше отговорностите си по „План за изпълнение на Стратегията по превенцията на престъпността ".

Представител на дирекцията участваше в срещи на Областния съвет

по сигурност, Областния щаб при бедствия и Общинския щаб при бедствия. През годината регулярно се изготвяха справки и отчети, по писма от Министерство на здравеопазването, Областна администрация и Община.

Във връзка с пандемията от COVID-19 всички МБАЛ разработиха „План за действие при взрив от инфекциозни заболявания"/в частност COVID-19 /утвърдени от управителите на ЛЗ и на тази база се изготви информация относно готовноста на ЛЗБП на територията на областта.

Ежеседмично се изготвяше информация за капацитета на инфекциозните отделения по ЛЗБП в областта. Също така седмично се изготвяше и изпращаше в МЗ информация за заявка и отчет за изразходвания лекарствен продукт VEKLURY /INN Remdesivir/.

Ежедневно се изготвяше и информация за свободни легла - инфекциозни, вътрешни и ОАИЛ отделения и изолатор за лечение на болни с COVID-19; електронен
формат на справка за капацитета и заетоста на болничните легла, в т.ч и на леглата, определени за лечение на пациенти с COVID-19 по лечебни заведения за болнична помощ .

Периодично се правеше заявка до логистично-координациония център за заявки на ЛПС. Получаваха се ЛПС и се разпределяха по ЛЗБП в областта.

По направление сигурност на информация:

Поддържаше се постоянен контакт със структурите на ОД МВР, ТД „НС", ДКСИ. Осъвремениха се категориите информация в РЗИ определени като служебна тайна. Периодично се контролираше регистратурата за класифицирана информация и правилното поставяне на грифовете за сигурност, завеждането на входяща и изходяща кореспонденция, правилното оформяне на писмата.

Следяха се сроковете на разрешенията за работа с класифицирана информация. През годината своевременно се подготвяха документите за проучване на служители от ОЕ „Регионалната здравна инспекция Пазарджик" с изтичащи разрешения за работа с класифицирана информация. Новите разрешения и прекратените такива бяха изпратени в ДКСИ София и бяха информирани ТД"НС"- Пазарджик. Бяха извършени проучвания на лица за допускане на работа с класифицирана информация. Със същите се проведе първоначално обучение за работа с документи с класифицирана информация и им бе издадено удостоверение за завършено обучение по защита на класифицираната информация.

Служителят по сигурността на информацията, следеше за промените в ЗЗКИ, ПП на ЗЗКИ и изпълняваше указанията на ДКСИ и ДАНС.

- **Обучения**

Участие в уебинар по повод промените в ЗЛЗ, касаещи регистрация на лечебни заведения- чл. 40 и чл.46.

- **Осъществяване на дейности във връзка с извънредната епидемична обстановка във връзка с COVID-19.**

  - Извършена беше оценка на готовността и възможностите за реакция на ЛЗБП в областта за справянето им с особено опасни инфекции. Изготвен бе оперативен план за действие на всички ЛЗБП при взрив на инфекциозно заболяване/ в часност COVID-19/.
  - Всички лечебни заведения в областта ежедневно предоставяха на РЗИ-Пазарджик своята готовност/брой на легла/ в отделенията за прием и лечение на пациенти с

COVID-19. Експертите от Д МД следяха за спазване алгоритъма на работа с такива пациенти, прием в триажните структури до положителен PCR тест, привеждането им в COVID-19 отделения и последващото им лечение. На тези лечебни заведения бяха издадени заповеди за определяне на процент от легловата база за лечение на пациенти с COVID-19, според броя заразени на 100 000 население.

- На всички лечебни заведения бяха изпращани своевременно заповедите на министъра на здравеопазването, насоките за работа в COVID-19 отделенията, указания, препоръки, актуална информация, оферти и предложения от фирми за ЛПС**.**
- Събираха се данни, и се изпращаха регулярно до МЗ под формата на таблични справки за наличностите и необходимостта на ЛЗБП от ЛПС, апаратура, лекарствени продукти, дезинфектанти и други медицински консумативи.
- Изготвяше се и се изпращаше в МЗ ежеседмична справка за свободните и заетите легла в инфекциозните, вътрешните и интензивните отделения на ЛЗБП- определени със Заповед № 159/27.03.2020г. на министъра на здравеопазването.
- Изпращана бе в МЗ информация на първо и петнадесето число от месеца относно необходимите /изразходени ЛПС от ЛЗБП през 2020г.
- Ежедневно се следеше легловия фонд в ЛЗБП, определени да лекуват пациенти с COVID-19 и се подаваше справка към ЦСМП – Пазарджик.
- ЛЗБП получиха указания относно осигуряване, отчетност и контрол на разходването на лекарствения продукт Veklury (Remdesivir) съгласно Заповед №РД-01-627/29.10.2020г. Изпращаше се до МЗ ежеседмична заявка и таблична справка за наличността/изразходваното количество от лекарствения продукт Remdesivir от ЛЗБП, определени да лекуват COVID-19.
- Ежемесечно се изготвя отчет за осъществявания контрол и извършените проверки в лечебните заведения за болнична и извънболнична помощ, и аптеки за спазването на противоепидемичните мерки.
- Извършени бяха проверки на всички ЛЗ на територията на Област Пазарджик, които лекуват пациенти с COVID-19, по указанията на МЗ за въвеждане на механизми за стриктен контрол върху отчетните хоспитализации на пациенти след което бе изготвен обобщен доклад изпратен в МЗ.
- Експерти от дирекция МД се включиха в изпълнение на Националният ваксинационен план за COVID-19 .

ДИРЕКЦИЯ „НАДЗОР НА ЗАРАЗНИТЕ БОЛЕСТИ“

Основната дейност в Дирекция "Надзор на заразните болести" при РЗИ гр.Пазарджик и през 2020г. беше организирана и осъществявана съобразно изискванията на наредби, инструкции и указания на МЗ, повишаване ефективността на профилактиката и ограничаване

заболеваемостта от инфекциозни заболявания, чрез осъществяване целите поставени от националните програми за профилактика и контрол на болестите, всичко съобразено с конкретната за региона епидемиологична обстановка.

През 2020г. в Д „НЗБ" работеха 7 инспектора и 1 старши инспектор, което доведе до значителни трудности при извършване на планираните проверки. До м. април в дирекцията работеха 4 лекари, от които двама със специалност. Приез м. април един от лекарите със специалност напусна работа, поради пенсиониране, което още повече затрудни работата в Дирекцията. Двама младши експерти работят в микробиологична лаборатория и един в паразитологична. В тези лаборатории са назначени лекари на граждански договори.

Организация на противоепидемичния контрол

Дирекция „НЗБ" работеше по годишен план, съобразен с изискванията на МЗ за кратност на проверките, в които са включени всички задачи, водещи до противоепидемичното осигуряване на областта. Разпределението на обектите, подлежащи на проверки беше на териториален принцип, а доколкото беше възможно и по проблеми. Цялостната дейност на отдела беше насочена към:

- осъществяване на ефективен епидемиологичен надзор на заразните и паразитни заболявания;

- недопускане на епидемични взривове от ваксинопредотвратими инфекции;

-осигуряване на висок имунизационен обхват при изпълнение на имунизационния календар на страната;

- контрол на противоепидемичния режим на работа в лечебните заведения обективизиран с лабораторен контрол;

- контрол върху качеството и ефективността на дезинфекционните, дезинсекционни и дератизационни дейности;

- изготвяне на анализи и прогнози за заразната заболеваемост с набелязване и предприемане на конкретни профилактични и противоепидемични мерки;

- дейности по национални и регионални програми, свързани с профилактиката и контрола на заразните заболявания;

Организацията на противоепидемичния контрол се подчиняваше на следните основни принципи:

а/ конкретност – системен контрол на заразните огнища

б/ строга отчетност-ежеседмично в отдела се провеждаха съвещания, на които се разглеждаха основните задачи и извършваше анализ на дейността на базата на въведените собствени форми за седмичен отчет

в/ обхватност-съгласно кратността, спусната от МЗ

г/ ежедневно следене и проучване динамиката на заболеваемостта и съответно провеждане на необходимите противоепидемични мероприятия

д/ анализ на санитарно-хигиенните неблагополучия

Дейност по епидемиологичния надзор на заразните болести

През отчетната година бяха извършени планови тематични проверки:

- По правилно планиране, прилагане и изразходване на биопродукти за провеждане на задължителните имунизации и реимунизации в детската възраст в АПМП
- По организация на профилактиката и контрола на инфекциите, свързани с медицинското обслужване и антибиотичната политика в ЛЗБП.
- По имунопрофилактика
- По профилактика на туберкулоза ОПЛ и СБАЛПФЗ за диагностика и лечение на туберкулозата
- По ОВП
- По проверка работата на кабинетите, извършващи противобясна имунизация
- По спазване разпоредбите на Наредба №1/05.01.2018г. за условията и реда за извършване на дезинфекции, дезинсекции и дератизации
- По постекспозиционна профилактика и предпазване на медицинския персонал от инфекции с ХИВ, хепатит В и С в МЦ, ДКЦ и болници
- По предоставяне на изследване за ХИВ, хепатит В и С, сифилис на лица в риск в местата за временно настаняване и местата за лишаване от свобода
- По чл. 56, ал.1 от Закона за здравето

През 2020г. бяха извършени 1544 тематични проверки по имунопрофилактика.

Показатели на проверката:

Правилно ли се планират биопродуктите и как се определя броя на подлежащите.

2. Правилно ли се отчитат направените профилактични имунизации и реимунизации.

Констатации:

1.Своевременно се заявяваше броя необходими ваксини, заявките с планираните количества ваксини отговаряха на броя на подлежащите по пациентска листа. Все още се констатират дребни пропуски, които се отнасят до заявяване и отчитане на необходимите биопродукти.

2.Някои ОПЛ продължават неправилно да определят подлежащите контингенти.

3.Своевременно се отчитаха направените имунизации и реимунизации с отчет 3-23а. Единици бяха тези, които закъсняваха с представянето на отчета.

Във връзка с указателни писма на МЗ бяха извършени извънпланови тематични проверки на всички ОПЛ по имунопрофилактикаъ

По отношение на имунопрофилактиката на новородените в АГО не бяха констатирани нарушения. Своевременно бяха обхващани с БЦЖ и НВ ваксини новородените през 2020г.

В кабинетите за противобясна имунизация също нямаше пропуски по спазване схемата на имунизация. Същите получаваха редовно необходимите количества ваксина.

При проверките не бяха намерени ваксини с изтекъл срок на годност.

Съхранението е в хладилници, водят се тетрадки за отразяване температурата в хладилника. Приложената ваксина се вписва като са спазени изискванията на Наредба №15/2005г. за имунизациите в Република България.

Препоръки:

1. Да се обърне внимание на определяне броя на подлежащите.
2. Да не се допускат несъответствия между заявени и отчетени количества ваксини.
3. Получаването на ваксини да става след представяне на заявка, съобразена с пациентската листа.

Тематичните проверки по разкриваемост и регистрация на инфекции свързани с медицинското обслужване за 2020г. бяха планувани през четвърто тримесечие. Извършени са проверки във всички рискови отделения.

Болничните комисии своевременно са изготвили и представили за съгласуване в РЗИ, програма за профилактика на ИСМО и план–график на заседанията. Към тяхното изпълнение и етапно отчитане обаче все още в някои болници се подхожда формално.

Извършени са ретроспективни проучвания по историите на заболяване в МБАЛ – Пазарджик.

РЕТРОСПЕКТИВНО ПРОУЧВАНЕ В МБАЛ ПАЗАРДЖИК АД

тема:

ЗАБОЛЕВАЕМОСТ И ЕТИОЛОГИЧНА СТРУКТУРА НА ИСМО/ВБИ/ В МБАЛ ПАЗАРДЖИК ПРЕЗ ПЕРИОДА ЯНУАРИ- ДЕКЕМВРИ 2020ГОДИНА

ГЕНЕРАЛНА ЦЕЛ НА ПРОУЧВАНЕТО: АНАЛИЗ НА РАЗПОЗНАВАЕМОСТТА И ДИАГНОСТИКАТА НА ВБИ

ПОДЦЕЛИ:

1.ПРОУЧВАНЕ НА РЕГИСТРАЦИЯТА

2.ЕТИОЛОГИЧНА СТРУКТУРА

3.АНТИБИОТИЧНА УПОТРЕБА

МЕТОД: ДОКУМЕНТАЛЕН

ИЗТОЧНИК НА ИНФОРМАЦИЯ:ИСТОРИЯ НА ЗАБОЛЯВАНИЯТА,ЖУРНАЛИ ЗА ВБИ,СВЕДЕНИЯ ОТ ФОРМУЛЯРИ 3-05 ЗА ПЕРИОДА ЯНУАРИ- ДЕКЕМВРИ 2020 ГОДИНА

ПОКАЗАТЕЛИ-

- **ЧЕСТОТА НА ВБИ/БРОЙ ВБИ НА 100 ИЗПИСАНИ БОЛНИ-ОБЩО ЗА ПЕРИОДА И ПО ТРИМЕСЕЧИЯ/**
- **ОТНОСИТЕЛЕН ДЯЛ НА ПАЦИЕНТИ С АНТИБИОТИЧНА ТЕРАПИЯ**
- **КРИТЕРИИ ЗА ВБИ ДИАГНОСТИКАТА**

През проучвания период -януари-декември 2020 г. в МБАЛ АД -гр. Пазарджик са регистрирани 411 случая на ВБИ при 27838 изписани болни. В процентно съотношение цифрите са съответно 2,20% за 2019 година и1,47 % за 2020 год.

От всички регистрирани случаи на ВБИ за този период по основни групи инфекции разпределението е подобно на предходната 2019г. С най-висок относителен дял са **вътреболнични белодробни , следвани от уроинфекции**, **ИХМ и ПВК**. За анализираният период е подобрена регистрацията на вътреболничните пневмонии, **голям дял от които продължават да са интубационните пневмонии на ОАИЛ.**

Най-голям дял за възникване на ВБИ имат следните микроорганизми: E. Coli-10,4%, P.aeruginosa-6,15% Acinetobacter-8,16%, Kl**. Pneumonie-5,25%**. **Значително намаление има на Стафилококус ауреус-2,8%.Продължава** високата изолация на Грам-отрицателни микроорганизми –E.coli, P.aeruginosa, Acinetobacter spp., K.pneumoniae и др., които няколкократно превалират над Грам- положителните – S. aureus, коагулазо- негативни стафилококи и ентерококи. .Селекционирането на болнични щамове на E. Coli, персистирането им в болнична среда, лесното развитие на антибиотична резистентност, тяхната влаголюбивост , осигуряват на този микроорганизъм едно от челните места в структурата на ВБИ. .

В етиологичната структура на ВБИ в МБАЛ Пазарджик доминират няколко **микробни вида**: Acinetobacter , Псевдомонас, E. coli, Enterococcus spp., , което е характерно и за останалите болници в страната. Някои условно патогенни микроорганизми като K. рпеимoniae , P. aeruginosa продължават да са сред най-честите причинители на ВБИ. Като водещи причинители на ВБИ се очертават и Грам-отрицателни условно-патогенни бактерии от типа на P. aeroginosa. От Грам-положителните по-често изолирани са коагулазо-отрицателни стафилококи, ентерококи. Зачестяват и случаите на ВБИ, причинени от патогени, които преди това са се смятали с ниска патогенност, например : Enterococcus spp, Candida spp**. Важно е да се отбележи ,че през цялата 2020 година няма MRSA.**

Процентът на получилите антибиотици се следи като косвен показател за наличието на ВБИ. Третираните с антибиотици пациенти съставят средно 54,9% за 2019 год. и е значително намален за 2020 год-35,8 от всички хоспитализирани.Може би се дължи на намаляване на приема на болни във връзка с пандемията с КОВИД 19.

Разпределението п**а ВБИ по отделения е следното:**

1.**Неонатологи**я – Регистрират се предимно белодробни и уроинфекции с причинители Клебсиела пневмоние. . Като основни рискови фактори се отчитат изкуствената белодробна вентилация .Останалите случаи на ВБИ са инфекция на сетивните органи .

Често се изолира Псевдомонас аерогиноза като влаголюбив микроорганизъм. Особено

голямо внимание се обръща на дезинфекция на кувиозите-извършва се от обучени акушерки, тяхното разчленяване по алгоритъм, както и облъчване с UV лампи.

Дезинфекция на ръце за целия персонал се следи стриктно от началник отделение и старша акушерка.

2. **Хирургични отделения , урология, ортопедия**

Най-чести са повърхностни и**нфекции на хир. рана**, следвани от уроинфекции и белодробни ВБИ.

Водещ етиопагоген за инфекция на хирургичната рана е коагулазо-негативен Стафилококус Ауреус, Ацинетобактер, Ентеробактер и Ентерококус. Не всички инфекции на хирургичната рана са микробиологично изследвани и доказани. Въведе се журнал за супорирали рани .Доказано е ,че типът на хирургичните рани е от най- съществено значение за честотата на раневите инфекции. Проблем при някои от отделенията с операционни звена е изписване на пациента след 48 я час ,което възпрепятства диагностиката на ИСМО.-УНГ, Очно отделение ,УРО и др. работещи по т.нар. кратки клинични пътеки.

Съдовите инфекции се регистрират добре .При хирургичните раневи инфекции е налице известен превес на чревната флора пред кожната флора, което може да бъде свързано с известно допълнително контаминиране на раневи повърхности, освен при проникване на микробна флора по съседство от околните тъкани.

3. **Вътрешни отделения д**оминират **с** уроинфекции и белодробни ВБИ,както и ПВК-инфекции. От м.ноември двете вътрешни отделения приемат предимно пациенти с КОВИД 19.

Много рядко се регистрира сепсис.

При уроинфекциите първостепенно значение има E. Coli и в по-малка степен условно-патогенни причинители с характерна висока резистентност: P. aeruginosa, Klebsiella spp.,а в последно време и Candida spp., Enterobacter spp.

Белодробните вътреболнични пневмонии са с най-чест причинител е ACINETOBACTER,особено в ОАИЛ.

Най-чест причинител на септицемии е S. Aureus,но за отбелязване е ,че се случва много рядко тази година- . Следващите микроорганизми с висока честота на изолиране са S. epidermidis, други непатогенни стафилококи /коагулаза-отрицателни/ . Изолирането от хемокултура при пациенти със съдов катетър на коагулаза-отрицателни стафилококи и особено на S. epidermidis, нормално обитаващ кожата на човека се счита за свързана с катетъра бактериемия. ,Често обаче се касае за колонизация. Acinetobacter и P. aeruginosa обикновено се изолират при бактериемии на пациенти с дихателна терапия. В МБАЛ е въведен фиш, прикрепен към листа на пациента , за ежедневно следене на състоянието на включен венозен път, което дава възможност за контрол върху локалните и системни инфекции, свързани с катетъра.

4.**ОАИЛ-** за анализирания период са регистрирани с най-висока честота вътреболнични интубационни пневмонии ,следвани от уроинфекции. Проблемни инфекции на ОАИЛ са инфекциите на горни и долни дихателни пътища, свързано с респираторната терапия. Увеличаващият се процент на пневмониите спрямо предишен период от време може да се

преценява като подобрена регистрация – диагнастицират се от лекар-отговорник по ВБИ. Доминиращи микробни видове в ОАРИЛ са Пс. аеругиноза и Ацинетобактер Това се дължи на голяма степен намногото рискови фактори.

Тези микроорганизми са влаголюбиви и невзискателни. Освен това Пс. аеругиноза е сред най-честият колонизатор на орофаринкса при рискови пациенти, каквито са болните в ОАИЛ.

В сравнение с 2019 г. показателите за 2020 г. са следните :
За 2019 год

ВБИ -м.януари-декември 2019 г. в МБАЛ"Пазарджик " АД - ГР.Пазарджик

№	Отделение	I-2019	II-2019	III-2019	IV-2019	Бр.изписани за 2019	I-бр.	II-бр.	III-бр.	IV-бр.	Общ бр. ВБИ 2019	% ВБИ 2019г.
		I-2019 Антиб. леч.	II-2019	III-2019	IV-2019	Ант.лечение 2019						
1	**I ВО**	554	574	529	551	2208	**3**	**3**	**6**	**3**	**15**	**0,79**
		274	378	228	326	1206						
2	**II ВО**	518	312	248	343	1421	**5**	**3**	**2**	**3**	**13**	**0,95**
		405	180	150	200	935						
3	**НИО**	338	343	305	354	1340	**4**	**4**	**5**	**2**	**15**	**1,1**
		47	45	38	49	179						
4	**Кардиология**	527	487	448	387	1849	**6**	**5**	**2**	**6**	**19**	**1,02**
		173	109	97	**87**	**446**						
5	**НОДС-ОТД**	236	232	229	**246**	**943**	**3**	**4**	**4**	**4**	**15**	**1,5**
		236	232	229	**246**	**943**						
6	**ДО**	720	520	552	**559**	**2351**	**5**	**4**	**5**	**8**	**22**	**0,93**
		681	451	537	**501**	**2170**						
7	**ХО Опер.звено**	303	306	321	318	**1248**	**7**	**8**	**9**	**4**	**28**	**2,2**
		176	182	138	**180**	**676**						
8	**НХО Опер.звено**	102	97	98	**90**	**387**	**3**	**3**	**3**	**3**	**12**	**3,1**
		48	**44**	**42**	**32**	**166**						
9	**ОТО-Опер.звено**	456	528	535	**469**	**1988**	**16**	**15**	**18**	**12**	**61**	**3,006**
		380	320	420	**370**	**1490**						
10	**УРО**	**225**	**220**	**65**	**224**	**734**	**11**	**11**	**6**	**10**	**38**	**5,1**
		178	152	60	**177**	**567**						
11	**ОАРИЛ**	173	186	173	**165**	**697**	**34**	**36**	**37**	**41**	**158**	**22,6**
		173	186	173	**165**	**697**						
12	**АГ /Родилно/**	394	409	505	434	1742	**7**	**7**	**5**	**4**	**23**	**1,3**
		134	137	183	**159**	**613**						
13	**Неонатология**	162	181	162	156	661	**4**	**4**	**4**	**6**	**18**	**1,52**
		150	161	150	**149**	**610**						
14	**Инф. отделение**	202	200	227	193	**822**	**5**	**4**	**3**	**2**	**14**	**1,5**
		121	127	141	**103**	**492**						
15	**УНГ Опер.звено**	176	196	165	**205**	**742**	**7**	**6**	**6**	**7**	**26**	**3,5**
		81	91	73	**91**	**336**						
16	**Очно отделение**	244	222	210	**211**	**887**	**1**	**2**	**2**	**2**	**7**	**0,8**
		86	104	81	**98**	**379**						
17	**КВО**	126	139	140	**136**	**541**	**3**	**3**	**2**	**2**	**10**	**1,2**

		87	103	121	**92**	**403**						
18	**НОДС-ЗАЛА**	395	393	398	**386**	**1572**	**5**	**6**	**5**	**4**	**20**	**1,2**
		5	6	5	**4**	**20**						
19	**ОФМР**	91	135	109	**88**	**423**	**1**	**2**	**1**	**1**	**5**	**1,1**
		9	23	18	**7**	**57**						
	Всичко за 2019г.	**5942**	**5680**	**5419**	**5515**	**22556**	**130**	**130**	**125**	**124**	**509**	**2,2%**
		3444	**3031**	**2884**	**3026**	**12385**						

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ ПО ГРУПИ ПРИЧИНИТЕЛИ ЗА 2019год

	I-2019	***II-2019***	***III-2019***	***IV-2019***	**Общ брой 2019**	**% 2019г.**
Белодробни	**15**	**13**	**17**	**16**	**61**	**11,9**
Чревни	**2**	**3**	**5**	**1**	**11**	**2,01**
Уроинфекции	**29**	**35**	**27**	**27**	**118**	**23,18**
Сепсис	**7**	**7**	**5**	**10**	**29**	**5,6**
С.съдови						
ИХМ	**20**	**10**	**19**	**18**	**67**	**13,16**
Кожни	**3**	**1**	**5**	**1**	**10**	**1,9**
Сетивни	**5**		**9**	**1**	**15**	**2,9**
Други		**7**			**7**	**1,3**
Итраабд			**3**	**1**	**4**	**0,7**
ПВК	**27**	**32**	**11**	**26**	**93**	**18,2**
ЦВК	**7**	**8**	**5**	**4**	**21**	**4,1**
ГДП	**9**	**11**	**10**	**12**	**42**	**8,2**
Вагинален маншет		**15**	**5**	**4**	**24**	**4,7**
Дълбоки инф.на органи	**1**		**4**	**2**	**7**	**1,3**
Отит		**1**		**1**	**1**	**0,19**
Всичко :	**130**	**130**	**125**	**124**	**509**	

Показателите за 2020 г. са следните :
ВБИ -м.януари-декември 2020 г. в МБАЛ"Пазарджик " АД - ГР.Пазарджик

№	Отделение	I-2020	II-2020	III-2020	IV-2020	Бр.изписани за 2020	I-бр.	II-бр.	III-бр.	IV-бр.	Общ бр. ВБИ 2020	% ВБИ 2020г.
		I-2020	II-2020	iII-2020	IV-2020	Бр.изписани за 2020						
		Антиб. леч.	Антиб. леч.	Антиб. леч.	Антиб.леч.	Антиб.леч.						
1	I ВО	332	103	140	254	829	**4**	**1**	**2**	**5**	**12**	**1.44%**
		197	81	120	213	611						
2	II ВО	428	97	171	245	941	**5**	**3**	**2**	**3**	**13**	**1,38%**

		196	39	69	220	524						
3	НИО	203	214	187	166	770	**5**	**4**	**4**	**3**	**16**	**2,07%**
		49	55	33	27	164						
4	Кардиология	425		270	220	915	**3**		**2**	**4**	**9**	**0,98%**
		84		69	**58**	211						
5	НОДС-ОТД	214	158	198	**144**	714	**5**	**4**	**4**	**3**	**16**	**2,24%**
		214	158	198	**144**	714						
6	ДО	788	274	371	**412**	1845	**13**	**2**	**2**	**1**	**18**	**0,97%**
		648	224	293	**348**	1513						
7	ХО Опер.звено	324	420	425	**417**	1586	**8**	**6**	**5**	**11**	**30**	**1,89%**
		171	210	180	**171**	732						
8	НХО Опер.звено	92	108	87	**92**	379	**3**	**4**	**5**	**3**	**15**	**3,95%**
		36	**36**	**28**	**30**	130						
9	ОТО- Опер.звено	377	446	511	**417**	1751	**9**	**12**	**19**	**12**	**52**	**2,96%**
		250	320	315	**215**	1100						
10	УРО	**235**	**208**	**267**	**155**	865	**9**	**6**	**8**	**5**	**28**	**2,23%**
		148	148	145	**106**	547						
11	ОАРИЛ	202	136	201	**305**	844	**57**	**21**	**35**	**3**	**116**	**13,74 %**
		202	136	201	**305**	844						
12	АГ	438	470	470	458	1836	**5**	**4**	**3**	**3**	**15**	**0,81%**
	/Родилно/	128	166	153	**183**	**630**						
13	Неонатология	162	192	202	172	728	**4**	**2**	**3**	**2**	**11**	**1,51%**
		150	171	187	**151**	**659**						
14	Инф.	181	155	124	150	**610**	**1**	**6**	**1**	**0**	**8**	**1,31%**
	отделение	121	110	98	**137**	**466**						
15	УНГ	166	136	132	**132**	**566**	**7**	**6**	**3**	**3**	**19**	**3,35%**
	Опер.звено	100	78	76	**83**	**337**						
16	Очно	172	155	205	**159**	**691**	**1**	**2**	**3**	**2**	**8**	**1,15%**
	отделение	75	52	56	**72**	**255**						
17	КВО	129	117	133	**90**	**469**	**2**	**2**	**2**	**1**	**7**	**1,49%**
		95	92	102	**67**	**356**						
18	НОДС-ЗАЛА	402	338	319	**285**	**1344**	**3**	**4**	**4**	**3**	**14**	**1,04%**
		3	4	4	**3**	**14**						
19	ОФМР	90	86	98	**32**	**306**	**1**	**1**	**1**	**1**	**4**	**1,30%**
		8	18	13	**3**	**42**						
	Всичко за 2020г.	**8235**	**5911**	**6851**	**6841**	**27838 Общо изп.болни**	**145**	**90**	**106**	**68**	**411**	**1,47% ВБИ**
						9969 с АБ						**35,8 %с АБ**

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ ПО ПРИЧИНИТЕЛИ ЗА 2020 г

	I-2020	II-2020	III-2020	IV-2020	Общ брой 2020	% 2020 г.
Е.коли	**11**	**12**	**16**	**12**	**51**	9,7
Кл.пневмония	**4**	**12**	**14**	**10**	**40**	8,2
Пс.аерогиноза	**10**	**5**	**7**	**4**	**26**	4,09
Прот.мираб.	**3**	**4**	**2**	**2**	**14**	1,5
Ст.ауреус	**6**	**7**	**2**	**2**	**17**	2,8
Ко(-) отр.стаф.	**5**	**2**	**2**	**7**	**24**	3,5
Ацинетобактер	**10**	**11**	**7**	**5**	**33**	6,2
Ентеробактер	**7**	**4**	**6**	**6**	**23**	4,8`
Ентерокок	**10**	**10**	**3**	**9**	**32**	6,02
Серация						
Стептококус вир.						
В.хемолит стр.						
Стр.пневм.				**1**	**1**	0,01
Шигела						
микста						
Гъби	**10**	**11**	**6**	**5**	**32**	5,2
Клостридиум						
Морганела/Morgani/						
Неизследвани	**21**	**15**	**24**	**16**	**76**	*22,7*
Недоказани	**10**	**6**	**10**	**12**	**38**	*9,03*
Цитробактер /Citrobacter/						
КОВИД 19			***1***	***2***	***3***	**0,01**
ВСИЧКО:	**109**	**109**	**102**	**107**	**411**	*1,47*

ИЗВОДИ: 1. Нивото на заболяемостта е малко по-ниско -с 49 с случая по-малко, в сравнение за същият период на 2019г. и може да кажем вече, че е подобрена регистрацията. Причината за това обаче е намаления прием на пациенти -предвид пандемията се ограничи плановия прием.

2. Процентът на използваните антибиотици е все още твърде висок-това също се обяснява с терапията на КОВИД пациенти .

3. Микробиологично неизследвани са 96 случая, което в сравнение с предишната година е по малко. Голяма част от неизследваните ВБИ са белодробни инфекции и ОКГДП, което се обяснява с трудно , дори невъзможно получаване на материал за изследване. Голям е процента и на инфекция на периферен венозен катетър ,която често се свързва със свръхчувствителност на пациента към определен венозен препарат или пък възрастова съдова патология.

4. При недоказаните случаи трябва да се има предвид масовото приложение на периоперативна профилактика с широкоспектърни антибиотици.

Това е и в пряка връзка със спешността, когато състоянието на пациента и вида на

интервенцията незабавно налагат третиране с антибиотик без да се изчаква антибиограмата, като в последствие резултата се оказва негативен.

През изтеклата година няма регистрирани взривове от вътреболнични инфекции от страна на пациенти. Има само единични случаи в различни отделения.

Като цяло регистрираните ВБИ в нерисковите отделения са около референтните стойности -1 % ,а в рисковите оперативни звена са все още под референтните стойности за отделенията с този профил/ 10 ± 5% ,но значително по-добра отчетност за 2020 год /.В ОАИЛ процента съответства на референтните стойности -30+- 10%. -т.е14,%.Там се отчитат не само на тримесечие ,а и всеки месец като най-рисково звено.

Имаше обаче през м. май 2020г. взрив на вътреболнична инфекция за персонала в ОАИЛ с КОВИД 19-трима лекари, шест медицински сестри, 6 санитари. Една сестра в I-во ВО, една сестра в ОХД и една санитарка в ИО. Персонала веднага беше изведен от работа и не се стигна до разпространение сред останалите-персонал и пациенти.

Взеха се незабавни мерки :

I. Изясняване на причините с медицински щаб и комисията по ВБИ и епидемиолози от РЗИ:

- Висок вирусен товар в отделенията за КОВИД и продължителен престой на персонала там, поради недостиг на кадри
- Недостиг на време и изключителен натиск на здравните звена от голям брой заразени с КОВИД 19 пациенти.
- Страх у персонала и отказ да бъдат командировани в рисковите звена
- Неглижиране на част от персонала на правилното използване на ЛПС и противоепидемичните мерки.

II.СПЕШНИ МЕРКИ:

- Закупуване на РОБОТ ЗА ДЕЗИНФЕКЦИЯ НА ВЪЗДУХ В ОАИЛ
- ЗАКУПУВАНЕ НА УВ ЛАМПИ ЗА ДЕЗИНФЕКЦИЯ НА ВЪЗДУХ В ПРИСЪСТВИЕ НА ХОРА ВЪВ ВСИЧКИ ЗВЕНА
- СТРОГО СПАЗВАНЕ НА ПРОТИВОЕПИДЕМИЧНИТЕ МЕРКИ ОТ ПЕРСОНАЛА
- ЕЖЕДНЕВЕН И ЕЖЕСЕДМИЧЕН ИНСТРУКТАЖ НА ПЕРСОНАЛА ОТ ВСИЧКИ ЗВЕНА

III. ОРГАНИЗАЦИОННИ МЕРКИ

I.1. Скрининг и триаж на пациентите в Спешно отделение.

Сортиране на пациентите-Разделяне на потока на пациенти с грипоподобни оплаквания.

IV. Дезинфекционни мероприятия и противоепидемични мерки

1.Осигуряване на достатъчно дезинфекционни препарати за дезинфекция на ръце и повърхности и изготвяне на алгоритъм на дезинфекция .Запознаване и инструктиране срещу подпис на целия персонал на „МБАЛ Пазарджик"

2.Стриктно да се почистват и дезинфекцират критичните точки в отделенията и лабораториите- кратност на обработките

2.1. Всички критични точки да се дезинфекцират четири пъти дневно и след замърсяване – входове и фоайета, асансьори, под и повърхности, автомобили, линейки и бусове /под и повърхности/, бюра, дръжки на врати, прозорци; ключове за осветление, бутони на асансьори, банкомати; парапети; регистратура за обслужване на пациенти; стационарни телефони и апарати, екрани, тоалетни чинии, мивки, кранове и всички често докосвани с ръцете повърхности.

2.2. Критичните точки подлежат на четирикратна дезинфекция

2.3. За Спешно отделение, Инфекциозно отделение, ОАИЛ, приемен кабинет за респираторни заболявания, приемен, кабинет в ИО дезинфекционните мероприятия трябва да се осъществяват на всеки час и след всеки курс за транспортните средства .

3. Начини на приложение на дезинфектантите

Приготвя се дезинфекционен разтвор за повърхностите, а дезинфектантите на спиртна основа се нанасят директно върху повърхностите без да се разреждат.

3.1. За малки повърхности (дръжки, бутони, клавиатури, бюра и др.)

3.1.1. Да се използват дезинфектанти на алкохолна основа готов за употреба.

3.1.2. Повърхностите директно се опръскват със спрея или се обтриват с чиста кърпа/тампон, предварително напоени с дезинфектанта.

3.1.3. Задължително условие е цялата повърхност да бъде напълно омокрена с дезинфектанта.

3.1.4. Третираната повърхност се оставя да изсъхне.

Важно: С алкохолни дезинфектанти не трябва да се обработват големи повърхности (над 2 m^2), тъй като са запалими. Поради същата причина не трябва да се използват в близост до източници на запалване и не трябва да се пръскат електрически панели или уреди, включени в електрическата мрежа!

3.1.5. Малките повърхности да се обтриват и с дезинфекциращи мокри кърпи или марлички ,напоени с дезинфектант, като след използването им се събират и изхвърлят в контейнера за опасни отпадъци.

3.2. Големи повърхности (стени, подове, работни плотове и др.):

3.2.1. Дезинфектантите за коридори, фоайета, под и големи повърхности са ИНЦИДИНИН РАПИД-2%.и в краен случай САНИФОРТ 1% или техни заместители според сложното снабдяване-откази от фирми производители .

3.2.2. Обработката се извършва чрез *забърсване* с конци за миене, моп, кърпа, напоени с работния разтвор на дезинфектанта или чрез *опръскване* с работния разтвор на дезинфектанта .

3.2.5. Стриктно трябва да се спазва Дезинфекционния план на отделението, който се актуализира, съгласно новите указания и се поставя на видно място за изпълнение. Отговорник за това е старшата сестра /акушерка, лаборантка, рехабилитатор./

3.3. Техники за нанасяне на дезинфектантите при обработка на големи повърхности:

Подлежащите на дезинфекция повърхности могат да се обработват по различен начин, в зависимост от избрания дезинфектант и вида на самите повърхности.

3.3.1. Дезинфекция чрез забърсване с моп/кърпа:

3.3.1.1. За манипулационна /сестринска стая, лекарски кабинет / се използва система от мопове, предварително напоени с дезинфекционен разтвор. Подът на едно помещение се обработва с един моп, а малките повърхности в едно помещение – с една кърпа. Следващото помещение/повърхност се обработват с дезинфекциран моп,кърпа.

3.3.1.2. За болничните стаи се използва системата на двете кофи, съдържащи дезинфекционен разтвор в една и съща концентрация. С мопа се обтрива повърхност до 10 m^2, а с кърпата до 2 m^2. Следва последователно изпиране и дезинфекция

3.3.1.3. Използваните кърпи и мопове, при всички случаи, подлежат на обеззаразяване след работа с тях, като се накисват в работен разтвор на дезинфектант САНИФОРТ 1% след което се изпират и се оставят да изсъхнат.

3.3.1.4. При работа с хлорни дезинфектанти в санитарните помещения и в други обекти, повърхностите, които ще влязат в контакт с кожата, като седалки на тоалетни чинии, столове, пейки и др., трябва задължително да бъдат забърсани с чиста суха или влажна кърпа след изтичане времето на въздействие на използвания дезинфектант.

3.3.2. Дезинфекция чрез опръскване:

3.3.2.1. Да се осъществява чрез ръчни, гръбна пръскачка

3.3.2.2. Обширна обработка с гръбна пръскачка-аерозолна дезинфекция се извършва от дежурния санитар

4. Допълнителни изисквания

4.1. За всички дозатори на територията на отделение, звено, старшата медицинска сестра /акушерка, лаборант, рехабилитатор/ да следи за изразходването и своевременно осигуряване на течни сапуни и дезинфекционни продукти, еднократни салфетки за подсушаване на ръцете.

4.2. Контейнерите за опасни отпадъци да се изхвърлят ежедневно и при необходимост, като се спазва изискването за непресичане на потоци. След всяко изхвърляне дежурният санитар почиства и дезинфекцира контейнера, пода и повърхностите.

4.3. Да се използват лични предпазни средства – ръкавици, маски и да се изхвърлят според изискванията след употреба.

4.4. Личните предпазни средства се отстраняват внимателно, като не се докосва контаминирата повърхност.

4.5. Личните предпазни средства, които не са за еднократна употреба, като очила, шлем, ръкавици, марлени маски подлежат на дезинфекция чрез накисване или забърсване.

4.6. Личните предпазни средства за еднократна употреба да се изхвърлят безопасно в отделен шарп контейнер.

4.7. След сваляне на личните предпазни средства (маски, ръкавици, престилка и/или др.) ръцете задължително се измиват с вода и сапун и се дезинфекцират със СКИНМАНСОФТ ИЛИ ЖИВАСЕПТ.

5. Дезинфекция чрез UVC светлина/бактерицидни лампи-там където има

5.1.1 Бактерицидни лампи с директно UVC излъчване се използват за дезинфекция на въздух и повърхности .Да не се допуска достъп/присъствие на хора в помещенията в работен режим на директните излъчватели. Дезинфекция се постига при работа на лампите в продължителност 30 минути и минимум 6 μW/cm^2 UVC интензитет в целия обем на помещенията.

5.1.2. По отношение на обеззаразяването на повърхности, директните бактерицидни лампи само подпомагат дезинфекцията с химични средства (дезинфектанти), но не я заместват!

III. Хигиена на ръцете (отнася се до всички служители и пациенти)!!!

6.1. Старшата медицинска сестра да обучи и да насърчава да се избягват докосването на лицето си с ръце, особено в областта на носа, очите и устата.

6.2. Да се мият ръцете редовно с вода и сапун.

6.2.1. Всички служители да спазват правилната техника за обтриване на ръцете при хигиенна дезинфекция-6-те стъпки (да се обръща специално внимание на палците, между пръстите, върховете на пръстите, гърба на дланите);

6.2.2. Миенето на ръцете с обикновен сапун и вода трябва да е с продължителност минимум 20 секунди.

6.3. При използване на алкохолен дезинфектант, той трябва да се втрива в кожата на сухи ръце в продължение на минимум 30 секунди.

6.3.1. Трябва да се спазва правилната техника за хигиенна дезинфекция на ръцете преди чисти и след мръсни дейности.

6.3.2. След изтичане на необходимото време за контакт, ръцете се оставят да изсъхнат.

6.4. Да се поставят диспенсъри с дезинфектанти на алкохолна основа на всеки вход на отделение.

V. Осигуреност с лични предпазни средства

За персонала във всяко отделение се осигуряват лични защитни предпазни средства - респираторни маски тип FFP2, изолационни костюми, ръкавици, очила, калцуни.

VI. Осигуряване на бързи тестове за първична лабораторна диагностика за възможен случай на инфекция с COVID-19

За подобряване на дезинфекционните мероприятия са въведени чек листи, удостоверяващи персоналната отговорност за съответното звено, както и журнали за супорирали рани и декубитални рани за подобряване на отчетността на ИХМ в оперативните звена .

Във всяко звено има отговорник по превенция ,диагностика и отчетност на ИСМО, като в голяма част от отделенията особено рисковите е лекар

VII.Ежеседмичен инструктаж на старшите медицински сестни и ежедневен инструктаж по отделения на целия персонал за спазване на противоепидемичните мерки и правилно използване на ЛПС.

Извикан беше консултант епидемиолог от ВМА - доц. Галев, който одобри взетите мерки.

Ситуацията беше овладяна, но остава рискова поради остър недостиг на персонал и преумора, както и поради продължителност на пандемията повече от година.

През 2020г. бяха извършени 4 проверки по промяна на обстоятелства по регистриране ДДД фирмите за областта, съгласно Наредба №1/05.01.2018г. за условията и реда за извършване на дезинфекции, дезинсекции и дератизации в ДДД фирмите на територията на областта, при план 11.

При проверките се установи, че фирмите, подали заявление за промяна на обстоятелствата по регистрация на ДДД дейности на територията на област Пазарджик, отговарят на изискванията на Наредба №1/05.01.2018г. и са вписани в публичната база данни на Министерство на здравеопазването за физическите и юридическите лица, които извършват ДДД дейности.

Професионалната правоспособност на ръководителите и изпълнителите на ДДД-дейностите е доказана с представени удостоверения. Обикновено дейността се извършва от самия ръководител и от назначени един или двама изпълнители. На изпълнителите се провежда инструктаж от ръководителя на фирмата, за което има подписани декларации.

Фирмите притежават подходяща материална база – сграден фонд и екипировка за съхраняване и експлоатация на техниката и материалите. Набавени са необходимите лични предпазни средства за изпълнителите.

ДДД дейностите се извършват обикновено по предварително сключени договори с юридически лица и / или при еднократни поръчки на физически лица. За извършваните ДДД-обработки на различни обекти /фирми се издават протоколи и фактури. Ефективността на провежданите ДДД мероприятия се следи от ръководителя.

Извършени са 7 проверки по изпълнението на Договор за организиране и прилагане на дезинфекционни мероприятия за контрол на комарните популации в страната РД-11-172/29.04.2020г. За всички извършени проверки са съставени констативни протоколи „без забележки".

Извършени са обработки на 147 биотопа, съгласно сключения договор.

През 2020г. бяха извършени 42 тематичните проверки по профилактика на туберкулозата на общопрактикуващите лекари в областта. При проверките се констатира, че новите случаи на туберкулоза се съобщават с бързи известия, съгласно изискванията на Наредба № 21/18.07.2005г. за реда за регистрация, съобщаване и отчет на заразните болести.

Всички болни са обхванати с епидемиологични проучвания. Събират се данните от бързите известия за болен от туберкулоза и се изготвят периодични справки. Съществува добра колаборация между РЗИ и СБАЛПФЗ, в резултат на което бяха издирени контактните лица и насочени за изследване в СБАЛПФЗ – Пазарджик. След преглед от специалист, проба 46анту, рентгенография на бял дроб и параклиника 46 от тях са обхванати с химиопрофилактика с Изониазид.

При проверките се обърна внимание на техниката на извършване на проба Манту, отчитане на 72-я час на пробата, регистриране в работната тетрадка датата на отчитане. При затруднено отчитане на проба Манту /хиперергични или отрицателни проби/ децата се изпращат за консултация в СБАЛПФЗ - Пазарджик.

През годината ОПЛ не са изпращали деца за консултация.

През годината в лабораторията на РЗИ - Пазарджик за ХИВ са изследвани 21 болни /15 мъже и 6 жени/, насочени от лечебните заведения за диагностика и лечение на туберкулоза. Има един положителен резултат на мъж на 40г. Останалие резултати от изследванията са отрицателни

Изготвят се шестмесечни отчети по писмо на МЗ № 32-00-9/05.02.2010г. за въвеждане на консултиране и изследване за ХИВ в пневмофтизиатричната мрежа.

Активно се проследява имунопрофилактиката на новородените в родилните отделения на многопрофилните болници с БЦЖ ваксина. Текущи проверки бяха извършени и в неонатологията на МБАЛ–Пазарджик по своевременното приложение на ваксината БЦЖ, съгласно изискванията на Наредба №15/12.05.2005г. за Имунизациите в РБългария и спазване дозите и техниката на приложение. При проверките не са констатирани сериозни пропуски, с изключение на отлагане на подлежащите по временни противопоказания. Бяха дадени препоръки за стриктно отразяване на проведените имунизации в обменната карта на новороденото за сведение на ОПЛ.

ОПЛ извършват проверка за белег на 7-месечните бебета. Единични са случаите без направена имунизация в родилно отделение /недоносеност или аномалия/.

Проследява се изпълнението на Методично указание за контрол на туберкулозата в лечебните заведения, утвърдено със заповед № 09-690/10.12.2009г. на Министъра на здравеопазването.

Всяко тримесечие се изготвя информация за химиопрофилактиката на туберкулозата на територията на област Пазарджик, съгласно писмо на МЗ изх.№32-00-16-08/03.02.2009г.

Осъществени са работни срещи с НПО, чиито координатори съдействат активно при издирване на контактните, а също и на болни, които самоволно са прекъснали лечението си, с цел да ги мотивират отново да се лекуват. Проведени са и многократни работни срещи с управителя на СБАЛПФЗ и патронажната сестра.

Контрол над обектите и наказателна дейност

През годината са извършени 3205 тематични проверки, при план 3143. Успоредно с провеждане на здравен контрол, основна част от дейността ни беше оказването на ОМП,

свързана с имунопрофилактиката и с проблемите на профилактиката и контрола на заразните болести - 499 ОМП при план 347. Извършени са 5282 епидемиологични проучвания, с които са обхванати всички подлежащи на задължително проучване случаи. Проведени са редица срещи с ръководствата на здравни заведения.

Неразделна част от ДЗК е микробиологичния контрол на дезинфекциите и стерилизациите и контрол на дезинфекционната техника. Взети са 4716 микробиологични и 5740 паразитологични проби. Приготвени са 9576 транспортни среди за нуждите на Д НЗБ, част от които бяха раздавани на лечебните заведения. Извършени са 728 изследвания за Covid -19 с бързи тестове.

През годината са съставени 4 акта, покрити с наказателно постановление 4 срещу 24 акта за предходната година.

Пуснати са 12586 предписания на поставени под карантина лица, свързани с извънредната епидемична обстановка за Covid -19, обявена през м. март 2021.

През изтеклата година по ПСК в отдела са издадени 7 становища за класификация на отпадъците. Извършени са 19 проверки за спазване на здравните изисквания при регистрация на ЛЗ.

Заедно с контролната дейност оказваме консултативна и методична помощ по:

- Имунопрофилактика на лекарите, прилагащи задължителни, целеви и препоръчителни имунизации и реимунизации
- Прилагане на действащата нормативна уредба в областта на надзора, профилактиката и контрола на заразните болести
- По профилактиката и контрол на ИСМО
- Постекспозиционна профилактика и предпазване на медицинския персонал от инфекция с ХИВ, хепатит В и С в лечебните и здравни заведения

И през тази година беше направен анализ на проведените имунизации на децата и учениците, въз основа на данни, предоставени от личните лекари. Така се отчете за пореден път ефекта от таблицата образец, изготвена от нас, която медицинските специалисти от здравните кабинети в детските заведения и училища представят.

През 2020г. са регистрирани 5388 ОЗБ /без грип и ОРЗ/ срещу 515 за миналата година. Структурата на заразната заболеваемост е следната: 13 чревни, 5321 капкови, 4 трансмисивни, сифилис – 3, ОВП – 3, ехинококоза - 3. Това съотношение за предходната година е следното: 74 чревни, 400 капкови,12 трансмисивни, листериоза –1, сифилис– 3,ехинококоза–10,ОВП–15.

Относителния дял на чревните инфекции е 0,2% срещу 43,6% за миналата година, на капковите 98,7% срещу 40,1% за миналата година 0,07% на трансмисивните инфекции срещу 5,4% за миналата година.

Чревни инфекции: Регистрирани са 13 случая, относителен дял – 0,2%, заболеваемост 5,0$^{0}/_{0000}$ срещу 74, заболеваемост 14,3$^{0}/_{0000}$ за 2019г.

Година	2016	2017	2018	2019	**2020**
Брой заболели	237	338	144	74	**13**
Заболеваемост	89,9 $^{0}/_{0000}$	129,5 $^{0}/_{0000}$	55,8 $^{0}/_{0000}$	28,9 $^{0}/_{0000}$	**5,0 $^{0}/_{0000}$**

В групата на чревните инфекции водеща роля имат вирусните хепатити и салмонелозите. Вирусните хепатити са 4, заболеваемост 1,5$^{0}/_{0000}$ срещу 43 случая, заболеваемост 18,9$^{0}/_{0000}$ за 2019г. Относителен дял 28,5%.

Година	2016	2017	2018	2019	**2020**
Брой заболели	101	212	49	43	**4**
Заболеваемост	38,3 $^{0}/_{0000}$	81,2 $^{0}/_{0000}$	18.9 $^{0}/_{0000}$	16.8 $^{0}/_{0000}$	**0.01$^{0}/_{0000}$**

По данни на разделната регистрация разпределението е както следва: тип А – 2 случая, тип В - 1 случай, вирусен хепатит Е -1.

Вирусен хепатит тип А – регистрирани са 2 случая, заболеваемост 0,780/0000 срещу 13 случая за 2019г., заболеваемост 5,10/0000,. Забелязва се низходяща тенденция при заболеваемостта от вирусен хепатит тип А.

През 2020г. са съобщени и хоспитализирани в Инфекциозно отделение на МБАЛ-Пазарджик 2 случая на Вирусен хепатит тип А, мъже, които са потвърдени.

По възрастови групи заболелите се разпределят както следва:

25-49	над 50
1	1

Извършено е епидемиологично проучване, издирени са контактните, направени са необходимите изследвания, предприети са съответните противоепидемични мерки.

Вирусен хепатит тип В – регистриран е 1 случай, жена във възрастова група 25-49г., заболеваемост 0,390/0000, срещу 2 случая, заболеваемост 0,80/0000 за 2019г. Няма заболели в имунизационна възраст.

По отношение изясняване пътищата на предаване заболялата не съобщава за кръвни манипулации или хирургични интервенции.

Вирусен хепатит тип С - няма регистрирани случаи.

Вирусен хепатит тип Е – регистриран е 1 случай на мъж във възрастова група 15-24г. заболеваемост 0,39 0/0000, относителен дял – 25%.

Ентероколити – няма регистрирани случаи.

Салмонелози – регистрирани са 3 случая, заболеваемост 1,170/0000, срещу 11 случая, заболеваемост 4,30/0000 за миналата година, относителен дял 14,9%.

Година	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
Брой заболели	**35**	42	**18**	**11**	**3**
Заболеваемост	**13,3$^{0}/_{0000}$**	16,1$^{0}/_{0000}$	**6,9$^{0}/_{0000}$**	**4,3$^{0}/_{0000}$**	**1,1$^{0}/_{0000}$**

Заболели са дете във възрастова група 5-9г.– 1 случай,причинител S. Thypimurium, мъж на 57г. и жена на 64г.с причинител салмонелоза от гр.Д. В организирани колективи не са регистрирани случаи.

Шигелози – регистриран е 1 случай с причинител Shigella flexneri на момче във възрастова група 5-9г., заболеваемост 0,30/0000, относителен дял 7,6% срещу 5 случая, заболеваемост 1,90/0000 за миналата година.

Година	2016	2017	2018	2019	**2020**
Брой заболели	15	15	7	5	**1**
Заболеваемост	8,3 $^{0}/_{0000}$	5,7 $^{0}/_{0000}$	2,7 $^{0}/_{0000}$	1,9 $^{0}/_{0000}$	**0,3 $^{0}/_{0000}$**

През 2020г. са регистрирани 2 случая на легионерска болест, заболеваемост 0,7$^{0}/_{0000}$, отн. дял 15% срещу 0 случая за 2019г.

Първият случай е на мъж на 64г. от гр.Септември, работещ като помпиер в помпена станция на ВиК, където около подемника има застояла вода. Заболял в началото на м. март с висока температура, главоболие, кашлица и задух. Хоспитализиран в ИО при МБАЛ Пазарджик със съмнение за грип. Не е пътувал извън страната, не съобщава за нощувки навън сред природата. Изпратена урина за изследване в НРЛ ООБИ гр. София и доказана легионерска болест

Другият случай е на мъж на 36г. от гр. Сърница, който работи в горско стопанство. Пътувал до Гърция с цел туризъм, завърнал се на 28.06.2020г., в България. Заболял през м. юли 2020г. с обща отпадналост, висока температура,кашлица, главоболие и болки в мускулите. Хоспитализиран в Инфекциозно отделение на МБАЛ Пазарджик с пневмония и съмнение за коронавирус. Изпратена урина за изследване в НРЛ ООБИ гр. София и доказана легионелоза.

През изминалата година са регистрирани 3 случая на ротавирусен гастроентероколит, заболеваемост 1,1$^{0}/_{0000}$, отн. дял 23% срещу 8 случая за м.г. Най-засегната е възрастта 1-4г. – 2 случая.

Активен епидемиологичен надзор над ОВП се провеждаше в 11 отделения на МБАЛ гр. Пазарджик – Инфекциозно отделение, I и II ДО и Нервно отделение, МБАЛ гр.Пещера - Детско и Инфекциозно отделения, МБАЛ „Уни Хоспитал" гр. Панагюрище - Детско отделение, МБАЛ гр. Велинград - Детско отделение и МБАЛ „Здраве" гр. Велинград - Детско отделение, МБАЛ "Хигия" гр Пазарджик - Детско отделение, МБАЛ "Здраве" гр. Пазарджик – Детско отделение.

Общият брой на леглата в отделенията, подлежащи на надзор е 322, разпределени както следва: Инфекциозно отделение – 28 легла, Детско отделение – 269 легла, Нервно отделение – 25 легла.

Броят на децата от 0-15г. включени в надзора е 41350.

През 2020г. са направени 528 проверки и не бяха открити случаи на ОВП, които не са съобщени.

През 2020г. са съобщени 3 деца с Парализа на Бел: НСН на 1г. 2мес, РАЯ на 11г. 6мес, ФЮК 4г.7мес.

Всички деца бяха хоспитализирани в Инфекциозна клиника гр. Пловдив и ни бяха съобщени от колегите от РЗИ – Пловдив. Своевременно им беше подавана информация за имунизационния статус на децата, както и изпращане на проследяващите клинични прегледи в МЗ.

Капкови инфекции – през изминалата година са регистрирани 5321 капкови инфекции, заболеваемост 208,2$^{0}/_{0000}$, срещу 400, заболеваемост 156,6$^{0}/_{0000}$ за 2019г..

Водещо място през 2020г. заема *COVID-19* - 5261, заболеваемост 98,8$^{0}/_{0000}$, срещу 0 случая за 2019г. Възрастовата структура е следната:

Covid - 19		0	1-4г.	5-9г.	10-14г.	15-19г.	20-24г.	25-29г.	30-34г.	35-39г.	40-44г.	45-49г.	50-54г.	55-59г.	60-64г.	65+	общо
заболели	мъже	1	5	9	14	32	52	83	156	166	192	232	256	322	362	719	2601
починали						1			1		4	2	15	12	29	145	209
заболели	жени	0	3	3	9	27	45	88	149	161	192	210	289	364	348	772	2660
починали		0	0	0			1		1		1	1	4	10	8	84	110
заболели	ОБЩО	1	8	12	23	59	97	171	305	327	384	442	545	686	710	1491	5261
починали						1	1		2		5	3	19	22	37	229	319

Най-висока заболеваемост има във възрастова група над 65г. с 1491 случая, следвана от възрастова група 60-64г. – 710 случая и възрастова група 55-69г.- 686 случая. Заболели са 103 деца и ученици до 19 годишна възраст.

Преез изминалата година са регистрирани 52 случая на *варицела* - заболеваемост 20,3$^{0}/_{0000}$, срещу 310 случая, заболеваемост 121,3$^{0}/_{0000}$ за м.г. Възрастовата структура показва най-висока заболеваемост във възрастова група 1–4г. – 26 случая, следвана от 10-14г. – 10 случая и 5-9г. – 9 случая. От заболелите 25 случая са от детски заведения и 19 случая са ученици.

Морбили – регистрираните случаи са 30, заболеваемост 10,57$^0/_{0000}$, относителен дял 0,5%, срещу 69 случаи за м.г.

27 от регистрираните заболели са потвърдени в НРЛ, а 3 са отхвърлени. Два от случаите са с отрицателен резултат от НРЛ-София, а един е отхвърлен по клинични данни – касае се за лекарствена алергия.

Разпределението по възрасти е следното:

0	1-4г.	5-9г.	10-14г.	15-19г.	20-24г.	25-29г.	35- 40г.
5	10	4	3	1	2	1	1

По отношение на имунизационния статус 15 са необхванатите с имунизации, като 8 от тях не са навършили имунизационна възраст, две са на гранична възраст, т.е. подлежат в момента и са временно отложени и останалите пет нямат имунизации. Двама от всички заболели са в големите възрастови групи и за тях няма данни за проведени имунизации. 10 са обхванатите с една доза ваксина и 2 с две дози.

Тъй като пет от случаите на морбили са от края на м. декември 2020г., а са потвърдени през м. януари 2021г. в уеб базираната система са съобщени през 2020г., а в НЦОЗА през 2021г.

При всички болни заболяването завършва с оздравяване за различно дълъг период от време. Наблюдаваните усложнения са пневмонии, ларингит, кератит.

Скарлатина – регистрирани са 3 случая, заболеваемост 1,1$^0/_{0000}$, срещу 11 случая, заболеваемост 4,3$^0/_{0000}$ за 2019г., относителен дял 2,8%. След епидемичната 1995г. заболеваемостта от скарлатина бележеше низходяща тенденция. Леко завишаване имаше през 2004г. През 2015г. и 2016г. се забелязва увеличение броя на заболелите, а през 2018г. тенденцията е низходяща. Възрастовата структура показва най-висока заболеваемост във възрастова група от 1-4г. – 2 случая. Всички заболели са от организирани колективи.

През 2020г. са регистрирани 5 случая на туберкулоза, заболеваемост 1,9$^0/_{0000}$, относителен дял 0,09% срещу 23 случая, заболеваемост 9,1$^0/_{0000}$ за м.г. Заболели са 3 жени и 2 мъже от различни възрастови групи. Няма заболели в имунизационна възраст.

Няма регистрирани случаи на *листериоза.*

рез 2020г. не са регистрирани случаи на *бактериален менингит.*

ОРЗ и грип – регистрирани са 3193 ОРЗ срещу 2952 за 2019г. През 2020г. беше обявена грипна епидемия, защото бяха достигнати епидемични стойности.

Покривни и трансмисивни инфекции.

През 2020г. бяха регистрирани 4 случая на *Марсилска треска,* заболеваемост 1,5$^0/_{0000}$, срещу 9 случая, заболеваемост 3,5$^0/_{0000}$ за 2019г.

От епидемиологичните проучвания на регистрираните с диагноза Марсилска треска се установи, че няма заболели деца. От разпределението по населени места прави впечатление нарастване броя на заболелите в градовете. През годината се изпълняваха задачите, заложени в работния план – програма за профилактика и борба с ВПТИ в област Пазарджик.

Няма регистрирани случаи на *ХТБС през 2020г.*.

През последните четиринадесет години няма регистрирани случаи на *Кримска хеморагична треска.*

Регистриран е един случай на *Западнонилска треска* през м. август 2020г., заболеваемост $0,3^0/_{0000}$, отн. дял. 8,3%.

Заболелият е мъж на 73г. от гр. Пазарджик, пенсионер. Постъпва за лечение в Инфекциозно отделение на МБАЛ Пазарджик на 28.08.2020г. с обща отпадналост, главоболие, световъртеж и висока температура със съмнение за Менингоенцефалит. Изпратен ликвор за изследване в Референтна лаборатория НЦЗПБ гр. София, където диагнозата е потвърдена.

Поради влошаване на общото състояние болният е приведен в ОАИЛ на 27.08.2020г. На 01.09.2020г. болният е починал в болницата.

За случая е уведомено Министерство на здравеопазването, изпратено е писмо и анкетен протокол за починал.

Във връзка с доказани случаи на Западно – нилска треска в страната бяха изготвени и изпратени писма до всички МБАЛ, ДКЦ, МЦ ОПЛ за необходимостта от въвеждане на следните профилактични мерки в лечебните заведения:

Снемане насочена епидемиологина анамнеза на лица, завърнали се от заразени страни и развили фебрилитет без ясна етиологична връзка или инфекции на ЦНС (вирусен менингит/енцефалит) след ухпване от комари, с цел ранно откриване и съобщаване на заболели. Изпращане на своевременна информация в РЗИ за броя на заболелите от вирусен менингит или енцефалит от отделенията по неврология и инфекциозни болести. Случаите следва да се диагностицират в Националната референтна лаборатория на НЦЗПБ.

Проведено е едно заседание на Областната и Общинска епизоотични комисии. РЗИ изготвя доклади с анализ на състоянието на заболеваемостта от ВПТИ за област Пазарджик с проследяване на разпространението и даване насоки за ефективна профилактика и борба с тях.

Отново беше обсъден въпроса за контролиране на кучешката популация, съгласно действащата нормативна уредба, ограничаване възможностите за разпространение на кърлежи. Обърна се внимание на повишаване здравната култура на населението чрез публикации и актуална информация за профилактика и борба с ВПТИ.

Оказвана е системна методична помощ от инспектор в Дирекция НЗБ при провежданите планови проверки на ОПЛ в областта по темата на циркулярното писмо за малария – през целия летен сезон.

Готовност за експресна диагностика на маларията и неотложното й лечение със съвременни препарати е осигурено от лекаря – паразитолог в Дирекция "НЗБ" към РЗИ – Пазарджик. Суспектни случаи за малария през отчетния период не е имало в областта и диагностични изследвания не са правени.

Изводи: С изпълнение на дейностите залегнали в регионалната програма, утвърдена от Областния управител на област Пазарджик, се стремим да постигнем намаляване на

заболеваемостта от трансмисивни инфекции, недопускане внос и разпространение на малария и други вносни паразитози, намаляване усложненията и леталитета от тези заболявания.

За да бъде борбата с тези заболявания по-ефективна е необходимо провеждане на комплексни мерки от всички, ангажирани с този проблем институции, както и широка обществена подкрепа.

СПИН и СПИ

Ежемесечно се изготвя обобщена справка за броя на изследваните за

СПИ и ХИВ. Справката е в таблична форма и съдържа брой изследвани, по пол, възраст и повод на изследването за ХИВ и резултат. Положителните се изпращат за потвърждение в Референтната лаборатория.

През 2020г. в областта са направени 2910 изследвания за ХИВ / мъже 1427, жени 1483/.От тях: хемодиализирани лица – 180, бременни – 458, ИУН - 33, ТБ – 23, други /по желание, за документ, за чужбина/ - 2216.

От общият брой изследвани за ХИВ през 2020г. има 2 положителни случая, потвърдени в Референтна лаборатория - София, като единия е регистриран още през 2014г.

Поради липса на КАБКИС за тези случаи РЗИ няма никаква информация освен бързото известие, получено от лабораторията.

Регистрирани са 3 случая на сифилис, заболеваемост 1,20/000, относителен дял 0,6% и 1 случай на вроден сифилис на кърмаче.

През 2020г. са регистрирани 3 случая на ехинококоза, заболеваемост 3,90/0000, относителен дял 1,9%.

Оказвана е системна методична помощ от инспектор в Дирекция НЗБ при провежданите планови проверки на ОПЛ в областта по темата на циркулярното писмо за малария – през целия летен сезон.

Готовност за експресна диагностика на маларията и неотложното й лечение със съвременни препарати е осигурено от лекаря – паразитолог в Дирекция "НЗБ" към РЗИ – Пазарджик. Суспектни случаи за малария през отчетния период не е имало в областта и диагностични изследвания не са правени.

В изпълнение на писмо №12-01-73/28.08.2019г. на МЗ, касаещо доказани случаи на Западно-нилска треска в страната, бяха изготвени и изпратени писма до всички МБАЛ, ДКЦ, МЦ, ОПЛ за необходимостта от въвеждане на следните профилактични мерки в лечебните заведения:

1.Да се снема насочена епидемиологична анамнеза на лица, завърнали се от заразени държави и развили фебрилитет без ясна етиологична връзка или инфекции на ЦНС (вирусен менингит/енцефалит) след ухапване от комари, с цел ранно откриване и съобщаване на заболели.

2.Получаване на своевременна информация в РЗИ за броя на заболелите от вирусен менингит или енцефалит от отделенията по неврология и инфекциозни болести.

3.Засилване контрола при подбор на донори и клиничната им преценка, по-специално за жителите или посетителите /дори и за една нощ/ на райони в близост до реки, водни басейни – езера, язовири.

4.Отлагане на всички дарители, съмнителни за заболяване за период от 28 дни след отзвучаване на грипоподобните симптоми.

5.Случаите следва да се диагностицират в Националната референтна лаборатория на НЦЗПБ.

Изводи: С изпълнение на дейностите залегнали в регионалната програма, утвърдена от Областния управител на област Пазарджик, се стремим да постигнем намаляване на заболеваемостта от трансмисивни инфекции, недопускане внос и разпространение на малария и други вносни паразитози, намаляване усложненията и леталитета от тези заболявания.

За да бъде борбата с тези заболявания по-ефективна е необходимо провеждане на комплексни мерки от всички, ангажирани с този проблем институции, както и широка обществена подкрепа

Инфекции, свързани с медицинското обслужване

В Пазарджишка област и през тази година профилактиката на ИСМО беше възложена на РЗИ, главен инспектор по ИСМО към МБАЛ – Пазарджик и комисиите към съответните лечебни заведения.

Спазвайки Наредба №3/08.05.2013г. за утвърждаване на Медицински стандарт здравните заведения актуализираха комисиите. Те изготвиха Програми за профилактика на ИСМО, като включиха в тях мероприятия за разкриваемостта, противоепидемичния и санитарно-хигиенен режим, микробиологичната диагностика и материално-техническата база.

През годината в Пазарджишка област са регистрирани 788 ИСМО при изписани болни 78623 – 1%. За 2019г. тези цифри са съответно 1022 ИСМО при 107355 изписани болни – 0,9%.

По здравни заведения се разпределят както следва: МБАЛ – гр.Пазарджик – 414 срещу 520 за м.г., МБАЛ-Велинград – 67 срещу 114 за м.г., МБАЛ-Пещера – 29 срещу 30 за м.г., МБАЛ-Панагюрище – 37 срещу 37 за м.г., МБАЛ "Здраве" – 8 срещу 22 за м.г., МБАЛ "Хигия" - 201 срещу 247 за м.г., МБАЛ "Здраве" – Велинград – 1 срещу 9 за м.г.,МБАЛ „Хигия – Север" – 7 срещу 1 за м.г.

От всички регистрирани случаи на ИСМО по основни групи те се разпределят по следния начин:

1.Уроинфекции – 152 срещу 185 за м.г.

2. Инфекции на око, УНГ, устна кухина – 46 срещу 90 м.г.

3.Инфекции на хирургичната рана –196 срещу 140 м.г.

4. Белодробни – 72 срещу 88 за м.г.

5. Кожни – 9 срещу 13 за м.г.

6. Хирургично място - 159

В заключение можем да кажем, че структурата на ИСМО не се е променила. Водещо място заемат три групи инфекции: уроинфекции, инфекции на хирургичната рана и белодробни инфекции.

В МБАЛ – Пазарджик по отделения ИСМО се разпределят както следва:

1. ОАИЛ - 158 срещу 153 за м.г.
2. Хирургични отделения - 40 срещу 57 за м.г.
3. Урология – 38 срещу 31 за м.г.
4. Неонатологично отделение – 18 срещу 17 за м.г.
5. Хемодиализа – 20 срещу 15 за м.г.

Няма регистрирани вътреболнични взривове.

В микробната етиология на доказаните ИСМО съществен дял заемат

1. Ешерихия коли - 100
2. Стафилококус ауреус – 47
3. Клебсиела пневмоние – 58
4. Стафилококус коагулаза нег. – 22
5. Ацинетобактер баумани - 24
6. Pseudomonas aeruginosa - 38

През 2020г. от здравните заведения в Пазарджишка област са изписани 78623 болни, като от тях 40927 са получили антибиотици – 52,05%. За 2019г. цифрите са съответно 107355 болни, от тях 48735 са получили антибиотици – 45,5%.

Микробиологичен мониторинг на антибиотичната употреба и антимикробна резистентност.

Предвид съобщенията за нарастващата антимикробна резистентност на микробните причинители на ИСМО като: MRSA, мултирезистентни Грам /-/ бактерии, Ацинетобактер баумани, микобактерии и др. е необходимо мониториране на антибиотичната употреба и антимикробната чувствителност. Това се извършва само в МБАЛ – Пазарджик и МБАЛ – Панагюрище, където се провеждат изследвания на клинични материали от оперативна рана, пациенти с ЦВК, на изкуствена белодробна вентилация, с уретрална катетеризация. Извършва се и мониторинг на новородените за стафилококово носителство чрез вземане на секрет от носа.

По прилагане и спазване на стандартните предпазни мерки при грижите за пациентите.

При проверките се установи, че стандартните предпазни мерки задължително се прилагат при всички пациенти, като рутинно се спазват отделните компоненти – хигиена на ръцете, използване на средствата за лична защита, деконтаминация на медицинското оборудване, безопасна употреба на остри и режещи предмети, управление на болничне отпадъци. За намаляване честотата на хоспиталните инфекции, свързани с медицинското обслужване и на

рисковете за тяхното възникване, ръководствата на болниците са положили усилия за обучение на персонала

по спазване на комплексните изисквания.

Във всички манипулационни и превързочни са поставени постери за начина на провеждане хигиенната дезинфекция на ръце, осигурени са дозатори за течен сапун и дезинфектант, но на някои места те са неработещи. Осигурени са достатъчно стерилни материали за еднократна употреба и средства за лична защита.

Дезинфекционните планове по отделения са разработени подробно и точно, с изключение на няколко отделения, където неправилно се обеззаразява и дезинфекцира специалната медицинска апаратура.

За отстраняване на констатираните пропуски и подобряване противоепидемичния режим и санитарно-хигиенното състояние в болниците са дадени следните препоръки:

1. Точна и пълна регистрация на реално съществуващите случаи на ИСМО.

2. Да се назначава изследване, поради индикации за инфекция, а не поради изисквания на здравно-осигурителната каса.

3. Да се контролира редовно изпълнението на програмите за профилактика на ИСМО.

4. Да се извършва системно обучение за точното спазване на стандартните предпазни мерки при всички пациенти.

5. Да се оценява риска от възникване на инфекция при всеки пациент, предвид неговата възраст, хронични заболявания, лечебно-диагностични процедури.

За подобряване работата по профилактиката и борбата с ИСМО е необходимо:

1. Да се извършват по-задълбочени проучвания и да се подобрява разкриваемостта на ИСМО. Да не се допуска безотговорно попълване на формуляр 3-05.

2. Стриктно спазване на Наредба №21/18.07.2005г. за регистрация и отчитане на ИСМО и Наредба №3/08.05.2013г. за утвърждаване на медицински стандарт по профилактика и контрол на ВБИ.

3. Провеждане на комплексни мероприятия в някои здравни заведения за подобряване на санитарно-хигиенното състояние в изпълнение на предписаните от нас мероприятия.

На основание чл. 63, ал. 6 от Закона за здравето и във връзка с Решение на Народното събрание за обявяване на извънредно положение върху територията на Република България считано от 13 март 2020г., разпространението на COVID-19 в световен мащаб и обявената от Световната здравна организация пандемия и препоръки на Националния оперативен щаб, създаден със Заповед № Р-37/26.02.2020г. на министър-председателя на Република България от 18.03.2020г. временно беше забранено влизане на територията на Република България на лица, пристигащи от Китайската народна република.

През м. март в изпълнение на указателни писма на МЗ и заповеди на Министъра на здравеопазването бяха уведомявани своевременно всички МБАЛ, МЦ, ДКЦ, ЦСМП, ОПЛ, РЗОК

и БЛС за мерките, които трябва да бъдат предприети по отношение на COVID – 19, насоки за медицинския персонал, алгоритъм на поведение, дефиниция за случай. С формулярите за събиране на данни за пристигнали от Китай и Италия, получени от ГКПП и летище София бяха запознавани посочените в тях лични лекари за изпълнение на мерките, които те трябва да предприемат /медицинско наблюдение и карантина за 14 дни. Ежедневно информиране на ОД на МВР, кметове на общини, ТП на НОИ за пристигнали от рискови страни.

Епидемиологично проучване на заболелите, определяне на контактните лица, изготвяне на предписания за поставянето им под карантина и уведомяване на личните лекари за наблюдение. Лицата без ОПЛ се наблюдаваха от РЗИ.

През м. април 2020г. инспектори от Д НЗБ започнаха пробонабиране на персонала и всички потребители в специализираните институции за предоставяне на социални услуги. Пробите се изпращаха в лабораторията на ДКЦ Пълмед ЕООД гр. Пловдив и МБАЛ Унихоспитал гр. Панагюрище. Нямаше положителни проби.

На всички заболели, поставени на изолация в домашни условия при изтичане на карантинния период се вземаха PCR проби от инспектори от Д НЗБ и се изпращаха за изследване в лабораторията на МБАЛ Унихоспитал гр. Панагюрище

В изпълнение на писмо изх. № 16-00-4/05.08.2020г. на министъра на здравеопазването, относно временна забрана за прием на нови потребители в специализираните институции за предоставяне на социални услуги и спешни мерки за превенция от COVID–19 бяха пуснати 9 предписания.

Забранен беше приема на нови потребители, с изключение на случаи, налагащи прием по медицинси или хуманитарни причини след предоставяне на отрицателен резултат от проведен PCR тест в рамките на 48 часа от приема. Забранени бяха посещенията на външни лица в ДСХ, както и излизането на потребителите извън специализираната институция.

В края на м. декември пристигнаха първите количества ваксини Comirnaty на Pfizer Biontech. Те бяха раздадени на Лечебните заведения за болнична помощ за обхващане на медицинския персонал работещ там. За три дни бяха обхванати 180 лекари, специалисти по здравни грижи и друг персонал.

<u>Дейности по COVID – 19:</u>

1.Свеждане до знание на всички лечебни заведения за болнична и извънболнична помощ на всички заповеди, указателни писма, насоки за поведение, лечение, спуснати от МЗ и проконтролиране на изпълнението им.

2.Изготвяне и изпращане до МЗ на ежедневна справка за лица с положителен резултат за област Пазарджик.

3.Изготвяне и изпращане до Националния оперативен щаб на ежедневна справка за хоспитализирани лица с положителен резултат за област Пазарджик.

4.Изготвяне на предписания – 12586

5.Осъществяване на контрол на ОПЛ за начина, по който се извършва медицинското наблюдение на карантинираните лица от пациентската им листа.

6.Епидемиологично проучване на заболелите, изолация, определяне на контактните лица и при необходимост тяхното лабораторно изследване – 5192 положителни, 6833 контактни.

7.Епидемиологично проучване и снемане на анамнеза от всички възможни и вероятни случаи.

8.Издирване на контактни лица и свеждане до знанието на съответните ОПЛ.

9.Наблюдение на всички пристигнали от рискови страни лица, поставени под карантина без избор на ОПЛ - 1022.

10. Въвеждане в ЕИС на всички карантинирани и диагностицирани лица своевременно.

11. Въвеждане на лабораторни резултати на диагностицирани лица в ЕИС.

12. Консултация и съдействие за работа с ЕИС на всички лечебни Създаване на организация за задължително въвеждане в ЕИС на данните от всички лаборатории на територията на област Пазарджик.

13.Допълнителна информация за действията, касаещи надзор на заразните болести по отношение на COVID-19, насоки за гражданите, медицинските специалисти и органите на РУ на МВР се получават от дежурен инспектор при запитване перманентно.

14. Брой взети и изпратени проби към лабораториите посочени в прил. 3 към Заповед РД – 01- 150/25.03.2020г. – 20740.

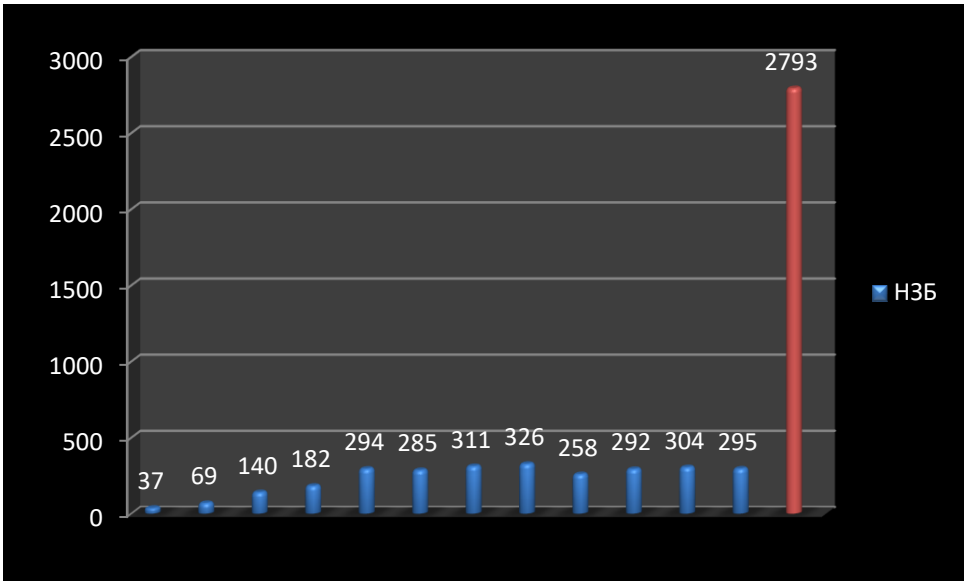
15. Изпращане на информация към РУ на МВР и Районна Прокуратура София във връзка със започнали бързи производства за нарушили карантината си граждани.

16.Предоставяне на данни за проведеното заседание на Оперативен щаб за борба с COVID-19.

17.Допълнителна информация за действията, касаещи надзор на заразните болести по отношение на COVID-19, насоки за гражданите, медицинските специалисти и органите на РУ на МВР се получават от дежурен инспектор при запитване перманентно.

През 2020 г. дейностите на РЗИ Пазарджик в областта на надзора на заразните болести и най-вече дейностите свързани с COVID-19 намериха израз в общо 2 793 бр. публикации в национални, областни и регионални медии. Те заемат 95,5% от общия дял на публикациите на РЗИ.

Обществен интерес представляваха и темите за актуалната епидемиологична обстановка, заболеваемостта от грип и ОРЗ, заразната заболеваемост, имунизациите.

Журналистическият интерес се фокусира върху COVID ситуацията в областта.

Важни за обществеността са проведените заседания на Областния оперативен щаб за борба с коронавируса и решенията му.

На уебстраницата на РЗИ се публикуват месечни справки за заразната заболеваемост, които внимателно се проследяват от журналистите.

При реализиране на дейността си Д ”НЗБ” осъществяваше взаимо действие със следните структури в РЗИ и областта:

1. С Д ”ОЗ” – изпълнение на мерките по подобряване на санитарно-хигиенното състояние на обектите, здравно-промотивни мероприятия.

2. ОДБХ.

3. С РЗОК при извършване на съвместни проверки в лечебните заведения за извънболнична помощ.

4. С ръководствата на МБАЛ при решаване на проблеми свързани с инфекциите, свързани с медицинското обслужване, болничната хигиена и при възникване на епидемиологични неблагополучия.

Проблеми:

1. Провеждането на противоепидемичните мерки при заболявания в организирани колективи /детски ясли, детски градини, училища/ не се извършва своевременно поради факта, че болните и контактните са от пациентските листи на различни ОПЛ.

2. Работата по ХИВ/СПИН и СПИ би била много по-ефективна, ако КАБКИС е в структурата на РЗИ.

ИМУНОПРОФИЛАКТИКА

През 2020 г. обхващаемостта с имунизации в област Пазарджик е 97.2 % срещу 95 % за 2019 г., а с реимунизации 49 % срещу 80 % за 2019г.

I. Мониторинг на имунизациите:

По видове имунизации и реимунизации изпълнението е следното:

През 2020 г. в Пазарджишка област са родени 2500 деца. Обхванати с БЦЖ в родилното отделение са 2494 – 99.7 %. 6 са временно отложени.
С хепатит „В" са обхванати 12494 деца, временно отложени – 6.
С шесткомпонентна ваксина са обхванати 95,5 % от подлежащите,
19 са временно отложени и 56 по други причини.

Реимунизирани с петкомпонентна ваксина са 1492 деца - 92,1 %.

С пневмококова ваксина са обхванати 94%. Реимунизирани са 1355 деца, 24 са временно отложени и 85 по други причини.

Проверени с проба Манту на 7 месеца и 7 години са 3037. От тях 456 са с отрицателна проба (15%) и подлежат на реимунизация. Реимунизирани са 456 деца.

Реимунизираните с ДТКбПи 6 годишни са 1972 при план 2145 - 92 %.

Ваксината срещу Вирусен хепатит тип "В" в родилно отделение при план 2500 е направена на 2494 деца – 99% .

И през 2020г. една от най-важните задачи бе постигане и поддържане на 100% обхват на новородените с хепатит "В" ваксина, своевременност на прилагането, както и провеждане на системен контрол относно обхващаемостта на подлежащите. Израз на това е забелязващата се низходяща тенденция при заболеваемостта от хепатит "В" в имунизационна възраст.

С морбили, паротит,рубеола при план 1748 са обхванати 1656 - 95 %. При 12 годишните процента на обхват е 82 %.

Имунизационният обхват с ТД е 38,2 % срещу 68 % за миналата година.
Обхванати с Тдка 923 при план 2589 – 35,6 %.

585 са обхванати с една доза ваксина срещу COVID – 19.

43 са имунизираните с противобясна ваксина.

II.Осигуряване на имунизационната програма с биопродукти

През 2020г. продължаваме практиката ОПЛ да изготвят и представят в Д "НЗБ" до пето число на предхождащия тримесечието месец заявка за биопродукти. Същата се приема само след представяне на работна тетрадка, в която предварително са регистрирани подлежащите за следващото тримесечие по месеци, видове ваксини и приеми. Остатъка на всеки вид ваксина се попълва при приемане на образец 3.0-23а, след съпоставяне на заявените количества /заявка/ ЕИЖ и образец 3.0-23а. Сведението за извършените имунизации се предава по предварителен график, след представяне от ОПЛ на работна тетрадка, заявка, таблица за приход и разход на биопродукти и ЕИЖ.

Съгласно Наредба № 3/27.04.2000г. на МЗ медицинските специалисти от здравните кабинети в детски заведения и училища въз основа на данни, получени от ОПЛ изготвят и представят в Д"НЗБ" таблица-образец за проведените имунизации на децата и учениците. Данните от тези таблици бяха обобщени и анализа показва, че има значителен напредък в документирането на предаваната информация.

През 2020г бяха направени 1536 тематични проверки по имунопрофилактика.

Снабдяването с биопродукти през годината беше ритмично, с изключение на новата ваксина Тдка.

Планирани, получени, раздадени количества ваксини / приложение 1/.

III. Осигуряване на хладилна верига

Получаването на биопродукти от Д"НЗБ" става само с хладилна чанта или термос. В АИППМП и АГППМП ваксините се съхраняват в хладилник. Водят се тетрадки за отразяване температурата в хладилника.

IV. Постваксинални реакции

През 2020 г. няма регистрирани нежелани реакции след ваксинация.

V. Дейност на регионалната комисия за освобождаване от имунизации и реимунизации.

Съгласно чл.20, ал.4 от Наредба №15/12.05.05г. на МЗ към МБАЛ гр. Пазарджик действа специализирана комисия.

През 2020 година комисията е свиквана три пъти.

Едно от децата и отложено от имунизация МПР за срок от 1 година.

1. Габриела Христова Ангелова 1г. и 8 м.

   Диагноза: Алергия - неуточнена.

VI. Сероепидемиологичен надзор над ваксинопредотвратимите болести.

През 2020 г. са изследвани 10 проби за колективен имунитет срещу грип и ОРЗ.

През 2020г. в имунизационния кабинет на РЗИ са направени 17 задължителни имунизации, 6 човека са обхванати с препоръчителна имунизация срещу Хепатит В и Хепатит А /Туинрикс/ и 11 лица с ТД.

Работим по въведената през месец декември 2007г. програма за движение на биопродуктите.

Във връзка със създалата се епидемична обстановка и преустановяване извършването на профилактични прегледи и имунизации се забелязва значителен спад в обхвата с реимунизации.

ДИРЕКЦИЯ „ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ“

Дейността на Дирекция "Обществено здраве" при РЗИ - Пазарджик през изминалата 2020 г. бе с насоченост изпълнението на основните цели в плана за 2020 г.

1. Организиране и ефективно осъществяване на държавната здравна политика на територията на област Пазарджик.

2. Превръщане на профилактиката в задължителен елемент на всички нива.

3. Повишаване ефективността на държавния здравен контрол.

Поставените цели се реализираха чрез:

1. Провеждане на ефективен здравен контрол по прилагане на законодателството на ЕС и на националното законодателство за обекти с обществено предназначение, за продукти, стоки и дейности със значение за здравето на човека и за фактори на жизнената среда.

2. Извършване на независима, компетентна и прозрачна инспекционна дейност при спазване на утвърдени стандартни оперативни процедури, ръководства или указания.

3. Провеждане на системен, в съответствие със законодателството и препоръките на ЕС мониторинг и оценка на факторите на жизнената среда с оглед предотвратяване на възможните рискове за здравето на населението.

4. Провеждане на лабораторни изследвания при спазване на процедурите, съгласно получената акредитация по БДС ISO 17 020.

5. Предоставяне на своевременна и достоверна информация на обществеността за резултатите от провеждания държавен здравен контрол.

6. Продължаване на дейностите по приети национални програми и политики за ограничаване на заболяемостта и смъртността от социално значими заболявания, свързани с поведенческите фактори на риска (тютюнопушене, нездравословно хранене, злоупотреба с алкохол, ниска двигателна активност и др.) и факторите на риска в околната среда.

7. Анализиране на регионално ниво на демографските показатели и здравното състояние на населението и търсене на зависимост между тях и факторите на жизнената среда и начина на живот с оглед разработване на регионални профилактични програми.

8. Разширяване на инициативите за промоция на здраве, повишаване на информираността на населението за основните предпоставки за здравословен начин на живот.

9. Провеждане на системни дейности за подготовката и повишаването на квалификацията на кадрите от дирекция „ОЗ" при РЗИ – Пазарджик.

10. Подобряване ефективността на действащите на регионално ниво съвети по определени здравни проблеми.

11. Осъществяване на ефективна координация на РЗИ с другите регионални структури на държавната власт при изпълнение на дейностите по държавния здравен контрол и по профилактика на болестите и промоция на здраве.

12. Предоставяне на своевременна и достоверна информация на обществеността за резултатите от провеждания държавен здравен контрол.

СТРУКТУРА И ОРГАНИЗАЦИЯ НА РАБОТА НА ДИРЕКЦИЯ "ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ" ПРИ РЗИ - ПАЗАРДЖИК

Дирекция „Обществено здраве" е част от специализираната администрация на РЗИ – Пазарджик.

Дирекция „Обществено здраве" се ръководи от директор на дирекция, който е с образователно-квалификационна степен магистър по медицина и с придобита специалност „Обща хигиена".

Организационна структура и функции

Дирекция „Обществено здраве" е организирана от следните три отдела:

- *Отдел "Държавен здравен контрол"*
- *Отдел "Профилактика на болестите и промоция на здравето"*
- *Отдел „Лабораторни изследвания"*

Численият състав на дирекция „Обществено здраве", съгласно Приложение №13 към чл. 26 от Устройствен правилник на регионалните здравни инспекции (обн. ДВ бр.6/2011 г., изм. ДВ бр.89/2016 г.) е **28 щатни бройки**:

Заетостта на длъжностите в дирекция ОЗ през **2020 г.** бе: заети длъжности - 26, вакантни - 2:

Директор на Д ОЗ – **1** заета (лекар, със специалност „Обща хигиена").

- **Отдел ДЗК (11 щатни бройки)**

Заети длъжности - 11:

- Началник отдел ДЗК – 1 (лекар, със специалност „Комунална хигиена");
- Главни инспектори – 2;
- Старши инспектор – 1;
- Инспектори – 7;
- **Отдел ПБПЗ (8 щатни бройки)**

Заети длъжности - 6:

- Началник отдел ПБПЗ – 1;
- Главни инспектори – 3;
- Главен експерт – 1
- Инспектор - 1

Вакантни длъжности – 2:

- Главен инспектор - 1
- Старши инспектор - 1
- **Отдел ЛИ (8 щатни бройки)**

Заети длъжности - 8:

- Началник отдел ЛИ – 1
- Главни експерти – 3;
- Старши експерти – 2
- Главен специалист – 1;
- Изпълнител – 1;

СЛЕДДИПЛОМНА КВАЛИФИКАЦИЯ НА СЛУЖИТЕЛИТЕ:

През 2020 година служителите на Д „ОЗ" при РЗИ - Пазарджик взеха участия в следните обучения, семинари и работни срещи:

1. Работна среща по въпросите на козметичните продукти и организиране изпълнението на нови дейности, въведени със Закона за маслодайната роза

– БЛЦ „Камена" – Велинград, по писмо на МЗ изх.№16-00-25/10.02.2020 г.

3 дни: 26.02. – 28.02.2020 г.

(2-ма служители: д-р Р. Атанасов, нач. отдел ДЗК и В. Йорданова, инспектор в отдел ДЗК)

2. Въведение в държавната служба – ИПА - София

3 дни: 08.01. – 10.01.2020 г.

(2-ма служители: инж. П. Петрова, гл. експерт в отдел ЛИ и В. Пешлова, ст. експерт в отдел ЛИ)

3. Въведение в държавната служба – ИПА - София

3 дни: 24.02. – 26.02.2020 г. (1 служител: В. Чукова, ст. инспектор в отдел ДЗК)

4. Актуални европейски стандарти за микробиологичен анализ на води за пиене. Верифициране на микробиологични методи – НЦОЗА София

1 ден: 30.01.2020 г.

(1 служител: инж. М. Илиева, гл. експерт в отдел ЛИ)

5. Сензорен/органолептичен анализ на води и козметични продукти - ЦПО към «Интерпроджект» ЕООД – София

3 дни: 18.11. – 20.11.2020 г. - онлайн

(2-ма служители: инж. П.Петрова, гл.експерт в отдел ЛИ и В.Пешлова, ст.експерт в отдел ЛИ)

6. Преглед и анализ на въздействието на ILAC-P15:05/2020 Приложение на ISO/IEC 17020:2012 за акредитация на органите за контрол в системата за управление на органите за контрол - ЦПО към ЦИЕС – гр. Стара Загора

1 ден – 03.09.2020 г. - онлайн

(1 служител: инж. Б.Костадинов, гл.експерт в отдел ЛИ)

7. Уебинар на тема: „Система за управление на здравето и безопасността при работа (ISO 45001:2018)"

Български институт за стандартизация (БИС) – София

1 ден: 09.12.2020 г. - онлайн

(1 служител: инж. Б.Костадинов, гл.експерт в отдел ЛИ)

8. Майчино и детско здравеопазване 0-3 г. – Тръст за социална алтернатива София

2 дни**:** 24.01. ÷ 25.01.2020 г.

(1 служител: А.Куртакова, гл.инспектор в отдел ПБПЗ)

9. Обучение по безопасност на движението по пътищата" – за представители на структури, участващи в ОКБДП - По писмо на ДАБДП с вх. № 04-302/04.09.2020г.

1 ден: 10.09.2020 г. - онлайн

(1 служител: А.Куртакова, гл.инспектор в отдел ПБПЗ)

10. Национална среща с регионалните координатори по НП ПХНБ /2014-2020г./ Обучение по повод „Национално проучване на факторите на риска за здравето сред населението в РБългария 2020 г." – НЦОЗА София (по писмо на НЦОЗА изх.№ 1829/05.08.2020 г.)

1 ден: 11.09.2020 г.

(1 служител: А.Куртакова, гл.инспектор в отдел ПБПЗ)

11. Семинар за повишаване на капацитета на специалистите от Консултативните кабинети за отказване от тютюнопушене при РЗИ (ККОТ) на тема: „Новите рискове от тютюнопушенето, с оглед пандемията от SARS-CoV-2и изискванията към консултациите за отказване, които те поставят"

– НЦОЗА София (по писмо на НЦОЗА изх.№ 1829/05.08.2020 г.)

2 дни: 24.09. – 25.09.2020 г.

(1 служител: А.Куртакова, гл.инспектор в отдел ПБПЗ)

12. Работна среща с органите на здравния контрол за обсъждане прилагането на актуализираното законодателство за здравословно хранене в организирани колективи – гр. Хисар, по писмо на МЗ изх.№ 16-00-126/09.10.2020 г.

2 дни – 22.10. – 23.10.2020 г.

(1 служител: инж. Р.Найденова, гл.инспектор в отдел ПБПЗ)

13. Киберсигурност, във връзка със Закона за киберсигурност - Център за професионално обучение «Киберакадемия»

2 дни: 28.11. – 29.11.2020 г. - онлайн

(1 служител: Н.Стоянова, гл.експерт в отдел ПБПЗ)

14. Работа с отворени данни – базов модул за длъжностни лица по данни

ИПА – София

11.12. – 23.12.2020 г. - онлайн

(1 служител: Н.Стоянова, гл.експерт в отдел ПБПЗ)

Освен упоменатите курсове в дирекция „Обществено здраве" се работеше постоянно и целенасочено през годината за повишаване квалификацията на служителите чрез различни форми на обучение и самообучение.

Във връзка с писма на МЗ за тематични проверки в отделите се провеждаха обучителни съвещания за запознаване с целите на проверките и нормативната база, свързана с тях.

През цялата 2020 г. систематично от страна на юриста на Инспекцията се оказваше методична помощ на служителите от Дирекция „ОЗ".

ОБОБЩЕН АНАЛИЗ НА ДЕЙНОСТТА ПО ТЕКУЩ ДЪРЖАВЕН ЗДРАВЕН КОНТРОЛ НА ДИРЕКЦИЯ "ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ"

Подлежащи на държавен здравен контрол от служителите на Дирекция "ОЗ" при РЗИ - Пазарджик, през 2020 г., бяха по план **2815** обекта, от които:

1. **обекти с обществено предназначение,** контролирани от отдел „ДЗК" по Закона за здравето – **2812 бр**.
2. **обекти за производство на бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води**, контролирани от отдел „ПБПЗ" по Закона за храните – **3 бр.**

Служителите от отдел "ДЗК" на Д "ОЗ" към началото на 2020 г. планираха за контрол **281** обекта с обществено предназначение.

Обектите за производство на бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води през 2020 г. бяха **3 бр.** (1 обект за бутилиране на натурална минерална вода, 1 обект за бутилиране на трапезна вода и 1 обект за бутилиране на изворна вода).

Общият брой на извършените проверки на обекти с обществено предназначение, продукти и стоки и дейности със значение за здравето на човека от служителите на отдел ДЗК през 2020 г. е 4840 проверки, при план 4830 броя или 100,2 %.

В обектите за производство на бутилирани води – 3 бр. от служителите в отдел ПБПЗ са извършени общо 14 проверки, при план 12 или 116 %.

Съществен беше делът на проверките в Д"ОЗ", с цел ограничаване на пасивното тютюнопушене и злоупотребата с алкохол, съгласно изискванията на чл. 54 - 56 на ЗЗ ДВ бр. 70/2004г. Извършени бяха множество проверки и в извънработно време – вечерни и нощни, както и в празнични и почивни дни, самостоятелно или съвместно със служители на ОД на МВР – Пазарджик.

Мерки за административна принуда, предприети от Д „ОЗ"

	Д «ОЗ» 2019 г.	**Д «ОЗ» 2020 г.**
1.Издадени предписания	**144**	**551**
2.Общо съставени актове	**15**	**31**
2.Съставени актове (ф.л.)	**10**	
3.Постановления за глоби	**X**	
3.1.общ брой	**10**	
3.2.на обща сума - лева	**2600**	
3.3.средна сума на едно постановление	**260**	
4.Съставени актове по имуществени санкции (ЕТ и ю.л.)	**5**	
5.Постановления за глоби по имуществени санкции	**X**	
5.1.общ брой	**5**	
5.2.на обща сума - лева	**5700**	
5.3.средна сума на едно постановление	**1140**	
6.Заповеди за заличаване регистрацията	**172**	
7.Заповеди за спиране експлоатацията на обекти или части от тях	**3**	**3**
8.Заповеди за спиране на дейност	**-**	**-**
9.Заповеди за спиране реализацията на продукти и стоки	**1**	**-**
10. Заповеди за изтегляне от пазара	**-**	**-**

и/или изземване от потребителите на стоки и продукти		

Освен изпълнението на текущите цели и задачи, служителите от дирекция «Обществено здраве» активно работиха за справяне със създалата се извънредна ситуация, породена от пандемията от **COVID-19** в световен мащаб и на национално ниво.

Акцент в работата бяха дейностите и контрола на издадените Заповеди от Министъра на здравеопазването за въведените противоепидемични мерки от служителите на Дирекция „Обществено здраве" при РЗИ – Пазарджик, във връзка с обявеното извънредно положение и усложнената епидемична обстановка, свързана с разпространението на COVID-19. От служителите на отдели ДЗК и ПБПЗ бяха сформирани екипи със Заповед на Директора на РЗИ, за извършване на проверки за спазване на въведените противоепидемични мерки на територията на областта по постъпили сигнали за обекти, с възможност за 24-часово разположение при необходимост. Част от проверките се извършват и към момента съвместно със служители на ОД МВР – Пазарджик, ОДБХ – Пазарджик, Д ИТ и др. Проверки се извършват ежедневно на терен, включително и в обекти, които не са обекти с обществено предназначение по смисъла на §1, т. 9 от доп. разпоредби на Закона за здравето. Във връзка с нарастване броя на лицата с положителни проби за COVID-19, на територията на област Пазарджик, изключително се затрудни и утежни дейността на РЗИ и особено на дирекция НЗБ, по отношение на епидемиологично проучване на потвърдените случаи на COVID-19 и техните контактни, изготвянето на голям брой предписания и тяхното връчване по адреси, съгласно изискванията на чл. 63 от Закона за здравето.

С оглед преодоляване на това, от страна на ръководството на РЗИ-Пазарджик бе създадена организация и предприети следните действия:

Включиха са служители от дирекция „Обществено здраве" – инспектори от отдел ДЗК, за:

- въвеждане на данни в ЕИС на всички карантинирани и диагностицирани лица своевременно
- изготвяне на предписания на всички карантинирани лица /заболели и контактни/
- връчване на предписания на лица поставени под карантина – по адреси
- провеждане на телефонни проучвания и интервюта на заразени лица

Въпреки извънредните проверки и ангажираност на инспекторите, не бе допуснато неизпълнение на планираните дейности.

Дейности и контрол на издадените Заповеди от Министъра на здравеопазването за въведените противоепидемични мерки от служителите на Дирекция „Обществено здраве" при РЗИ – Пазарджик, във връзка с обявеното извънредно положение и извънредна епидемична обстановка, свързана с разпространението на COVID-19:

Служителите от Д ОЗ редовно се запознават със съдържанието на издаваните от МЗ заповеди и указания във връзка с извънредната епидемична обстановка и опасност от заразяване с COVID-19.

Проверки се извършват ежедневно на терен, включително и в обекти, които не са обекти с обществено предназначение по смисъла на §1, т. 9 от доп. разпоредби на Закона за здравето.

През 2020 г. бяха извършени и множество съвместни проверки по спазване на противоепидемичните мерки със служители на ОД МВР – Пазарджик и ОДБХ.

Със Заповеди на Директора на РЗИ бяха сформирани екипи за съвместни проверки с органите на реда (РУ – Пазарджик, Велинград, Панагюрище, Пещера, Септември) в почивните и предпразнични дни за спазване на противоепидемичните мерки в големите търговски хранителни вериги и други търговски обекти, както и за обекти, за които са постъпили сигнали.

Извършиха се и вечерни и нощни проверки за спазване на забраната за посещения в дискотеки, пиано-барове, нощни барове, нощни клубове и др., във връзка с въведените противоепидемични мерки със Заповеди на Министъра на здравеопазването.

Дежурни инспектори на разположение за извършване на проверки при необходимост бяха определени и за всички празнични и почивни дни за Коледните и Новогодишни празници.

На сайта на инспекцията е публикуван дежурен телефон (на директора на дирекция ОЗ) за 24-часово подаване на сигнали и отговори на въпроси.

Във връзка с нарастване броя на лицата с положителни проби за COVID-19, на територията на област Пазарджик, изключително се затрудни и утежни дейността на РЗИ и особено на дирекция НЗБ, по отношение на епидемиологично проучване на потвърдените случаи на COVID-19 и техните контактни, изготвянето на голям брой предписания и тяхното връчване по адреси, съгласно изискванията на чл. 63 от Закона за здравето.

С оглед преодоляване на това, от страна на ръководството на РЗИ-Пазарджик бе създадена организация и предприети следните действия:

1. Включени са служители от дирекция „Обществено здраве" за:

- въвеждане на данни в ЕИС на всички карантинирани и диагностицирани лица своевременно
- изготвяне на предписания на всички карантинирани лица /заболели и контактни/
- връчване на предписания на лица поставени под карантина – по адреси
- провеждане на телефонни проучвания и интервюта на заразени лица

2. Поискано бе съдействие и от други институции и ведомства на територията на областта за подпомагане на дейността на РЗИ, които се отзоваха своевременно и оказаха съдействие:

- с автомобилен транспорт и шофьор, който ползва служител на Д ОЗ за връчване на предписания – осигурен от РЗОК, РИОСВ, ОД МВР, Община Пазарджик, Община Велинград, Община Панагюрище
- със служители на РЗОК Пазарджик, които бяха командировани в РЗИ и изготвяха предписания

За периода на **на 2020 г.**, по повод усложнената епидемична обстановка, свързана с **разпространението на COVID-19, служителите на Д ОЗ при РЗИ Пазарджик извършиха:**

РЕКАПИТУЛАЦИЯ:

Извършени проверки: 2098 броя

Издадени предписания: 386 броя

Съставени АУАН: 21 броя

Издадени Заповеди за спиране експлоатацията на обекти : 2 броя

МЕДИЙНА ПОЛИТИКА:

От началото на обявяване на извънредното положение на територията на Република България и обявената пандемия от Световната здравна организация, РЗИ Пазарджик се стреми да предоставя на всички медии своевременна, бърза, точна и ***потвърдена*** информация, която постъпва от Министерство на здравеопазването и от референтните лаборатории.

Информацията на сайта на РЗИ Пазарджик ежедневно се актуализира. В рубриката „Актуално" и „Информация за коронавирус" всеки заинтересован гражданин може да намери материали, по теми които го вълнуват.

Рубриката „Информация за коронавирус" е разделена на пет подрубрики – „Информация за граждани"; „Информация за медицински специалисти"; Информация на МЗ за COVID-19"; „Заповед" и „За работодатели". Всяка една от тях се актуализира своевременно с получаваните от МЗ заповеди, инструкции, указания и здравно-информационни материали.

Публикувани са телефони за допълнителна информация по въпроси касаещи, надзор на заразните болести, функционирането на обектите и медицинската дейност и ТЕЛК. Продължават да бъдат актуални телефоните и e-mail адресите на служителя осъществяващ връзка с медиите.

Публикации – 2691 бр.

Прессъобщения – 287 бр.

Телевизионни интервюта – 28 бр.

Радио интервюта – 24 бр.

Изводи:

1. През 2020 г. служителите в Д „ОЗ" издадоха общо 551 предписания, при 95 през 2019 г.
2. Съставените и връчени актове в Д „ОЗ" през 2020 г. са 31 броя, като през 2019 г. бяха 15 броя.
3. 3 бр. издадени Заповеди за спиране експлоатацията на обекти или части от тях.
4. В Дирекция "Обществено здраве" през 2020 г. постъпиха за разглеждане общо 83 жалби/сигнали от граждани и институции, при 73 жалби за 2019 г. Всичките 83 жалби се приключиха в срок. При разглеждането и проверката по жалбите имаше няколко принципа в работата, които спазваме от години:

- Отговор в регламентирания срок (до жалбоподател и засегнати страни);

- Задълбочено и компетентно разглеждане и проверка на място, със събиране на допълнителни доказателства. При необходимост вечерни проверки по Заповед на Директора и измервания от експерти в отдел „ЛИ";

- Предприемане на административно-наказателни мерки, когато е необходимо;

- Подробно оформен отговор, конкретно по поставения проблем;

- Проследяемост във времето, насоченост и за 2021 г., касаеща наднормени нива на шум, съгласно изискванията на Наредба № 36 за условията и реда за упражняване на държавен здравен контрол.

I. ОТДЕЛ "ДЪРЖАВЕН ЗДРАВЕН КОНТРОЛ"

СТРУКТУРА И ОРГАНИЗАЦИЯ НА РАБОТАТА В ОТДЕЛА

Организационна структура на отдел ДЗК, дирекция ОЗ на РЗИ гр. Пазарджик:

Началник отдел ДЗК – 1 бр.;

Главен инспектор – 1 бр.;

Старши инспектор – 1 бр.;

Инспектори – 7 бр.

Двама от здравните инспектори са с месторабота в гр. Велинград. Останалата част от сътрудниците на отдела работят в град Пазарджик. Част от служителите в отдела са с дългогодишен опит.

ОРГАНИЗАЦИЯТА по осъществяването на държавния здравен контрол на обектите с обществено предназначение в Пазарджишка област през 2020 г. се основаваше на териториален и екипен принцип. Обектите и допълнителните задачи на сътрудниците на отдел ДЗК са разпределени между тях със заповеди на Директора на РЗИ. Подлежащите на контрол обекти с обществено предназначение, намиращи се на територията на област Пазарджик, са разпределени между служителите.

ПЛАНИРАНЕТО на дейността на отдел ДЗК за 2020 г. се извърши на база получено Указание на МЗ. Изготвянето и изпълнението на плана за лабораторен контрол на продукти, имащи значение за здравето на населението, също беше съобразен с изискванията на МЗ.

Планирането на основните количествени показатели е годишно и тримесечно. На тази база се изготвиха индивидуални планове на всички сътрудници, с конкретни видове и брой обекти за проверка, възложени допълнителни задачи и лабораторен контрол.

Ежеседмично в отдел ДЗК се провеждат съвещания, на които се планират и отчитат текущите задачи за изпълнение от сътрудниците, уточняват се заявки за транспорт, дискутират се писма на МЗ, публикувани нормативни документи в Държавен вестник и т.н. Всеки сътрудник отчита извършената дейност през седмицата, попълвайки типов седмичен индивидуален отчет. Създадена е необходимата организация за придвижване на обработени преписки от служителите извън областния град към централата. В утвърдени мрежови таблици

ежеседмично се отчита индивидуалната дейност на всеки служител на отдела. Успоредно с това, всеки служител отразява дейността си в обектова тетрадка, като в текущ порядък началник отдела осъществява контрол по изпълнението на възложените задачи. На съвещанията на отдел ДЗК се изготвят седмични графици за пътуване, съдържащи маршрута на служебния транспорт по населени места и екипа от служители на отдела, който се предвижда да пътува. На ежеседмичните съвещания при директора на Д ОЗ началника на отдел ДЗК отчита и коментира дейността на отдела. Обсъждат се и съвместни задачи с другите отдели в дирекцията, съвместни пътувания, както и организационни задачи, свързани с ежедневната ни работа.

На всеки сътрудник от отдела е издадена заповед, подписана от директора на РЗИ-Пазарджик, в която са описани обектите с обществено предназначение по населени места, които подлежат на контрол през годината.

I. ПРЕДВАРИТЕЛЕН ЗДРАВЕН КОНТРОЛ

Със заповеди на директора на РЗИ - Пазарджик са определени специалистите от отдел ДЗК, участващи в заседанията на ЕС на съответните общини, други ведомства и областна администрация.

Планирането на основните количествени показатели на дейността по ПЗК е годишно и тримесечно, в съответствие с изпратените от МЗ указания.

Дейността по предварителния здравен контрол включва в себе си:

1. Участие на служителите от отдела в заседанията на експертните съвети и комисии по ЗУТ към общините на територията на Пазарджишка област, експертни съвети към РИОСВ, експертни съвети към Областна дирекция "Земеделие" гр. Пазарджик и в експертния съвет към РЗИ Пазарджик;
2. Проверки по време на строителство на големи производствени обекти, които ще произвеждат стоки, имащи значение за здравето на населението;
3. Издаване на становища относно готовността на обектите за въвеждане в експлоатация след извършени измервания на фактори на работната среда;
4. Участие в Държавни приемателни комисии за въвеждане в експлоатация на строежите от I-ва, II - ра и III - та категория;
5. Проверки на обекти с обществено предназначение, преди извършването на регистрация по реда на Закона за здравето;

На ЕС към общините, определените специалисти от отдела взеха участие в 35 заседания. Специалистите от отдел ДЗК са присъствали на 6 заседания на комисията по чл.17, ал. 1, т. 1 от ЗОЗЗ към ОД "Земеделие", в които са разгледани 49 документации.

На ЕС в общините и други ведомства за 2020 г. са разгледани общо 450 устройствени схеми и планове и 45 броя инвестиционни проекти. От тях няма несъгласувани проектни документации.

В РЗИ - Пазарджик функционира експертен съвет по ЗТЕ, назначен със заповед на директора на РЗИ, състоящ се от осем постоянни членове (лекари и инженери, специалисти от Д ОЗ, Д НЗБ, Д МД).

Заседанията на ЕС по ЗТЕ в РЗИ - Пазарджик се провеждат ежеседмично (всеки петък). Разглеждат се всички постъпили документи:

- ПУП в регулация, ПУП за промяна предназначението на земеделска земя;
- Документации по Наредба за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда (Обн. ДВ. бр. 25 от 2003г.) и Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (Обн. ДВ. бр.57 от 2004г.) към Закона за опазване на околната среда (Обн. ДВ. бр.91 от 2002г.);
- Инвестиционни проекти - ПСД, промени по време на строителство, разширение и реконструкция на обекти;
- Проекти за проучване, проектиране, учредяване, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони (СОЗ) около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване от повърхностни, подземни и минерални води.

След разглеждане на представената документация и след извършен оглед на място (когато това се изисква при съгласуване на ПУП в регулация и ПУП за промяна предназначението на земеделска земя, при необходимост), ЕС по ЗТЕ взема решения за всеки конкретен случай, които се описват подробно в протокола от заседанието на ЕС.

През 2020 г. се проведоха 38 заседания на ЕС по ЗТЕ. Здравните заключения, които се издават са по утвърдени от МЗ бланки, съгласно Наредба № 36/2009г. за условията и реда за упражняване на държавен здравен контрол.

Специалистите, работещи по предварителния здравен контрол оформят, подготвят и съхраняват в архив досие на всеки разгледан обект на ЕС по ЗТЕ.

През 2020 г. броят на издадените Здравни заключения за съгласуване на проект за общ/подробен устройствен план (устройствена схема) са 67 бр., от тях един брой е несъгласуван.

Разгледаните и съгласувани документации по Наредба за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда (Обн. ДВ. бр.25 от 2003г.) и Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (Обн. ДВ. бр.57 от 2004г.) към Закона за опазване на околната среда (Обн. ДВ. бр.91 от 2002г.) през 2020г. са 42, при 70 за 2019г. На две от преписките е изискана допълнителна информация относно степента на значимост на въздействие и риск за човешкото здраве (прах, шум и др.) и предприемане на мерки с цел опазване здравето на хората.

Броят на издадените здравни заключения за оценка на инвестиционни проекти през 2020 г. е 20 (при 26 за 2019г.), като една от тях е несъгласувана.

През годината регулярно се извършваха проверки по време на строителството на големи производствени обекти, които ще произвеждат стоки, имащи значение за здравето на населението, както и на други новостроящи или реконструиращи се обекти, подлежащи на

контрол по Наредба № 9 от 21.03.2005 г. за условията и реда за създаване и поддържане на публичен регистър на обектите с обществено предназначение, контролирани от РЗИ (Обн. ДВ. бр.28 от 2005г., изм. ДВ. бр.50 от 2006г., изм. ДВ. бр.61 от 2008г., изм. ДВ. бр.14 от 2011г., изм. ДВ. бр.38 от 2011г.). Проверките се извършваха от екип специалисти, като проверката приключва с оформянето на протокол, който се подписва от възложителя на обекта. Извършена е една проверка по време на строителство на обект с обществено предназначение.

Специалистите по предварителния здравен контрол в отдел ДЗК през 2020 г. взеха участие в 26 броя Държавни приемателни комисии за обекти от I-ва, II- ра и III-та категория по ЗУТ, при 31 броя за 2019г.

През 2020 г. продължи извършването на регистрация на обекти с обществено предназначение по Наредба № 9 от 21.03.2005г. за условията и реда за създаване и поддържане на публичен регистър на обектите с обществено предназначение, контролирани от РЗИ (Обн. ДВ. бр.28 от 2005г., изм. ДВ. бр.50 от 2006г., изм. ДВ. бр.61 от 2008г., изм. ДВ. бр.14 от 2011г., изм. ДВ. бр.38 от 2011г.).

Общият брой новорегистрирани обекти с обществено предназначение от служителите по предварителния здравен контрол в отдел ДЗК е 113. Регистрацията на новите обекти с обществени предназначение се извършваше по утвърдена процедура. По искане на заявителите са прекратени три броя процедури по открити регистрации в хода на административното производство.

Служителят от отдел ДЗК, извършващ предварителен здравен контрол, допълнително изпълнява текущ контрол върху част от регистрираните в РЗИ - Пазарджик централни водоизточници и водоснабдителни съоръжения на територията на област Пазарджик, включително и осъществяване на контрол по спазване на установените с нормативен акт забрани и ограничения за тютюнопушене в закрити обществени места, съгласно изискванията на чл. 56 от Закона за здравето.

Служителят от отдел ДЗК, извършващ предварителен здравен контрол, допълнително извършва дейности и проверки за спазване на заповедите на министъра на здравеопазването, с които са въведени противоепидемични мерки, свързани с разпространението на COVID-19 на територията на страната. Извършването на проверките на територията на област Пазарджик става и със съдействието на служители от РУ към ОД на МВР-гр. Пазарджик, при необходимост, както в работно време, така и в почивните дни със заповеди на Директора на РЗИ-Пазарджик. При констатиране на нарушения се съставят актове за административни нарушения. За 2020 г. са съставени два броя актове.

II. ТЕКУЩ ЗДРАВЕН КОНТРОЛ.

Контролът бе разделен в следните основни направления:

1. Предварителен здравен контрол;
2. Контрол на обекти с обществено предназначение;
3. Контрол на продукти и стоки със значение за здравето на човека;
4. Контрол на дейности със значение за здравето на човека.

Служителите от отдел ДЗК на Д ОЗ при РЗИ гр. Пазарджик към началото на 2020г. планираха за контрол 2 812 обекта с обществено предназначение.

ВИД ОБЕКТИ	2020 г. начало	2020 г. край
Обекти с обществено предназначение	**2 812**	**2 800**

МЕРКИ ЗА АДМИНИСТРАТИВНА ПРИНУДА

ВИДОВЕ АДМИНИСТРАТИВНИ МЕРКИ	2020 година
Предписания	**456**
Съставени актове	**24**
Заповеди за спиране експлоатацията на обекти	**3**
Заповеди за спиране на дейност	**-**
Заповеди за забрана реализацията на стоки и продукти	**-**
Заповеди за изтегляне от пазара	**-**

Като цяло, обемът на извършената дейност по ТЗК от отдел ДЗК при Д ОЗ в РЗИ - Пазарджик през 2020 г. е в съответствие с дадените от МЗ указания.

Плановите показатели за проверки и лабораторен контрол са изпълнени.

III. ТЕКУЩ ЗДРАВЕН КОНТРОЛ НА ОБЕКТИ С ОБЩЕСТВЕНО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ

През 2020г. служителите от отдел ДЗК извършиха 476 проверки в 238 обекта с обществено предназначение, като средства за подслон, хотели, мотели, туристически хижи и местата за настаняване. Акцент при извършване на контрола бе поставен по отношение на спазването на въведените противоепидемични мерки на територията на страната със Заповеди на Министъра на здравеопазването за борба срещу COVID-19, спазване на добрите хигиенни практики-методи, осигуряване на необходимите средства за почистване и дезинфекция, както и проверка по поддържането на материалната база в обектите, обзавеждането, отоплението и вентилацията на същите, спазване забраната за тютюнопушене в съответствие с чл. 56, ал. 1 от Закона за здравето. Всички средства за подслон на територията на област Пазарджик са регистрирани в съответствие с чл. 36 от Закона за здравето. В резултат на извършените проверки е констатирано стриктно спазване на въведените противоепидемични мерки и правилата за добра хигиенна практика. Употребяват се биоциди в срок на минимална трайност и разрешени от МЗ за пускане на пазара. Специално внимание се обърна на осигуреност с чисто спално бельо, осигуряване на условия за изпиране на прането, съгласно изискванията на Наредба №12 за здравните изисквания към обществените перални публ. ДВ бр.98/2018г.

Не са констатирани системни и груби нарушения на добрите хигиеннни практики. В резултат на извършения контрол са издадени 30 предписания, които са изпълнени в срок.

На територията на РЗИ - Пазарджик са регистрирани 34 спортни обекта и 47 фитнес зали и центрове, които са обхванати с 81 проверки. Приоритет при извършвания контрол бе спазването на въведените противоепидемични мерки на територията на страната със Заповеди на Министъра на здравеопазването за борба срещу COVID-19, съответствието на обектите с Инструкция № 34 за хигиената на спортните обекти и екипировка - ДВ бр. 18/84г. и спазването на режима и методите на почистване и дезинфекция на помещенията, както и спазването на забраната за тютюнопушене съгласно чл. 56 от Закона за здравето. Не са установени нарушения по отношение спазването на добрите хигиенни практики. В процес на извършения текущ здравен контрол е издадено едно предписание.

По отношение контрола на театри, читалища и киносалони акцент при извършване на проверките освен спазването на противоепидепичните мерки бе поставен върху състоянието на материалната база, спазването на чл. 56 от Закона за здравето, както и спазването на правилата за добрата хигиенна практика. При извършените 78 проверки са издадени 2 предписания на читалищни сгради, касаещи отстраняване на течове и ремонт на покривни конструкции, ремонт на рушаща се фасада, измазване и боядисване на помещения. Предписанията не са изпълнени в срок поради липса на финансови средства. Сроковете са удължени по молба на председателите на читалищните настоятелства.

Извършени са 220 проверки на компютърни и интернет зали, както и 27 проверки на игрални зали на територията на област Пазарджик. Основно приоритет при извършване на проверките бе противоепидемичния контрол за борба срущу COVID-19, както и съответствието на обектите с нормативните изисквания по отношение на устройство, обзавеждане, технически средства, експлоатация, спазване на чл. 56 от Закона за здравето за забрана на тютюнопушенето.

През изтеклата 2020 г. с контрол са обхванати 465 бръснарски, фризьорски и козметични салони, 92 сауни и солариуми, 29 СПА и уелнес центрове и 9 ателиета за татуировки и поставяне на обеци. Акцента при извършените общо 1190 проверки отново беше поставен върху стриктното спазване на въведените противоепидемични мерки на територията на страната, спазването на добрите хигиенни практики, употребата на биоциди, разрешени от МЗ, както и използваните козметични продукти за професионална употреба и тяхното съответствие с разпоредбите на Регламент 1223/09 на ЕС, спазване изискванията на чл. 56 от Закона за здравето, извършване на предварителните и периодични медицински прегледи и изследвания в съответствие с Наредба № 15 на МЗ - ДВ бр. 57/2006г.

При извършените 20 проверки на обществени тоалетни и 30 проверки на обществени бани съществено внимание се отдели на необходимостта от спазване на добрите хигиенни практики в тези обекти по отношение на дезинфекционния режим, в съответствие с въведените противоепидемични мерки на територията на страната, изправност на ВиК инсталациите и извършване на спешни ремонти. В резултат от извършения контрол са издадени общо 5 предписания.

На територията на област Пазарджик са регистрирани 39 обществени перални, в които през 2020 г. са извършени 78 проверки. Приоритет при извършването на контрола бяха:

- съответствието на материалната база и оборудването с изискванията на Наредба №12 за здравните изисквания към обществените перални публ. ДВ бр.98/2018г.
- спазване последователността на технологичния процес, като не се допуска пресичане пътя на чистото и нечистото пране, както и върху термодезинфекционния и химиотермодезинфекционен метод на изпиране, спазване на добрата хигиенна практика;
- извършването на предварителни и периодични медицински прегледи на персонала, в съответствие с чл. 25 от горецитираната наредба;

В резултат на извършения контрол в тези обекти са издадени 16 предписания, като по голямата част от тях касаят спазването на въведените противоепидемични мерки на територията на страната със Заповед на Министъра на здравеопазването.

Извършени са 14 проверки в регистрираните на територията на областта железопътни гари и автогари.

По отношение на транспортните средства за обществен превоз, транспортните средства със специално предназначение, а именно: санитарни автомобили за превоз на болни, автомобили за превоз на лекарства и консумативи в хуманната медицина и автомобили за превоз на тленни останки са извършени общо 38 проверки. Приоритет при извършването на поверките в описаните по-горе обекти бе спазването на въведените противоепидемични мерки на територията на страната със Заповед на Министъра на здравеопазването. В тази връзка са издадени 8 предписания на обекти ж.п. гари и автогари, 12 предписания за обекти - транспортни средства за обществен превоз, 8 предписания за обекти - транспортни средства със специално предназначение - санитарни автомобили за превоз на болни, 2 предписания за автомобили за превоз на лекарства и консумативи в хуманната медицина и 16 предписания на фирми с транспортни средства - автомобили за превоз на тленни останки.

Всички 79 регистрирани гробищни паркове на територията на област Пазарджик са обхванати с проверки. Не са установени съществени нарушения на Наредба № 2 от 2011г. за здравните изисквания към гробищни паркове (гробища) и погребването и пренасянето на покойници - публ. ДВ. бр.36/2011г. Приоритет при извършването на проверките беше спазването на противоепидемичните мерки за борба срещу COVID-19. В тази връзка са издадени 15 предписания.

През 2020 г. са проверени 32 оптики. Контрола основно бе насочен към спазване на Наредба № 19 за устройството и дейността на оптиките, здравните изисквания към тях и реда за водене на регистър на оптиките - ДВ бр. 79/2008г., както и спазването на противоепидемичните мерки, въведени на територията на страната. В процес на извършения контрол не са констатирани нарушения.

ТЕКУЩ ЗДРАВЕН КОНТРОЛ НА ДЕТСКИ И УЧЕБНО-ВЪЗПИТАТЕЛНИ ОБЕКТИ

През 2020г. на територията на гр. Пазарджик и областта на контрол от страна на РЗИ - Пазарджик подлежаха 113 училища, включително и едно висше учебно заведение, 8

ученически общежития и 48 - ученически школи, бази за отдих и туризъм, центрове за работа с деца и центрове за подкрепа на личностно развитие. Компютърните кабинети в учебните заведения са 207 на брой.

За периода са извършени проверки в детски заведения - 280, в компютърни кабинети - 207, в заведения за социални услуги - 96, общежития - 16.

Всички обекти са регистрирани като обекти с обществено предназначение, съгласно изискванията на Закона за здравето обнародван в ДВ бр.70/2004.

Контролът на учебните заведения бе насочен основно към спазване на противоепидемичните мерки, въведени на територията на страната със Заповеди на Министъра на здравеопазването, поддържане на добрата хигиена в учебните сгради и прилежащата към тях територия, спазване на седмичните учебни разписания, спазване забраната за тютюнопушене. Друг акцент при проверките бе състоянието на материално-техническата база на учебните заведения - поддържане на сграден фонд, затревени площи, спортни площадки, обезопасеност на спортни уреди.

В резултат на проверките, относно контрола по спазване на противоепидемичните мерки, както и при констатиране на несъответствия в поддържането на сградите и прилежащата към тях територия в училищата, от страна на РЗИ - Пазарджик са издадени 102 предписания, касаещи поддържането на противоепидемичните мерки и привеждане на учебните заведения в съответствие със здравните изисквания.

По-големи ремонтни дейности в изпълнение на дадените предписания в училищата са:

1. ПГМЕТ - гр. Пазарджик, относно отстраняване на течове от покривната конструкция, хидроизолация на същата, подмяна и ремонт на дворната ограда, саниране на техническата работилница.
2. ОУ „Стефан Захариев”, гр. Пазарджик, относно пълен ремонт на физкултурния салон и подмяна на козирките и улуците на учебната сграда.
3. ОУ „Проф. Иван Батаклиев", гр. Пазарджик, относно подмяна на покривната конструкция на физкултурния салон.
4. ОУ „Отец Паисий", с. Говедаре, община Пазарджик, относно отстраняване на течове от покрива и ремонт на покривната конструкция на учебната сграда, както и подмяна на подова настилка в част от учебните помещения и коридора.
5. ОУ „Св. Св. Кирил и Методий", с. Ивайло, община Пазарджик - изграждане на вътрешни санитарни възли.
6. ОУ „Христо Ботев" с. Сарая, община Пазарджик - изграждане на вътрешни санитарни възли.
7. ОУ „Кочо Честименски" с. Пищигово, община Пазарджик, относно подмяна на дограма и подова настилка и извършване на основен ремонт на санитарни възли.
8. ПГГСД „Стефан Божков" гр. Батак, относно обезопасяване и укрепване козирките на сградата и ремонт на санитарни възли и на физкултурния салон.
9. ОУ „Георги Бенковски" с. Хаджиево, община Пазарджик - ремонт във физкултурен салон и измазване на фасадата.

10. ОУ „Христо Ботев" с. Церово, община Пазарджик - възстановяване целостта на оградата.

11. ОУ „Христо Ботев" с. Карабунар, община Пазарджик - възстановяване целостта на оградата.

Част от предписанията са от предишни години и са частично изпълнени. Някои мероприятия в предписанията са с удължен срок на изпълниние след постъпили молби в РЗИ - Пазарджик от директорите на съответните учебни заведения. Молбите са аргументирани, като към тях са приложени изпратените искания до общините или какво е извършено до момента по предписаните мероприятия. За неизпълнение на предписание е издадена е една заповед за спиране на части от обект, в случая физкултурен салон към ОУ „Проф. Иван Батаклиев", гр. Пазарджик.

В пет училища предписанията, касаещи ремонтни дейности са напълно изпълнени. Всички издадени предписания, относно спазване на въведените противоепидемични мерки се изпълняват стриктно.

В обобщение може да кажем, че във всяко учебно заведение ръководството полага грижи, като отделя средства за закупуване на строителни материали и организира училищния персонал, по време на летните ваканции за извършване на частични ремонти в училищните сгради. Поради недостатъчни финансови средства и липса на специалисти по строително ремонтни дейности не могат да се предприемат дейности по извършване на цялостни ремонти, касаещи покривна конструкция и измазване и боядисване на фасада на сграда и други.

Детските заведения са 140 на брой, от тях: 118 са детски градини и 22 детски градини с яслени групи. В общият брой на детските градини фигурира и броя на ДГ, разкрити в учебните заведения. Към настоящия момент в област Пазарджик е регистрирана 1 брой частна детска градина - в с. Синитово.

Всяко детско заведение е обхванато с двукратни проверки в съответствие с указанието за планиране и отчитане на дейността през 2020 г. на МЗ.

Акцентът при проверките в детските заведения бе насочен основно към спазване на противоепидемичните мерки, въведени на територията на страната със Заповеди на Министъра на здравеопазването, както и върху спазването на изискванията на Наредба № 3, обн. ДВ бр. 15 от 2007 г. за спазване на правилата за добри хигиенни практики, използване на биоциди, разрешени от МЗ и в срок на трайност, правилната стерилизация на трапезната посуда, неколкократното измиване и дезинфекция на санитарните възли, индивидуални чаши за пиене на вода и други изисквания, свързани със създаване на благоприятна и здравословна жизнена среда за отглеждане на децата. В резултат на провеждания контрол в детските заведения от страна на РЗИ - Пазарджик има издадени 17 предписания, касаещи поддържането на противоепидемичните мерки и привеждане на детските заведения в съответствие със здравните изисквания.

По-големи ремонтни дейности в изпълнение на дадените предписания в детските заведения са:

1. Детска градина „Иглика", гр. Пещера, относно подмяна на подова настилка в спални и занимални, подмяна на стационарните уреди за игра и изграждане откритите площадки на групите с подходяща ударопоглъщаща настилка, отстраняване на напуквания и падаща мазилка по фасадата на сградата.

2. Детска градина „Изгрев", гр. Пещера - осигуряване на подходящо оборудване в спалните помещения.

3. Детска градина „Сокола", гр. Пещера, отстраняване на несъответствия в пералното помещение на детското заведение, съгласно изискванията на Наредба № 12, обн. ДВ бр.98/2018г.

4. Изнесена група с. Черногорово към ДГ „Юрий Гагарин", относно отсраняване на течове и ремонт на покривната конструкция, ремонт и обезопасяване на входните стъпала и обезопасяване и покриване на дворната настилка.

5. Детска градина с. Говедаре, община Пазарджик - отстраняване на теч от покривната конструкция.

6. ДГ „Пъстроцветна дъга", филиал с. Бошуля - ремонт в помещенията на групата, подмяна на дограма, подмяна на подова настилка, измазване и боядисване на стени и тавани, профилактика и ремонт на ел. инсталацията и осигуряване на подходящо оборудване.

7. ДГ „Приказни герои", с. Ковачево, община Пазарджик - подмяна на подовата настилка във всички помещения на детското заведение и ремонт на санитарните възли.

8. ДГ „Щурче", изнесена група с. Момина клисура, община Белово, относно саниране на сградата и блогоустрояване на двора.

9. ДГ „Пъстроцветна дъга" - филиал с. Карабунар, община Септември, относно обезопасяване на терасите към групите.

10. Детска градина с. Алеко Константиново, община Пазарджик - ограждане и благоустрояване на двора.

11. Детска градина „Радост", изнесена група с. Хаджиево - отстраняване на теч от покривната конструкция и ремонт на покрива, възстановяване на цялостната мазилка в занималнята и ремонт козирките на сградата.

В посочените четри детски градини, описани по-горе, предписанията са изпълнени. В следващите в списъка детски заведения предстои изпълнение на предписаните мероприятия. В някои от тях поради липса на финансови средства срокът е удължен след постъпила аргументирана молба от директора на детското заведение.

Може да се каже, че по-голямата част от детско-юношеските обекти са приведени в съответствие със здравните изисквания и за подрастващите е осигурена здравословна жизнена среда и условия, които спомагат за тяхното нормално физическо и психическо развитие.

През годината успоредно с останалите проверки се извърши контрол и за спазване на здравните изисквания по чл. 56 ал.1 от Закона за здравето, касаеща забраната за

тютюнопушене в закритите работни помещения. При проверките не са констатирани нарушения.

IV. КОНТРОЛ НА ПРОДУКТИ И СТОКИ СЪС ЗНАЧЕНИЕ ЗА ЗДРАВЕТО НА ЧОВЕКА

ВОДОСНАБДЯВАНЕ И МОНИТОРИНГ

Област Пазарджик включва 12 общини с 9 ВиК-дружества, обслужващи водоснабдителните обекти, осигуряващи централното водоснабдяване на населените места.

Всички селища в област Пазарджик са централно водоснабдени от повърхностни и подземни водоизточници.

В област Пазарджик централното водоснабдяване е разпределено в 79 водоснабдителни зони. За целта се ползват - 186 бр. централни водоизточника. Шест ВиК-дружества в региона експлоатират 18 броя повърхностни водоизточници, използвани за питейно-битово водоснабдяване в общините Белово, Велинград, Ракитово, Батак, Стрелча и Панагюрище. По-голямата част от водоизточниците водоснабдяват населени места до 5 000 жители.

Питейната вода в по-голямата част от водоснабдителните зони в област Пазарджик се осигурява от каптажи, разположени в горски фонд и от речни водохващания. Това са водоснабдителните зони с населени места в общини Батак, Брацигово, Ракитово, Пещера, отчасти община Стрелча и община Велинград. Водоснабдителните зони в община Пазарджик, Лесичово и Септември, които са 32 бр. и се обслужват от "ВиК" ЕООД Пазарджик, в по-голямата си част са разположени в низината.

За пречистване на водите от повърхностни водоизточници се ползват 5 броя пречиствателни станции, от които в пречиствателната станция в гр. Велинград се работи най-добре.

През 2020 г. мониторинга (наблюдение, измерване и оценка) на качествата на повърхностните, подземни и термоминерални води се извършва съгласно нормативните изисквания (Наредба № 9 на МЗ, ДВ бр.30/ 01 г., изм. и доп. ДВ бр. 6/ 16.01.2018 г., Наредба №14 ДВ бр. 79/ 13.10.87 г., изм., доп. бр.12/ 03.02.95 г., Наредба № 12 - ДВ бр. 63/28.06.02г.)

Програмите за мониторинг на питейната вода, подавана за населението в област Пазарджик по общини са разработени на базата на изискванията, описани в Наредба № 9 на МЗ, МРРБ и МО от 2001 г. – за качеството на водата предназначена за питейно-битови цели /обн. ДВ бр. 30/2001 г./ съвместно със специалисти от регионалните ВиК-дружества. Съгласно изискванията на раздел IV - Мониторинг на Наредба № 9 на МЗ съвместно с общинските фирми "ВиК" в региона се изготви план-график за вземане на проби вода за група А /постоянен/ и група Б /периодичен/ мониторинг в населените места.

Във всяко населено място пунктовете за вземане на проби са не по-малко от два. С цел по-голям обхват и представителност програмите за мониторинг са разработени така, че да става редуване на пробонабирането от различните пунктове от страна на РЗИ и "ВиК"-дружествата.

При възникване на извънредни ситуации – бедствия, наводнения, аварии и др., довеждащи до прекъсване на водопроводи и извършване на ремонтни дейности с последващо

спиране на водополването, се налага осигуряването на вода за пиене – бутилирана или използване на резервни съдове /водоноски/. До приключването на даден вид ситуация се извършват сравнителни анализи, чрез вземане на проби от водоизточниците, резервоарите, ПС, ПСПВ и др., както и контролни проби от пунктовете при крайния консуматор.

Анализите по микробиологични и физико-химични показатели се извършват в отдел ЛИ към РЗИ–Пазарджик, като допълнително се извършват анализи по определени химични и радиологични показатели в РЗИ-Пловдив, съгласно дадените ни указания от МЗ.

ВиК дружествата в област Пазарджик не разполагат с акредитирани лаборатории.

През 2020 г. година служители от отдел ДЗК към РЗИ-Пазарджик извършиха 237 проверки на централни водоизточници, 244 на съоръжения и 16 проверки на ведомствени водоизточници и съоръжения.

От отдел ДЗК са издадени 20 предписания през годината, от които 18 са за ремонтни дейности, почистване и дезинфекция на водопроводната мрежа и 2 предписания за осигуряване на питейна вода от водоноски или бутилирана вода. По-голямата част от предписаните мероприятия са изпълнени.

ЛАБОРАТОРНИ АНАЛИЗИ

През 2020 г. по мониторинг на питейната вода за целия регион /централно и ведомствено водоснабдяване/ са планирани 40 броя проби за анализ по химични и микробиологични показатели по показателите на група Б (периодичния мониторинг) и 172 броя проби по група А (постоянен мониторинг). През 2020 г. РЗИ-Пазарджик е осъществила контрол, както следва: при планувани 40 проби периодичен мониторинг, са изпълнени 40 проби, като изпълнението е 100 %. От тях нестандартни са 0 броя проби – (през 2019 г. – 0 бр.).

При план 172 проби постоянен мониторинг, изпълнението е 210 броя проби – 106 %. От тях нестандартни са 12 броя проби – 5,6 % (през 2019 г. – 5,6 %).

По ДЗК са извършени 3577 изследвания по химични, органолептични и радиологични показатели.

Във връзка с дадените ни указания от МЗ за планиране на дейността ни през 2020г. относно анализите по показатели от група Б (периодичния мониторинг) на водата от централните водоизточници в област Пазарджик, в РЗИ - Пловдив бяха извършени:

- 40 бр. анализи на питейна вода по показатели – олово, мед, кадмий, никел, антимон, арсен, селен, цинк, натрий;
- 40 бр. анализи на питейна вода по показател – трихалометани;
- 40 бр. анализи на питейна вода по показатели – пестициди;
- 40 бр. анализи на питейна вода по показатели – бензпирен, 1,2 дихлоретан, три-, тетрахлоретен, бензен и ПАВ ;

Анализите са извършени с цел покриване на пълния обем от задължителните показатели, съгласно изискванията на Наредба № 9 за качеството на питейните води на МЗ.

Анализ на данните от проведения от РЗИ и ВиК мониторинг на качеството на питейната вода по зони на водоснабдяване.

От страна на РЗИ - Пазарджик през 2020 г. са извършени анализи на водата от всички водоснабдителни зони. От получените резултати се установиха следните отклонения по показател - **нитрати**:

- Водоснабдителна зона "Смилец" – през 2019 г. - 99.4 мг/л, 88.6 мг/л; През 2020 г. – 96,0; 96,8; 100 мг/л.

Дружеството се стреми да не доставя на потребителите вода от каптажите с показател нитрати над нормата, но възможностите в това отношение са ограничени през летните месеци, когато от една страна намалява дебита на каптажите, а от друга, питейната вода масово се ползва за поливане.

Поради намаляването на жителите в тези населени места, общината не очаква финансиране на проекти за изграждане на канализационна система, както и за подмяна на амортизираната водоснабдителна мрежа.

- водоснабдителна зона с. Черногорово - Крали Марко

През есента на 2018 г. е включен нов, 100м дълбок ТК № 4 тръбен кладенец за водоснабдяване на с. Черногорово, разположен на територията на основната ПС, като експлоатационния му дебит е до 15 л/с и през по-голямата част от годината замества изцяло съществуващите 2 броя ТК със завишено съдържание на нитрати във водата им. Старите водоизточници остават като резервно захранване и за добавяне на недостигащи водни количества при моментна максимална консумация през летните месеци.

Независимо от това, през 2019 г. измерената стойност по показател нитрати отново е наднормена - 69.2 мг/л в с. Крали Марко и през 2020 г. – 66,6 мг/л. за с. Черногорово.

– водоснабдителна зона Ивайло – отклонения по показатели сулфати, калций, обща твърдост

През 2018-2019 г. се изградиха 2 броя нови, по-плитки ТК на ПС „Ивайло" и през 2021г. предстои последователното им пускане в експлоатация и спиране работата на съществуващия ТК № 3, с което значително ще бъдат намалени стойностите на сулфати, калций и обща твърдост на смесената вода на изхода на ПС. Във водоснабдителна зона - с. Ивайло (голяма зона) са установени повишени стойностите по показателите сулфати – през 2019 г. - 282 - 320 мг/л , през 2020 г. – 296 мг/л. и калций – през 2019 г. - 149 - 160 мг/л., през 2020 г. – 150 мг/л.

По показател нитрати през 2016 г. – 2020 г. се наблюдава известно понижение на стойностите на нитрати, дължащо се основно на изградената канализация в с. Ивайло по програма „ИСПА". През 2020 г. стойностите по показател нитрати са в рамките на допустимите норми по наредба № 9 за качеството на питейните води.

Микробиологични показатели

Във водоснабдителните зони, захранвани от повърхностни водоизточници в община Белово, община Стрелча и община Батак през годините се констатират инцидентни отклонения по микробиологични показатели. Отклоненията се констатират предимно при проливни дъждове и обилно снеготопене.

В тези случаи се извършва почистване на съоръженията и дезинфекция, като за предприетите действия се уведомява засегнатото населението.

В резултат на извършени лабораторни анализи по мониторинг през 2020 г. и установени отклонения по микробиологични показатели от страна на РЗИ-Пазарджик са издадени предписания до управителите на съответните ВиК дружества за предприемане на необходимите мерки за привеждане качеството на водата в съответствие с нормативните изисквания. След извършване на дезинфекция на водопроводната мрежа са извършени повторни анализи на питейната вода по микробиологичини показатели. Резултатите от извършените анализи са стандартни.

Проблематика и предприети мерки от страна на ВиК дружествата и общинските администрации за подобряване качеството на питейните води

Община Пещера

Отклонение в качеството на питейната вода е установено в с. Капитан Димитриево. Водата, която захранва водоснабдителната зона се подава от каптаж "Осман Аговица" и е с повишено съдържание на нитрати – 50,0; 66,4 мг/л. С цел подобряване на качеството на питейната вода дружеството е предприело действия за изграждане на нов сондаж в с. Капитан Димитриево. Направени са анализи на водата по Наредба № 1 /подземни, сурови води/ които показват, че водата е годна за питейни цели по първоначална оценка. Средният дебит на водата е 1 л/с. Следва издаване на разрешително за водоползване от БД ИБР гр. Пловдив, както и дейности по учредяване и изграждане на СОЗ.

"ВКС" ЕООД, гр. Пещера се опитва да наложи ограничения на селскостопанските производители за използване на торове и препарати за растителна защита във вододайната зона на съществуващия водоизточник с цел намаляване съдържанието на нитрати във водата. Към настоящия момент питейна вода за с. Капитан Димитриево се подава и от тръбни кладенци – „група Мокрище", поради което констатираните стойности по показател нитрати са в рамките на допустимата стойност.

Община Стрелча

"ВиК-С" ЕООД, гр. Стрелча работи без утвърден бизнес план и инвестиционна програма. Дружеството е декапитализирано, работи на загуба и в тези условия не може да генерира ресурс за осъществяване на необходимите инвестиции.

От страна на РЗИ е издадено предписание за подмяна покритието на бързите филтри на ПСПВ гр. Стрелча. Същото може да бъде изпълнено след одобряването на бизнес план с инвестиционна програма, включваща реконструкция на ПСПВ.

Наложително е да се ремонтира водохващането на р. Меде дере, единствен водоизточник, захранващ с вода за питейно-битови нужди град Стрелча, както и да се подмени магистралния водопровод към ПСПВ - гр. Стрелча. Също така е необходимо да се въведат в експлоатация бавните филтри /утаители/ на пречиствателната станция за подобряване органолептичните качества на питейната вода. В противен случай градът ще изпада в бедствена ситуация при всеки продължителен, наднормен валеж.

Община Пазарджик

През есента на 2018 г. е включен нов, 100м дълбок ТК № 4 за с. Черногорово, разположен на територията на основната ПС, като експлоатационния му дебит е до 15 л/с и през по-голямата част от годината замества изцяло съществуващите 2 броя ТК със завишено съдържание на нитрати във водата им. Старите водоизточници остават като резервно захранване и за добавяне на недостигащи водни количества при моментна максимална консумация през летните месеци.

През 2018 г. се изградиха 2 броя нови, по-плитки ТК на ПС „Ивайло" и през 2021г. предстои последователното им пускане в експлоатация и спиране работата на съществуващия ТК № 3, с което значително ще бъдат намалени стойностите на сулфати, калций и обща твърдост и смесената вода на изхода на ПС да не надвишава пределната норма по тези показатели.

Община Панагюрище

Основен проблем продължава да бъде осигуряването на достатъчно количество питейна вода, амортизацията на магистралния водопровод, захранващ част от гр.Панагюрище, с. Бъта, с. Баня, с. Левски, с.Елшица и с. Попинци от група сондажни кладенци при с. Злокучене. Честите аварии са причина за режимното водоподаване. В тази връзка през зимния период приоритетно се ползват повърхностните водоизточници за захранване на зоните в гр. Панагюрище, поради повишения им дебит и намаляване на енергийните разходи от помпажното изпомпване при ползване на подземните водоизточници. И през 2020 г. продължава подмяната на части от магистралния водопровод от тръбни кладенци - група Злокучене към община Панагюрище, което значително намалява проблемите при водоснабдяването на района. Подменена е почти една трета от него. Направена е подмяна на част от вътрешен водопровод в селата Елшица /220 м./, Левски /670 м./, Баня /150 м./, и гр. Панагюрище /300 м./. При аварии възстановяването се е извършвало за кратък период от време и не се е налагало използването на резервно водоснабдяване.

Отстраняването на дългогодишните проблеми, свързани с осигуряване на достатъчно количество питейна вода за населените места в община Панагюрище ще бъде изпълнено чрез проекта "Доизграждане на язовир "Луда Яна и ПСПВ", които се финансират от Световната

банка и МРРБ. Извършват се строителни дейности - площадка на ПСПВ за пречистване на водата от язовир "Луда Яна" и селище с водоснабдяване и канализация за работниците към строежа на язовира. Строително-монтажните работи се осъществяват през 2020 г. и ще продължат през 2021 г.

Община Батак

На територията на община Батак са обособени 4 зони на водоснабдяване.

През последните няколко години най-съществен проблем представлява качеството на питейната вода по органолептични и микробиологични показатели, свързан с липсата на адекватно пречистване на водата от повърхностните водоизточници, честите аварии и ремонтни дейности на стари и амортизирани водопроводни мрежи. Липсата на ПСПВ за пречистване на водата от повърхностните водоизточници също е проблем, касаещ качеството на водата по органолептични показатели при обилни валежи, снеготопене и извънредни ситуации.

Водоснабдяването на гр. Батак се извършва от открити водоизточници – яз. Голям Беглик, Каменишко и Карлъшко дерета. След проливни дъждове и снеготопене питейната вода е с видимо променени показатели – мътност, вкус, активна реакция. Това изисква изграждането на съоръжения за пречистване на питейната вода чрез методи, които биха довели до промени в качеството на подаваната за населението питейна вода в съответствие с изискванията на Наредба № 9 на МЗ за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели обн. ДВ бр. 30/ 28.03.2001г. Незаконната и агресивна сеч на широколистни гори е един от основните фактори за влошеното качество на водата – свличане на кална вода към водохващането при проливни валежи и снеготопене.

Община Батак на този етап няма изработена програма и не разполага с финансови средства за изграждане на пречиствателни съоръжения.

Извършена е частична подмяна на водопроводната мрежа в гр. Батак.

За зона на водоснабдяване - к. м. "Цигов чарк" до момента община Батак има изготвен проект за подобряване и развитие на инфраструктурата, включително и по отношение на питейни и отпадъчни води в агломерации между 2000 и 10 000 жители на стойност 35 милиона евро, но не е осигурено финансиране. Проблем в случая е, че статутът на терена за обслужване е курортен комплекс, а не населено място с постоянно пребиваващо население целогодишно. Липсата на централна канализация и адекватно централно водоснабдяване на бързо разрастващия се курортен комплекс "Цигов чарк" продължава да представлява съществен хигиенен проблем с епидемиологичен риск. От страна на РЗИ-Пазарджик е издадено становище по ПУП за Пречиствателна станция, която ще обслужва част от територията на курортния комплекс.

Вследствие намаляването на абонатите и на приходите от продажби на ВиК услуги, както и на увеличаването на разходите за поддръжка на остарялата водопроводна мрежа се утежнява дела на издръжката на ВиК мрежите и системите. По тези причини вече години наред ВиК дружеството формира отрицателен финансов резултат, което от своя страна все повече

затруднява изпълнението на основния им ангажимент, а именно – осигуряване на непрекъснато водоподаване с качество на питейната вода, отговарящо на изискванията на Наредба № 9 на МЗ.

Община Белово

Дружеството е отдадено на концесия на частен холдинг в началото на 2019 г.

Провеждат се оздравителни мероприятия около съоръженията и санитарно–охранителните зони. Редовно се извършва промивка и дезинфекция на водопроводната мрежа и съоръженията. Започна монтаж на дозаторни помпи по резервоарите на всички 7 зони, както и подмяна на помпени агрегати за гр. Белово и с. Дъбравите. Предвижда се основен ремонт на утаители и филтри.

Програмата за мониторинг за 2020 г. е изпълнена.

В резултат на положените усилия от страна на новото ръководство на ВиК дружеството се констатира значително подобряване на качеството на подаваната за населението питейна вода. Наложително е изграждането на ПСПВ за населените места - с.Момина клисура и с. Сестримо, поради включените във водоснабдяването повърхностни водоизточници, които са без алтернатива към настоящия момент.

Община Велинград

От началото на 2019 г. към централното водоснабдяване на гр. Велинград е включен водоизточник /повърхностен/ от м. „Водев чарк", което позволява намаляване на количествата вода, идващи от каптажи „Легоринец", който е проблемен по радиологични показатели.

През 2020 г. от ВКТВ Велинград са извършени следните ремонтни дейности:

- Реконструкция и подмяна на водопровод на ул."Н. Вапцаров", двора на СУ „Св. Св. Кирил и Методий" и промишлена зона в гр. Велинград, селата Св. Петка, Юндола и Драгиново. Редовно се осъществява почистване и дезинфекция на водоемите, водопроводната мрежа и пречиствателните съоръжения на ПСПВ. Добавен е кварцов пясък във филтрите на ПСПВ.

Община Брацигово

На територията на община Брацигово има шест водоснабдителни зони. Водозахранването на всички зони е от подземни водоизточници.

„Инфрастрой" ЕООД гр. Брацигово е изпълнил мониторинга за 2020 г. През годината не са установени отклонения в качеството наподаваната за населението питейна вода.

За постигане на по ефективно управление на водните ресурси, с цел запазване качеството на водата за питейно-битови нужди, община Брацигово реализира мерки за намаляване загубите на вода, като извършва реконструкция и рехабилитация на водопроводната мрежа.

Община Ракитово

Община Ракитово е с три зони на водоснабдяване, които се захранват от 11 подземни и 2 повърхностни водоизточника.

През 2020 г. е извършена цялостна подмяна на водопроводната мрежа на осем улици в гр. Ракитово.

При извършения мониторинг не са констатирани октлонения от нормите. Няма зони с неизпълнен мониторинг.

ИЗВЪНРЕДНИ СИТУАЦИИ

Обявено бедствено положение в община Пазарджик

Възникнало екологично бедствие във връзка със замърсяване и установени тонове умряла риба по поречието на р. Марица между градовете Пазарджик и Пловдив. Според заключенията от анализите на взетите проби от БАБХ и РИОСВ е видно, че става въпрос за залпово замърсяване с два пестицида: хлорпирифос и аметрин.

РЗИ-Пазарджик взе 5 проби от водите, предназначени за питейно – битови цели от пет пункта при краен потребител, които се изследваха в РЗИ-Пловдив. От получените резултати е видно, че водата не е с променени качества и отговаря на стандартите, определени от Наредба № 9 за качеството на водата, предназначена за питейно – битови цели.

ПЛУВНИ БАСЕЙНИ

Във връзка със Заповед на Областния управител № РД - 94/29.05.2020г. за намаляване на водните инциденти в област Пазарджик бе сформирана областна комисия по водноспасителната дейност с председател директора на РЗИ-Пазарджик и представители от общо 5 ведомства: ОС на БЧК, РЗИ, ОУ на ПБЗН, ОД на МВР и „Напоителни системи” ЕАД.

По представен план-график за периода 13.07. до 21.07.2020 г. Областната комисия по водно спасяване провери плувните басейни в областта по общини: Пазарджик, Панагюрище, Стрелча, Септември, Белово, Пещера, Брацигово, Ракитово, Велинград. В съвместните проверки на откритите плувни басейни от страна на РЗИ се включиха сътрудници на отдел ДЗК в съответните райони. Обектите, които не са обхванати в оповестения период от общинската комисия по ВСД, са проверени по текущ контрол от страна на служители на отдел ДЗК.

При осъществяване на контрола се акцентира върху документацията на спасителите - талон за покриване на нормите, удостоверение за правоспособност, документ за здравен статус и сключен договор за работа с фирмата, преглед на оборудването на спасителния пост, предоставяне на документ от фирма, извършваща ДДД профилактика за обеззаразяване на тревните площи, регистрация на плувните басейни по Наредба 9 на МЗ, протоколите от анализите за извършен микробиологичен и химичен анализ на водата за къпане от собственика преди откриването на сезона, журнал за отчитане на остатъчния хлор, както и спазването на противоепидемичните мерки, въведени на теритирията на цялата страна със Заповед на Министъра на здравеопазването.

Областната комисия по ВСДЗ извърши общо 40 проверки на открити водни площи: язовири, микроязовири и други, подлежащи на минимално обезопасяване и плувни басейни,

плажове и други водни участъци, които се ползват за къпане, плуване и спорт, подлежащи на максимално обезопасяване, разположени на територията на областта. При констатиране на несъответствия по време на извършените проверки от Областната комисия, бяха съставени на място констативни протоколи с предписани в тях мероприятия за отстраняването им.

Най-честите нарушения, констатирани през годината от служители на РЗИ-Пазарджик са пропуски в обеззаразяването и поддържане на качествата на водата в басейните, както и липсата на спасители.

По време на проверките бе обърнато сериозно внимание на състоянието на обозначителната маркировка за дълбочина на басейните, състоянието на стартовите блокчета, документацията на спасителите, както и санитарното състояние и спазване на хигиенния режим в тези обекти.

При установени пропуски в обеззаразяването и получаване на нестандартни резултати от извършените анализи на водата в басейните от страна на РЗИ са предприемани необходимите мерки за привеждане в съответствие.

В област Пазарджик към края на 2020г. регистрираните плувни басейни са 121 бр. /79 са открити плувни басейни и 42 закрити плувни басейни/.

Във връзка с откриването на летния сезон са връчени общо Издадени са общо 49 предписания на всички собственици на регистрирани открити плувни басейни на територията на област Пазарджик за провеждане на задължителни хигиенни противоепидемични мероприятия за нормалното функциониране през летния сезон на 2020 г., с подробни указания, касаещи и максималното им обезопасяване, съгласно изискванията на Наредбата за водоспасителната дейност и обезопасяването на водните площи – обн. ДВ бр.65/96 г., изм. и доп.ДВ бр.52 от 9 Юни 2020г.; Инструкция №34 за хигиената на спортните обекти и екипировка – обн. ДВ бр.82 от 24.10.1975г., изм., бр.25 от 8.03.2002г., в сила от 9.09.2003г.; Методично указание № 3/25.11.2003 г. за борба с легионелозите - публ. в Служебен бюлетин на МЗ бр. 2/2004 г.

Общо за годината са извършени 242 проверки.

През 2020 г. са регистрирани 4 нови обекти, от които един открит басейн и 3 закрити плувни басейн

За 2020г. са планирани 121 анализа по химични и 242 анализа по микробиологични показатели по мониторинг за качеството на водата на 121 плувни басейни в регион Пазарджик на територията на общините: Пазарджик, Велинград, Септември, Панагюрище, Стрелча, Брацигово, Ракитово, Белово.

2. КОНТРОЛ ВЪРХУ ХИМИЧНИТЕ ВЕЩЕСТВА, СМЕСИ И ИЗДЕЛИЯ, В Т.Ч. БИОЦИДИ И ПРЕКУРСОРИ НА ВЗРИВНИ ВЕЩЕСТВА

- През 2020г. контролът върху пуснатите на пазара химични вещества, смеси и изделия, в т.ч. биоциди и прекурсори на взривни вещества, се осъществи чрез извършването на 72 броя проверки на дистрибутори, производители, вносители и потребители надолу по веригата.

- Във връзка с писмо изх. № 13-20/24.02.2020 г. от РЗИ-Шумен, по повод нотифициране в ICSMS на биоцид с търговско наименование „Dizontol", произведен на 08.07.2019г., годен до 08.07.2022г., парт. № DZ08FR19, разрешен за пускане на пазара на биоцид № 1218-1/20.01.2012г. и отговорно лице „Джортани" ЕООД – гр. Пещера, който не е етикетиран в съответствие с изискванията на дял III, глава I на Регламент (ЕО) № 1272/2008 (CLP) и чл. 69 на Регламент (ЕС) № 528/2012г., служители от отдел „Държавен здравен контрол", дирекция „Обществено здраве" при РЗИ-Пазарджик извършиха проверка в обект за производство на биоциди , собственост на „Джортани" ЕООД, адрес на управление: гр. Пещера, ул. „Владимир Рилски" № 32.
- При проверката се състави констативен протокол на „Джортани" ЕООД – гр. Пещера, представлявано от Йордан Стефанов Бойкинов, се предписа да представи в срок писмена информация по случая в РЗИ-Пазарджик.
- В РЗИ-Пазарджик постъпи декларация с вх. № 25-219/13.03.2020 г. от Йордан Стефанов Бойкинов – управител на „Джортани" ЕООД, с информация по цитираните в констативния протокол точки.
- Управителят на дружеството представи протокол за връщане на стоки от 19.02.2020г. от фирма „Донев" ЕООД на „Джортани" ЕООД за биоцид с търговско наименование „Дизунтол", изписан на етикета като „DIZONTOL".
- Във връзка с писмо на МЗ №12–00-263 от 04.02.2020г. на засилен контрол при деклариране им за поставяне под митнически режим „допускане на свободно обръщение" през периода 10 февруари – 31 март 2020 г. бяха цимент и смеси, съдържащи цимент с произход от трети страни. За указания период в РЗИ - Пазарджик не са постъпили уведомления от регионалната структура на Агенция „Митници".
-

- **3. КОЗМЕТИЧНИ ПРОДУКТИ**
- На територията на област Пазарджик има регистрирани седем обекта за производство на козметични продукти на следните фирми:
- - „Екоблес" ЕООД, гр. Пазарджик,
- - „Кемикал Комерс" ООД, гр. Пазарджик
- - „Гален Фарма" ООД - с. Калугерово, община Лесичово
- - „Инкозметик" ООД - гр. Пловдив - цех с. Козарско, община Брацигово
- - „Булеко 2000" ООД - гр. София - цех гр. Ракитово промишлена зона,
- - „Есентика Пюър" ЕООД, гр. Пловдив - цех гр. Пещера
- - „Ина Трейд" ООД, гр. Панагюрище
- Систематичният здравен контрол върху козметичните продукти през 2020 г. е провеждан в съответствие с Регламент (ЕО) № 1223/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2009 г., и с насоченост по спазване изискванията свързани с ползването на Портал за нотифициране на козметични продукти (CPNP) и задълженията, които трябва да бъдат изпълнени от страна на отговорните лица, в съответствие с чл. 10 и чл. 13 от Регламента, съгласно указанията дадени с писмо на МЗ изх. № 16-00-73/13.09.2019г. В тази връзка бяха

извършени 7 проверки на отговорни лица/производители и 3 проверки на диструбутори на козметични продукти. За отстраняване на констатираните несъответствия нанесени в портала за нотифициране на козметичните продукти са изготвени констативни протоколи с предписани мероприятия в тях или са издадени предписания със съответен срок на изпълнение.

- Общо през отчетния период на територията на област Пазарджик бяха извършени 10 проверки на предприятията за производство на козметика и 246 проверки в търговската мрежа на обекти за търговия на дребно и складове за търговия на едро с козметични продукти. При проверките е изпълнен и мониторинга за вземане на проби от козметични продукти, посочен в указанието за планиране на дейността през 2020г. Извършени са анализи на взетите проби, както следва: по химични показатели са изследвани 42 козметични продукта, а по микробиологични показатели на 18. В РЗИ - Пловдив са изпратени и анализирани 8 проби козметични продукти за съдържание на тежки метали. Изпълнението на заложените проби по план е над 100%. Резултатите от извършените анализи са стандартни.
- През годината е постъпил един сигнал от краен потребител, относно възникнал инцидент - заплитане на коса и невъзможност за разресване при ползване на шампоан за коса Hymalaya, произведен от Green Planet Industries L.L.C.P.O. Box, Dubai, U.A.E, Under License from Hymalaya Global Holdings Ltd и получен в търговския обект от дистрибутор: Козметик Експрес ЕООД, София 1540, ул. „Мими Балканска" № 140. В тази връзка своевременно е извършена проверка и крайният потребители е уведомен писменно за предприетите мерки от наша страна. От представените документи (фактури) в търговския обект е установено, че описаният продукт е получен от дистрибутора, посочен по-горе. Продуктът е етикетиран в съответствие с изискванията на чл. 19 от Регламент ЕО № 1223/2009 г. При проверката са взети проби от посочената партида и е извършено изследване по физико-химични и микробиологични показатели в отдел ЛИ, Д ОЗ при РЗИ-Пазарджик. В резултат на извършените анализи няма установени отклонения от нормативните изисквания. Сигналът е изпратен за разглеждане по компетентност до СРЗИ.

V. КОНТРОЛ НА ДЕЙНОСТИ СЪС ЗНАЧЕНИЕ ЗА ЗДРАВЕТО НА ЧОВЕКА

1. Контрол на дейността на служби по трудова медицина

Съгласно указание на МЗ за планиране дейността на РЗИ през 2020 г. беше проверена дейността и водената документация на 12 броя регистрирани служби по трудова медицина.

В съответствие с чл. 11, ал. 9 от Наредба № 3/2008 г. за условията и реда за осъществяване дейността на службите по трудова медицина всички СТМ са предоставили в РЗИ – Пазарджик своите Обобщени анализи за предходната година.

2. Контрол върху поддържане на чистотата на населените места от Общините.

От страна на служителите на отдел ДЗК, Д ОЗ са извършени общо 114 проверки на дейността - **поддържане чистотата на населените места от общините** съвместно с представители на общините, кметствата и представители на отговорните за сметоизвозването фирми и лица. В процес на извършените проверки са издадени 17 предписания. При проверките от страна на кметовете на

общини се предоставяше график за организацията на сметосъбирането, сметоизвозването и на какъв период от време се извозват отпадъците. Извършена бе проверка на състоянието на товарителниците на сметоизвозващите машини и съдовете за ТБО с цел недопускане на течове, също така и чистотата на улиците и общинските паркове и градини и своевременно почистване на създадените нерегламентирани микросметища.

Във връзка с усложнената епидемична обстановка, свързана с разпространението на COVID-19 се изиска от кметовете на населените места график за почистване, миене на улиците и дезинфекция, там където е необходимо, поддържане чистотата на обществените места /площади, спортни площадки, паркове, градини, паркинги, спирки на градски транспорт и други общински територии, където има струпване на хора/. При проверките по общини и кметства не се установи пропуск в осигуряване на лични предпазни средства - маски, ръкавици, миещи и дезинфекционни средства.

При извършените систематични проверки на обектите с обществено предназначение: детски заведения, учебни, спортни обекти и площадки беше осъществен и оглед на прилежащите територии и тротоари, изискани са документи за ДДД обработка от регистрирани лица по реда на Наредба № 1 от 5 януари 2018 г. за условията и реда за извършване на дезинфекция, дезинсекция и дератизация.

В процес на извършените съвместни проверки с кметовете на населените места и представените справки от обслужващите фирми, извършващи сметосъбиране и сметоизвозване по населените места бе получена информация за това, дали са осигурени повече съдове за отпадъци, графици за извършване на миене и дезинфекция на съдовете за отпадъци и на сметоизвозващите машини. Изискана бе информация за използваните средства за дезинфекция, метод/начин на дезинфекция. Нови сметоизвозващи машини са закупени от община Стрелча. Извършени са проверки и по изпълнение на издадените предписания.

От страна на сметоизвозващите фирми „БРОКС" ООД редовно се извършват проверки за наличие на замърсени площи и своевременно се почистват замърсените улици и квартали в гр.Пазарджик, кв. „Ябълките". В изпълнение на издадените от страна на РЗИ-Пазарджик предписания са предприети мерки за ликвидиране на образуваните микросметища в ромските квартали на гр. Пазарджик, с. Черногорово и с. Радилово.

VI. ТЕМАТИЧНИ ПРОВЕРКИ

Тематичните проверки в плана на РЗИ-Пазарджик за 2020 г. по ДЗК бяха заложени в съответствие с Методично указание на МЗ и се изпълниха в поставения срок.

1. Тематична проверка на бази за отдих на деца и ученици и местата за настаняване, вкл. и такива, в които се организират туристически пътувания с обща цена.

В периода 20.05.2019 г. – 30.04.2020 година са извършени 12 проверки на места за настаняване и бази за отдих на деца и ученици.

По време на проверките не са констатирани нарушения и няма предприети административно наказателни мерки.

В процес на извършената тематична проверка е извършен контрол по спазване на здравните изисквания на Наредбата за детските и ученическите пътувания с обща цена, инициирани от институциите в системата на предучичищното и училищното образование (ДВ. бр. 103 от 2016 г.).

Регистрираните бази за отдих за деца и ученици на територията на областта се ползват по предназначение, предимно през летния сезон на годината. За целта, преди започване на сезона, всяка община, която разполага с такава база, или туроператорската фирма, ползващата базите, уведомява чрез писмо РЗИ-Пазарджик за организирането и провеждането на ученическия и детския отдих в съответните смени. За периода на проверката в РЗИ-Пазарджик се получиха 10 уведомителни писма за провеждането на детски и ученически лагери, придружени с копие от предвиденото меню, в съответствие с изискванията на чл. 3, ал. 2, т. 7 от Наредбата за детските и ученическите пътувания. В писмата се посочват и обектите, където се осъществява храненето на почиващите.

Местата за настаняване са устроени и се поддържат в съответствие със здравните изисквания. Помещават се в монолитни сгради до два етажа, строени за целта. Помещенията в сградите се поддържат в съответствие с изискванията на чл. 22 от горецитираната наредба. Обзавеждането е удобно, функционално и се поддържа чисто и в добро техническо състояние. В самостоятелни сгради са разположени столовата за хранене и управлението на лагерите. Детските и ученически лагери са осигурени със здравен кабинет за оказване на първа медицинска помощ. Дейността на здравния кабинет се осъществява от фелдшер или медицинска сестра със съответната квалификация.

На входовете базите имат поставени табели, обозначени с името на лагера. В района на лагера са поставени указателни табели с разположението на сградите и тяхното предназначение и табла с полезна информация за почиващите. Сградният фонд и прилежащите към него терени, които се обитават от почиващите се поддържат в много добро техническо и хигиенно състояние. Извършва се предварителна дезинфекция, дезинсекция и дератизация от оторизирани фирми.

Девет от базите за отдих разполагат с открит плувен басейн. Плувните басейни са регистрирани в РЗИ-Пазарджик, като обекти с обществено предназначение, съгласно изискванията на чл. 36 от Закона за здравето (обн. ДВ бр. 70/2004г., изм. бр. 98/2010г.), и Наредба № 9 на МЗ за условията и реда за създаване и подържане на публичен регистър на обектите с обществено предназначение (ДВ бр. 28/2005г.) и отговарят на изискванията, описани в Инструкция № 1 от 1997 г. за организацията ва водноспасителната дейност и обезопасяване на водните площи при провеждане на детски и ученически отдих и туризъм. Същите се поддържат в съответствие с изискванията на Наредбата за водноспасителната дейност и обезопасяването на водните площи, обн. ДВ бр. 65/1996 год. по отношение на организацията на водноспасителната дейност и осигуряване с водноспасителни кадри, както следва:

Обособени са спасителени постове, оборудвани с необходимия инвентар.

Постовете се обслужват от правоспособен спасител за цялото работно време на басейните.

Извършва се дезинсекция и дератизация на теренните площи около плувните басейни от лицензирана фирма.

Извършват се микробиологични и химичени анализи на водата в басейните, удостоверяващи нейните качества, съгласно Инструкция № 34 - ДВ бр.82/1975г. изм. и доп. бр.18/1984г.

Настаняването на деца и ученици се извършва и в обекти (хотели, общежития, туристически центрове и други), които се ползват като места за настаняване за ученически и детски отдих и са категоризирани като такива в съответствие с изискванията на чл. 19 и се поддържат в съответствие с чл. 22 от наредбата. В тези обекти се проследява настаняването на деца в предучилищна възраст да се извършва до втория етаж на сградата. Също така хотелиерът/собственикът осигурява информация по чл. 3а от Наредбата за осъществяване правото на достъп до медицинска помощ.

2. Насочен контрол върху предоставянето и употребата на биоциди от продуктов тип 1 Хигиена на човека и продуктов тип 5 Питейна вода.

Тематичната проверка се извърши по план на дирекция „Обществено здраве", отдел ДЗК, през периода 01.04. - 30.06.2020 година.

От страна на РЗИ-Пазарджик беше изискана информация от всички ВиК дружества в област Пазарджик за използваните биоциди, използвани за дезинфекция на подаваната за населението питейна вода. В процес на извършената проверка се осъществи контрол по отношение спазването на изискванията на Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси и/или Регламент (ЕС) № 528/2012. При проверката не са констатирани несъответствия с действащото законодателство.

3. Проверка на Пречиствателни станции за питейно-битово водоснабдяване по спазване на изискванията на чл. 13 от Наледба № 9 за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели.

Тематичната проверка се извърши през периода 01.04. - 31.05.2020 година.

В резултат на извършената проверка се констатира, че реагенти се използват само от „ВКТВ" ЕООД – гр. Велинград в процеса на пречистване на питейната вода, подавана за населението на гр. Велинград в ПСПВ-Велинград. Продуктът се използва в процеса на коагулация.

Използваният реагент е алуминиев оксихлорид. За продукта са представени сертификат за качество с № 1557/11.06.2019 г. и сертификат от анализ №585/14.11.2019 г., издадени от фирма „КонтинВеСт" ООД, гр. София, кв. „Гео Милев", ул. „Хубавка" № 6, Протокол от изпитване № 18/29.05.2012 г. на НЦОЗА, гр.София и информационен лист за безопасност на продукта.

Продуктът е в съответствие с изискванията на чл. 13 от Наледба № 9 за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели.

4. Тематична проверка за готовността на учебните заведения на територията на област Пазарджик за откриване на новата 2020/ 2021 г.

1. През учебната 2019/2020 г. на територията на област Пазарджик на контрол от страна на РЗИ-Пазарджик подлежаха 114 учебни заведения - 113 училища и 1 брой ВУЗ, като 12 от тях са държавни, 102 общински и 1 частно (ВУЗ) учебни заведения.

2. В подлежащите на контрол 114 училища до края на изминалата учебна година са извършени общо 114 проверки с цел оценка на състоянието им.

3. При извършените проверки в учебните заведения са издадени 46 предписания. От тях 42 са за привеждане в съответствие със здравните изисквания, касаещи извършване на ремонтни дейности до започване на новата учебна година. Издадени са и 4 предписания с по-дълък срок на изпълнение до започване на следващата учебна година: 30.08.2021г.

4. Извършени са 46 проверки за контрол по изпълнението на дадените предписания.

5. Учебните заведения, в които са изпълнени дадените предписания, вкл. и тези, които имат предписания от минали години са 32 на брой, като предписанията, издадени от минали години са 3 бр.

6. Няма наложени санкции за неизпълнените в срок предписания, тъй като директорите на съответните учебни заведения са подали заявление до директора на РЗИ-Пазарджик с молба за удължаване на срока на изпълнението им, описвайки уважителна причина, поради която не могат да бъдат изпълнени.

7. Шест са учебните заведения, в които няма да бъдат изпълнени всички предписани мероприятия до започването на новата учебна година.

За предотваряване на съществуващ риск за здравето на учениците е издадена заповед за спиране експлоатацията на физкултурен салон към ОУ „Проф. Иван Батаклиев", гр. Пазарджик. Останалите отложени за изпълнение мероприятия няма да доведат до влошаване на жизнената среда на учениците в посочените учебни заведения.

8. На територията на област Пазарджик няма училище, за което да е издадена заповед за спиране поради неизпълнение на предписаните мероприятия. Издадена е заповед за спиране на част от обект - физкултурен салон към ОУ „Професор Иван Батаклиев" гр.Пазарджик.

9. Няма учебни заведения, в които ремонтните дейности ще продължат след започване на учебната дейност с изключение на ОУ „20-ти април", гр. Панагюрище, касаещо обезопасяване на осветителни тела във физкултурния салон - срокът за изпълнение е удължен до 30.09.2020 г. До изпълнение на предписаните мероприятия имаме уверение от страна на ръководството, че физкултурният салон няма да се ползва за провеждане на занятия с ученици.

10. В РЗИ са постъпили 10 молби от директорите на училища за удължаване на срока за изпълнение на предписаните мероприятия. Молбите на директорите са удовлетворени.

11. Сроковете за изпълнение на 10 предписания са удължени.

12. Три са учебните заведения, които не са изпълнили предписаните мероприятия, удължени за изпълнение през тази учебна година от директора на РЗИ-Пазарджик през 2019 г.

Сроковете за изпълнение на предписаните мероприятия са удължени поради факта, че причините винаги са свързани с недостиг на финансови средства, въпреки положените усилия от страна на ръководството на учебните заведения. За тяхното изпълнение е необходима и финансова подкрепа от страна на общините. За неизпълнените мероприятия от страна на РЗИ-Пазарджик са изпращани сигнални писма до кметовете на съответните общини и РУО-Пазарджик.

Най-често предписвани мероприятия за привеждане на учебните заведения в съответствие със здравните изисквания са:

- отстраняване на течове от покривната конструкция;
- подмяна на подова настилка на класни стаи и коридори;
- подмяна на дограма;
- ремонт на санитарни възли: водно-промивни инсталации, кранове на чешми, поставяне на врати;
- осигуряване на вътрешни тоалетни в училищата по селата;
- осигуряване на подходяща ограда на улищния двор;
- обезопасяване на осветителни тела и спортни съоръжения във физкултурните салони и открити спортни площадки.
- обезопасяване на неизползваеми и рушащи се сгради и съоръжения.

Във връзка с усложнената епидемична обстановка, свързана с разпространението на COVID-19 при проверките на училищата на особено внимание беше и готовността на училищата да изпълняват противоепидемичните мерки, съгласно издадените съвместно от Министерство на образованието и науката и Министерство на здравеопазването „Насоки за работа на системата на училищното образование през учебната 2020/2021 г. в условията на COVID-19".

На територията на област Пазарджик има 10 училища с външни тоалетни с осигурена течаща вода само на умивалните в санитарните възли. В сградите на тези училища има осигурена умивалня с течаща топла и студена вода. Останалите 104 учебни заведения са с вътрешни тоалетни, отговарящи на хигиенните изисквания и с осигурена топла вода на чешмите в санитарните възли.

5. Насочен контрол върху предоставянето и употребата на биоциди от продуктов тип 1 Хигиена на човека в лечебни и здравни заведения.

Тематичната проверка се извърши през периода 01.06. - 31.08.2020 година.

В процес на извършената проверка от страна на РЗИ-Пазарджик бе изпратено писмо с изх. № 14-2607/18.06.2020 г. до всички лечебни заведения в област Пазарджик за

предоставяне на необходимата информация относно използваните в лечебното заведение биоциди от продуктов тип 1 – хигиена на човека (дезинфектанти за ръце и скалп), разрешения за пускане на пазара от МЗ и информационни листове за безопасност, както и етикети на продуктите. Получена е информация от 6 здравни заведения, разположени на територията на област Пазарджик.

В резултат на извършената проверка не са установени несъответствия с изискванията на действащото законодателство.

6. Тематична проверка с цел установяване съответствието на козметичните продукти с изискванията на Регламент (ЕО) №1223/2009, Регламент (ЕС) №655/2013 на Комисията за установяване на общи критерии за обосноваване използването на претенции, отнасящи се до козметичните продукти и Техническия документ относно претенции на козметични продукти (Версия от 3 юли 2017 г.), разработен от Работната подгрупа за претенциите (Technical document on cosmetic claims, version of 3 July 2017).

За периода от 16 септември до 16 ноември 2020г. служители от отдел „ДЗК", Д"ОЗ" извършиха тематична проверка на обекти за производство и търговия с козметични продукти, находящи се на контролираната от РЗИ - Пазарджик територия.

За периода на проверката са проверени, общо 17 броя обекти, от които 12 проверки са извършени в обекти за търговия с козметични продукти пет проверки са в обекти за производство на козметични продукти, както следва:

1. Предприятие за производство на козметични изделия и продукти за лична хигиена на фирма „Био Антисептика" ООД, гр. Пазарджик, ул. „Никола Ламбрев" № 24.
2. Обект за производство на козметични продукти на фирма „Гален Фарма" ООД, с. Калугерово, ул. „Площад" № 5, община Лесичово, област Пазарджик.
3. Цех за производство на козметични продукти на фирма „Кемикал комерс" ООД, гр. София, ул. „Цар Самуил" № 163, разположен в парцел III-Асфалтова база, мест. „Тополница", гр. Пазарджик.
4. Цех за производство на козметични продукти на фирма „Ин Козметик" ООД, гр. Пловдив, ул. „Александър Пеев" № 20А. Същият е разположен в парцел XXVIII, с. Козарско, община Брацигово, област Пазарджик.
5. Цех за производство за студено механично смесване на перилни и почистващи препарати на фирма „Булеко 2000" ООД, гр. София, ж.к. „Люлин", блок 004, ап. 45. Същият се намира на ул. „Индустриална" № 15, гр. Ракитово, област Пазарджик.

По време на проверката са инспектирани са 29 козметични продукти, от които 14 в производства и 15 в търговската мрежа. От тях козметичните продукти, чиито претенции не съответстват на законодателството са 2.

Няма козметични продукти, чиито предявени претенции на етикета не съответстват на информацията, заложена в досието за съответния козметичен продукт.

За отстраняване на несъответствията при двата козметични продукта, посочени по-горе е издадено предписание в доклада, представен на отговорното лице.

VII. ЖАЛБИ

За 2020 г. в отдел ДЗК при РЗИ-Пазарджик са постъпили общо 62 броя жалби и сигнали от граждани. На всички жалби е отговорено в срок.

В отговорите на жалбите подробно са описани констатациите, нарушените нормативни документи, както и конкретно предприетите мерки от страна на РЗИ-Пазарджик.

VIII. КОЛЕГИУМИ

№	НАИМЕНОВАНИЕ НА КОЛЕГИУМА	ЛЕКТОР
1.	Писмо на МЗ с изх. № 16-00-4/08.05.2020 г. до министъра на образованието и науката относно провеждането на изпити в учебните заведения в условията на COVID-19.	д-р Р. Атанасов
2.	Промени в Наредба № 3 за здравните изисквания към детските градини, Наредба № 26 за устройството и дейността на детските ясли и детските кухни и здравните изисквания към тях и Наредба № 24 за физическата среда и информационното и библиотечно осигуряване на детските градини, училищата и центровете за подкрепа на личностно развитие.	д-р Р. Атанасов

IX. КОНТРОЛ НА ДЕЙНОСТТА НА СЛУЖИТЕЛИТЕ В ОТДЕЛ ДЗК

Основният контрол върху дейността на служителите от отдел ДЗК през отчетния период се осъществяваше от началника на отдела и директора на Д ОЗ. В края на отчетния период от страна на началника на отдела бе извършена индивидуална оценка на дейността на всеки един от служителите в отдела – степен на реализация на целите от работния план, степен на изпълнение на задълженията, определени в длъжностната характеристика на заеманата длъжност и степен на компетентност.

II. ОТДЕЛ „ПРОФИЛАКТИКА НА БОЛЕСТИТЕ И ПРОМОЦИЯ НА ЗДРАВЕТО”

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ДЕЙНОСТТА НА ОТДЕЛ ПБПЗ ПРЕЗ 2020 Г.

Организационната структура на отдел ПБПЗ при дирекция ОЗ на РЗИ гр. Пазарджик се състои от 8 длъжности – служители по служебни правоотношения, които към 31.12.2020 г. са както следва:

Началник отдел ПБПЗ – 1 - заета

Главни инспектори – 4 (3 – заети, 1 – вакантна);

Главен експерт – 1 - заета

старши инспектор – 1 вакантна;

инспектор – 1 - заета

През 2020 г. инспекторите от отдел ПБПЗ, Д ОЗ изпълниха заложените задачи в годишния План на отдела. Дейността се реализира в следните направления:

1. Контролна дейност:

- Закон за здравето
- Закон за защита от шума в околната среда
- Наредба № 37 за здравословно хранене на учениците
- Наредба № 6 от 10.08.2011 г. за здравословно хранене на децата на възраст от 3 до 7 години от детските заведения.
- Наредба № 2 от 19.03.2013 г. за здравословно хранене на децата от 0 до 3 годишна възраст.
- Наредба № 10 от 19.06.2014 г. за здравните изисквания при изготвяне и спазване на седмичните учебните разписания
- Наредба за изискванията към бутилираните натурални минерални, изворни и трапезни води, предназначени за питейни цели
- Наредба № 15 от 27 юни 2006 г. за здравните изисквания към лицата, работещи в детските заведения, специализираните институции за деца и възрастни, водоснабдителните обекти, предприятията, които произвеждат или търгуват с храни, бръснарските, фризьорските и козметичните салони
- Заповеди на Министъра на здравеопазването за спазване на противоепидемични мерки във връзка с въведено Извънредно положение в Република България от 13.03.2020 г. и обявена Извънредна епидемична обстановка.

2. Повишаване здравните знания на населението в областта

3. Реализиране целите и задачите на профилактични национални и регионални програми, и проекти

4. Извършване на дейности по национални програми и проекти за ограничаване влиянието върху здравето на поведенчески рискови фактори и фактори на жизнената среда

5. Реализирането на Национално проучване на факторите на риска за здравето сред населението на Република България.

6. Изготвяне на здравно-промотивни материали

7. **Във връзка с обявеното с Решение от 13.03.2020 г. на Народното събрание на Република България *извънредно положение* в РБ и препоръки на Националния оперативен щаб, създаден със Заповед Р-37/26.02.2020 г. на министър-председателя на РБ, и издадени Заповеди на Министъра на здравеопазването за предприемане на противоепидемични мерки, в РЗИ Пазарджик със заповед на Директора на инспекцията, се сформираха екипи от отдели ПБПЗ и ДЗК, Д ОЗ. Екипите от 13.03.2020 г. до 31.12.2020 г. извършваха проверки за спазване на въведените противоепидемични мерки на територията на област Пазарджик.**

8. Отдел ПБПЗ, Д ОЗ се включи в подкрепа на Дирекция НЗБ, като служители от отдела въвеждаха данни за положителни лица и лица поставени под карантина, в Националната информационна система за COVID-19.

Междуинституционално сътрудничество

През 2020 година служителите от отдел ПБПЗ работиха в сътрудничество с Областна администрация, Общински администрации, РУО Пазарджик, ОД на МВР, РУ МВР, РИОСВ, директори на учебни и детски заведения в областта, здравни медиатори, национални, регионални печатни и електронни медии.

Основни целеви групи през 2020 г:

- деца и ученици
- лица от ромски етнос и лица в неравностойно положение
- здравни медиатори
- жени във фертилна възраст, бременни и кърмачки
- здравни специалисти от учебните заведения
- педагози и социални работници.

Текущ здравен контрол

Държавните здравни инспектори от отдел ПБПЗ, Дирекция ОЗ при РЗИ Пазарджик през 2020 година осъществиха контрол на територията на област Пазарджик:

* По спазване изискванията на чл. 54, чл. 56 и чл. 56а от Закона за здравето в закрити обществени места: обекти за хранене и развлечения и в помещения с обособени работни места, както и в следните открити обществени места: площадки за игра; открити обществени места, на които са организирани мероприятия за деца и ученици.

* В обекти за бутилиране на натурални минерални, изворни и трапезни води за установяване на съответствие на извършваната от бизнес операторите дейност с нормативните изисквания за хигиената на храните.

* В обекти за търговия с храни (търговски обекти и обекти за обществено хранене) на предлаганите на пазара бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води за спазване на нормативните изисквания по отношение на състав; правилно етикетиране, представяне и рекламиране, условията и срокове на съхранение и съпровождащата ги документация.

* В детските и учебните заведения за извършване на системен контрол върху рганизираното хранене на де цата и учениците за изпълнение изискванията на Наредбите за здравословно хранене на децата и учениците /Наредба № 2, Наредба № 6/2011 г. и Наредба № 37/2009 г.

* Проверки по сигнали и жалби на граждани, свързани с опазването на общественото здраве.

* Участие при разглеждането на документи по процедурите, посочени в Закона за устройство на територията и Закона за опазване на околната среда и др., свързани с оценката за здравния риск на населението.

* Осъществяване на мониторинг на нейонизиращи лъчения и на пуснатите на пазара бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води.

* При провеждане на официалния контрол се спазват принципите – прозрачност, пропорционалност и последователност при предприемане на мерки за административна принуда в случаи на нарушения. За всяко констатирано несъответствие, криещо риск за общественото здраве са предприемани адекватни административно-наказателни мерки.

Контрол на бутилираните натурални минерални, изворни и трапезни води

* Контрола на бутилираните натурални минерални, изворни и трапезни води се извършва от служител в отдел ПБПЗ, Д ОЗ при РЗИ, определен със Заповед на Директора на РЗИ Пазарджик. Текущият здравен контрол се извършва както в обектите за производство на бутилирани минерални, изворни и трапезни води, така и в търговската мрежа (обекти за търговия и обекти за хранене и развлечения) и в детски и учебни заведения на територията на Област Пазарджик.

Броят на проверките в обектите за производство на бутилирани минерални, изворни и трапезни води се определят на база Указание на МЗ за планиране дейността на РЗИ, а в търговските обекти - на база на риска.

Инспекциите в обектите винаги се извършват от двама служители - определеният със Заповедта на Директора и друг служител, които подпомага дейността свързана с държавния здравен контрол на бутилираните води на пазара.

През 2020 г. във връзка с публикуване на новия Закон за храните се извърши служебна пререгистрация на обектите за производство на бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води на територията на Област Пазарджик. В Министерството на здравеопазването бяха изпратени необходимите документи за вписване в Националния регистър на обектите за производство на бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води на три обекта от област Пазарджик:

* Цех за бутилиране на натурална минерална вода гр. Велинград, стопанисван вече от фирма "Тимбарк България" ЕООД.

* Фабрика за бутилиране на изворна вода в гр. Брацигово, стопанисвана от фирма "Вада Консулт" ЕООД гр. Брацигово.

* Фабриката за бутилиране на трапезна вода гр. Велинград, стопанисвана от „Акварел – МГ" ЕООД.

През 2020 г. в обектите за производство на бутилирани води са извършени общо 14 бр. проверки – 10 бр. по текущ здравен контрол и 4 бр. по насочен контрол.

В Цех за бутилиране на натурална минерална вода гр. Велинград, стопанисван от "Тимбарк България "ЕООД - през изминалата 2020 г. са извършени 6 бр. Проверки - в обекта – 4 по текущ здравен контрол и 2 по насочен контрол. В началото на годината бе възстановено

подаването към Цеха на натурална минерална вода по временно изградения водопровод от водоизточника до обекта. Извършени бяха физико-химични и микробиологични изследвания на първите партиди готова продукция във ведомствената лаборатория към обекта. След получаване на съответстващи резултати готовата продукция бе разпространена в търговската мрежа. През годината бе извършена и смяна на фирмата, стопанисваща обекта – фирма "Акварекс – В" АД се вля в "Тимбарк България" ЕООД. Изработен и нов етикет за готовата продукция, отразяващ извършените промени. При извършените проверки не са костатирани нарушения на действащата нормативна база и не са налагани административни наказания. Взети са проби от готова продукция по държавен здравен контрол за изследване по микробиологични и физико-химични показатели през III-то и за изследване по микробиологични показатели за IV-то тримесечие на годината. Получените резултати показват съответствие с Приложение 5 и Приложение 3 от Наредбата за изискванията към бутилираните натурални минерални, изворни и трапезни води, предназначени за питейни цели. Анализите се извършват в РЗИ Пловдив.

Насочения здравен контрол в обекта се извърши по повод:

Тематична проверка за изпълнение на изискванията на чл. 31 от Наредбата за изискванията за бутилираните натурални минерални, изворни и трапезни води, предназначени за питейни цели.

Извършена е служебна пререгистрация във връзка с публикуването на новия Закон за храните и указания на Министерство на здравеопазването, дадени в писмо с изх.№ 16-00-93/09.07.2020 г.

Фабрика за бутилиране на изворна вода гр. Брацигово, стопанисван от фирма "Вада Консулт" ЕООД - през 2020 г. в обекта са извършени 6 бр. инспекции – 3 бр. по текущ здравен контрол, 1 проверка на водоизточника, съвместно със служител на отдел Д ЗК и 2 бр. проверки по насочен контрол. Насоченият здравен контрол в обекта се извърши по повод: Тематична проверка за изпълнение на изискванията на чл. 31 от Наредбата за изискванията за бутилираните натурални минерални, изворни и трапезни води, предназначени за питейни цели. Констатира се - не са извършвани изследвания на пластмасовите бутилки за еднократна употреба за миграция на нискомолекулни или други вредни вещества във водата. В предписателната част на доклада от извършена инспекция бе предписано в най-кратък срок да бъдат извършени необходимите анализи и протокола от анализ да се представи в РЗИ Пазарджик. В предписания срок бе представен протокола от анализа.

Извършена е служебна пререгистрация във връзка с публикуването на новия Закон за храните и указания на Министерство на здравеопазването, дадени в писмо с изх.№ 16-00-93/09.07.2020год.

Поради възникналата извънредна епидемична обстановка и въведените противоепидемични мерки, обектът през годината работеше епизодично. При извършените проверки не са костатирани нарушения на действащата нормативна база и не са налагани административни наказания. Взети са проби от готова продукция по държавен здравен контрол за изследване по микробиологични и физико-химични показатели през III-то и IV-то

тримесечие на годината. Получените резултати показват съответствие с Приложение 5 от Наредбата за изискванията към бутилираните натурални минерални, изворни и трапезни води, предназначени за питейни цели и Наредба 9 за качеството на водата, придназначена за битейно-битови цели. Анализите се извършват в РЗИ Пловдив.

Фабриката за бутилиране на изворна и трапезна вода гр. Велинград, стопанисвана от „Акварел – МГ" ЕООД. При извършване на служебната пререгистрация, обектът, по желание на фирмата, която го стопанисва, бе регистриран като Фабриката за бутилиране на трапезна вода.

Както през 2019 г., така и през 2020 г. в хода на текущия здравен контрол се констатира, че Фабриката за бутилиране на трапезна вода гр. Велинград, стопанисвана от „Акварел – МГ" ЕООД не извършва производствена дейност.

През 2020 г. бе извършен анализ на 24 бр. проби бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води по държавен здравен контрол. Пробите се анализират в РЗИ Пловдив, съгласно Указание на МЗ. По химични показатели са изследвани 9 броя проби – 8 броя, бутилирани в България и 1 бр. с произход Северна Македония. По микробиологични показатели за са изследвани 15 бр. проби бутилирани води българско призводство. При извършените анализи не са констатирани отклонения по изследваните показатели.

Пробонабиране на проби храни за изследване по радиологични показатели

През 2020 г. във връзка с писмо на МЗ с изх. № 33-14-28/16.07.2020 г., служители на отдел ПБПЗ, съвместно със служители на ОДБХ-Пазарджик извършиха пробонабиране на 12 проби храни. Пробите бяха изследвани по радиологични показатели в РЗИ Пловдив. Няма отклонения от действащите норми.

Жалби и сигнали

Постъпилите сигнали и жалби по телефон, електронна или обикновена поща през 2020 г. са 21 бр. (11 за наднормен шум, 1 бр. за монтирана базова станция, 1 бр. за нерегистриран обект за развъждане на кучета и 8 за неспазване изискванията на чл. 56) от тях 1 бр. е основателна, 8 бр. са неоснователни, 10 бр. пренасочени и 2 бр. прекратени, поради отказ на жалбоподателите да бъде измерен шум и ЕМП в жилищата им. По всички сигнали и жалби своевременно е извършена проверка и е отговорено в срок.

През 2020 г. в хода на текущия здравен контрол от служителите на отдел ПБПЗ са издадени:

1. **95 бр. Предписания за хигиенни мероприятия - 94 бр. във връзка с въведената извънредна епидемична обстановка и 1 бр. Предписание за хигиенни мероприятия за предприемане на обезшумителни мероприятия с цел недопускане нарушаване на нормите на шум в околната среда.**

2. **Акт за административно нарушение - 7 броя:**

За нарушаване забраната за тютюнопушене на закрити обществени места – 2 бр., разпределени така:

- ✓ 1 бр. АУАН на едноличен търговец
- ✓ 1 бр. АУАН на физическо лице

За нередовна лична здравна книжка на работещи в обекти за хранене и развлечения - 1 бр. Акт за административно нарушение.

За нарушаване на противоепидемичните мерки, въведени със Заповеди на Министъра на здравеопазването са съставени 4 бр. АУАН

Издадени наказателни постановления:

През 2020 г. са издадени 10 наказателни постановления на обща стойност 3 600 средна сума на едно постановление - 360 лв.

Съвместни проверки с други ведомства

И през 2020 г. служителите на отдел ПБПЗ, Дирекция «Обществено здраве» извършваха проверки, съвместно с органите на ОД на МВР – Пазарджик, ОДБХ-Пазарджик, Инспекция по труда за спазване изискванията на чл. 54 и чл. 56 от Закона за здравето е на въведените със Заповеди на Министъра на здравеопазването противоепидемичните мерки.

РЕКАПИТУЛАЦИЯ НА ДЕЙНОСТТА

1. Проверки по Наредби 2, 6 и 37 на МЗ за здравословно хранене на децата и учениците - 67 бр. /по Наредби № 2 и № 6 – 59 бр. в Детски градини и 3 бр. в Детски млечни кухни; по Наредба № 37 – 8 бр./
2. Изготвени оценки на седмични учебни програми – 280 бр. /За II-ри учебен срок на учебната 2019-2020 – 134 бр. и за I-ви учебен срок на учебната 2020 – 2021 г. - 146 бр./
3. Постъпили и разгледани жалби и сигнали – 21 бр. /от които 8 за тютюнопушене/
4. Издадени Предписания – 95 бр.
5. Съставени АУАН – 7 бр.
6. Извършени проверки в обекти за производство на бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води – 14 бр.
7. Извършени проверки на обекти за търговия с бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води – 56 бр.
8. Извършени проверки за спазване изискванията при предлагане на бутилирани води в детски и учебни заведения – 4 бр.
9. Проведени лекции и обучения – 17 бр.
10. Брой раздадени здравно-промотивни материали: брошури, листовки, плакати – 1 481 бр., презервативи 432 бр., общо 200 бр.

11. Брой отпечатани здравно-информационни материали по програма „Училище за здраве" с ***финансова подкрепа на Община Пазарджик*** – 4 500 бр. на стойност - 3572,23 лв.

12. Взети са общо 24 проби бутилирани води (15 проби за микробиологичен анализ и 9 за физико-химичен анализ), съгласно Указание на МЗ за планиране на дейността през 2020 г. Пробите са изпратени за анализ в РЗИ-Пловдив.

13. Извършен мониторинг, съвместно със служители на РЗИ Пловдив на 23 бр. базови станции на територията на област Пазарджик.

14. Извършен мониторинг на шум в град Пазарджик, съвместно с отдел ЛИ – 15 пункта, 90 измервания.

15. Проведени кампании по повод световни и международни дни:

- 14 февруари - Ден на влюбените
- Отбелязан медийно 24 март Световен ден за борба с туберкулозата
- Отбелязан медийно 31 май Световен ден за борба с тютюнопушенето
- Организирана и проведена Седмица на кърменето
- Отбелязан медийно Световен ден без тютюнопушене
- Отбелязан медийно Световен ден на радона
- Отбелязан медийно Първи декември Световен ден за борба с ХИВ/СПИН

16. Във връзка с осъществяване на контрол по спазване изискванията на забраните и ограниченията относно тютюнопушене и алкохол през отчетния период на 2020 г. служителите на РЗИ Пазарджик извършиха:

- По чл. 54 от Закона за здравето – 97 бр. проверки
- По чл. 56 и чл. 56а от Закона за здравето за забрана на тютюнопушенето в закритите обществени – 2507 бр. проверки, от тях:

- 107 бр. в обекти за хранене и развлечения
- 826 бр. в детски и учебни заведения
- 84 бр. в лечебни и здравни заведения
- 1490 бр. в други закрити обществени места

17. Изготвени 327 прессъобщения отразени в 2 926 публикации.

18. Ежемесечно въвеждане на суицидни карти в електронен регистър.

19. Изготвени и изпратени месечни отчети за извършени проверки по чл. 54, чл. 56 и чл. 56а от ЗЗ до МЗ – 12 бр., 4 – тримесечни отчети и публикувани месечните отчети на сайта на РЗИ Пазарджик.

20. Изготвени и изпратени в МЗ 4 отчета за тримесечията по програма „Превенция и контрол на ХИВ/СПИН.

21. Изготвен Анализ за състоянието на атмосферния въздух и заболеваемостта.

22. Изготвен и изпратен в МЗ Анализ за физическото развитие на децата и учениците от област Пазарджик.

23. Попълнени таблици в Системата за мониторинг, контрол и оценка по Национална стратегия за интегриране на ромите 2012 – 2020 г.

24. Проведени супервизия и мониторинг по проект „ Патронажна грижа за възрастни хора и лица с увреждания" в Община Пазарджик и Община Сърница – 12 бр. за всяка община.

25. Информационно обслужване целогодишно на РЗИ Пазарджик от служител в отдел ПБПЗ.

26. Подпомагане дейността на Д НЗБ

27. Въведени суицидни карти за 2020 г. в Национален електронен регистър.

28. Дейности по НП ППРМШ.

II. ПРОУЧВАНИЯ, АНАЛИЗИ И ОЦЕНКИ

АНАЛИЗ НА ФИЗИЧЕСКОТО РАЗВИТИЕ И ЗАБОЛЕВАЕМОСТТА НА ПОДРАСТВАЩИТЕ В ПАЗАРДЖИШКА ОБЛАСТ ЗА 2019 Г.

Анализът за физическо развитие и заболеваемостта на подрастващите бе изготвен на база данните, получени от здравните специалисти, съгласно Наредба № 8/03.11.2016 г. на МЗ за профилактичните прегледи и диспансеризацията и Наредба № 3 на МЗ за здравните кабинети в детските заведения и училищата (обн. ДВ, бр. 38/2000 г.).

Училищата на територията на област Пазарджик са 110 на брой и два центъра за специална образователна подкрепа, схеми за анализ на здравословното състояние на учениците са предали 40,2 % от тях.

Схеми за анализ на здравословното състояние на децата са предали 56% от всички 75 детски заведения на територията на област Пазарджик.

От подадените от общините справки за наличие на здравни кабинети и специалисти в училищата и детските градини е видно, че:

- от 112 училища, здравни кабинети има в 68 от тях с 64 медицински лица – 50 медицински сестри и 14 фелдшера.

- от 75 детски градини, здравни кабинети има в 41 от тях с 43 медицински сестри.

Поради този факт не са изпратени Схеми за анализ на здравословното състояние на деца и ученици от всички.

Брой здравни кабинети по общини

Община	Общ брой здравни кабинети	Брой здравни кабинети в училища	Брой здравни кабинети в детски градини
Брацигово	4	4	0
Пещера	12	7	5
Панагюрище	9	4	5

Стрелча	3	2	1
Сърница	2	1	1
Септември	19	10	9
Ракитово	7	6	1
Велинград	16	9	7
Пазарджик	33	22	11
Белово	2	1	1
Батак	2	2	0
общо	**109**	**68**	**41**

Брой медицински специалисти в здравните кабинети по общини

Община	Общ брой медицински специалисти в здравните кабинети	Брой медицински специалисти в училища		Брой медицински специалисти в детски градини
		медицински сестри	фелдшери	
Брацигово	2	2		
Пещера	10	5		5
Панагюрище	8	3		5
Стрелча	3	2		1
Сърница	3	2		1
Септември	12	8		4
Ракитово	8	3	2	3
Велинград	17	1	8	8
Пазарджик	39	21	4	14
Белово	3	2		1
Батак	2	1		1
общо	**107**	**50**	**14**	**43**

От подадените в РЗИ Пазарджик Схеми за анализ на здравословното състояние на децата и учениците се констатира следното: обхванати с профилактичен преглед 86,42% от учениците и 80% от децата на възраст от 1 до 7 години, посещаващи детски заведения. На 100% е обхватът с антропометричните измервания (ръст и телесна маса на учениците и децата посещаващи детски заведения).

ФИЗИЧЕСКО РАЗВИТИЕ И ЗДРАВОСЛОВНО СЪСТОЯНИЕ НА ДЕЦАТА ДО 7 ГОДИШНА ВЪЗРАСТ

Физическото развитие на децата се определя по антропометричните показатели ръст и тегло, които се оценяват в съответствие с нормите за съответната възраст и пол. При

индивидуалната оценка на физическото развитие на децата се оформят три групи: норма, разширена норма и извън нормата.

През 2019 г. общият брой на децата с данни за физическо развитие до 7 г. е 3877.

Общ брой групи	Общ брой деца	От тях на възраст		В това число	
		1- 3 г.	3 - 7 г.	Момчета	Момичета
156	3877	459	3418	2028	1849

По отношение на показателя ръст 80,6% са в границата на нормата (X±1S), 11,76% от децата са в границата на разширената норма между (X±1S) и (X±2S) и извън нормата са 7,63% (като 3,59% са под (X-2S), а 4,05% са над (X+2S) нормата).

№	РЗИ	I група норма	II група норма	III група извън нормата	
		брой деца (X ± 1S)	брой деца между (X ± 1S) и (X ± 2S)	под (X - 2S)	над (X + 2S)
	РЗИ Пазарджик	3125	456	139	157

По отношение на показателя телесна маса 77,64% са в границата на нормата, 13,59% са в границата на разширената норма между (X±1S) и (X±2S). Извън нормата са 8,77%, (като под нормата (X-2S) са 3,46% от децата, а над нормата (X+2S) са 5,31%).

№	РЗИ	I група норма	II група норма	III група извън нормата	
		брой деца (X ± 1S)	брой деца между (X ± 1S) и (X ± 2S)	под (X - 2S)	над (X + 2S)
	РЗИ Пазарджик	3010	527	134	206

Броят на децата, покрили нормите за физическа дееспособност за съответната възраст е 2 875 или 74,16%.

Постъпили са данни за проведени профилактични прегледи на общо 3 100 деца от област Пазарджик. Със заболявания са регистрирани общо 482 деца. Най–много са заболелите от пневмония, следват деца алергичен ринит и хроничен бронхит.

Заболявания и аномалии	Шифър	Брой деца всичко	В това число	
			0-3 г.	4-6 г.
а	б	1	2	3
Общ брой деца	0	3877	459	3418
Общо прегледани деца	1	3100	459	2641
Туберкулоза (010-018)	2	0	0	0
Злокачествени новообразувания (140-208)	3		0	0
Болести на щитовидната жлеза (240-246)	4	2	0	2
Захарна болест (диабет) (250)	5	1	0	1
Затлъстяване (278)	6	52	0	52
Болести на кръвта и кръвотворните органи (280-289)	7	0	0	0
Неврози (300)	8	1	0	1
Специални симптоми и синдроми (заекване, тикове, анорексия, енурезис, стереотипи) (307)	9	4	0	4
Специфично забавяне в развитието (315)	10	11	1	10
Олигофрения (317-319)	11	1	0	1
Детска церебрална парализа (343)	12	7	0	7
Епилепсия (345)	13	6	0	6
Нарушения на рефракцията и акомодацията (367)	14	4	0	4
Смущения в зрението (368)	15	32		32
Слепота и намалено зрение (369)	16	11	0	11
Болести на ухото и на мастоидния израстък (380-389)	17	1	0	1
в т.ч. Глухота (389)	18	1	0	1
Остър ревматизъм и хронична ревмат. кардиопатия (390-398)	19	6	0	6
Хипертонична болест (401-405)	20	1	0	1
Хронични заболявания на тонзилите и аден. вегетации (474)	21	9	2	7
Алергичен ринит (477)	22	73	18	55
Пневмония (480)	23	123	27	96
Хроничен бронхит (491)	24	66	8	58
Астма (493)	25	18	0	18
Язва на стомаха и дванадесетопръстника (531-532)	26	0	0	0
Гастрит и дуоденит (535)	27	0	0	0
Абдоминална херния (550-553)	28	0	0	0
Хроничен хепатит (571.4)	29	0	0	0
Остър и хроничен гломерулонефрит (580-583)	30	0	0	0
Остър и хроничен пиелонефрит (590)	31	0	0	0

Камъни в бъбрека и уретера (592)	32	0	0	0
Кръвотечения от половите органи и смущения на менструацията (626)	33	0	0	0
Артропатии и сродни заболявания (710-719)	34	0	0	0
Плоско стъпало, придобито (734)	35	2	0	2
Гръбначни изкривявания (737)	36	0	0	0
Вродени аномалии (740-759)	37	8	0	8
в т.ч. на сърдечно съдовата система (745-747)	38	*3*	*0*	*3*
крипторхизъм (752)	39	0	0	0
Късни последици от травми и отравяния (905-909)	40	0	0	0
Други	41	43	0	43
Открити заболявания - всичко	**42**	482	56	426

ФИЗИЧЕСКО РАЗВИТИЕ И ЗДРАВОСЛОВНО СЪСТОЯНИЕ НА УЧЕНИЦИТЕ

Физическото развитие на учениците се определя по антропометричните показатели ръст и тегло, които се оценяват в съответствие с нормите за съответната възраст и пол. При индивидуалната оценка на физическото развитие на учениците се оформят три групи: норма, разширена норма и извън нормата.

От подадените в РЗИ Пазарджик Схеми за анализ на здравословното състояние на децата и учениците на медицинските специалисти от здравните кабинети в училищата става видно, че са извършили индивидуалните измервания на ръст, тегло и физическа дееспособност на 12 718 ученика.

Общ брой паралелки	Общ брой ученици	От тях на възраст			
		7-14 г.		14-18 г.	
		момчета	момичета	момчета	момичета
626	12 718	4 401	3 980	2 107	2 230

По отношение на показателя ръст - в групата на нормата (X±1S) са 75,4%, в разширената норма между (X±1S) и (X±2S)- 15,88%, а извън нормата – 8,72% (като под (X-2S) са 3,81%, а над (X+2S) са 4,91%).

РЗИ	I група норма		II група разширена норма		III група извън нормата			
	брой ученици (X ± 1S)		брой ученици между (X ± 1S) и (X ± 2S)		брой ученици под (X - 2S)		брой ученици над (X + 2S)	
	7 - 14 г.	14 - 18 г.	7 - 14 г.	14 - 18 г.	7 - 14 г.	14 - 18 г.	7 - 14 г.	14 - 18 г.

	Момчета	Момичета	Момчета	Момичета	Момчета	Момичета	Момчета	Момичета	Момчета	Момичета	Момчета	Момичета	Момчета	Момичета	Момчета	Момичета
РЗИ Пазарджик	3334	2972	1552	1732	686	614	399	320	173	149	70	92	208	245	86	86

Що се отнася до телесната маса, то в групата на нормата (X±1S) са 67,98%. В разширената норма (X±1S) и (X±2S) са 19,33% от общия брой прегледани момчета и момичета, а извън нормата- 12,68% (като под (X-2S) са 6,1%, а над (X+2S) са 6,58%).

РЗИ	I група норма				II група разширена норма				III група извън нормата							
	брой ученици (X ± 1S)				брой ученици между (X ± 1S) и (X ± 2S)				брой ученици под (X - 2S)				брой ученици над (X + 2S)			
	7 - 14 г.		14 - 18 г.		7 - 14 г.		14 - 18 г.		7 - 14 г.		14 - 18 г.		7 - 14 г.		14 - 18 г.	
	Момчета	Момичета	Момчета	Момичета	Момчета	Момичета	Момчета	Момичета	Момчета	Момичета	Момчета	Момичета	Момчета	Момичета	Момчета	Момичета
РЗИ Пазарджик	3067	2748	1374	1457	756	724	480	499	277	263	102	134	301	245	151	140

Според представените данни 12 501 ученика са получили оценка над среден (3) при изследване на физическата дееспособност, 163 са освободени от часовете от физическо възпитание, 54 са включени в групи за лечебна физкултура.

Показател	Общ брой ученици	7 - 14 г.		14 - 18 г.	
		Момчета	Момичета	Момчета	Момичета
Брой ученици, получили оценка над среден (3) при изследване на физическата дееспособност	12501	4335	3894	2087	2185
Брой ученици, освободени от часовете по физическо възпитание	163	34	80	5	44
Брой ученици, включени в групи по лечебна физкултура в училище	54	32	6	15	1

От проведените профилактични прегледи на 10 991 ученици са регистрирани общо 1 045 със заболявания. Най–много са учениците със затлъстяване, смущения в зрението и нарушения на рефракцията и акомодацията.

При ***първокласниците*** от прегледаните 512 ученици с регистрирани заболявания са 179 деца. От тях най–много са със затлъстяване (34 ученици), смущения в зрението (32 ученици) и пневмония, хроничен бронхит и алергичен ринит (по 16 ученици).

При ученици от ***седми клас*** от прегледаните 665 ученика с регистрирани заболявания са 216 деца. От тях най–много са учениците със затлъстяване (85 ученици), смущения в зрението (32 ученици) и пневмония (30 ученици).

При ***десетокласниците*** са прегледани 497 ученика. От тях със заболявания са регистрирани 194 ученици. Най–много са учениците със затлъстяване (47 ученици), смущения в зрението (42 ученици) и нарушения на рефракцията и акомодацията (22 ученици).

Заболявания и аномалии	**Шифър**	**Брой ученици всичко**	**В това число**		
			I клас	**VII клас**	**X клас**
а	**б**	**1**	**2**	**3**	**4**
Общ брой ученици	0	**12718**	**857**	**798**	**540**
Общо прегледани ученици	1	***10991***	***512***	***665***	***497***
Туберкулоза (A15-A19)	2	0	0	0	0
Злокачествени новообразувания (C00-C96)	3	5	0	0	1
Болести на щитовидната жлеза (E04-E07)	4		0	0	1
Захарна болест (диабет) (E10)	5	9	0	3	4
Затлъстяване (E65-E68)	6	300	34	85	47
Болести на кръвта и кръвотворните органи (D50-D69)	7	2	1	0	0
Неврози (F40-F48)	8	2	0	0	1
Специални симптоми и синдроми (заекване, тикове, анорексия, енурезис, стереотипи) (F95, F98)	9	8	5	1	1
Специфично забавяне в развитието (F84)	10	30	1	2	0
Олигофрения (F70-F79)	11	0	0	0	0
Детска церебрална парализа (G80)	12	6	2	2	1
Епилепсия (G40)	13	24	6	4	4
Нарушения на рефракцията и акомодацията (H52)	14	102	9	16	22
Смущения в зрението (H53)	15	261	32	32	42
Слепота и намалено зрение (H54)	16	10	2	0	0
Болести на ухото и на мастоидния израстък (H65-H93)	17	3	0	0	1
в т.ч. Глухота (H90)	18	3	0	0	0
Остър ревматизъм и хронична ревмат. кардиопатия (I00-I09)	19	1	0	0	0
Хипертонична болест (I10-I15)	20	7	0	0	5
Хронични заболявания на тонзилите и аден. вегетации (J35)	21	12	8	4	0
Алергичен ринит (J30)	22	30	16	8	3
Пневмония (J12-J18)	23	70	16	30	11
Хроничен бронхит (J41-J44)	24	38	16	11	3
Астма (J45)	25	45	13	10	10
Язва на стомаха и дванадесетопръстника (K25-K26)	26	1	0	1	0
Гастрит и дуоденит (K29)	27	24	9	1	14
Абдоминална херния (K40-K46)	28	0	0	0	0
Хроничен хепатит (B18.1, B18.8, K73)	29	0	0	0	0
Остър и хроничен гломерулонефрит (N00-N08)	30	5	2	2	0
Остър и хроничен пиелонефрит (N10-N16)	31	4	1	2	1
Камъни в бъбрека и уретера (N20-N23)	32	1	0	0	1

Кръвотечения от половите органи и смущения на менструацията (N91-N94)	33	5	2	2	1
Артропатии и сродни заболявания (M00-M36)	34	1	0	0	0
Плоско стъпало, придобито (M21.4)	35	5	0	0	1
Гръбначни изкривявания (M40-M43)	36	8	0	0	4
Вродени аномалии (Q00-Q99)	37	8	3	0	1
в т.ч. на сърдечно съдовата система (Q20-Q27)	38	8	0	2	2
крипторхизъм (Q53)	39	1	0	0	0
Късни последици от травми и отравяния (T90-T95)	40	1	1	0	0
Други	41	16	0	0	14
Открити заболявания - всичко	**42**	1,045	179	216	194

За намаляване на заболяванията при децата и учениците е необходимо да се работи по-активно в посока към повишаване на двигателната активност и закаляване на децата и учениците; контрол и мерки по отношение на здравословното хранене на подрастващите; намаляване тежестта на ученическите раници; осигуряване на ергономично съответствие на училищната мебел, съобразно ръста на децата в различните възрасти, което е едно от условията за профилактиката на гръбначните изкривявания; осигуряване на осветление, съответстващо на хигиенните норми и намаляване престоя пред телевизорите и компютрите – от голямо значение, за да се предотвратят максимално смущенията в зрението на децата в ученическа възраст; осигуряване и спазване на оптималната учебна натовареност чрез правилно съставяне на седмичните разписания и не на последно място включване на дейности за намаляване на влиянието на рисковите поведенчески фактори – тютюнопушене, употреба на алкохол, нездравословно хранене и ниска двигателна активност.

Анализ на суицидните опити за 2020 г. в област Пазарджик

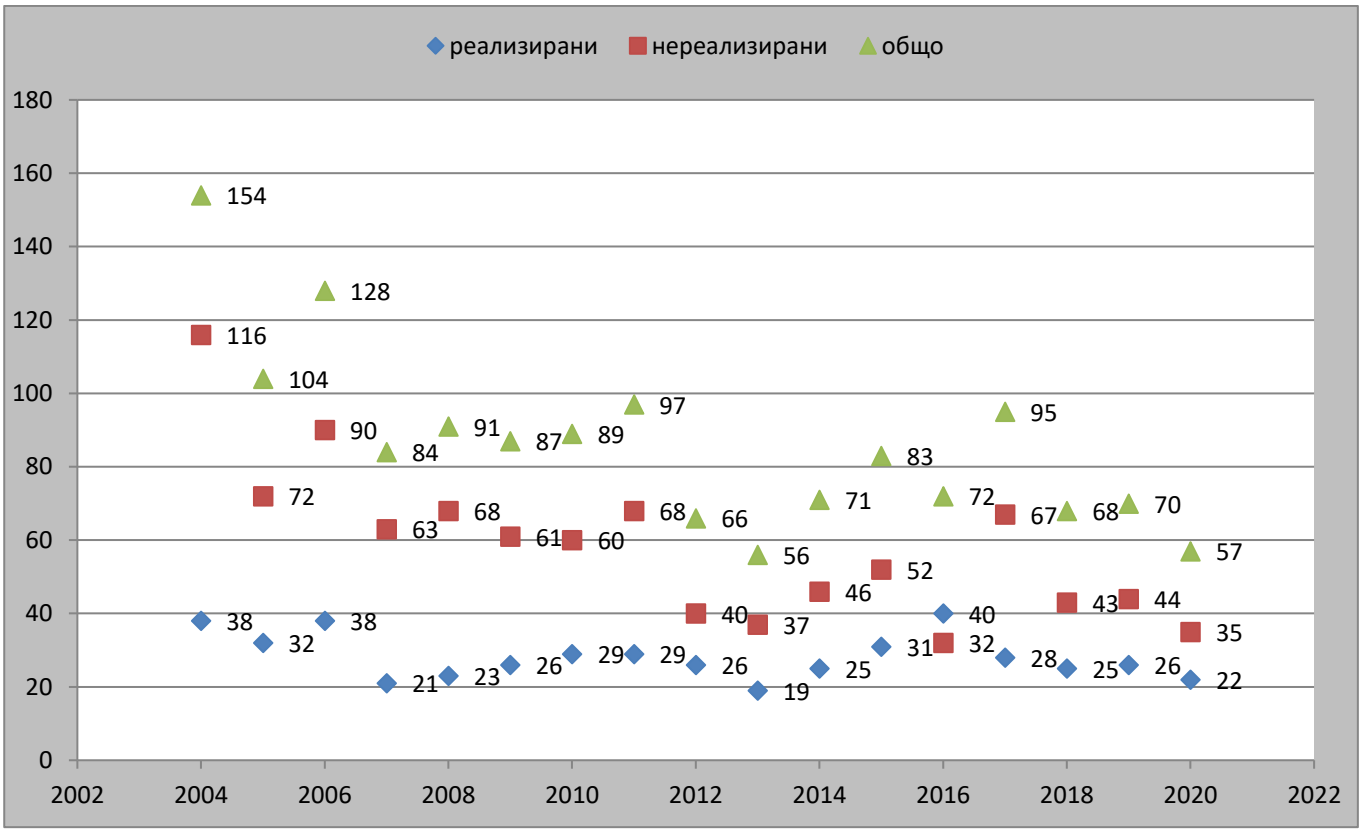
Годишният анализ на суицидните опити през 2020 г. в област Пазарджик се изготви въз основа на генерирани данни от Националния електронен регистър на суицидните опити в Република България.

В Регистъра данните са структурирани по пол, възраст, населено място, използван суициден способ, семейно положение, трудова заетост, пореден номер на опита, причини за опита, етническа принадлежност, образование и т.н. След генериране на данни за 2020 г. се констатира следното:

Регистрирани са 57 общо суицидни опита: 22 реализирани самоубийства и 35 парасуицида. За сравнение, през 2019 г. са регистрирани 70 суицидни опита – 26 реализирани /25 през 2018 г./ и 44 нереализирани /43-през 2018 г./.

година	реализирани	нереализирани	общо
2004	38	116	154

2005	32	72	104
2006	38	90	128
2007	21	63	84
2008	23	68	91
2009	26	61	87
2010	29	60	89
2011	29	68	97
2012	26	40	66
2013	19	37	56
2014	25	46	71
2015	31	52	83
2016	40	32	72
2017	28	67	95
2018	25	43	68
2019	26	44	70
2020	22	35	57

През 2020 г. съотношението нереализирани-реализирани суициди се запазва почти същото – 1,6:1, както и през 2019 г. и 2018 г. - 1,7:1, т.е. приблизително на всеки три неуспешни суицидни опита се регистрират два успешни.

Честотата на общо суицидните опити за областта е приблизително 22,6 на 100 000 население, намаляла е от 27,4 през 2019 г. със 4,8 на 100 000.

Разпределение на суицидните опити за последните три години – 2020, 2019, 2018

Година	останал жив без увреди	останал жив с телесни увреди	смъртен изход
2018	40	3	25
2019	41	3	26
2020	34	1	22
общо	115	7	73

За последните три години 73 жители на област Пазарджик са загубили живота си по причина „самоубийство", а 7 са претърпели телесни увреди по същата причина.

Разпределение на суицидите за 2020 г. по изход от опита и пол

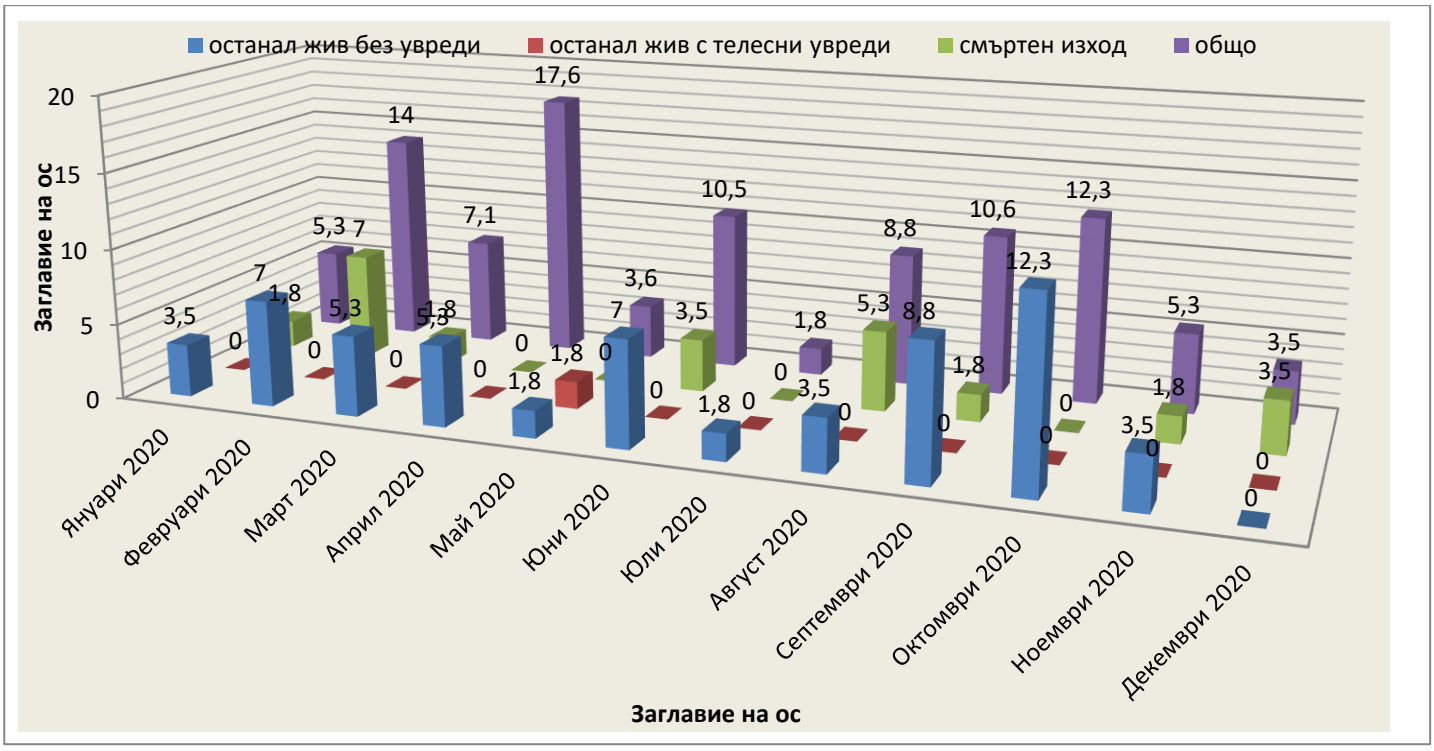
Изход от суицидния опит	жена	мъж	общо
останал жив без увреди	21	13	34
останал жив с телесни увреди	1	0	1
смъртен изход	6	16	22
общо	28	29	57

При разпределението по пол при общо суицидните опити не се забелязва значителна разлика – 28 жени, 29 мъже или в процентно съотношение 49,1% жени и 50,9% мъже. При по-детайлно разглеждане на „изход от суицидния опит" и „пол", парасуицидните опити при жените

са с 14% повече, отколкото при мъжете, съответно жени – 36,9% и мъже – 22,8%. При реализираните суициди е обратното 10,5% жени и 28,1% мъже. Следва извод, че жените правят по–често опити за самоубийство, мъжете са водещи при реализираните самоубийства.

Разпределение на суицидните опити по месеци през годината и изход

Месец	останал жив без увреди	останал жив с телесни увреди	смъртен изход	общо
Януари 2020	3.5	0	1.8	5.3
Февруари 2020	7	0	7	14
Март 2020	5.3	0	1.8	7.1
Април 2020	5.3	0	12,3	17.6
Май 2020	1.8	1.8	0	3.6
Юни 2020	7	0	3.5	10.5
Юли 2020	1.8	0	0	1.8
Август 2020	3.5	0	5.3	8.8
Септември 2020	8.8	0	1.8	10.6
Октомври 2020	12.3	0	0	12.3
Ноември 2020	3.5	0	1.8	5.3
Декември 2020	0	0	3.5	3.5

Разпределение по месеци на общо суицидните опити

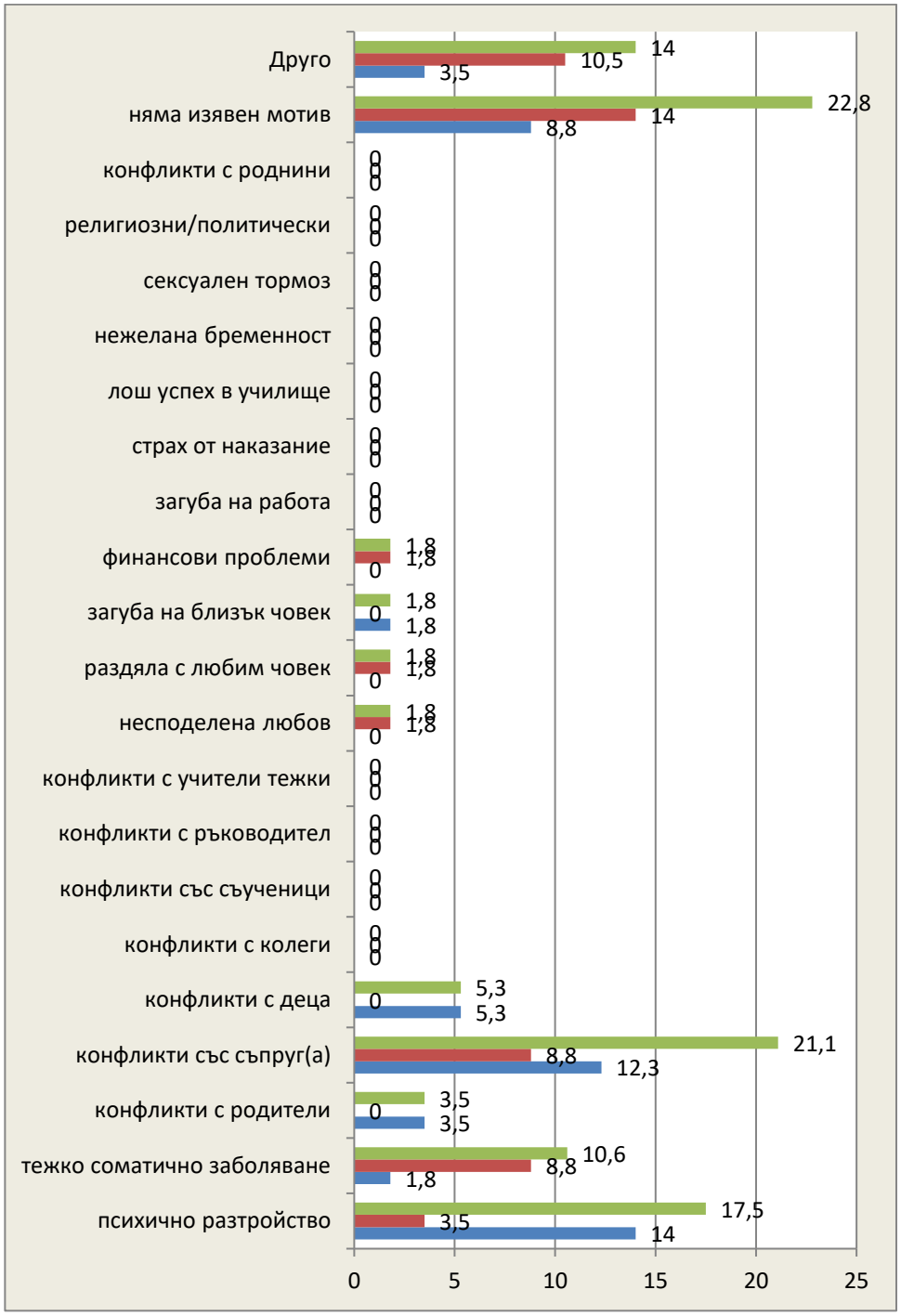
Стойностите на суицидните опити през годината се движат динамично: През януари стойностите са – 5,3% /4,8% - 2019 г/, през февруари отново, както и през предходната година, рязко се увеличават на 14,0% /14,2% - 2019 г/. Март, намаляват наполовина 7,1% /5,7% - 2019 г./, през април достигат своя пик – 17,6% /11,4%- 2019 г./. Май отново намаляват на 3,6% /8,6%- 2019 г./. През юни отново рязко се покачват 10,5% /2,8% - 2019 г ;2018 г., достигат достигат своя пик - 17,6%./ Юли намаляват драстично 1,8%, а август отново се увеличават на 8,8% /11,4% - 2019 г/. Септември и октомври плавно се увеличават – 10,6% и 12,3%, а през ноември и декември намаляват на 5,3% и 3,5%, за разлика от предходната година,когато през декември процентите са 11,4%.

Пикът на реализираните самоубийства е през месец април – 12,3%, а на парасуицидните опити през месец октомври – 12,3%.

Мотиви за суицидното действие

Мотиви за суицидното действие	жена	мъж	Общо
психично разтройство	14	3.5	17.5
тежко соматично заболяване	1.8	8.8	10.6
конфликти с родители	3.5	0	3.5
конфликти със съпруг(а)	12.3	8.8	21.1
конфликти с деца	5.3	0	5.3
конфликти с колеги	0	0	0
конфликти със съученици	0	0	0
конфликти с ръководител	0	0	0
конфликти с учители тежки	0	0	0
несподелена любов	0	1.8	1.8
раздяла с любим човек	0	1.8	1.8
загуба на близък човек	1.8	0	1.8
финансови проблеми	0	1.8	1.8
загуба на работа	0	0	0
страх от наказание	0	0	0
лош успех в училище	0	0	0
нежелана бременност	0	0	0
сексуален тормоз	0	0	0
религиозни/политически	0	0	0
конфликти с роднини	0	0	0
няма изявен мотив	8.8	14	22.8
Друго	3.5	11	14

% надхвърлят 100, тъй като е възможен повече от един отговор.

Най-честият **мотив** за предприемане на суицидно действие през 2020 г. е „**конфликтът между съпрузи**", като при жените е по-често посочван. Следва „психично разстройство". Наличието на тежко соматично заболяване, също се явява причина за предприемане на суицидни действия; конфликтите с деца, конфликтите с родители също провокират определени лица към извършването на суицидни действия.

Средна възраст на общо суицидните опити през 2020 г. е 44,5 /48,4 г. – 2019/

При задълбочен анализ и разпределение на суицидните опити по пол и изход на суицида, се наблюдават ***междуполови различия***.

2020 г.

Изход от суицидния опит	жена	мъж
останал жив без увреди	27.9524	46.5385
останал жив с телесни увреди	55	0
смъртен изход	51.8333	61.3125

При жените, *опитите* са в по-ранна възраст, като средната възраст на нереализираните суициди е приблизително 27,95 г. Възрастовата граница е намаляла в сравнение с предходната година, когато е била 34,5 години и се доближава от данните за 2018 г. - 27,1 г. При реализираните суициди средната възраст е 51,8 г., като отново е намаляла в сравнение с предходната година - 53,8 г., но е по-висока от 2018 г. - 40,5 г.

При мъжете, за разлика от 2019 г., когато почти не се наблюдава значителна разлика при средната възраст при „изход от опита", през 2020 г. при парасуицидите възрастта е намаляла от 59,5 на 46,5 г., т.е. имаме подмладяване на опитите в тази група. При самоубийствата завършили с летален изход няма значителна разлика – 61,3 за 2020 г. и 62 за 2019 г.

2019 г.

Пол	останал жив без увреди	останал жив с телесни увреди	смъртен изход
жена	34,4516	0	53,8333
мъж	62	61	59,55

Разпределени по възраст, пол и изход от суицидния опит

Възрастови групи	Изход от суицидния опит	жена бр	мъж бр.	Общо бр.	общо бр. %
5-17	останал жив без увреди	8	1	9	15,8
5-17	останал жив с телесни увреди	0	0	0	0
5-17	смъртен изход	1	0	1	1,8
18-29	останал жив без увреди	4	3	7	12,3
18-29	останал жив с телесни увреди	0	0	0	0
18-29	смъртен изход	0	0	0	0
30-39	останал жив без увреди	5	2	7	12,3
30-39	останал жив с телесни увреди	0	0	0	0
30-39	смъртен изход	0	2	2	3,5
40-49	останал жив без увреди	2	2	4	7
40-49	останал жив с телесни увреди	0	0	0	0
40-49	смъртен изход	1	2	3	5,3

50-59	останал жив без увреди	1	1	2	3,5
50-59	останал жив с телесни увреди	1	0	1	1,8
50-59	смъртен изход	1	5	6	10,5
60-69	останал жив без увреди	1	2	3	5,3
60-69	останал жив с телесни увреди	0	0	0	0
60-69	смъртен изход	3	2	5	8,8
70+	останал жив без увреди	0	2	2	3,5
70+	останал жив с телесни увреди	0	0	0	0
70+	смъртен изход	0	5	5	8,8

За съжаление през 2020 г. е регистрирано едно реализирано самоубийство на момиче – 1,8%, във възрастовата група до 17 г. Парасуицидните опити във възрастовата група до 17 г., заемат 15,8%. При общо суицидните опити възрастовата група до 17 г. заема 17,6% от общия дял и с тези проценти, тийнейджърите заемат първо място. Във възрастта до 29 г. няма регистрирани реализирани самоубийства, парасуицидите са 12,3%.

Най-високи са процентите на реализираните самоубийства във възрастовите групи 50 – 59 години – 10,5%; 60-69 г. и 70+ - по 8,8%.

Използван суициден способ

Способ на суицидния опит - възможен е повече от един отговор	Изход от суицидния опит	жена	мъж	общо
самоотравяне - медикаментозно	останал жив без увреди	31.6	14	45.6
самоотравяне - медикаментозно	останал жив с телесни увреди	1.8	0	1.8
самоотравяне - медикаментозно	смъртен изход	0	0	0
самоотравяне - с химически средства	останал жив без увреди	3.5	3.5	7
самоотравяне - с химически средства	смъртен изход	0	1.8	1.8
обесване	останал жив без увреди	0	0	0
обесване	смъртен изход	3.5	16	19.3
хвърляне от височина	останал жив без увреди	0	0	0
хвърляне от височина	смъртен изход	0	3.5	3.5
огнестрелно оръжие	останал жив без увреди	0	0	0
огнестрелно оръжие	смъртен изход	0	1.8	1.8
хладно оръжие - порязване	останал жив без увреди	3.5	1.8	5.3
хладно оръжие - порязване	смъртен изход	0	0	0
хладно оръжие - пробождане	останал жив без увреди	0	0	0
хладно оръжие - пробождане	смъртен изход	0	1.8	1.8
удавяне	останал жив без увреди	0	0	0
удавяне	смъртен изход	1.8	1.8	3.6
хвърляне под транспортно средство	останал жив без увреди	0	0	0
хвърляне под транспортно средство	смъртен изход	1.8	0	1.8
изгаряне	останал жив без увреди	0	0	0
изгаряне	смъртен изход	1.8	0	1.8
Друго	останал жив без увреди	1.8	3.5	5.3
Друго	смъртен изход	1.8	1.8	3.6

общо		52.9	51	104

За поредна година, основни водещи способи при общо суицидните опити са отравянето с медикаменти – 47,4% - леко завишаване /43,6% - 2019 г./; обесването –19,3% /21,1% - 2019 г./, отравянето с химични вещества – 8,8% /8,4% - 2018 г./.

Въпреки, че водещи са медикаментозните опити, те нямат дял в смъртността от самоубийства. Други разпространени способи през 2020 г. са: порязване с хладно оръжие, удавяне, хвърляне под транспортно средство, изгаряне, използването на огнестрелно оръжие, порязване с хладно оръжие; регистрира се и комбинирането на няколко способа едновременно.

Хоспитализация

През 2020 г. при 49,1% от общо суицидните опити е регистрирана медицинска намеса, което говори за натоварване на спешната и болничната помощ.

Поредност на опита

Предишни опити:	Общо
няма	70,2
един	10,5
два	1,8
повече от два	0
няма данни	17,5

За 70,2% от суицидантите, опитът е първи – не се наблюдават процентни различия с предходната година. Втори опит е за 10,5%, 1,8% са с по два предишни опита и с повече от два предишни опита няма, за разлика от предходната 2019 г. - са 8,6%.

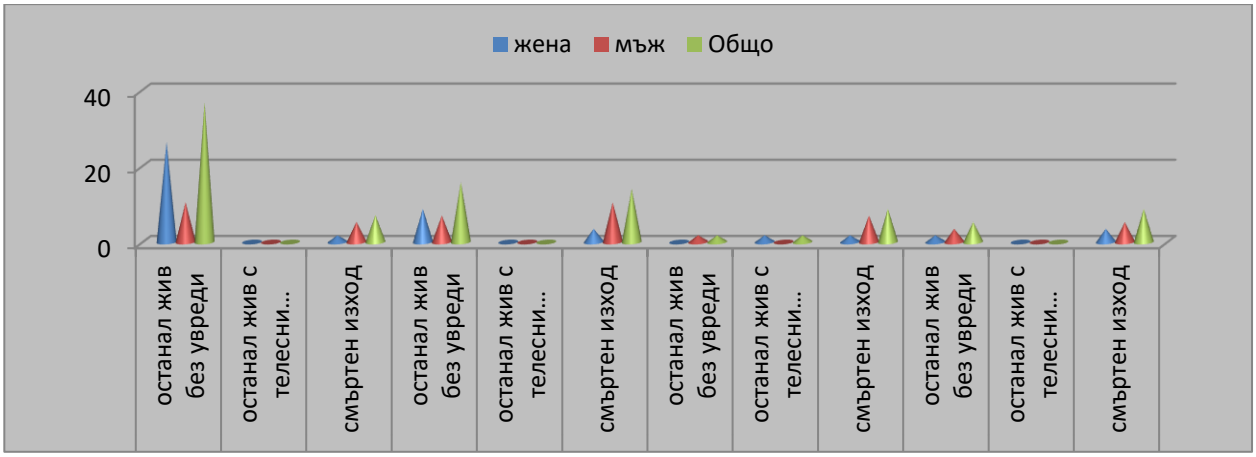
Място на извършване на опита

80,7% от опитите са извършени в дома, 15,8% навън – на открито, на обществено място – 1,8 % за 1,8% няма данни.

Разпределени по семейно положение, пол и изход от суицидния опит

Семейно положение	Изход от суицидния опит	жена	мъж	Общо
несемеени	останал жив без увреди	26.3	10.5	36.8
несемеени	останал жив с телесни увреди	0	0	0
несемеени	смъртен изход	1.8	5.3	7.1
семеени	останал жив без увреди	8.8	7	15.8
семеени	останал жив с телесни увреди	0	0	0
семеени	смъртен изход	3.5	10.5	14

разведени	останал жив без увреди	0	1.8	1.8
разведени	останал жив с телесни увреди	1.8	0	1.8
разведени	смъртен изход	1.8	7	8.8
вдовеци	останал жив без увреди	1.8	3.5	5.3
вдовеци	останал жив с телесни увреди	0	0	0
вдовеци	смъртен изход	3.5	5.3	8.8

Водеща група при общо суицидните опити с 36,8% е тази на „несемейните" с изход на опита – „останал жив без увреди". За жените процентът е най-висок – 26,3%, при мъжете е 10,5%. Смъртността при тях е най-ниска – 7,1%.

Най-висок процент на смъртност се регистрира в групата на семейните мъже – 10,5% и това, през годините се очертава, като една постоянна тенденция. По-висока е смъртността и в групата на разведените мъже – 7%.

При жените, по-често реализирани самоубийства се регистрират в групата на семейните жени и вдовиците – през тази година – 3,5%.

Разпределение на суицидните опити по пол и етническа принадлежност

Етническа принадлежност:	**жена**	**мъж**	**Общо**
българин	22.8	46	68.4
турчин	1.8	0	1.8
ром	24.6	5.3	29.9
друга	0	0	0

Регистрирани са суицидни опити в следните етнически групи: българи – 68,4%, роми – 29,9%, турци – 1,8%. В други етнически групи не са регистрирани суицидни опити.

В българския етнос, по-висок процент на общосуицидни опити имат мъжете – 46%. Жени – 22,8%. Съотношение жени-мъже – 1:2. При ромите е обратно, по-висок процент общосуицидни опити се наблюдават в групата на жените – 24,6%. Мъже – 5,3%.

Съотношението жени-мъже е 4,7:1. При турския етнос отново, както и през предходната година, са регистрирани суициди само при жените.

Разпределение по трудова заетост, пол и изход от суицидния опит

Социална категория	Изход от суицидния опит	жена	мъж	общо
работещ	останал жив без увреди	0	8.8	8.8
работещ	останал жив с телесни увреди	0	0	0
работещ	смъртен изход	1.8	5.3	7.1
учащ	останал жив без увреди	10.5	1.8	12.3
учащ	останал жив с телесни увреди	0	0	0
учащ	смъртен изход	1.8	0	1.8
домакиня	останал жив без увреди	7	0	7
домакиня	останал жив с телесни увреди	0	0	0
домакиня	смъртен изход	0	0	0
безработен	останал жив без увреди	12.3	3.5	15.8
безработен	останал жив с телесни увреди	0	0	0
безработен	смъртен изход	1.8	10.5	12.3
пенсионер	останал жив без увреди	3.5	7	10.5
пенсионер	останал жив с телесни увреди	1.8	0	1.8
пенсионер	смъртен изход	1.8	12.3	14.1
бездомен	останал жив без увреди	0	0	0
бездомен	останал жив с телесни увреди	0	0	0
бездомен	смъртен изход	0	0	0
инвалид	останал жив без увреди	0	0	0
инвалид	останал жив с телесни увреди	0	0	0
инвалид	смъртен изход	1.8	0	1.8
затворник	останал жив без увреди	0	1.8	1.8
затворник	останал жив с телесни увреди	0	0	0
затворник	смъртен изход	0	0	0
Друго	останал жив без увреди	3.5	0	3.5
Друго	останал жив с телесни увреди	0	0	0
Друго	смъртен изход	1.8	0	1.8

Разпределението по „трудова/социална категория", „пол" и „изход" при общосуицидните опити е следното: водеща е групата на безработните с 28,1%. При тях водещи са безработните жени с изход на опита „останал жив без увреди" – 12,3%. Общо по показатели „останал жив без увреди" и „безработен" процентът е – 15,8%. Висок е и процентът на смъртност при безработните – 12,3%, като това се дължи на високия процент реализирани самоубийства при безработните мъже – 10,5%.

Най-висок процент реализирани самоубийства, към общия дял суицидни опити, се наблюдава при мъжете пенсионери – 12,3%. При тях е значителен и процентът на нереализирани самоубийства – 10,5%. Общият процент на суицидните опити при

пенсионерите, реализирани и нереализирани е 26,4% - те са втората рискова група по отношение на признака – трудова/социална категория.

Следваща рискова група са „работещите" – 15,9%. При тях най-рискови са работещите мъже с изход от опита „останал жив без увреди" – 8,8%. Смъртността при работещите мъже е – 5,3%. При работещите жени – 1,8%. Няма регистрирани парасуициди при работещите жени.

На четвърто място е групата на учащите с – 14,1%. Водещи са девойките с изход на опита „останал жив без увреда" – 10,5%, при момчетата – 1,8%. Споменато по-горе бе регистрирано самоубийство на ученичка.

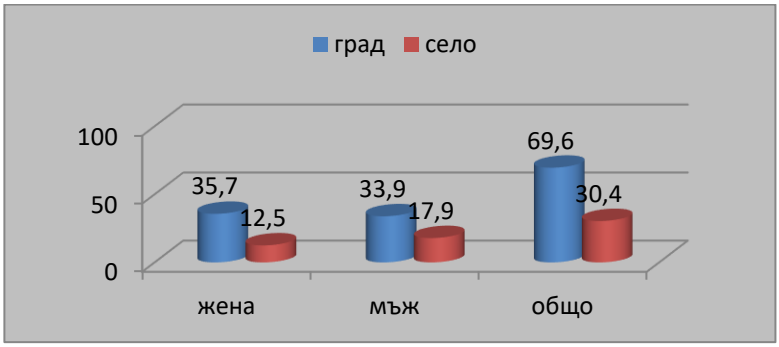
През годината е регистриран парасуицид при затворник и реализирано самоубийство на жена – инвалид.

В категорията „домакини" са регистрирани само парасуициди, които заемат 7% от общия дял на всички суицидни опити.

5,3% попадат в категория „Друго", което не е конкретизирано от попълващите суицидните карти.

Разпределение на суицидните опити по населено място

Местожителство:	жена	мъж	общо
град	35.7	34	69.6
село	12.5	18	30.4

Продължава тенденцията при общо суицидните опити на живота си да посягат по-често хора от градовете на областта – 69,6%. Регистрира се увеличение с 10% в сравнение с 2019 г. - 60%. 30,4% са хора от селата.

ДОКЛАД ЗА ВЛИЯНИЕТО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ ВЪРХУ ЗДРАВЕТО НА НАСЕЛЕНИЕТО В ОБЛАСТ ПАЗАРДЖИК

Със Закона за чистотата на атмосферния въздух се уреждат условията, реда и начина за оценка и управление качеството на атмосферния въздух, като по този начин се осигурява

провеждането на държавната политика по оценка и управление на КАВ, в това число – подобряване на КАВ в районите, в които е налице превишаване на установените норми.

Основните показатели, характеризиращи качеството на атмосферния въздух в приземния слой са суспендирани частици, фини прахови частици, серен диоксид, азотен диоксид и/или азотни оксиди, въглероден оксид, озон, олово (аерозол), бензен, полициклични ароматни въглеводороди, тежки метали – кадмий, никел и живак, арсен.

Качеството на атмосферния въздух, съответно нивото на концентрация на замърсяващите вещества в приземния слой на атмосферата в даден район зависи от редица фактори, които оказват влияние върху тяхното разсейване или задържане. Най-важните са: местоположение, интензивност, честота, продължителност и височина на емисиите в атмосферния въздух, както и метеорологичните фактори: посока и скорост на вятъра, валежи, условия за температурни инверсии и т.н.

Качеството на атмосферния въздух в района се следи чрез пунктовете за мониторинг на въздуха, които са част от Националната система за мониторинг на околната среда. Информацията се събира, оценява и обобщава от РИОСВ - Пазарджик, чрез непрекъснато наблюдение на показателите, характеризиращи КАВ.

Анализът за качеството на атмосферния въздух за 2019 г. е изготвен по данни на РИОСВ Пазарджик, тъй като от 2010 г. РЗИ Пазарджик не извършва собствен мониторинг.

Оценката на степента на замърсяване на атмосферния въздух се извършва по нормативно определения ред, предвиден в Закона за чистотата на атмосферния въздух и наредбите за КАВ – Наредба № 12 за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух (ДВ бр. 58/2010 г. изм. и доп. ДВ бр. 48/2017), Наредба № 11 за норми за арсен, кадмий, никел, полициклични ароматни въглеводороди в атмосферния въдух (ДВ бр. 42/2007 г. изм. и доп. ДВ бр. 25/2017г.) и Наредба № 7 за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух (ДВ бр. 45/99 г.).

КАЧЕСТВО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ – СЪСТОЯНИЕ И ТЕНДЕНЦИИ

Състоянието на атмосферния въздух в района на Агломерация Пазарджик се следи от 1 стационарен пункт на ИАОС-гр. София:

В Националната система за мониторинг на околната среда /НСМОС/ на територията на гр. Пазарджик е включен 1 стационарен пункт за ръчно пробонабиране. Намира се на площад „Васил Левски”, в централна градска зона с предимно жилищни сгради и интензивно натоварен автомобилен график. Пробите се изследват по следните основни показатели: серен диоксид, азотни оксиди и фини прахови частици.

Пункт	Характеристики
пл.”Васил Левски”	Ръчен – градски фонов пункт. Резултатите от пробовземането (автоматично) се извеждат ежедневно. Разположен е в централна градска част на гр. Пазарджик в зона с предимно жилищни сгради и интензивен автомобилен трафик. Обслужва се от РЛ – Пазарджик (МОСВ/ ИАОС)

Анализът на данните за Агломерация Пазарджик по показатели е както следва:

Замърсител		ФПЧ10	Pb аер.	SO_2	NO_x	CO	H_2S	бензен	NH_3	ПАВ	As аер.	Cd аер	Ni	ФПЧ2.5	NO	O_3
1		*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*	*11*	*12*	*13*	*14*	*15*	*16*
	Общ брой пунктове – 1															
гр.Пазарджик, пл.„В. Левски" в т. ч.:		√		√	√											
1. Пункт с концентрация над ПС на СЧН или ПДК м.е в т.ч.:		√														
2.Пункт с концентрация над СГН, в т.ч.:		√														

$ФПЧ_{10}$ /фини прахови частици под 10 микрона/

Финитe прахови частици са основният замърсител на атмосферния въздух.

Финитe прахови частици се изпускат директно в атмосферата от транспорта, енергетиката, бита - първични емисии, или се формират в атмосферата от съдържащите се в нея метални оксиди, полиароматни въглеводороди, серен диоксид, азотни оксиди, амоняк и др. газове - вторични емисии. Този атмосферен замърсител е контролиран денонощно в пункта.

Извършеният през 2019 г. имисионен контрол на 303 проби (съответно за 2018 г. – 235 бр., за 201 г. – 334 бр.) за качеството на атмосферния въздух в община Пазарджик отчете 48 проби над ПДК по показател финни прахови частици – PM10.

Имисионните анализи съответно по месеци са: януари – 31 измервания, 9 превишения, февруари – 28 измервания, 8 превишения, април – 30 измервания, 1 превишение, октомври - 31 измервания, 7 превишения, ноември - 30 измервания, 8 превишения и декември – 31 измервания, 15 превишения

Поради повреда на апаратурата не е извършено пробонабиране за ФПЧ в периода 18.06.-18.09.2019 г.

Извод:

Измерените високи нива по този показател основно са резултат от масовото използване на твърди горива за отопление в бита през зимния период, от интензивен автомобилен трафик, от състоянието на пътната и прилежаща инфраструктура. За високите нива на ФПЧ10 допринасят също и специфичните метеорологични условия в района – голям брой дни с тихо време (в около 40% от дните в годината скоростта на вятъра е под 1,5 m/s), температурни инверсии и мъгли по поречието река Марица, които водят до задържане и натрупване на замърсители.

От особено значение за нивата на прахови частици е регулирането на транспортния поток и оптимизирането на автомобилния трафик.

С голяма тежест за подобряване на КАВ по отношение нивата на PM10 е поддържането на пътната и прилежаща инфраструктура в добро състояние. Рехабилитацията на компрометирани пътни участъци, подмяната на тротоарни настилки, измиването и качественото почистване на пътните платна са част от полезните мерки за справяне с проблема. Наблюденията показват, че тези приоритетни за общинските администрации мерки не се реализират с необходимата ефективност и това оказва пряко влияние върху нивата на (ФПЧ10) и през летните месеци.

Серен диоксид - SO2

Основни източници на серен диоксид са горивните процеси в промишлеността, бита и транспорта.

Влияние върху човешкото здраве: Серният диоксид постъпва в организма чрез респираторната система. При високи концентрации абсорбцията му достига до 90 % в горните дихателни пътища и по-малко, в по-ниските отдели на дихателната система. При кратковременна експозиция на серен диоксид се засяга преди всичко дихателната система. Отбелязва се голямо разнообразие на индивидуална чувствителност на населението към серен диоксид, но особено чувствителни са лица, болни от бронхиална астма.

През есенно-зимния период стойностите на този показател са по-високи в сравнение с тези, регистрирани през пролетно-летния период. През 2019 година всички регистрирани стойности са далеч под нормативно определената средночасова норма за опазване на човешкото здраве – 350 μg/m3 и няма регистрирани превишения на СЧН за опазване на човешкото здраве.

Азотен диоксид - NO2

Източници на азотен диоксид в атмосферата се явяват основно горивните процеси в промишлеността, бита и автотранспорта – първични източници и като резултат от химични процеси, протичащи в атмосферата – вторични източници.

Влияние върху човешкото здраве: Азотният диоксид навлиза в човешкия организъм чрез дишането. По-голяма част от азотния диоксид се абсорбира в организма, а значителна част от него може да се задържи дълго време в белия дроб. Продължително въздействие на

концентрации над ПДК може да причини структурни промени в белия дроб. Вредното въздействие на този замърсител се отразява предимно върху дихателните функции.

Регистрираните стойности на азотен диоксид през 2019 г. са под нормативно определената средногодишна норма за опазване на човешкото здраве.

Съгласно изискванията на Закона за чистотата на атмосферния въздух (ЗЧАВ), общините с установени отклонения в чистотата на въздуха, са задължени да имат действащи общински програми за КАВ. В програмите трябва да бъдат включени мерки за подобряване на качеството на въздуха. Ежегодно общините представят информация в РИОСВ за изпълнение на програмата. На територията на област Пазарджик четири са общините, разработили Програми за КАВ – Пазарджик, Панагюрище, Пещера и Велинград.

Актуализирани общински програми за КАВ:

- Община Пазарджик – 2016-2020 г.
- Община Велинград – 2016-2019 г.
- Община Пещера – 2016-2020 г.
- Община Панагюрище – 2015-2019 г.

Определянето на нивата на замърсителите се извършва чрез имисионните измервания, извършени от мобилни автоматични станции (МАС) на ИАОС. Измерванията се извършват съгласно утвърден график за съответната година от ИАОС. През 2019 г. не са включени общини за имисионен контрол с МАС в утвърдения график от министъра на ОСВ.

През 2019 г. във връзка с постъпил сигнал за замърсяване на атмосферния въздух е извършено 24 часово пробонабиране с МАС в района на площадка за рециклиране на неопасни отпадъци от хартия и производство на влакнести материали в с. Главиница. Анализът на данните от измерванията не показват превишения на пределно допустимите концентрации на показателите на КАВ.

Анализ на здравното състояние на населението по групи болести от Клас X „Болести на дихателната система” на МКБ-10, които имат доказана връзка със замърсителите на атмосферния въздух

Здравословното състояние на населението за 2019 г., 2018 г. и 2017 г. по групи болести от Клас X «Болести на дихателната система» на МКБ-10, за които се смята, че имат връзка със замърсителите на атмосферния въздух за **община Пазарджик** по данни на РЗОК – Пазарджик са както следва:

Заболеваемост за община Пазарджик за 2018 г., 2017 г. и 2016 г.						
Клас X „Болести на дихателната система”	2019 г.		2018 г.		2017 г.	
	0-17 г.	18+	0-17 г.	18+	0-17 г.	18+
Остри инфекции на горните дихателни пътища (J00-J06)	27548	8857	29078	5821	25607	5397

Грип и пневмония (J10-J18)	2575	3547	3029	2873	3405	2319
Други остри респираторни инфекции на долните дихателни пътища (J20-J22)	5660	3688	5963	3230	6135	2990
Други болести на горните дихателни пътища (J30-J39)	1210	1352	1198	1268	1085	1271
Хронични болести на долните дихателни пътища (J40-J47)	697	3575	692	3874	697	3537
Болести на белия дроб, причинени от външни агенти (J60-J70)	0	1	0	1	0	1

На територията на област Пазарджик не са правени проучвания доказващи връзката между замърсяването на атмосферния въздух и повишаване на заболеваемостта от дадени нозологични единици. От данните за заболеваемостта на населението не може да се докаже връзка между определени нозологични единици и даден атмосферен замърсител. Необходимо е да се извършва целогодишен и непрекъснат мониторинг на чистотата на въдуха в различни точки на общините, които се характеризират с различна интензивност на автомобилния трафик и с различни източници на вредни емисии (битови, промишлени и др.), за да бъде коректно обсъждането на зависимостта между измерените стойности вредни емисии и заболеваемостта на населението.

Препоръки към общинските власти за намаляване имисионните нива на замърсителите, с цел ограничаване тяхното вредно въздействие върху здравето на населението

С решение на общинските съвети в общините Пазарджик, Пещера, Панагюрище и Велинград са разработени и се прилагат Общински програми за намаляване на емисиите и достигане на установените норми за вредни вещества в районите за оценка и управление на КАВ.

Във връзка с подобряване качеството на атмосферния въздух РЗИ Пазарджик препоръчва на общините да бъдат продължени мерките по:

- намаляване на имисиите прах от битово отопление чрез прилагане на мерки за газификация, топлоизолиране и саниране на съществуващия сграден фонд, увеличаване на уличното озеленяване и площите с компактна дървесна растителност, способна да абсорбира праха и аерозолите от въздуха.

- оптимизиране на съществуващата транспортна схема и на трафика, обновяване на автомобилния парк от градския транспорт

- намаляване на ресуспендирания прах от уличните платна и свободните площи чрез своевременно извършване на ремонтни дейности, метене и миене на уличната мрежа,

инвентаризация и почистване на нерегламентирани сметища, изграждане на велосипедни алеи.

- предприемане на мерки за повишаване на обществената информираност по проблемите на замърсяването на атмосферния въздух.

Във връзка с подобряване качеството на атмосферния въздух от Община Пазарджик са предприети следните мерки:

За отчетния период е подобрено състоянието на уличната мрежа в гр. Пазарджик и населени места от територията на общината, както следва:

– изкърпване на уличната мрежа, изграждане на улични оттоци, решетки и джобове за битови отпадъци по улици в града;

– поддържане и реконструкция на тротоарни настилки;

- поддържани са територии, отредени за паркове и зелени площи, в които се извършва и постепенна промяна на дървесни видове.

В изпълнение на решения на комисията по безопасност на движението са изпълнени следните дейности:

- изградени са повдигнати пешеходни пътеки, осветени са пешеходни пътеки и възлови места, ремонтирани са тротоари.

- поддържани са пътни съоръжения

Съгласно чл. 12 от Наредба за организацията и безопасността на движението, дисциплината на водачите на превозни средства и пешеходците в община Пазарджик е забранено движението на товарни автомобили в зона „Ц", а именно централна градска част, с граници булеварди и улици: бул. „Кн. Мария Луиза", ул. „Болнична", бул. „Стефан Караджа", ул. „Кочо Честименски" и ул. „Цар Освободител".

Автобусите са сертифицирани по стандарти за екологичност, съгласно европейските норми за автомобилостроене: ЕВРО-3, ЕВРО-4 и ЕВРО-5.

Ежегодно се подновява и обновява дървесната растителност в зелените площи, уличната мрежа, пешеходни алеи и пътеки в жилищните комплекси, както и паркове и градини.

ДОКЛАД ЗА ШУМОВОТО НАТОВАРВАНЕ В ГРАД ПАЗАРДЖИК ЗА 2020 ГОДИНА

I. НОРМАТИВНА УРЕДБА В ОБЛАСТТА НА ШУМА В ОКОЛНАТА СРЕДА. МЕТОДИ ЗА ОЦЕНКА

Необходимостта от контрол и управление на шума в урбанизираната среда са дефинирани в Директива 2002/49/ЕО на Европейския парламент и на Съвета „относно оценката и управлението на шума в околната среда".

Закон за защита от шума в околната среда (ДВ бр. 74/2005, изм. и доп., бр. 52 от 2.07.2019 г)

Закон за здравето (ДВ бр. 70/2004)

Наредба № 54 от 2010 г. на МЗ и МОСВ „за дейността на националната система за мониторинг на шума в околната среда и за изискванията за провеждане на собствен мониторинг и предоставяне на информация от промишлените източници на шум в околната среда” (обн., ДВ, бр. 3 от 2011 г.).

Оценката на шумовото натоварване в урбанизираните територии се извършва съгласно изискванията на „Методика за определяне броя, разположението и разпределението на пунктовете за мониторинг на шума, както и периодичността на измерванията и/или изчисленията на шумовите нива”, утвърдена от МЗ, 2007 г., в съответствие с посочените методи в Наредба № 6 от 2006 г. на МЗ и МОСВ „за показатели за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и вредните ефекти от шума върху здравето на населението” (обн., ДВ, бр. 58 от 2006 г).

Утвърдена Програма за мониторинг на шума в урбанизираната територия на град Пазарджик.

Мониторингът се извършва по показател L - (усреднено еквивалентно) дневно ниво на шума, определящ степента на дискомфорт през дневния период на денонощието (7.00-19.00 ч.).

II. РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПРОВЕДЕНИЯ МОНИТОРИНГ НА ТРАНСПОРТЕН ШУМ

Служители от Д ОЗ, отдели ПБПЗ и ЛИ при РЗИ Пазарджик са извършили измервания на градския шум в общо 15 пункта (Приложение 1).

Пунктовете за мониторинг са разпределени както следва:

40% върху територии, прилежащи към пътни, железопътни и въздушни трасета – 6 бр. пункта - № 1, 2, 3, 4, 5 и 7.

30% от пунктовете за мониторинг на шума се определят върху територии с промишлени източници на шум – производствено складови територии и зони - 4 бр. пункта - № 12, 13, 14 и 15.

30% от пунктовете за мониторинг на шума се определят върху територии, подлежащи на усилена шумозащита - 5 бр. пункта. От тях:

60% жилищни зони и територии с неутежнен акустичен режим – 3 бр. пункта - № 6, 9 и 11;

20% в зони за обществен и индивидуален отдих - 1 бр. пункт - № 8;

20% в зони за лечебни заведения и санаториуми - 1 бр. пункт – № 10.

Данни за шумовите нива са дадени в Таблица 1. Оценката се прави при сравнение на измерените или изчислените нива с граничните стойности посочени в Наредба № 6 от 2006 г.

Успоредно с акустичните измервания се отчита интензивността и структурата на транспортните потоци, вида на пътната настилка, степента на застрояване и озеленяване (Приложение 2).

III. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО НА АКУСТИЧНАТА СРЕДА

Извършените измервания показват, че допустимите шумови нива са превишени в

11 бр. от контролните пунктове в гр. Пазарджик, което представлява 73,3% от общия брой контролирани зони. Измерванията на шума в околната среда се провеждат в съответствие с методите посочени в Наредба № 6 от 26.06. 2006 г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и на вредните ефекти от шума върху здравето на населението.

Данните са попълнени в протоколни форми съгласно Приложение № 1 към чл. 12 на Наредба № 54 от 13.12.2010 г. за дейността на националната система за мониторинг на шума в околната среда и за изискванията за провеждане на собствен мониторинг и предоставяне на информация от промишлените източници на шум в околната среда. Изготвени са 15 броя протоколи. За всеки пункт са извършени по 6 измервания на дневното ниво на шума - общо 90 измервания за всички пунктове, посочена е интензивността на движението на МПС, структуриран е потока на МПС изразен в проценти.

На пунктовете, разположени на територии, подложени на въздействието на интензивен автомобилен трафик са извършени 36 измервания, като всички резултати надвишават граничната стойност - 60 dB(A) (гранична стойност на дневното ниво на шума в територии, подложени на въздействието на интензивен автомобилен трафик, съгласно Наредба №6 от 26 юни 2006г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и на вредните ефекти от шума върху здравето на населението). Измерените стойности варират в диапазона от 65,50dB(A) до 69,50 dB(A). За сравнение през 2019 г. най – ниската измерена стойност е 65,33 dB(A), а най – високата 68,50 dB(A).

В жилищните зони и територии измерванията на шум са 18, като измерените стойности варират в диапазона от 57,33 dB(A) до 64,83dB(A). Всички надвишават 55 dB(A) (гранична стойност на дневното ниво на шума в жилищни зони и територии, съгласно горепосочената наредба). През изминалата 2019 година тези стойности варират от 57,00 dB(A) до 64,50dB(A).

В зона за обществен и индивидуален отдих има един пункт, в който всички измервания надвишават граничната стойност 45 dB(A).

В зона за лечебни заведения и санаториуми има също един пункт, в който всички измервания надвишават граничната стойност 45 dB(A).

В производствено – складовите територии и зони измерванията са 24 и варират от 54,83dB(A) до 68,17 dB(A). Всички измерени стойности са под нормата 70 dB(A).

Анализът на данните по показател L - (усреднено еквивалентно) дневно ниво на шума, определящ степента на дискомфорт през дневния период на денонощието (7.00-19.00 ч.) е даден в Таблица 1.

Годишните анализи на шумовото натоварване в град Пазарджик се изпращат до кмета на Община Пазарджик. Той е запознат с акустичната обстановка в града и ежегодно уведомява

РЗИ Пазарджик за проведените от Общината дейности за намаляване на шума. През 2019 г. Община Пазарджик е провела следните дейности за ограничаване на шумовото натоварване на града:

Извършена е реконструкция и изкърпване на републиканската мрежа в чертите на града и улична мрежа в гр. Пазарджик - ръчно и машинно.

Извършената реконструкция на уличната мрежа е съгласно одобрената инвестиционна програма – ремонтни работи и поддържане на техническата изправност на настилките на уличната мрежа, като са ремонтирани над 141 761 кв.м. настилки.

Едновременно с реконструкция на уличната мрежа, съгласно одобрената инвестиционна програма, се извършват и ремонтни работи, поддържане и реконструкция на тротоарните настилки, пешеходните алеи и пътеки в жилищните комплекси. Изграждат се улични оттоци, решетки и джобове по улици в гр. Пазарджик.

В изпълнение на решения на комисията по безопасност на движението са изпълнени още и следните дейности:

- изградени са повдигнати пешеходни пътеки, осветени са пешеходни пътеки и възлови места, ремонтирани са тротоари.

- поддържани са пътни съоръжения

Освен настилките, благоустрояването е извършено и по тротоари към улици , площадки и други публични пространства. Поддържани са територии, отредени за паркове и зелени площи, в които се извършва и постепенна подмяна на дървесните видове.

Съгласно чл. 12 от Наредба за организацията и безопасността на движението, дисциплината на водачите на превозни средства и пешеходците в община Пазарджик е забранено движението на товарни автомобили в зона „Ц", а именно централна градска част, с граници булеварди и улици: бул. „Кн. Мария Луиза", ул. „Болнична", бул. „Стефан Караджа", ул. „Кочо Честименски" и ул. „Цар Освободител".

Автобусите са сертифицирани по стандарти за екологичност, съгласно европейските норми за автомобилостроене: ЕВРО-3, ЕВРО-4 и ЕВРО-5.

Ежегодно се подновява и обновява дървесната растителност в зелените площи, уличната мрежа, пешеходни алеи и пътеки в жилищните комплекси, както и паркове и градини.

IV. ТЕНДЕНЦИИ

Нивото на шум се запазва високо в 11 от общо 15 пункта за измерване, като само на два пункта е измерено ниво на шум под 58dB(A).(Таблица 2). Разпределението по диапазони на регистрираните шумови нива за периода 2013 ÷ 2020 година, в % е дадено в табл. 4.

V. ИЗВОДИ

Община Пазарджик предприема редица мерки за ограничаване на шумовото натоварване в града и въпреки това уличният шум се запазва на високо ниво. Този факт се свързва с непрестанно нарастващия брой автомобили, неизправност на моторните превозни средства, недостатъчно екраниране на транспортния шум и др.

VI. ПРЕПОРЪКИ ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА ШУМА

КОМИТЕТЪТ НА РЕГИОНИТЕ към Европейския съюз препоръчва да се приемат мерки за градоустройствено планиране, като се акцентира на средствата за обществен транспорт, насърчаване на придвижването пеша и с велосипед, ограничаване на автомобилното движение и на скоростта на превозните средства, включване на екологичните въпроси при възлагане на обществени поръчки и предоставяне на местните и регионалните власти на правилни стимули и подходяща информация относно механизмите за финансиране на ЕС.

Таблица 1

Пункт (вид, адрес)	измерена/ изчислена стойност Еквивалентно ниво на шума dB(A)	Норма Гранична стойност dB(A)	над/под нормата
I. Пунктовете върху територии, прилежащи към пътни, железопътни и въздушни трасета.			
1. Пунктове върху територии, подложени на въздействието на интензивен автомобилен трафик			
Пункт 1 бул. "Христо Ботев" – при гостилница „Танго"	69.50	60	над нормата
Пункт 2. бул. "Георги Бенковски" – при „Пени Маркет"	67.83	60	над нормата
Пункт 3. бул."Александър Стамболийски"	69.50	60	над нормата
Пункт 4. Хотел "Елбрус"	66.67	60	над нормата
Пункт 5. Община Пазарджик	68.00	60	над нормата
Пункт 7. ул. "Пловдивска" – при Българо-германски център за професионално обучение	65.50	60	над нормата
2.Пунктове върху територии, подложени на въздействието на релсов, железопътен и трамваен транспорт			
1. 2.3...			

3. Пунктове върху територии, подложени на въздействието на авиационен шум .			
1. 2. 3...			
II. Пунктовете върху територии с промишлени източници на шум -производствено-складови територии и зони.			
Пункт 12. Фабрика за безалкохолни напитки "Дерби"	54.83	70	под нормата
Пункт 13 Хлебопекарна "МИО" – гр. Пазарджик	68.17	70	под нормата
Пункт 14 Мебелна фабрика „Колорадо" гр. Пазарджик, ул."Любен Боянов"	67.17	70	под нормата
Пункт 15 Работилница за автоаларми - гр. Пазарджик, ул." Цар Освободител" – срещу училище "Отец Паисий"	67.00	70	под нормата
III Пунктовете върху територии, подлежащи на усилена шумозащита			
1.Жилищни зони и територии			
Пункт 6. ул. "Кочо Чистименски" - при ПГ по строителство и архитектура	64.83	55	над нормата
Пункт 9. ул."Осми март", ПГ по икономика и мениджмънт	58.33	55	над нормата
Пункт 11 ул. "Завоя на Черна" – НУ „Васил Друмев"	57.33	55	над нормата
2. Зони за обществен и индивидуален отдих			
Пункт 8 ул. "Хан Крум" – Градска градина	66.00	45	над нормата
3. Зони за лечебни заведения и санаториуми			
Пункт 10 Държавна психиатрична болница	59.00	45	над нормата

4. Зони за научно-изследователска дейност			
5.Тихи зони, извън урбанизираните територии			
Общ брой на пунктовете с нивата над нормата			11

Таблица 2. Разпределение по диапазони на регистрираните шумови нива през 2020 година

№поред	Град	Общ брой пунктове	Разпределение на шумовите нива по диапазони (в брой пунктове)							
			под 58 dB(A)	58-62 dB(A)	63-67 dB(A)	68-72 dB(A)	73-77 dB(A)	8-82 dB(A)	над 82 dB(A)	над ГС*
	Пазарджик	15	2	2	6	5	0	0	0	11

ГС*- гранична стойност

Таблица 3. Разпределение по диапазони на регистрираните шумови нива в урбанизираните територии за периода 2013 ÷ 2020 година, в брой пунктове

Година	Общ брой пунктове	Разпределение на регистрираните шумови нива по диапазони, в брой пунктове						
		под 58 dB(A)	58-62 dB(A)	63-67 dB(A)	68-72 dB(A)	73-77 dB(A)	78-82 dB(A)	над 82 dB(A)
2013	15	2	2	9	2	0	0	0
2014	15	1	3	9	2	0	0	0
2015	15	2	1	8	4	0	0	0
2016	15	2	2	10	1	0	0	0
2017	15	1	3	9	2	0	0	0
2018	15	1	3	8	3	0	0	0
2019	15	3	1	9	2	0	0	0
2020	15	2	2	6	5	0	0	0

Таблица 4. Разпределение по диапазони на регистрираните шумови нива за периода 2013 ÷ 2020 година, в %.

Година	Общ брой пунктове	Разпределение на регистрираните шумови нива по диапазони, в %						
		под 58 dB(A)	58-62 dB(A)	63-67 dB(A)	68-72 dB(A)	73-77 dB(A)	78-82 dB(A)	над 82 dB(A)
2013	100,00%	13,33%	13,33%	60%	13,33%	0,00%	0,00%	0,00%
2014	100,00%	6,67%	20%	60%	13,33%	0,00%	0,00%	0,00%
2015	100,00%	13,33%	6,67%	53,33%	26,27%	0,00%	0,00%	0,00%
2016	100,00%	13,33%	13,33%	66,67%	6,67%	0,00%	0,00%	0,00%
2017	100,00%	6,67%	20%	60%	13,33%	0,00%	0,00%	0,00%
2018	100,00%	6,67%	20%	53,33%	20%	0,00%	0,00%	0,00%
2019	100,00%	20%	6,67%	60%	13,33%	0,00%	0,00%	0,00%
2020	100,00%	13,33%	13,33%	40%	33,33%	0,00%	0,00%	0,00%

VII. ОБОБЩЕНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПОЛУЧЕНИТЕ ОТ ОБЩИНСКИТЕ АДМИНИСТРАЦИИ ДАННИ ЗА ПРЕДПРИЕТИТЕ И ИЗПЪЛНЕНИ МЕРКИ ПО ПЛАНОВЕТЕ ЗА ДЕЙСТВИЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ, ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ И НАМАЛЯВАНЕ НА ШУМА В ОКОЛНАТА СРЕДА

До общините в област Пазарджик беше изпратено писмо, с което се изиска информация за изпълнените мерки, предвидени в съответните планове за действие в околна среда. Информация в РЗИ Пазарджик беше получена от 7 общини, както следва:

Община Сърница – На територията на общината няма населено място с над 5000 еквивалент жители.

Община Пещера – Общината няма разработен план за действие за управление, предотвратяване и намаляване на шума в околната среда.

Община Ракитово - По данни на РИОСВ – Пазарджик при извършените проверки в промишлените обекти на територията на община Ракитово през 2019 г. не са регистрирани превишения на нормите за шум в околната среда съгласно Наредба № 6 от 26.06.2006г.

Няма проведени залесителни мероприятия в градска среда. Голяма част от автомобилния трафик е изведен по околовръстното шосе извън централната градска част.

Община Лесичово - На територията на общината няма населено място с над 5000 еквивалент жители.

Община Батак - На територията на общината няма населено място с над 5000 еквивалент жители.

Община Брацигово:

Автомобилен транспорт - Интензивният автомобилен трафик е основният фактор, който влияе върху акустичната среда на населените места. Автотранспортният шум е в пряка зависимост от интензивността на движението, от скоростта и структурата на транспортния поток, от пропускателната способност на пътните артерии, от възрастта на автомобилния парк,

вида и качеството на пътната настилка. Община Брацигово има сравнително добре изградена пътна мрежа, но категорията й е ниска. Пътищата са от III и IV клас. След активните действия през последните три години на ръководството на община Брацигово състоянието на пътната инфраструктура е сравнително добро. Ремонтирани и реконструирани са основните пътища, което благоприятства акустичната среда в общината. Като слабост може да се отчете липсата на обходни пътища, поради което автомобилният трафик преминава през населените места.

Железопътен транспорт. Железопътният транспорт не оказва влияние върху акустичната среда на общината, тъй като железопътната линия е в края на град Брацигово и не засяга жилищните зони.

Промишлени източници на шум. Те не създават акустичен дискомфорт на жителите, тъй като са разположени в промишлените зони на населените места.

Локални източници на шум и шум от битов характер. Важен по значение фактор, който влияе върху акустичната среда на населените места е шумът, излъчван от заведенията за обществено хранене, увеселителните заведения, различни сервизи и авторемонтни работилници, разположени в непосредствена близост до жилищните сгради. С цел предпазване на населението на територията на община Брацигово от шум от битов. характер на всички собственици на заведения за обществено хранене бяха изпратени. предупредителни писма, относно спазване стриктно разпоредбите на Наредба № 1 за опазване на обществения ред на Община Брацигово, с която се забранява създаването на шум, смущаващ спокойствието на обитателите на жилищни сгради от 23.00 часа до 06.00 часа, както и употребата на пиротехнически средства след 22.00 ч.

Община Септември – През 2019 г. е извършена реконструкция и рехабилитация на съществуващи общински пътища, съоръжения и принадлежности към тях в община Септември. Извършена е реконструкция и рехабилитация на част от уличната мрежа в град Септември и град Ветрен, села: Бошуля, Симеоновец, Лозен, и Семчиново.

ДОКЛАД

с анализ на резултатите от мониторинга и контрола на нейонизиращите лъчения, като фактор на жизнената среда и на обектите, източници на нейонизиращи лъчения през 2020 година

Въведение в електромагнитните полета

Електрическите и магнитни полета съществуват в природата и винаги са присъствали на земята. През 20-ти век електромагнитните полета (ЕМП) в околната среда непрекъснато се увеличават в резултат на нарасналата употреба на изкуствени източници, увеличената потребност от електрически ток, развитието на безжичните технологии, изменението на производствените процеси и социалното поведение. Всеки човек в развитото общество е подложен на сложен комплекс от електрически и магнитни полета с различни честоти, в дома си и на работното място.

Електромагнитното поле (ЕМП) – представлява вид материя, която се характеризира със силово действие върху заредени частици. Дефинира се и като съвкупност от променливи, взаимно индуциращи се вихрови електрическо и магнитно полета. При микроскопско наблюдение електромагнитното поле проявява дискретни свойства – състои се от елементарни частици (кванти или фотони), а в условията на макроскопско наблюдение, електромагнитната енергия се разпространява във формата на електромагнитни вълни, които от своя страна могат да се изразят чрез електрическото и магнитното поле, разпространяващи се в пространството. Електромагнитните полета са комбинация от невидими електрически и магнитни полета с различна сила.

Повечето електромагнитни полета, създадени от човека, са със специфична честота, вариращa от **високи** радиочестоти – като тези, използвани от мобилните телефони, през **средни** честоти – като тези, генерирани от компютърните екрани до **изключително ниски честоти** – такива, генерирани от електрическите проводници.

Базовите станции на мобилните оператори и радиопредавателните кули са съоръжения, проектирани за предаване на радиосигнали. Тъй като полевата сила бързо отслабва с разстоянието, повечето хора са изложени на малка част от препоръчителния максимум. Хората, които живеят или работят в близост до предавателни кули са експонирани в най-голяма степен, защото там полетата са най-силни.

Стойностите на електромагнитно поле, създавано от базовите станции и мобилните телефони, са много по-ниски от тези, необходими за произвеждане на топлина с потенциален ефект върху здравето.

В нашата страна нормативният документ, въвеждащ гранични стойности (пределно допустими нива - ПДН) за защита на населението, е Наредба № 9 от 1991 г. за пределно допустими нива на електромагнитни полета в населени територии и определяне на хигиенно – защитни зони около излъчващи обекти (Обн. ДВ, бр. 35 от 03.05.1991 г., попр. ДВ, бр. 38 от 14.05.1991 г., изм. ДВ, бр. 8 от 22.01.2002 г.). Той регламентира граничните стойности за определен честотен диапазон за стационарни комуникационни източници, излъчващи в населените места.

За честоти от 30 kHz до 30 GHz, съгласно нашето законодателство, се нормира величината "плътност на мощност" (S, μW/cm^2). Приетата гранична стойност за тези честоти у нас, осигуряваща достатъчна защита на здравето на населението е 10 μW/cm^2.

Съгласно действащото законодателство в Република България нейонизиращите лъчения в жилищни, производствени, обществени сгради и урбанизирани територии са фактори на жизнената среда и подлежат на регистрация и контрол, а обектите, източници на нейонизиращи лъчения са обекти с обществено предназначение и като такива подлежат на държавен здравен контрол.

Съгласно чл. 36, ал. 3 от Закона за здравето (Обн. ДВ, бр. 70 от 10.08.2004 г., изм. и доп. ДВ, бр. 18 от 27.02.2018 г.) регионалните здравни инспекции създават и поддържат публичен регистър на обектите с обществено предназначение при условия и по ред,

определени с наредба на министъра на здравеопазването, в т.ч. обектите, източници на нейонизиращи лъчения.

В регистъра на обектите с обществено предназначение на РЗИ - Пазарджик към 30.11.2020 г. са вписани общо 225 обекта, източници на нейонизиращи лъчения. Ново регистрирани източници на нейонизиращи лъчения за 2020 г. са **5**.

Разпределението на регистрираните обекти, източници на ЕМП според собственици и по общини е посочено в Таблица №1.

Таблица № 1

Общини	Брой станции на мобил-ни опера-тори	Разпределение на обектите източници на ЕМП, според собственика							
		„Космо България Мобайл"ЕАД	„БТК" ЕАД	„А 1 България" ЕАД	„Мобилтел" ЕАД	„Теленор България" ЕАД	„Булсатком" ЕАД	„Макс Телеком" ООД	„Нуртс Диджитълс" ЕАД
Батак	18	4	4	3	3	4			
Белово	14		6	3	1	4			
Брацигово	10	1	4		3	2			
Велинград	28	4	9	1	7	4		3	
Лесичово	4		1		1	2			
Пазарджик	73	11	15	5	12	20	9	1	
Панагюрище	29	4	8	8	3	5			1
Пещера	10	4	3		1	2			
Ракитово	10	2	3	1	1	3			
Септември	18	2	6	3	2	4	1		
Стрелча	5	1	1	1	1	1			
Сърница	6	1	1	2		2			
Общо:	**225**	**34**	**61**	**27**	**35**	**53**	**10**	**4**	**1**

В община Пазарджик е най-голяма концентрацията на обекти, източници на ЕМП, следвана от общините Велинград и Панагюрище. Най- голям брой регистрирани базови станции на територията на област Пазарджик са на оператор „Теленор България" ЕАД**,** следван от „БТК" ЕАД и „А1 България" ЕАД**.**

В област Пазарджик антените на мобилните оператори са разположени както следва:

- 100 бр. в райони с голяма концентрация на население;
- 15 бр. в райони с малка концентрация на население;
- 97 бр. извън населени места.

Съгласно указание на Министерство на здравеопазването ежегодно се извършва мониторин на електромагнитни полета (ЕМП), който включва:

- измервания на всички обекти, източници на нейонизиращи лъчения, които са разположени в близост (например върху сгради, разположени в съседство) до детски, учебни и лечебни заведения, които попадат или са разположени по границите на хигиенно-защитната зона, с цел установяване съответствието на нивата на електромагнитните полета с

действащите норми и изисквания, съгласно Наредба № 9 от 1991 г. за пределно допустими нива на електромагнитни полета в населени територии и определяне на хигиенно – защитни зони около излъчващи обекти (Обн. ДВ, бр. 35 от 03.05.1991 г., попр. ДВ, бр. 38 от 14.05.1991 г., изм. ДВ, бр. 8 от 22.01.2002 г.).

- измервания в околната среда на 10% от всички обекти, източници на нейонизиращи лъчения, разположени на територията с голяма концентрация на население и жилищни сгради (централна градска част и жилищни комплекси) в големите градове на територията на областта.

През 2020 г. бе осъществен мониторинг на 23 базови станции на мобилни оператори, от които 12 разположени в близост до детски и учебни заведения и 11 базови станции, разположени на територия с голяма концентрация на население и жилищни сгради.

I. Обекти източници на нейонизиращи лъчения, разположени в близост до детски и учебни заведения, които попадат или се намират по границите на хигиенно-защитната зона на обектите в населените места на областта (Таблица № 2).

Таблица № 2

№	Обект	Източник на ЕМП
1.	ОУ„Любен Каравелов”, гр.Пазарджик, ул.„П.Волов” №1	Базова станция тип GSM/UMTS № 3179, гр. Пазарджик, кв. „Запад”, ул. „П. Волов” № 2, общ. Пазарджик, обл. Пазарджик; оператор „Космо България Мобайл” ЕАД
2.	ОУ „Христо Смирненски”, гр.Пазарджик, бул.„Кн.Мария Луиза” № 66	Базова станция PAZ 0001 „Антим”, гр.Пазарджик, ул.„Антим I” №19, вх.А, общ. Пазарджик, обл. Пазарджик; оператор: „Мобилтел” ЕАД
3.	ОУ „Христо Смирненски”, гр.Пазарджик, бул.„Кн.Мария Луиза” № 66	Базова сттанция № PAZ 0005 „Острова“, гр. Пазарджик, ул. „Антим I“ №10. Оператор: „Булсатком“ ЕАД.
4.	СУ„Георги Брегов”, гр.Пазарджик, ул.„Г.Бенковски” № 20	Базова станция за GSM/UMTS оборудване № PAZ 0007 „Bregov”, гр. Пазарджик, ул. „Георги Брегов” № 13, общ. Пазарджик, обл. Пазарджик; оператор: „Мобилтел” ЕАД

5.	ОУ„Св. Климент Охридски”, гр.Пазарджик, ул. „Васил Левски” № 58	Базова станция № PAZ 002 - „Данаилов”, гр. Пазарджик, ул. „Васил Левски” № 62, вх. А, сграда с идентификатор 55155.504.886.1, УПИ I-886, за жил. стр-во и търговия, кв. 1216, общ. Пазарджик, обл. Пазарджик; оператор: „Булсатком” ЕАД
6.	Общежитие на спортно училище „Георги Бенковски“, гр.Пазарджик, бул.“Хр.Ботев“ №38	Базова станция PAZ 0005.A. Bonev, гр. Пазарджик, ул. „Петър Бонев“ №120. Оператор: „А1 България” ЕАД.
7.	ОУ „Отец Паисий”, гр. Батак, ул. „Ив. Вазов” № 3	Базова станция PAZ 0003 „Батак”, ОУ „Отец Паисий”, гр. Батак, ул. „Иван Вазов” № 3, общ. Батак, обл. Пазарджик; оператор: „Мобилтел” ЕАД
8.	СУ „Александър Иванов - Чапай”, гр. Белово, ул. „Тодор Каблешков” № 5	Базова станция PAZ 0004 „Белово”, гр. Белово, ул. „Юндола” № 5, бл. 4, вх. Б, общ. Белово, обл. Пазарджик; оператор: „Мобилтел” ЕАД
9.	СУ „Васил Левски”, гр. Велинград, ул. „Кристал” № 10	Базова станция PAZ 0057 „Ленища”, гр. Велинград, ул. „Ленища” № 8, УПИ XVII - жил. стр-во, кв 382, общ. Велинград, обл. Пазарджик; оператор: „Мобилтел” ЕАД
10.	ДГ „Митко Палаузов”, гр. Ракитово, ул. „Христо Ботев” № 7	Приемно-предавателна станция PD 2724, гр. Ракитово, ул. „Иван Клинчаров” № 57, УПИ XII-633, кв. 27, общ. Ракитово, обл. Пазарджик; Оператор: „БТК” АД
11.	ПГ по МЗС, гр. Септември, бул. „България” № 72	Базова станция тип GSM/UMTS и радиорелеен възел № 3074, гр. Септември, бул. „България” № 65, вх. А и Б, общ. Септември, обл. Пазарджик; оператор: „Космо България Мобайл” ЕАД
12.	СУ „Св. Св. Кирил и Методий”, гр. Стрелча, ул. „България” № 69	Базова станция № 3059, гр. Стрелча, бул. „България” № 67, хотел „Стрелча”, общ. Стрелча, обл. Пазарджик; оператор: „Космо България Мобайл” ЕАД

Извършени са измервания в една детска градина и девет училища и едно общежитие към учебно заведение. Направени са общо 184 броя измервания на плътност на енергиен поток /плътност на мощност/ S (μW/cm²).

При пределно допустимо ниво плътност на енергиен поток S /плътност на мощност/ S = 10 μW/cm² няма установени превишения при нито едно от извършените измервания.

II. Обекти, източници на нейонизирани лъчения, разположени на територията с голяма концентрация на население и жилищни сгради (Таблица № 3).

Таблица № 3

№	Източник на ЕМП, оператор	Адрес на обекта
1.	Базова станция № PAZ 012 – „Елбрус", оператор: „Мобилтел" ЕАД	гр. Пазарджик, ул. „Константин Величков" №1, хотел "Елбрус".
2.	Базова станция PAZ 001 – „Пазарджик", оператор: „Булсатком" ЕАД	гр. Пазарджик, бул. „България" №2, УПИ II - 311,379, кв. 346, сграда с идентификатор 55155.503.511.1.
3.	Приемно-предавателна станция PD 2651 оператор: „БТК" АД	гр. Пазарджик, бул. „Христо Ботев", бл.35.
4.	Приемно предавателна станция PD 2731, оператор: „БТК" ЕАД	с. Братаница, общ. Пазарджик, ул. "Петнадесета" №12.
5.	Приемно предавателна станция PD 2760_A "Velingrad", оператор: „БТК" ЕАД	гр. Велинград, кв. "Чепино", ул. "Родопи" 1
6.	Базова станция №3240, оператор: „Космо България Мобайл" ЕАД	гр. Велинград, ул. "Димитър Талев" №14
7.	Базова станция № 3424, оператор: „Теленор България" ЕАД	гр. Панагюрище, пл. "20-ти април" №4, кв.97а, ПИ с идентификатор 55302.301.1803.1
8.	Базова станция № 3259 „Пещера 3", оператор: „Теленор България" ЕАД	гр. Пещера, ул. „Стефан Кънчев" №25, кв. 5, УПИ X-71, сграда с идентификатор 56277.502.22.3
9.	Базова станция № 0102 "Налбант", оператор: „Мобилтел " ЕАД	гр. Пещера, ул. "Симон Налбант" №48, вх.Б
10.	Приемно-предавателна станция PD 2900-C, оператор: „БТК" ЕАД	гр. Пещера, ул. "Михаил Такев" № 61
11.	Базова станция PAZ0025 "Панагюрище", оператор "Мобилтел" ЕАД	гр. Панагюрище, ул. "Делчо Спасов" № 16А

Извършен е мониторинг на 11 броя източници на електромагнитно поле, като са направени 280 броя измервания на плътност на енергиен поток /плътност на мощност/ S (μW/cm²).

При пределно допустимо ниво на плътност на енергиен поток S /плътност на мощност/ S = 10 μW/cm² няма установени превишения при нито едно от извършените измервания.

За периода 01.12.2019 г. до 30.11.2020 г. в РЗИ - Пазарджик са постъпили:

Две запитвания от собственици на апартаменти в жилищни блокове, относно броя монтирани базови станции върху покрива на жилищните сгради, тяхната законност и извършени измервания на електромагнитните полета. На жалбоподателите бе отговорено в срок на въпросите, които са от компетентността на РЗИ – Пазарджик. Посочените в запитванията базови станции, бяха включени в мониторинга за 2020 год.

Една жалба от жителка на гр. Пазарджик, касаеща местоположението на базова станция, която според жалбата е разположена „на не повече от 10м. по права линия от хола, спалнята и от детската стая" на жалбоподателката. РЗИ-Пазарджик по надлежен ред информира жалбоподателката за реда, по който може да бъде извършено измерване в жилището и. Писмо за съдействие бе изпратено и до РЗИ-Пловдив за осигуряване на апаратура и екип от специалисти. От страна на жалбоподателката не получихме отговор за оказване на съдействие от нейна страна.

Изводи и заключения

- От представените резултати от измерванията на ЕМП на базови станции за мобилна комуникация на територията на област Пазарджик се вижда, че измерените стойности отговарят на приетите в България хигиенни норми.
- Обследваните антени на мобилни оператори не представляват здравен риск за населението, живеещо в близост д

ИНФОРМАЦИЯ ЗА ОРГАНИЗИРАНОТО ДЕТСКО И УЧЕНИЧЕСКО ХРАНЕНЕ В ОБЛАСТ ПАЗАРДЖИК

I. Информация за организираното хранене на децата

На територията на област Пазарджик има 58 детски градини, заедно с филиалите и изнесените групи към тях са 84. Във филиалите и изнесените групи храната се приготвя на място.

По време на въведеното извънредно положение в Република България и в последствие на въведената извънредна епидемична обстановка, много детски градини не работиха продължително време. В община Стрелча освен заради пандемията детската градина не работи и поради затваряне за ремонт на сградата.

Във връзка с Указание на МЗ за планиране, организиране и отчитане дейността на РЗИ Пазарджик по опазване на общественото здраве за 2020 г., инспекторите от отдел ПБПЗ,

дирекция ОЗ извършиха тематична проверка за спазване изискванията на Наредба № 6 за здравословно хранене на децата на възраст от 3 до 7 години. Бяха извършени 64 проверки в 46 детски градини. Проверени бяха 53 сезонни менюта, изпратени от 36 детски градини.

Предмет на проверката бе спазване на изискванията за прием на основни хранителни вещества, храни и групи храни, съгласно извършените промени в Наредба № 6. Периодът на проверката бе от м. март – до 15.11.2020 г.

При проверките инспекторите обърнаха особено внимание на:

- дневния енергиен прием
- дневния прием на основни хранителни вещества – белтъчини, мазнини и въглехидрати
- среднодневния прием на храни, съобразен с примерния продуктов набор.

Обобщените резултати от извършените проверки на място в детските градини и от оценка на представените сезонни менюта в РЗИ Пазарджик показват следните резултати по общини:

ОБЩИНА БАТАК

При проверки в детските заведения се констатира следното:

Във всички детските заведения в община Батак се изготвят седмични менюта с отразени: енергиен прием, белтъчини, мазнини, въглехидрати.

Среднодневният прием на храните е съобразен с примерния продуктов набор. Включени са представители на основните хранителни групи. В детската градина в с. Фотиново се констатира недостатъчен прием на месо, както и предлагане на пържени ястия. На директора е препоръчано да се завиши дневният прием на месо, предлаганото месо да бъде разнообразно, да се прекрати предлагането на пържени ястия.

Среднодневният енергиен прием в някои от дните, отразен в седмичните менюта в детската градина в гр. Батак не отговаря на изискванията на Наредба № 6. На директора беше препоръчано среднодневният енергиен прием да е съобразен с нормативните изисквания.

Ежеседмично на децата се предлага рибно ястие, поне пет пъти седмично пълнозърнести продукти, киселото мляко 2% и 3,6% по БДС, сиренето и кашкавалът са без растителни мазнини също по БДС, натуралният сок е 100%.

При изготвяне на менюто участват медицинската сестра, готвачът и домакинът на детското заведение. Всички менюта се одобряват от директорите. От есента рецептите в седмичните менюта са подбрани от одобрените от МЗ „Сборник рецепти и ръководство за здравословно хранене на децата от 3 до 7-годишна възраст" и „Сборник рецепти и ръководство за здравословно хранене на деца до 3-годишна възраст".

Всички детски заведения на територията на общината имат 4-кратен режим на хранене: сутрешна закуска, обяд и две подкрепителни закуски /предиобедна в 10 ч. и следобедна в 16 ч./. Подкрепителната закуска в 10 ч. е плод.

При приготвяне на храната се използват здравословни кулинарни технологии, за мазнини се използват само слънчогледово олио и масло.

Приемът на течности се осигурява чрез предлагане на питейна вода, мляко, чай, натурални сокове.

ОБЩИНА БЕЛОВО

При извършените проверки се констатира следното:

Във всички детски заведения в общината се изготвят седмични менюта с отразени: енергиен прием, белтъчини, мазнини, въглехидрати.

Среднодневният прием на храните е съобразен с примерния продуктов набор. Включени са всички основни хранителни групи.

Дневният прием на основните хранителни вещества – белтъчини, мазнини и въглехидрати, както и дневният енергиен прием, отразени в седмичните менюта са съобразени с нормативните изисквания.

Ежеседмично на децата се предлага рибно ястие. При направените проверки се констатира предлагане два пъти седмично на пълнозърнест хляб. На директорите е указано пълнозърнестите продукти да се предлагат най-малко в 5 хранителни приема, съгласно изискванията на Наредба № 6.

Сиренето и кашкавалът са без растителни мазнини по БДС, натуралният сок е 100%.

При изготвяне на менюто участват медицинската сестра, готвачът и домакинът на детското заведение. Всички менюта се одобряват от директорите. Рецептите в седмичните менюта са подбрани от одобрените от МЗ „Сборник рецепти и ръководство за здравословно хранене на децата от 3 до 7-годишна възраст"

Всички детски заведения на територията на общината имат 4-кратен режим на хранене: сутрешна закуска, обяд и две подкрепителни закуски. Подкрепителната закуска в 10 ч. е плод.

Седмичните менюта са изготвени съобразно изискванията на Наредба № 6. При приготвяне на храната се използват здравословни кулинарни технологии, за мазнини се използват само слънчогледово олио и масло.

Консумацията на сол и захар е в границите на препоръчваните количества.

Предлагат се пресни зеленчуци във вид на салати към основното обедно хранене.

Приемът на течности се осигурява чрез предлагане на питейна вода, мляко, чай, натурални сокове.

ОБЩИНА БРАЦИГОВО

При извършените проверки се констатира следното:

В проверените детски заведения в община се изготвят седмични менюта с отразени: енергиен прием, белтъчини, мазнини, въглехидрати.

Среднодневният прием на храните е съобразен с примерния продуктов набор.

В някои от градините се установи недостатъчен прием на пълнозърнести продукти и завишен енергиен прием. На директорите е оказана методична помощ за отстраняване на пропуските.

Менютата на градините са разнообразни, с включени представители на основните хранителни групи

Ежеседмично се предлага рибно ястие. Всички менюта се одобряват от директорите.

Всички детски заведения на територията на общината имат 4-кратен режим на хранене: сутрешна закуска, обяд и две подкрепителни закуски. Подкрепителната закуска в 10 ч. е плод.

Сиренето и кашкавалът са без растителни мазнини по БДС, натуралният сок е 100%, киселото мляко е 2% и 3,6%.

Седмичните менюта са изготвени съобразно изискванията на Наредба № 6. За приготвяне на храната се използват здравословни кулинарни технологии, използваните мазнини са слънчогледово олио и масло.

ОБЩИНА ВЕЛИНГРАД

При извършените проверки се констатира следното:

В проверените детски заведения в община се изготвят седмични менюта с отразени: енергиен прием, белтъчини, мазнини и въглехидрати.

Ежеседмично на децата се предлага рибно ястие. Киселото мляко 2% и 3,6% по БДС, сиренето и кашкавалът са без растителни мазнини също по БДС, натуралният сок е 100%.

При проверките направени през летните месеци в детските заведения при започване на работата им (след прекратяване на въведеното извънредно положение и извънредна епидемична обстановка), се констатираха някои нарушения като предлагане все още за закуска на колбаси и тестени закуски, направени по рецепти от стария „Сборник рецепти с Наръчник за хранене на децата от 3 до 7-годишна възраст". Не всички градини бяха успели да се снабдят с новия сборник с рецепти. Също така в някои от градините се установи недостатъчен прием на пълнозърнести продукти и мляко. В други градини енергийните стойности за деня не отговаряха на изискванията на Наредба № 6. На всички детски градини беше препоръчано своевременно да отстранят несъответствията с Наредба № 6. При повторни проверки, направени през есента, както и от предоставените в РЗИ Пазарджик сезонни менюта, се установи че несъответствията са отстранени. Седмичните менюта са изготвени съобразно изискванията на Наредба № 6. Включени са всички основни хранителни групи. Среднодневният прием на храните е съобразен с примерния продуктов набор.

При изготвяне на менюто в детските заведения участват медицинската сестра, готвачът и домакинът.

Проверените детски заведения на територията на общината имат 4-кратен режим на хранене: сутрешна закуска, обяд и две подкрепителни закуски /предиобедна в 10 часа и следобедна/. Подкрепителната закуска в 10 ч. е плод.

При приготвяне на храната се използват здравословни кулинарни технологии, за мазнини се използват само слънчогледово олио и масло.

Консумацията на сол и захар е в границите на препоръчваните количества.

Приемът на течности се осигурява чрез предлагане на питейна вода, мляко, чай, натурални сокове.

ОБЩИНА ЛЕСИЧОВО

През 2020 г. поради натовареността на инспекторите в отдел ПБПЗ в контрола на противоепидемичните мерки и подпомагане на дейността на други дирекции в РЗИ Пазарджик, в детските заведения от общината (2 на брой) не са извършени проверки.

ОБЩИНА ПАЗАРДЖИК

При направените проверки през летния и есенния период в много от детските заведения се констатира:

- При изготвянето на менютата не се достигат необходимите количества и разнообразие от продуктите, посочените в продуктовите набори от Приложение 3 на Наредба № 6
- В някои градини менютата се изготвят ден за ден в зависимост от продуктите, които се доставят за деня.
- Не са достатъчни количествата на пълнозърнестите продукти.
- Няма разнообразие и недостатъчни са количествата на пресни плодове и зеленчуци.
- На места все още се предлагат колбас за закуска и пържени храни.
- Стойностите на енергийния прием не отговарят на Наредба № 6 – в някои дни са ниски, а в други – високи в зависимост от наличните продукти за деня.
- В някои градини е недостатъчен приема на мляко за деня.

Директорите на проверените детски заведения посочиха като причина за допуснатите нарушения нередовните доставки или намалените количества на някои от заявените продукти от доставчика „Хебър Кооп " АД гр. Пазарджик.

На директорите на всички детски градини бе указано да отстранят несъответствията с Наредба № 6. Своевременно до кмета на Община Пазарджик беше изпратено уведомително писмо, с цел съдействие от страна на Община Пазарджик за отстраняване на констатираните нарушения, като отговарящ орган за храненето на децата в детските градини от общината.

При изготвяне на менюто участват медицинската сестра, готвачът и домакинът на детското заведение. Всички менюта се одобряват от директорите. След доставяне на сборника, рецептите в седмичните менюта са подбрани от „Сборник рецепти и ръководство за здравословно хранене на децата от 3 до 7-годишна възраст".

В някои от детските заведения се констатира несъответствие на данните от калкулационни ведомости и менютата, в някои дни от седмицата. Причината за това разминаване е доставяне от снабдителя на различни от заявените продукти.

Всички детски заведения на територията на общината имат 4-кратен режим на хранене: сутрешна закуска, обяд и две подкрепителни закуски /предиобедна в 10 часа и следобедна/. Подкрепителната закуска в 10 ч. е плод.

Използват се здравословни кулинарни технологии. Мазнините, които се използват при приготвяне на ястията са слънчогледово олио и масло.

Консумацията на сол и захар е съобразена с препоръчваните количества.

Приемът на течности се осигурява чрез предлагане на питейна вода, мляко, чай, натурални сокове.

ОБЩИНА ПАНАГЮРИЩЕ

За детските заведения от община Панагюрище се изготвя единно седмично меню от здравен специалист-технолог, с изключение на детска градина „Райна Княгиня".

При извършените проверки се констатира следното:

Във всички детските заведения в община Панагюрище се изготвят седмични менюта с отразени: белтъчини, мазнини, въглехидрати и енергиен прием. В менютата са включени представители на всички хранителни групи.

При проверките през летния период от предоставените менюта в момента на проверката се констатира, че енергийният прием не отговаря на Наредба № 6, недостатъчен е приема на пълнозърнести продукти. Приготвянето на ястията става по стария „Сборник рецепти с Наръчник за хранене на децата от 3 до 7-годишна възраст". Инспекторите от отдел ПБПЗ препоръчаха на директорите да се отстранят несъответствията с Наредба 6.

Ежеседмично на децата се предлага риба, два пъти седмично пълнозърнест хляб, каймата е мляно месо, киселото мляко 2% и 3,6% по БДС, сиренето и кашкавалът са без растителни мазнини също по БДС, натуралният сок е 100%.

След доставяне на новият рецептурник ястията се приготвят по рецепти от него. При направените проверки през есенния период се констатира, че в менютата са включени всички основни хранителни групи, енергийният прием е в норма както и мазнините, белтъчини и въглехидрати. Предлагат се пълнозърнести продукти поне в 5 приема, не се предлагат колбаси за закуска.

Всички детски заведения на територията на общината имат 4-кратен режим на хранене: сутрешна закуска, обяд и две подкрепителни закуск. Подкрепителната закуска в 10 ч. е плод.

Използват се здравословни кулинарни технологии. Мазнини, които се използват при приготвяне на ястията са слънчогледово олио и масло.

Консумацията на сол и захар е съобразена с препоръчваните количества.

Приемът на течности се осигурява чрез предлагане на питейна вода, мляко, чай, натурални сокове.

ОБЩИНА ПЕЩЕРА

При извършените проверки през летния сезон в някои от градините се констатира следното:

Недостатъчен прием на пълнозърнести продукти – предлагат се само 2 пъти седмично, енергийният прием не отговаря на стойностите в Наредба № 6, предлагат се пържени храни и колбаси за закуска. На директорите на детските заведения се препоръча да бъдат отстранени несъответствията и ястията да се приготвят по „Сборник рецепти и ръководство за здравословно хранене на децата от 3 до 7-годишна възраст".

При направените проверки през есенния сезон и от представените в РЗИ Пазарджик сезонни менюта се констатира:

В менютата са включени всички основни хранителни групи.

Дневният прием на основните хранителни вещества – белтъчини, мазнини и въглехидрати, както и среднодневният енергиен прием, отразени в седмичните менюта са съобразени с нормативните изисквания.

Киселото мляко 2% и 3,6% по БДС, сиренето и кашкавалът са без растителни мазнини също по БДС, натуралният сок е 100%. Не се предлагат колбаси в основните ястия.

Предлагат се поне по 3 вида плодове и зеленчуци седмично.

При изготвяне на менюто участват медицинската сестра, готвачът и домакинът на детското заведение. Всички менюта се одобряват от директорите. Рецептите в седмичните менюта са подбрани от „Сборник рецепти и ръководство за здравословно хранене на децата от 3 до 7-годишна възраст".

Всички детски заведения на територията на общината имат 4-кратен режим на хранене: сутрешна закуска, обяд и две подкрепителни закуски. Подкрепителната закуска в 10 ч. е плод.

Използват се здравословни кулинарни технологии. Мазнини, които се използват при приготвяне на ястията са слънчогледово олио и масло.

Консумацията на сол и захар е съобразена с препоръчваните количества.

Приемът на течности се осигурява чрез предлагане на питейна вода, мляко, чай, натурални сокове.

<u>ОБЩИНА РАКИТОВО</u>

При извършените проверки се констатира следното:

Във всички детски заведения в община Ракитово се изготвят седмични менюта. В тях са отразени: белтъчини, мазнини, въглехидрати и енергиен прием. В менютата са включени представители на основните хранителни групи.

При проверките през летния сезон от предоставените менюта се констатира, че предлагането на мляко е недостатъчно в ДГ „Митко Палаузов", недостатъчен прием на пълнозърнести продукти, недостатъчен прием на пресни зеленчуци. Ежеседмично на децата се предлага риба. Два пъти седмично в градините от общината се предлага пълнозърнест хляб, каймата е със състав 60% телешко месо и 40% свинско. Киселото мляко 2% и 3,6% по БДС, сиренето и кашкавалът са без растителни мазнини също по БДС, натуралният сок е 100%.

Препоръчано е увеличаване предлагането на мляко и млечни продукти. Оказана е методична помощ на лицата, изготвящи менюто и е препоръчано предлагането на пресни зеленчуци според сезона, както и завишаване приема на пълнозърнести продукти. Препоръчано бе да се доставя мляно месо, вместо готова кайма.

От представените в РЗИ Пазарджик сезонни менюта за сезон есен се констатира, че дневният прием на основните хранителни вещества – белтъчини, мазнини и въглехидрати, както и среднодневният енергиен прием, отразени в седмичните менюта са съобразени с нормативните изисквания.

При изготвяне на менюто участват медицинската сестра, готвачът и домакинът на детското заведение. Всички менюта се одобряват от директорите.

От есента след доставяне на новия „Сборник рецепти и ръководство за здравословно хранене на децата от 3 до 7-годишна възраст". рецептите в седмичните менюта са подбрани от него.

Всички детски заведения на територията на общината имат 4-кратен режим на хранене: сутрешна закуска, обяд и две подкрепителни закуски. Подкрепителната закуска в 10 ч. е плод.

Използват се здравословни кулинарни технологии. Мазнини, които се използват при приготвяне на ястията са слънчогледово олио и масло.

Консумацията на сол и захар е съобразена с препоръчваните количества.

Приемът на течности се осигурява чрез предлагане на питейна вода, мляко, чай, натурални сокове.

ОБЩИНА СЕПТЕМВРИ

При извършените проверки се констатира следното:

В проверените детски заведения в община Септември се изготвят седмични менюта с отразени: белтъчини, мазнини, въглехидрати и енергиен прием. В менютата са включени представители на всички основни хранителни групи.

При проверките в детските заведения и от предоставените сезонни менюта се констатира, че в ДГ „Приказно вълшебство" в гр. Септември предлагането на мляко е недостатъчно. Недостатъчен е приема на пълнозърнести продукти. Констатира се също така несъответствие на енергийните стойности с Наредба № 6. Препоръчано е увеличаване предлагането на мляко и млечни продукти и отстраняване на несъответствията с Наредба № 6.

Висок енергиен прием и недостатъчен прием на пълнозърнести продукти се констатира и в детските заведения „Приказни герои" гр. Септември и „Пъстроцветна дъга" в с. Виноградец.

На директорите на детските заведения беше указана методична помощ за отстраняване на несъответствията с Наредба № 6.

Ежеседмично на децата се предлага риба. Два пъти седмично в градините от общината се предлага пълнозърнест хляб, киселото мляко 2% и 3,6% по БДС, сиренето и кашкавалът са без растителни мазнини също по БДС, натуралният сок е 100%.

При изготвяне на менюто участват медицинската сестра, готвачът и домакинът на детското заведение. Всички менюта се одобряват от директорите. Рецептите в седмичните менюта са подбрани от „Сборник рецепти и ръководство за здравословно хранене на децата от 3 до 7-годишна възраст".

Всички детски заведения на територията на общината имат 4-кратен режим на хранене: сутрешна закуска, обяд и две подкрепителни закуски /предиобедна в 10 часа и следобедна/. Подкрепителната закуска в 10 ч. е плод.

Използват се здравословни кулинарни технологии. Мазнини, които се използват при приготвяне на ястията са слънчогледово олио и масло.

Консумацията на сол и захар е съобразена с препоръчваните количества.

Приемът на течности се осигурява чрез предлагане на питейна вода, мляко, чай, натурални сокове.

ОБЩИНА СТРЕЛЧА

При извършените проверки се констатира следното:

В детското заведение се изготвят седмични менюта с отразени: белтъчини, мазнини, въглехидрати и енергиен прием.

В менютата са включени всички хранителни групи.

Дневният прием на основните хранителни вещества – белтъчини, мазнини и въглехидрати, както и среднодневният енергиен прием, отразени в седмичните менюта са съобразени с нормативните изисквания.

Ежеседмично на децата се предлага риба. Пет пъти седмично се предлагат пълнозърнести продукти, каймата е от мляно месо, киселото мляко 2% и 3,6%, натуралният сок е 100%.

Предлагат се най- малко три вида плодове и зеленчуци седмично. Зеленчуците се предлагат предимно пресни под форма на салатки към обедното хранене.

При изготвяне на менюто участват медицинската сестра, готвачът и домакинът на детското заведение. Менюто се одобрява от директора. Рецептите в седмичните менюта са подбрани от „Сборник рецепти и ръководство за здравословно хранене на децата от 3 до 7-годишна възраст".

Предлага се подкрепителната закуска в 10 ч. - плод.

Използват се здравословни кулинарни технологии. Мазнини, които се използват при приготвяне на ястията са слънчогледово олио и масло.

Консумацията на сол и захар е съобразена с препоръчваните количества.

Приемът на течности се осигурява чрез предлагане на питейна вода, мляко, чай, натурални сокове.

ОБЩИНА СЪРНИЦА

При извършената първоначална проверка се констатира следното:

Изготвят се седмични менюта с отразени: белтъчини, мазнини, въглехидрати и енергиен прием.

Енергийният прием не отговаря на изискванията на Наредба № 6, пълнозърнести продукти се предлагат само 2 пъти седмично, като в някои седмици те липсват, недостатъчен е приемът на мляко за деня, ястията не се приготвят по новия „Сборник рецепти и ръководство за здравословно хранене на децата от 3 до 7-годишна възраст".

На директора на детското заведение бе препоръчано да се премахнат несъответствията с Наредба № 6.

При следваща проверка в детската градина се констатира, че несъответствията са отстранени. В менютата са включени представители на всички хранителни групи.

Дневният прием на основните хранителни вещества – белтъчини, мазнини и въглехидрати, както и среднодневният енергиен прием, отразени в седмичните менюта са съобразени с нормативните изисквания.

Ежеседмично на децата се предлага риба. Пет пъти седмично в градината се предлага пълнозърнест хляб и пълнозърнести продукти. Предлаганото мляно месо е 100% телешко.

Киселото мляко 2% и 3,6% по БДС, сиренето и кашкавалът са без растителни мазнини също по БДС, натуралният сок е 100%. Не се предлагат колбаси.

Ежеседмично се предлагат най - малко 3 вида плодове.

При изготвяне на менюто участват медицинската сестра и домакинът на детското заведение. Менюта се одобряват от директора. Рецептите в седмичните менюта са подбрани от „Сборник рецепти и ръководство за здравословно хранене на децата от 3 до 7-годишна възраст".

Подкрепителната закуска в 10 ч. - плод.

Консумацията на сол и захар е съобразена с препоръчваните количества.

Приемът на течности се осигурява чрез предлагане на питейна вода, мляко, чай, натурални сокове.

ИЗВОДИ:

Оценката на храненето на децата в детските градини на област Пазарджик се извърши въз основа на направените проверки и проверени сезонни менюта, изпратени от детските заведения в РЗИ Пазарджик.

През летните месеци в хода на тематичната проверка бе констатирано:

- Предлагане на колбас в закуските
- Предлагане само два пъти седмично пълнозърнест хляб и пълнозърнести продукти – макаронени изделия.
- Енергийният прием в някои дни от седмицата не отговаря на изискванията на Наредба № 6.

В детските заведения, в които бяха констатирани нарушения на директорите бе оказана организационна методична помощ и при повторни проверки, се констатира, че допуснатите нарушения са отстранени.

В началото на м. октомври всички проверени детски заведения разполагат с новия „Сборник рецепти и ръководство за здравословно хранене на децата от 3 до 7-годишна възраст" и приготвят на ястията си по него.

Приемът на основните хранителни продукти в детските заведения е, както следва:

Среднодневният прием на мляко и млечни продукти е в норма, с малки изключения. Млечните продукти, които се предлагат, са предимно сирене, мляко, айрян, кашкавал и извара.

На директорите на детските заведения и на медицинските специалисти се обърна внимание, че млякото и млечните продукти са важна храна в детското хранене. Дневните количества трябва да достигат до 300 мл. мляко и 35-45 гр. млечен продукт.

Препоръчителните среднодневни количества за месото и месните продукти са в рамките на 53-60 грама. Месото, което се предлага е пилешко, телешко и свинско. Много детски заведения разполагат с машина за мелене на месо, на останалите бе обърнато внимание да предлагат мляно месо, а не готова кайма. Не се допуска предлагането на промишлено произведени месни заготовки /кебапчета, кюфтета, кърначета и др./ Всички детски заведения

веднъж седмично са включили в менюто риба или рибно ястие /супа/. В менютата присъстват също яйца и бобови храни поне веднъж седмично.

Предлагането на пресни плодове и зеленчуци в повечето детски заведения достига препоръчителните норми. Подкрепителната закуска предиобед е само от пресни плодове най-малко 3 вида седмично.

Използват се здравословни кулинарни технологии. Мазнини, които се използват при приготвяне на ястията са слънчогледово олио и масло, не се допуска предлагането на храни, съдържащи хидрогенирани мазнини.

След снабдяване с новия „Сборник рецепти и наръчник за хранене на децата от 3 до 7-годишна възраст" и приготвяне на ястията по рецепти от него, в много от детските заведения, в които бе констатиран завишен енергиен прием, вече енергийните стойности отговарят на Наредба № 6.

В началото на месец февруари бе изпратено писмо до РУО Пазарджик, с молба да се уведомят детските заведения на територията на област Пазарджик, за наличие на деца със здравословни проблеми, нуждаещи се от диетично хранене, да изпратят информация в РЗИ Пазарджик. При наличие на деца с потребност от специфично хранене, да се посочи дали същото е осигурено и по какъв начин. До края на тематичната проверка в РЗИ Пазарджик не е постъпила информация за наличие на такива деца.

До РУО Пазарджик в началото на м. март бе изпратено писмо, с което да уведомят директорите на детските градини за приетите изменения в Наредба № 6 за здравословно хранене на децата на възраст от 3 до 7 години.

Може да се обобщи, че храненето в детските заведения в област Пазарджик е на много добро ниво, разнообразно, с включени представители на всички основни хранителни групи. Покриват се дневните енергийни потребности на децата, както и препоръчителния среднодневен прием на белтъчини, мазнини и въглехидрати.

Проверки по Наредба № 37 за здравословно хранене на учениците

Във връзка с Въведената извънредна епидемична обстановка в страната, дългите периоди, през които училищата в област Пазарджик не работеха и ангажираността на служителите от отдел ПБПЗ с дейности свързани с контрол и ограничаване разпространението на COVID-19, се извършиха - 8 бр. проверки по спазване нормативните изисквания на Наредба № 37 за здравословно хранене на учениците.

Служител от отдел ПБПЗ взе участие в работна среща за обсъждане прилагането на актуализираното законодателство за здравословно хранене в организирани колективи – 22-23.10.2020 г. в град Хисар.

Инспектор от отдела проведе онлайн обучение с родители от СУ „Христо Ботев" гр. Септември на тема „Здравословно хранене на учениците".

АНАЛИЗ НА РЕЖИМНАТА НАТОВАРЕНОСТ НА УЧЕНИЦИТЕ ОТ ОБЛАСТ ПАЗАРДЖИК ЗА УЧЕБНАТА 2020 ГОДИНА

Оценката на учебните програми за 2020 година се осъществи въз основа на Наредба № 10 от 19.06.2014 г. на МЗ, /Обн. ДВ, в бр. 54 от 1 юли 2014 г., изм. и доп. ДВ, бр.31 от 18 април 2017 г./. С прилагането на този нормативен акт на Министерство на здравеопазването се определят изискванията към учебните разписания при целодневна форма на обучение и изискванията към целодневната организация на учебния ден, като е регламентирано и времето за обедно хранене и почивка за всички ученици.

Училищата на територията на област Пазарджик са 110 на брой и **два центъра за специална образователна подкрепа** – ЦСОП. Начални училища – 12; основни училища – 55; обединени училища – 5; средни училища – 18; професионални гимназии – 15; специализирани училища - Спортно училище – 1; профилирани професионални гимназии – 3: Профилирана езикова гимназия - 1, Профилирана математическа гимназия - 1, Профилирана Гимназия „Ив. Сергеевич Аксаков"; специално училище – ВУИ – 1.

За отчетния период (II-ри срок 2019/2020 г. и I-ри срок на 2020/2021 г.) са издадени общо 280 протокола за оценка на седмични учебни разписания, от които 253 съгласувани и 46 несъгласувани учебни програми. Разпределението за учебните срокове е както следва:

- II-ри срок 2019/2020 г.- 153 издадени становища, от които 134 съгласувани учебни програми и 19 несъгласувани учебни програми.

- I-ри срок на 2020/2021 г.- 146 издадени становища, от които 119 съгласувани и 27 несъгласувани.

При настъпили промени в учебните програми по време на учебната година училищата внасяха за оценка и съгласуване седмичните разписания в 15 дневен срок.

Най–честа причина за несъгласуване на седмичните учебни разписания е неспазване изискванията на:

- чл. 3, т. 3 на Наредба № 10 за осигуряване минимум един час за учебните предмети от културно-образователните области „Изкуства", „Бит и технологии" или „Физическа култура и спорт" за учениците в основната образователна степен.

- чл. 4 на Наредба № 10 за задължителните учебни часове за всеки от дните в седмичното разписание –пет учебни часа /1-4 клас/, шест учебни часа /5-8 клас/, седем учебни часа в два дни от седмицата /9-12 клас/.

Причините за тези нарушения най-често се дължат на:

- намален брой учители и намален брой на паралелки, в резултат на което един учител преподава по няколко учебни дисциплини или в няколко учебни заведения.

- слети паралелки в някои населени места.

- двусменен режим на работа в определени училища.

През отчетния период са проведени индивидуални консултации с лицата, изготвящи седмичните учебните програми. Оказана им е методична помощ за правилно структуриране на седмичните разписания.

III. ПРОФИЛАКТИЧНИ ПРОГРАМИ

През 2020 г. отдел ПБПЗ работи по следните здравно–профилактични програми:

1.Национална програма за превенция на хроничните незаразни болести 2014 -2020 г.

2.Национална програма за профилактика и контрол на ХИВ/СПИН и СПИ

3.Национална програма за профилактика, ранна диагностика на туберкулозата

4.Национална програма за работа с етническите малцинства

5.Национална програма по суицидопрофилактика

6. Национален план за действие за намаляване на риска от облъчване от радон 2018-2022 г.

7. Национална програма за ограничаване на остеопорозата

8. Национална програма за оралните заболявания

9. Национална програма за първична профилактика рака на маточната шийка

ОТЧЕТ ЗА 2020 Г. ПО НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА ХРОНИЧНИТЕ НЕЗАРАЗНИ БОЛЕСТИ 2014 – 2020 г.

През 2020 г. основна цел на РЗИ-Пазарджик при осъществяване на дейности по Национална програма за превенция на хроничните незаразни болести НППХНБ бе да се подобри здравето на населението и да се повиши качеството на живот чрез намаляване на преждевременната смъртност, заболеваемост и последствията за здравето от основните хронични незаразни болести, като се редуцира нивото на най-често срещаните рискови фактори: поведенчески, биологични, психосоциални, чрез намаляване разпространението на тютюнопушенето, злоупотребата с алкохол, подобряване на храненето и увеличаване на физическата активност.

Поради обявената извънредната епидемична обстановка в страната и наложените противоепидемични мерки, бе невъзможно провеждането на голяма част от планираните мероприятия по НППХНБ, особено свързаните с обучение на деца, ученици и други групи от населението на областта.

През месец септември 2020 г. гл. инспектор от отдел ПБПЗ, Д ОЗ при РЗИ-Пазарджик взе участие в работна среща с националните координатори по Национална програма за превенция на хроничните незаразни болести и в семинар за повишаване капацитета на специалистите от Консултативните кабинети за отказване от тютюнопушене при РЗИ.

През периода септември-ноември 2020 г. беше проведено Национално изследване на факторите на риска за здравето сред населението в Република България, в рамките на Националната програма за превенция на ХНБ. За област Пазарджик анкетираните лица бяха 147, разпределени в следните възрастови групи:

1. Деца от 1 до 6 години- 12 броя
2. Ученици от 7 до 9 години- 7 броя

3. Ученици от 10 до 19 години- 17 броя
4. Възраст 20+ - 111 броя

В рамките на календарната 2020 година бяха реализирани следните дейност по НППХНБ:

Тютюнопушене

- Изнесен ККОТ на 25.02.2020 г. в Младежки дом на град Стрелча, Община Стрелча по покана здравен медиатор. Преминали през кабинета - 4 човека.

- На 12.02.2020 г. в ОУ "Христо Ботев" гр. Ракитово се състоя обучение на тема "Вредата от тютюнопушенето" с ученици от 8 клас- 21 човека.

- На 16 юни в „Център за работа с деца и родители" гр. Ракитово се проведе обучение на тема "40+ вреди от тютюнопушенето за здравето"- 20 човека.

Хранене

- На 15 януари в гр. Ракитово в Център за работа с деца и родители бе проведена лекция-беседа на тема "Хранене на кърмачета".

- На 16 юни в „Център за работа с деца и родители" гр. Ракитово се проведе обучение на тема „Кърмене". Присъстваха 20 човека.

- На 28 септември в ДГ „Снежанка" гр. Пазарджик се проведе открит урок на тема „Здравословно хранене". Достигнати 33 лица.

- „Световна седмица на кърменето" - през 2020 г. Световната седмица на кърменето премина под мотото **„Да подкрепим кърменето за по-здрава планета".**

В периода от 01 до 07 август здравните специалисти от отдел ПБПЗ раздаваха здравно-информационни материали, с акцент АГ кабинетите и АГ отделенията в лечебните заведения на територията на град Пазарджик. Предоставени бяха брошурите „Естественото хранене – добър старт в живота", „Гимнастика за жени с нормална бременност", „Гимнастика в следродовия период за жени, родили нормално или чрез операция", „Имунизационна книжка", „Препоръки за здравословно хранене на кърмачетата", „Витамини и минерали по време на бременност" – общо 500 бр.

На 04.08.2020 г. от 10 ч. „Алианс на българските акушерки съвместно" с РЗИ Пазарджик, „Спорт за бременни" и Училище „И за мама" организираха Бебешко кафе в Парк „Остров Свобода" - Пазарджик. Присъстваха 25 жени.

- На 17 ноември се проведе онлайн обучение с родители на ученици от СУ „Хр. Ботев" град Септември на тема „Здравословно хранене". Участваха 20 лица.

- На 17 ноември беше проведено онлайн обучение с представители на ромската общност от гр. Ракитово на тема „Как да водим здравословен начин на живот". Обсъдени бяха четирите фактори на риск за здравето - **тютюнопушене, алкохол, хранене и двигателна активност**. Присъстваха 10 човека.

За ограничаване разпространението на рисковите за здравето фактори: тютюнопушене, злоупотреба с алкохол, ниска двигателна активност и нездравословно хранене сред деца и

ученици, РЗИ Пазарджик внесе за приемане от Общински съвет – Пазарджик - Общинска програма за профилактика на хронични незаразни болести и здравно образование на децата и учениците от община Пазарджик „Училище за здраве за малки, големи и още по-големи момичета и момчета". Програмата е приета на сесия на Общински съвет Пазарджик и е утвърдена за период от три години, като се финансира от Община Пазарджик. През 2020 година са отпечатани 4 000 бр. книжки за оцветяване от поредицата „Училище за здраве" за деца от 5 до 7 години и 500 бр. брошури „Стоп на наркотиците" (с акцент алкохол и тютюнопушене) - всичко на стойност 4 572, 23 лв.

Финансови ресурси по програмата

Във връзка с изпълнение на Заповед № РД-01-278/27.05.2020 г. на Министъра на здравеопазването за възлагане на дейности за 2020 г. по НППХНБ 2014-2020 г. прилагаме следната план-сметка:

ПЛАН – СМЕТКА

за финансово обезпечаване на разходите по

Национална програма за превенция на хроничните незаразни болести

за 2020 г.

Дейност	**Изразходвани средства**
Пособия за реализиране на дейностите по НП ПХНБ	1000 лв.
Общо	**1000 лв.**

ДОКЛАД ЗА ИЗВЪРШЕНИТЕ ДЕЙНОСТИ ПО НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ И КОНТРОЛ НА ХИВ/СПИН И ПО ПРОГРАМА СЕКСУАЛНО И РЕПРОДУКТИВНО ЗДРАВЕ В ОБЛАСТ ПАЗАРДЖИК

Във връзка с изпълнението на целите и задачите на Националната програма за превенция и контрол на ХИВ/СПИН през 2020 г., инспекторите от отдел „Профилактика на болестите и превенция на здравето", РЗИ Пазарджик организираха и реализираха няколко кампании, свързани с отбелязването на световните дни за борба със СПИ и ХИВ/СПИН и етапите на Националната годишна АНТИСПИН кампания.

Поради обявената извънредната епидемична обстановка в страната и наложените противоепидемични мерки, за съжаление, бе невъзможно провеждането на голяма част от планираните мероприятия, особено тези свързаните с обучение на деца, ученици и други групи от населението на областта.

През първо шестмесечие на 2020 г. инспекторите от отдел „Профилактика на болестите и промоция на здравето", дирекция „Обществено здраве", извършиха следните дейности:

Кампанията на по повод 14 февруари „Ден на влюбените"

Във връзка с изпълнение на заложените цели и задачи по Национална програма

„Превенция и контрол на ХИВ/СПИН" бе планирана и реализирана информационна кампания за отбелязване на Деня на влюбените. Традиционно, 14 февруари е повод да се фокусира общественото внимание към проблема СПИН, да се повиши обществената информираност за начините на предаване на ХИВ/СПИН и други СПИ, както и да се мотивират хората към отговорно поведение по отношение на собственото здраве.

Кампанията за Деня на влюбените стартира от 10.02.2020 г. и продължи до 14.02.2020 г. Тя се реализира съвместно с Дирекция „Надзор на заразните болести".

Седмицата от 10.02 до 14.02.2020 г. бе обявена за «Седмица за анонимно и безплатно изследване за ХИВ/СПИН». Всеки желаещ гражданин от област Пазарджик можеше да провери своя ХИВ-статус. Брой изследвани лица в лабораторията на РЗИ Пазарджик - 14.

На всички желаещи медицински специалисти от учебните заведения се предоставяха филми: «Ти гониш», «Екстази», «Какво знаем/не знаем за пубертета» и др.

Денят на влюбените – 14 февруари, бе отбелязан със съвместна информационна кампания между РЗИ Пазарджик и БМЧК. На центъра на гр. Пазарджик младежи раздаваха валентинки /изготвени от доброволците на БМЧК/.

На 15 февруари инспектор от отдел ПБПЗ проведе обучение с ученици от ОУ «Христо Ботев» гр. Ракитово на тема «Сексуално предавани инфекции – как да се предпазим».

На същият ден, служител от отдел ПБПЗ, съвместно със здравния медиатор към Община Ракитово и Фондация «Бъдеще» - Ракитово, изнесе обучение на млади жени от града на тема «Сексуално предавани инфекции – как да се предпазим».

Изготвена бе информация популяризираща дейностите по кампанията и бе публикувана на интернет страницата на РЗИ Пазарджик. Изготвено бе прессъобщение до регионалните медии, което бе отразено в 19 публикации.

По време на инициативите по повод 14 февруари са раздадени 432 презерватива, раздадени са 100 здравно-информационни материали и са достигнати над 546 лица.

След обявяване на извънредното положение в Република България и във връзка с въведените противоепидемична мерки, както и преустановяване на учебните занятия в училище, обучения и всякакви масови прояви, и поради изключителната ангажираност на инспекторите от отдел «Профилактика на болестите и промоция на здравето», Д «Обществено здраве» с контрол по изпълнението и прилагането на заповедите на Министъра на здравеопазването, не са извършвани дейности по «Национална програма за превенция и контрол на ХИВ/СПИН».

Поради изчерпване на всякакви здравно-инфорационни материали, касаещи превенция и профилактика на ХИВ/СПИН, както и липсата на презервативи, от служители на отдел ПБПЗ, бяха подготвени за преиздаване брошури, касаещи вредата от употребата на наркотични вещества и информация за ХИВ/СПИН.

През второто шестмесечие на 2020 г. инспекторите от отдел ПБПЗ, преиздадоха с финансовото съдействие на Община Пазарджик – 500 броя брошури „STOP на наркотиците", с акцент „Превенция на ХИВ/СПИН.

На 17 ноември, началник отдел ПБПЗ съвместно с Община Ракитово проведе он-лайн обучение на лица от ромски етнос – град Ракитово на тема: «ХИВ/СПИН и СПИ – как да се предпазим».

През 2020 г. Световния ден за борба с ХИВ/СПИН – 1 декември поради Извънредната епидеична обстановка бе отбелязан само медийно. Предвидените масови прояви и обучения не се реализираха. На сайта на РЗИ Пазарджик бе поместена информация по темата, а до регионалните медии бе изпратено прессъобщение. Прессъобщението бе отразено в 6 публикации. Раздадени са 100 броя здравно-информационни материали.

РЗИ Пазарджик не разполага със здравно-информационни материали. Липсата на брошури, листовки, плакати, както и презервативи, ограничава възможността на служителите от отдел ПБПЗ, да достигнат до голям брой лица.

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА ПРОФИЛАКТИКА, РАННА ДИАГНОСТИКА НА ТУБЕРКУЛОЗАТА

През 2020 г. по повод 24 март – Световен ден за борба с туберкулозата експерти от отдел ПБПЗ разпространяваха здравно информационни материали с информация за същността на заболяването Туберкулоза, както и начините за предпазване.

През годината се проведоха съвместно със СБАЛПФЗ Пазарджик Дни на отворените врати, които дадоха възможност за добра разкриваемост на случаите на туберкулоза и латентна туберкулозна инфекция, както и своевременна хоспитализация, лечение и прекъсване на веригата за предаване на инфекцията на други хора.

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА РАБОТА С ЕТНИЧЕСКИТЕ МАЛЦИНСТВА

През 2020 година инспектор от отдел ПБПЗ участва в избор на здравни медиатори в Община Пазарджик и Община Лесичово. В Община Пазарджик се избраха двама здравни медиатори.

През месец октомври се проведе скринингова кампания сред ромско население с мобилни кабинети:

1. Извършени прегледи/изследвания с мобилен гинекологичен кабинет – 502 лица, в следните населени места: с. Алеко Константиново, с. Мало Конаре, с. Черногорово,

с. Динката, с. Пищигово, с. Калугерово, гр. Пещера, с. Хаджиево.

2. Проведени обучения на следните теми: „Ваксинопрофилактика“, „Имунизационен календар", „ХИВ/СПИН“, „ Тютюнопушене“, „Пренатална грижа“, „Прревенция на агресията“, „Лична хигиена“, „ Работа в условия на Ковид-19“,“Какво трябва да знаем за здравето си?“.

Брой проведени обучителни дейности за 2020 г. -лекции, кампании и др. - 12 бр.

Обхванати лица до 18 год.- 116 лица

Обхванати лица над 18 год.- 94 лица.

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ПО СУИЦИДОПРОФИЛАКТИКА

През 2020 г. се изготвиха една информация за суицидната ситуация и Годишен анализ на суицидната ситуация в област Пазарджик. Ежемесечно се попълват суицидни карти подадени от Д МД в Национален електронен регистър на самоубийствата в РБ. Изготвиха се прессъобщения до медиите по темата.

ОТЧЕТ
за дейността по Национален план за действие за намаляване на риска от облъчване от радон 2018-2022 г. за 2020 година

Министерски съвет на Република България прие с Решение № 55 от 01.02.2018 г. Стратегия за намаляване на риска от облъчване от радон 2018-2027 г. и Национален план за действие за намаляване на риска от облъчване от радон 2018-2022 г.

Стратегическа цел на приетата Стратегия и Национален план е намаляване на колективния и индивидуалния риск за българското население от облъчване на радон в сгради, чрез провеждане на дългосрочна политика за осигуряване на стабилна правна и институционална рамка и подпомагане на изпълнението на мерките за намаляване на облъчването от радон.

Във връзка с проведено проучване на обемната активност на радон в жилищни сгради с констатирани високи стойности на средно годишна обемна активност на радон, започнало през 2018 г. на територията на Република България, през 2020 г.в РЗИ Пазарджик бяха получени:

1. Проект на писмо до участниците в проучването.
2. Протокол от изпитване на концентрацията на радон в жилищни сгради.

Във връзка с изпълнение на дейности по Национален план за действие за намаляване на риска от облъчване от радон 2018 г. – 2022 г. бяха изготвени писма по приложения образец до участниците в проведеното проучване, с което да бъдат информирани за конкретно установените резултати в тяхното жилище. Информацията, която е посочена в писмото, относно резултата за средногодишната концентрация на радон в жилището, както и периода в който е проведено измерването са взети от резултатите, посочени в протоколите от изпитване на концентрацията на радон в жилищни сгради, предоставени от Националния център по радиобиология и радиационна защита.

Поради влошаване на епидемиологичната обстановка в страната и въведените ограничения за провеждане на организирани мероприятия от страна на министъра на здравеопазването, не бе организирана среща на Областния координационен съвет за управление на програмата, на която да бъдат представени резултатите от проведеното проучване. До членовете на Областния координационен съвет бе изпратена информация за резултатите от проучването, както и за извършените дейности на РЗИ Пазарджик по Национален план за действие за намаляване на риска от облъчване от радон 2018-2022 г.

ОТЧЕТ ЗА ИЗВЪРШЕНИТЕ ДЕЙНОСТИ ОТ ОТДЕЛ ПБПЗ, Д ОЗ ПО НП ППРМШ ЗА 2020 г.

През 2020 г., поради обявената извънредната епидемична обстановка в страната и наложените противоепидемични мерки, както и поради изключителната натовареност на инспекторите от отдел „Профилактика на болестите и промоция на здравето" по осъществяване на държавен здравен контрол за спазване на въведените мерки, бе невъзможно провеждането на голяма част от планираните мероприятия по НП ППРМШ, особено на дейностите свързани с обучение на ученици и други групи от населението на областта, както и за провеждането на родителски срещи.

Съобразявайки се епидемичната обстановка, служителите на РЗИ Пазарджик използваха сайта на инспекцията за информиране на обществеността на област Пазарджик за ползите от имунизацията за РМШ.

На началната страница на сайта на РЗИ Пазарджик, са поставени секции с линкове към Националната програма за първична профилактика на рака на маточната шийка; линк към www.hpv-vaccine.bg; Наръчник за родителите, който наръчник всеки желаещ може да свали свободно.

През месец февруари бе отбелязан Световният ден за борба с рака. Изготвено бе прессъобщение до регионалните медии, което бе отбелязано в 8 публикации.

На 15 януари в гр. Ракитово в Център за работа с деца и родители бе проведена лекция-беседа във връзка с програма „Майчино и детско здравеопазване", на която присъстващите млади родители се запознаха с ползите от имунизациите. Присъстваха 22 лица.

На 16 юни в „Център за работа с деца и родители" гр. Ракитово се проведе обучение на тема: „Как да се предпазим от СПИ, нежелана бременност. Ползи от имунизацията срещу папилома вируси – профилактика на РМШ". Присъстваха 20 лица.

На 17 ноември беше проведено онлайн обучение с представители на ромската общност от

гр. Ракитово на тема „Как да водим здравословен начин на живот". Обсъдени бяха ползите от имунизациите, като акцент бе поставен върху ползите от имунизациите на младите момичета срещу рака на маточната шийка. Присъстваха 10 лица.

1. Раздадени в периода материали:

- Брошури – 100 бр.
- Филми – 5 бр.

2. Изготвени промотивни материали /химикали с надпис НП ППРМШ 2017 – 2020 г./ – 100 бр. - раздадени

ПРОЕКТ НА МЗ - BG05M90P001-2.028-0001-C01 „ПАТРОНАЖНА ГРИЖА ЗА ВЪЗРАСТНИ ХОРА И ЛИЦА С УВРЕЖДАНИЯ – КОМПОНЕНТ 1"

През 2020 г. продължи дейността на инспектори от отдел ПБПЗ, Д ОЗ по изпълнение на Проект на МЗ - BG05M90P001-2.028-0001-C01 „Патронажна грижа за възрастни хора и лица с увреждания – Компонент 1", финансиран по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси" 2014 – 2020 г.

Във връзка с изпълнение на дейностите заложени в проекта, служители от отдел ПБПЗ, Д ОЗ ежемесечно присъствено или дистанционно извършваха *мониторинг на процеса на обучение на персонала и супервизия на предоставяните услуги в две общини от област Пазарджик – Община Пазарджик и Община Сърница.*

За извършените мониторинг и супервизия се изготвяха ежемесечни отчетни доклади и времеви графици, по форми, утвърдени от Управляващия орган на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси".

III. ОТДЕЛ „ЛАБОРАТОРНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ"

I. ОРГАНИЗАЦИОННО СЪСТОЯНИЕ НА ОТДЕЛ ЛИ:

Отдел "Лабораторни изследвания" е структурно обособен в Дирекция "Обществено здраве" с кадрова обезпеченост за 2020 г. - 8 щатни длъжности: началник отдел - 1, главни експерти – 3 бр., старши експерти – 2 бр., главни специалисти – 1 бр., изпълнител - 1 бр. Щатните бройки са заети от физически лица.

Отдел ЛИ е акредитиран от ИА БСА – София, като Орган за контрол от вида А /ОКА/.

II. ОРГАНИЗАЦИЯ НА РАБОТАТА В ОТДЕЛА:

Дейността по организацията и управлението на отдел ЛИ се изгражда в съответствие с изискванията на Наръчника по качеството, който е основен документ, обобщаващ политиката, системата на управление на дейността на Органа за контрол.

С прилаганите организация на контролната дейност и процедури за контрол ръководството на ОКА /отдел ЛИ гарантира, че външни организации или лица не могат да повлияят на резултатите от провеждания контрол и не могат да окажат отрицателно въздействие върху качеството и достоверността на контролната дейност.

Персоналът на ОКА /отдел ЛИ/ не участва в никакви дейности, които могат да бъдат в конфликт с безпристрастността и независимостта на неговата оценка, както и с неподкупността при осъществявания от него контрол. Работещите в отдел ЛИ са подписали декларации, от които е видно, че не участват в разработването, производството или поддръжката на контролираните обекти.

Гарантирано е също опазването на конфиденциалността на информацията, получена в процеса на изпълнение на контролните дейности, както и защитата на правата на собственост на клиента. Това се осигурява като всеки един член от персонала е подписал лична декларация

за това. Не се допуска достъп на външни лица до работните помещения на ОКА. Достъпът до записите е разрешен от ръководителя на ОКА или ръководителя на звено, само за специалисти на даденото звено, с цел да се запази конфиденциалността на всички съхранявани записи.

Всяка седмица членовете на отдела отчитат дейността си на производствени съвещания, на които се обсъждат и предстоящите задачи.

Отдел "Лабораторни изследвания" работи по следните направления:

- Държавен здравен контрол, който включва предварителен, текущ и тематичен планов здравен контрол;
- Програма за мониторинг на шума в урбанизираните територии, съгласно изискванията на Наредба №6/2006 за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка и на вредните ефекти от шума върху здравето на населението;
- Заявки/договори на физически и юридически лица, т.е., извършва лабораторни услуги/анализи и измервания, съгласно действащата нормативна уредба за контрол на води, козметични продукти, БХП и фактори на средата.

Планирането на дейността на отдела е пряко свързано с планиране на лабораторните дейности от Дирекция "Обществено здраве", при РЗИ и се извършва по тримесечен и годишен план. Постъпилите в Приемно звено проби се разпределят между сътрудниците в лабораторията по направления:

1. Проби вода, козметични продукти и битови химични препарати:

Постъпилите проби се записват във входящ журнал и се извършват анализи за определяне на съответствието на контролирания обект с действащия нормативен документ. Получените резултати се отразяват в работни тетрадки и журнали и се издават протоколи, или сертификати/доклади. Контролът по изпълнението се извършва от ръководителя на отдела.

2. Фактори на работната и жизнена среда:

Работи се по заявки от физически и юридически лица. Под ръководството на експерта в отдела се извършва измерване факторите на средата, изготвят се протоколи и се издават сертификати.

3. Връзки на отдел "Лабораторни изследвания":

Отдел "Лабораторни изследвания" работи активно с останалите отдели на Дирекция "Обществено здраве", както и с останалите Дирекции на РЗИ при възникнали ситуации.

4. Квалификация и обучение на персонала на отдел ЛИ:

Всяка година експертите и специалистите от отдел ЛИ участват в краткосрочни курсове /3 бр./ за отчетната година, организирани от НЦОЗА – София, ЦИЕС –Стара Загора, Интерпроджект - София или други центрове, в зависимост от необходимостта, с цел повишаване квалификацията. Два от курсовете не се проведоха, поради усложнената епидемична обстановка свързана с разпространение на COVID-19 в страната. Проведени са 4 броя колегиуми по теми, касаещи пряката работа на отдела. Един от тях е запознаване на

персонала на ОКА с инструкция BAS QI 22 „Инструкция за управление на извънредни събития или обстоятелства засягащи акредитирани от ИА БСА органи и техните клиенти". Провдено е и

вътрешното обучение по прилагане Ръководство ILAC-P15:05/2020 и БДС EN ISO/IEC 17020:2012 – Оценяване на съответствието. Изисквания за дейността на различни видове органи, извършващи контрол.

Проведен е извънреден инструктаж за предпазване от COVID 19.

Всички членове на персонала са по работните си места, предоставени им са предпазни средства.

Акредитацията на Органа за контрол изисква наръчника по качеството, процедурите от системата за управление и работните процедури, да се актуализират непрекъснато. Сертификатът за акредитация рег. №90 ОКА е валиден до 26.11.2022 г.

Проведено е наблюдението на персонала на ОКА, съгласно плана за наблюдение за 2020 г.;

ОКА участва в МЛС по физико-химични и микробиологични показатели на питейна вода и микробиологични показатели на минерална вода, като участието е удовлетворително.

Вътрешният одит на системата за управление на ОКА е проведен, съгласно изискванията на БДС EN ISO 19011:2018, по предварително изготвена програма. Няма констатирани несъответствия.

III. СЪСТОЯНИЕ НА МАТЕРИАЛНО-ТЕХНИЧЕСКАТА БАЗА:

Отдел ЛИ разполага с работни помещения и апаратура на съвременно ниво, отговарящи на изискванията за извършване на лабораторния контрол на този етап.

IV. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА ИЗВЪРШЕНАТА ОТ ОТДЕЛ ЛИ ДЕЙНОСТ:

Контрол и мониторинг на води:

1. Питейни води:

- по показателите по таблица А от водопроводната мрежа на населени места - при план 172 проби е извършен контрол на 175 /ХВ/ водни проби. От тях не съответстващи на Наредба №9/2001г. са 3 броя проби /1,71 %/, както следва: 2 проби - за съдържание на нитрати и 1 – за цвят и мътност.

- По микробиологични показатели питейно-битовите води по показателите от мониторинга /таблица А/ при план 172 са изследвани 178 проби. От тях не съответстващи на Наредба №9/2001г. са 5 броя проби – 2,8 %.

- по показателите по таблица Б и В, са изследвани всички представни проби. От тях несъответстващи на Наредба №9/2001г. по химични показатели са 3 броя проби, както следва: 1 проба – за сулфати, 2 проби - за съдържание на нитрати, като водоизточникът на едната проба е един и същ с нестандартната проба от мониторинга по табл.А и 1 проба – за цвят и

мътност, поради обилни валежи, което представлява 0,8% от броя на извършените изследвания.

- Пробите са контролирани и по микробиологични показатели, като несъответстващи са 4 проби, с пет микробиологични показтели, което представлява 2,45% от броя на извършените изследвания.

През 2020г. по указание на МЗ в РЗИ – Пловдив са изработени проби от мониторинга на питейни води, по таблица Б и В по следните показатели:

За съдържание на тежки метали /олово, кадмий, селен, арсен, никел, антимон, мед, цинк и натрий/ са изпитани 45 проби/40планирани+5ситуация/.

Същите са изследвани за съдържание на трихалометани /ТХМ/, в т.ч. хлороформ, бромдихлорметан, трибромометан, дибромхлорметан.

Всички планирани проби са изследвани и за полициклични ароматни въглеводороди /ПАВ/, 1,2- дихлоретан, трихлоретен и тетрахлоретен, бенз(а)пирен и бензен.

Всички планирани проби са изследвани и за съдържание на пестициди.

Всички изследвани проби съответстват на Наредбата за качеството на водата, предназначена за питейно–битови цели.

Анализ на води се извършва и по заявки на физически и юридически лица. През 2020г. в отдел ”Лабораторни изследвания” от централни, ведомствени и местни водоизточници са изследвани 147 проби с 1638 химични и 128 проби с 386 микробиологични изследвания.

2. Вода от плувни басейни:

При план за изследване на проби от басейни в началото на годината 121 проби са изследвани 131 проби с 1179 химични показатели и 233 проби с 1165 микробиологични показатели. Пробите са от открити и закрити басейни, съгласно планирането.

Резултатите от контрола са посочени в таблицата.

Промяната на обстоятелствата изпитва спешна необходимост от **нов нормативен документ**, относно контрола на плувните басейни.

В хода на изследване на водата от басейни по микробиологични показатели се среща псевдомонас аеругиноза. Ето защо смятаме, че при актуализация на нормативния документ за изискванията към басейните е необходимо да бъде включен, като задължително изследван микроорганизъм при контрола на басейните.

По заявка на клиенти по химични показатели са изследвани 71 проби от басейни със 639 изследвания и по микробиологични показатели - 174 проби със 637 изследвания.

3. Контрол на минерална вода.

През 2020г. по указание на МЗ отдел „Лабораторни изследвания“ контролира водата от водоизточника, която се използва за бутилиране. Контролът на бутилраните натурални минерални, изворни и трапезни води води се извършва в РЗИ - Пловдив.

Поради съществуваща акредитация в отдел ЛИ са изработени по заявка на клиенти 10 проби минерална вода с 40 химични изследвания, определяни при водоизточника и 70 микробиологични изследвания за издаване на Балнеологична оценка, като една от пробите е за Преиздаване на Сертификат.

Извършеният мониторинг на минерална вода от обществени минерални водоизточници и вода използвана за лечебни цели, спорт и отдих за 2020г. е както следва: при план 93 проби са изследвани 93 проби със 651 микробиологични изследвания. Не са констатирани нестандартни изследвания, съгласно Наредба №14/1987г.

По заявки на външни клиенти са изработени и 106 смивове и утривки, с 371 микробиологични изследвания.

Отделът изпитва необходимост от нормативен документ, относно изследване на санитарно-хигиенни материали.

4. Контрол на козметични продукти:

Контролът на козметични продукти по химични показатели през отчетния период е 42 проби, при план 40 проби, като една от пробите е изследвана по сигнал. Показателите по продукти са, както следва: 4 проби за *водороден пероксид* в продукти за поддържане (избелване) на кожата и за хигиена на устната кухина; 5 проби *борна киселина, борати и тетраборати* в кремове и пудри; 8 проби за *тежки метали* продукти предназначении за гримиране, в т. ч. и на деца и продукти за грижа за кожата на лицето, тялото, краката и ръцете, както и продукти предназначении за приложение върху устните; 2 проби *калциев хидрооксид* в продукти за поддържане на коса; 2 проби цинк пиритион в противопърхотни шампоани, 15 проби – pH и 2 проби – ПАВ в тоалетни сапуни, гелове и сапуни за външна интимна хигиена и бръснене, 2 проби за *амоняк* в продукт за боядисване на косата; 3 проби за *тиогликолова киселина* и нейните соли в депилатоар, пяна и лак за коса; 3 проби за UV филтри – продукти за слънчеви бани; 3 проби *сребърен нитрат* в продукти за оцветяване на мигли и вежди и 4 проби *формалдехид* в продукти за лакиране на нокти.

Несъответстващи на Регламент (ЕО) №1223/2009 козметични продукти, няма.

Контролирани по микробиологични показатели са всички подходящи за микробиологичен контрол проби /18/, с 90 микробиологични изследвания.

5. Анализ и състояние на околната среда: Шум:

В периода от 08.06. - 19.06.2020г. бе проведен мониторинг за определяне шумовото натоварване на територията на град Пазарджик. Нивото на градския шум бе проследено в 15 контролни пункта.

Шумовите нива са засечени в часовете на най-интензивно транспортно движение – сутрин от 7.00 до 9.00ч., на обяд от 11.00 до 13.00ч. и след обяд от 16.00 до 18.00ч.

Общият брой на направените измервания на шум в урбанизираните територии е 90 измервания, от тях 66 са над нормите:

• На територии с интензивен автомобилен трафик са извършени 36 измервания, всички те са несъответстващи /100%/, т.е., измерените стойности са над 60 dB(A);

• На улици в близост с шумни обекти – производствено-складови територии и зони са направени 24 измервания и не превишават нормата от 70 dB(A);

• В жилищни зони и територии – 18 измервания, 18 от тях са над 55 dB(A) – 100%;

• В територии и зони, подлежащи на усилена шумозащита – 12 измервания, всички над 45 dB(A) – 100%.

Анализираните данни показват, че в 73,3 % от контролните пунктове са измерени шумови нива (66 замервания), които са над граничните стойности за съответните територии, съгласно Наредба № 6/26.06.2006 г. на МЗ и МОСВ.

6. Лабораторен контрол на факторите на работната среда:

Работи се предимно по заявки от физически и юридически лица.

Микроклимат - извършен е контрол на 42 раб.места, с 252 измервания.

Шум - по заявки са обхванати 218 раб.места, със 654 измервания и за осветление - 384 измервания. /посочени са в тблицата/.

По ДЗК – контролните измервания запазват стойностите от 2019 г., И за 2020г. обектите са 15 с 90 измервания, 66 от тях са нестандартни / 73,3%/.

През 2020 г. са постъпили 2 жалби в отдела. Извършени са 4 измервания, 2 от които бяха нестандартни, но след изпълняване на предписанието, несъответствието е отстранено.

7. Контрол на хранителни продукти /бутилирани води/ по заявка на клиенти.

През отчетния период към тези изследвания се отнасят проби от бутилирани натурални, минерални, изворни и трапезни води за питейни цели, предназначени, предимно по заявка от производителя за съответствие с изискванията на нормативната документация.

За отчетния период са изследвани по микробиологични показатели 27 проби бутилирани води със 141 изследвания.

Изводи:

1. През 2020г. отдел ЛИ изпълни годишния си план за контрол на води и козметични продукти , съгласно получените от указания от МЗ.

2. Мониторингът на питейните води се извършва, съгласно Наредба

№9, ДВ бр.30/2001г. за качеството на водата предназначена за питейно-битови цели, изм. и доп. ДВ, бр.6/2018г.

3. Проведен е и мониторингът за определяне шумовото натоварване на територията на град Пазарджик. Общият брой на направените измервания на шум в урбанизираните територии е 90 определения, като 73,3 % от шумовите нива са над ПДН.

4. В хода на изследване на вода от басейни, смятаме, че е крайно наложителна актуализация или нов нормативен документ /Инструкция №34/1975г./

5. Налице е необходимост от нормативен документ, относно контрола на дезинфекциите в детските градини и фризьорски салони, който документ да конкретизира както търсените показатели така и тяхната норма.

6. Продължиха изследванията на бутилирани минерални и изворни води, бутилирани от предприятия на територията на областта. Изследванията бяха, както по микробиологични показатели, така и по химични показатели, които са в акредитирания обхват на лабораторията.

7. Лабораторният контрол на факторите на работната среда се осъществява предимно по заявки на физически и юридически лица. Броят на извършените измервания през 2020 г. е съизмерим с 2019 г., но силната конкуренция на многобройните частни Органи за контрол, както и липсата на апаратура за включване в обхвата на акредитация параметъра електроизмерване намалява броя на клиентите.

8. През 2020г. важни за отдел "Лабораторни изследвания" бяха следните приоритети:

Ефикасността на изградената система за управление в органа за контрол, съгласно изискванията на новото Ръководство ILAC P 15:05/2020 и БДС EN ISO / IEC 17020:2012:

- Изпълнение на Програмата за калибриране на средствата за измерване.
- Участие на Органа за контрол в МЛС за изпитване за пригодност по химични и микробиологични показатели на води – минерални, питейни или води от плувни басейни.
- Осигуряване на стандартите необходими за извършвания контрол и редовно актуализиране на Регистъра на нормативните документи.
- Повишаване квалификацията на персонала изпълняващ контрола и качество на тяхната работата.
- Откликване на всички жалби и сигнали, изискващи лабораторен контрол.
- Добра комуникация с останалите контролни отдели в инспекцията.

МЕДИЕН МОНИТОРИНГ ЗА 2020 г. НА РЗИ ПАЗАРДЖИК

ПУБЛИЧНИ КОМУНИКАЦИИ

Изминалата 2020 година, бе изключително динамична година по отношение присъствието на РЗИ Пазарджик в медийното пространство. РЗИ Пазарджик ежедневно подава прессъобщения до регионалните и националните електронни и печатни медии и проведе изключително прозрачна политика по отношение надзора на заразните болести и осъществяването на държавния здравен контрол. Въпреки натовареността на служителите във връзка с усложнената епидемична обстановка и въведените противоепидемични мерки, своевременно се подаваше точна, ясна и изчерпателна информация до всички медии и се отговори на всички отправени журналистически запитвания.

Ежедневно се подаваха прессъобщения за COVID-ситуацията в областта /включително и в почивните дни/: брой заразени, инфектирани медицински лица, училищен персонал, ученици, полово разпределение на заразените, възрастови граници, населени места с новооткрити случаи. Всеки ден се актуализира информацията на интернет сайта на

инспекцията в изготвена специална интернет COVID-секция с брой изпратени проби за деня, брой лица под карантина за деня, общ брой лица под карантина, лечебни заведения изпратили проби за изследване. Своевременно се публикуваха всички Заповеди издадени от министъра на здравеопазването във връзка с въведената извънредна ситуация в страната, както и всякаква информация свързана с коронавируса /указания, промотивни и информационни материали, новини и др./ в пет подсекции – „Информация за граждани", „Информация за медицински специалисти", „Информация на МЗ за COVID-19", „Заповеди", „За работодатели".

С адекватната си и коректна медийна политика РЗИ Пазарджик утвърди позицията си на обществено ефективно работеща със средствата за масово осведомяване здравна институция, която провежда държавната здравна политика на областно ниво.

Осъществена бе основната цел на инспекцията - *поставяне на здравеопазването във фокуса на общественото внимание в област Пазарджик – профилактика, здравен контрол, медицинско обслужване на населението,* при равнопоставеност на всички медии и уважаване правата и автономността им.

През цялата 2020 г. се осъществяваше ефективна координация на РЗИ с другите регионални структури на държавната власт при изпълнение на дейностите по държавния здравен контрол, надзора на заразните болести, както и за спазване на медицинските стандарти.

Особено активно бе взаимодействието между РЗИ Пазарджик, Областна администрация, ОД на МВР и лечебните заведения в област Пазарджик. Директорът на РЗИ Пазарджик д-р Ф. Петрова предоставяше на Оперативния щаб за борба с коронавирус изчерпателни информационни справки за Ковид ситуацията в област Пазарджик за всяко заседание. Тази информации се обявяваха на регионалните и национални медии след всяко заседание в кратък брифинг.

Служител на РЗИ Пазарджик протоколира дейността на Областния щаб за борба с COVID-19.

На вниманието на обществеността се поставиха важни и актуални теми от здравеопазването, като разбира се основна фокус- тема бе коронавирусът и неговото разпространение.

Подаваната от страна на РЗИ информация бе съобразена с потребностите и очакванията на крайния адресат.

Изходящата информация, насочена чрез прессъобщения до средствата за масово осведомяване отрази актуалните теми в областта на здравеопазването. По обществено значими въпроси, повдигнати в материали на медиите, се реагира незабавно – с проверки, оповестяване на резултати и становища.

На интернет страницата на РЗИ се популяризираха нови законови разпоредби, специализирана информация и публична информация, здравно-профилактични кампании. Целта бе улесняване достъпа на потребителите до услугите на РЗИ.

Медийни субекти

Медийният обхват значително се разшири през 2020 година.

Областни печатни издания в Пазарджик са: вестниците „Знаме” и „Пазарджишка Марица”. В сферата на тв услугите е телевизия „Телемедиа“. Електронни портали, медии, агенции са: Виделина, Знаме, ПА1, Памедиа, Фокус, Марица-Пазарджик, ПзДнес, ПзИнфо, ПзТопнюз, Темпо-Велинград, ВипВелинград, РодопиИнфо, ПещераИнфо, ОщеПан, ПИА, Оборище, Време, 24часа-Пз, Пз-24 часаинфо, Монитор-Пз, ПловдивПресс и други.

През 2020 г. продължи комуникационният процес чрез системното информиране на релевантните аудитории за работата на РЗИ. Подадени с актуална информация до медиите са 327 прессъобщения или 3,6 пъти повече от предходната година - за сравнение през 2019 г. са 90 бр. прессъобщения; през 2018 г. са 85 бр.

В *Медийния календар* за 2021 г. са отразени в *2 926* публикации или 5,4 пъти повече от 2019 г. - 546 бр. публикации; 519 бр. през 2018 г.

Социалните мрежи, както и личните блогове също включват в страниците си новини от прессъобщенията на РЗИ. Някои от популярните фейсбук информационни групи са „Пазарджик –новините от медии в региона“, „Пазарджик“, „Аз съм от Пазарджик“, чрез тях се получава обратна връзка с читателите на публикуваните от РЗИ Пазарджик прессъобщения и информации.

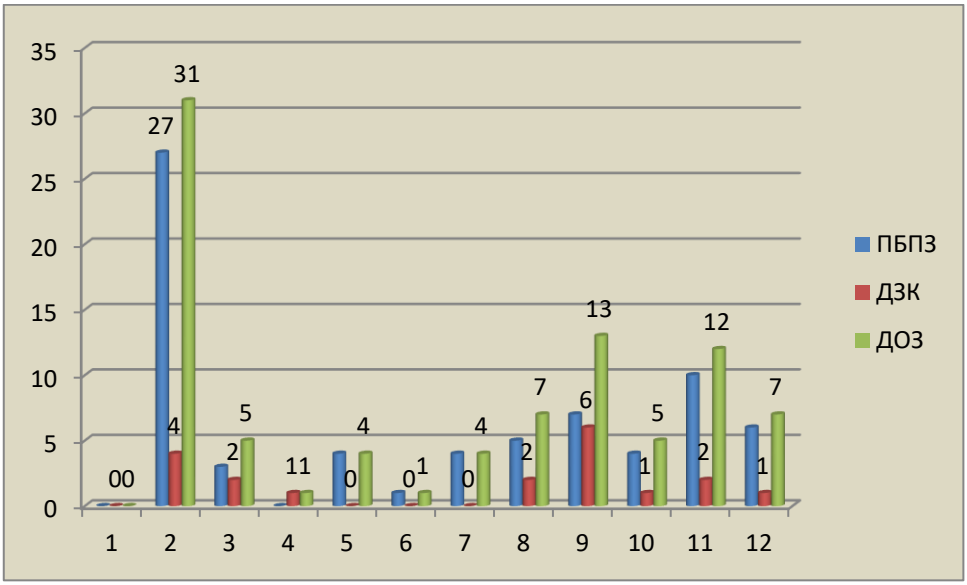
Ежемесечно се извършваше медиен мониторинг.

Разпределение на публикациите по Дирекции и отдели

2020	НЗБ	ПБПЗ	ДЗК	ДОЗ	МД	РЗИ/МЗ*	общо
1	37	0	0	0	7	7	51
2	69	27	4	0	0	2	102
3	140	3	2	0	1	0	146
4	182	0	0	1	0	4	187
5	294	4	0	0	0	10	308
6	285	1	0	0	0	7	293
7	311	4	0	0	0	3	318
8	326	5	2	0	0	0	333
9	258	7	6	0	0	0	271
10	292	4	1	0	2	0	299
11	304	10	1	1	0	0	316
12	295	6	1	0	0	0	302
общо	2793	71	17	2	10	33	2926

ДИРЕКЦИЯ „ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ“

През 2020 г. дейностите на РЗИ Пазарджик по държавен здравен контрол и промоция на здравето са отразени в 90 публикации в областните и регионалните медии или 3,1% от общия дял публикации на инспекцията.

Коментирани са теми, тютюнопушене, храни и хранене, превенция на ХИВ/СПИН и сексуално предавани инфекции, проект „Детско полицейско управление", НП ПХНБ, Световен ден за радона, кампании за профилактика на туберкулозата, Отбелязването на Световната седмица в подкрепа на кърменето.

В публикации са отразени обученията проведени от инспекторите от отдел „Профилактика на болестите и промоция на здравето".

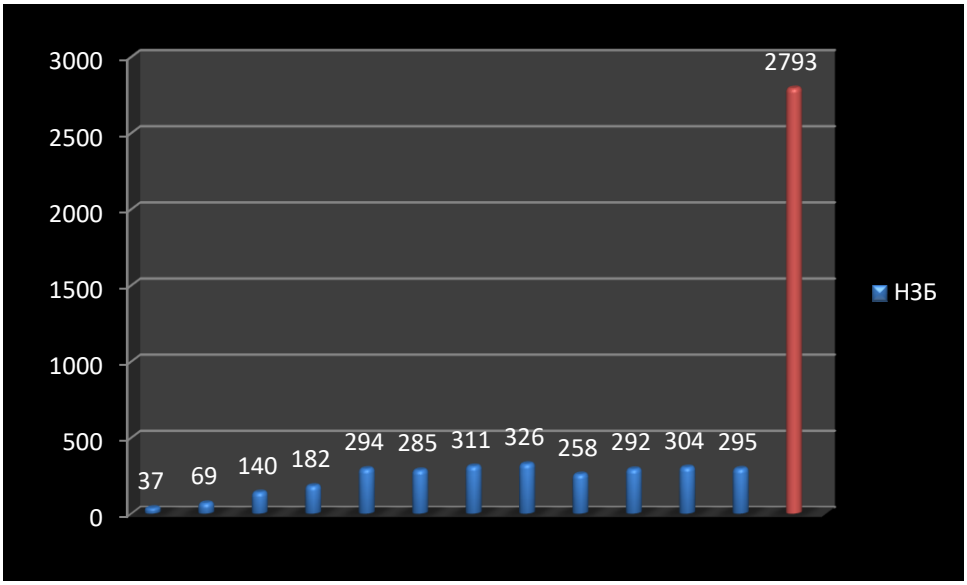
Обявиха се резултатите за качеството на питейните води и готовността на училищата за стартиране на учебната 2020-2021 г.

В интернет страницата на РЗИ са публикувани материали по важни теми, касаещи профилактиката и здравния контрол, отбелязването на Световните здравни дни и други теми.

ДИРЕКЦИЯ „НАДЗОР НА ЗАРАЗНИТЕ БОЛЕСТИ"

През 2020 г. дейностите на РЗИ Пазарджик в областта на надзора на заразните болести и най-вече дейностите свързани с COVID-19 намериха израз в общо 2 793 бр. публикации в национални, областни и регионални медии. Те заемат 95,5% от общия дял на публикациите на РЗИ.

Обществен интерес представляваха и темите за актуалната епидемиологична обстановка, заболеваемостта от грип и ОРЗ, заразната заболеваемост, имунизациите.

Журналистическият интерес се фокусира върху COVID ситуацията в областта.

Важни за обществеността са проведените заседания на Областния оперативен щаб за борба с коронавируса и решенията му.

На уебстраницата на РЗИ се публикуват месечни справки за заразната заболеваемост, които внимателно се проследяват от журналистите.

ДИРЕКЦИЯ „МЕДИЦИНСКИ ДЕЙНОСТИ"

През 2020 г. на сайта на РЗИ се публикуваха информации, касаещи ЛЗ, ОПЛ, МБАЛ, ДКЦ; следдипломното обучение; контролните действия на РЗИ и др.

Периодично се актуализират публичните регистри и промените в ЛКК, публикува се годишен анализ на здравно-демографското състояние и здравната мрежа в област Пазарджик за 2019 г.

Дейността на Дирекция „Медицински дейности" е отразена в 10 публикации.

МЕЖДУИНСТИТУЦИОНАЛНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

Средствата за масова информация публикуваха материали, които отразяват съвместните действия на РЗИ с други държавни и общински институции.

ИНТЕРНЕТ САЙТ

Поддържане актуалността на интернет страницата на РЗИ през 2020 г. включва: 81 бр. информации в секция „Актуално" /за справка – 40 през 2019 г./, 12 бр. месечни справки в секция „Бюлетин епидемична обстановка", 24 бр. месечни справки в секция „Бюлетин за качество на питейната вода"; 12 бр. справки за извършения контрол по чл. 56 от Закона за здравето.

Публичните регистри се обновяват периодично.

В секция „Здравна статистика" е публикуван Годишен анализ на здравно-демографското състояние и здравната мрежа в област Пазарджик – 2019 г., Доклад с анализ

на резултатите от мониторинга и контрола на нейонизиращите лъчения, като фактор на жизнената среда и на обектите, източници на нейонизиращи лъчения през 2019 година, Доклад за влиянието на атмосферния въздух върху здравето на населението в област Пазарджик за 2019 г., Доклад за шумовото натоварване в гр. Пазарджик за 2020 г., Обобщен годишен доклад за качеството на водата за питейно-битови цели в мониторираната от РЗИ-Пазарджик административна област за 2019 г.

Създадена е секция „Информация за коронавирус".

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

През 2020 г. РЗИ Пазарджик преизпълни заложените задачи в Плана за работа със средствата за масово осведомяване. Инспекцията чрез медийната си политика и дейност, активно присъства в информационната среда. Медиите, особено регионалните се включиха в промоцията на здраве и профилактиката на болестите. Постигнати са ефективни комуникации чрез добре изградена партньорска мрежа с медиите, държавно представените институции, НПО и др.

РЗИ Пазарджик запази институционалния си авторитет през 2020 г., което се дължи на трайното присъствие в общественото пространство и изграденото доверие в съвместната работа със средствата за масово осведомяване.

С уважение,
Д-Р ФАНИ ПЕТРОВА
Директор на РЗИ – Пазарджик